

Na temelju članka 10. stavak (1) i članka 11. Odluke o metodologiji izrade i donošenja Plana i Programa rada i Izvješća o radu Vlade Županije Zapadnohercegovačke i županijskih tijela ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke" br. 21/21), a u vezi sa člankom 69. Poslovnika o radu Vlade Županije Zapadnohercegovačke ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke" br. 3/03), Vlada Županije Zapadnohercegovačke, na 13. sjednici održanoj dana 19. srpnja 2023. godine, donosi:

IZVJEŠĆE O RADU VLADE ŽUPANIJE ZAPADNOHERCEGOVAČKE ZA 2022. GODINU

1. UVODNI DIO

Izvješće o radu Vlade za 2022. godinu donosi se sukladno Poslovniku o radu Vlade Županije Zapadnohercegovačke i Odluci o metodologiji izrade i donošenja Programa rada i Izvješća o radu Vlade Županije Zapadnohercegovačke i županijskih tijela, kojom je propisan postupak za donošenje godišnjeg Izvješća o radu Vlade.

Prema Odluci o metodologiji izrade i donošenja Programa rada i Izvješća o radu Vlade Županije Zapadnohercegovačke i županijskih tijela, Izvješće o radu Vlade sadrži izvješće o izvršenju ciljeva i zadataka Vlade i županijskih tijela utvrđene Ustavom, zakonom i drugim propisima.

Programski dio sadrži osvrt na realizaciju strateških ciljeva i programa koji su definirani u okviru godišnjeg programa rada, dok normativni dio sadrži programirane i neprogramirane nacрте i prijedloge zakona i drugih propisa koje je donijela Skupština i Vlada, iskazane po oblastima i navedenom redoslijedu.

Tematski dio sadrži programirane poslove i zadatke na provođenju zakona i utvrđene politike, sistematizirane po oblastima, izrađene u obliku izvješća, programa, analiza i informacija onako kako je utvrđeno Programom rada Vlade, kao i poslove i zadatke koji su izvršeni iz nadležnosti Vlade, a nisu bili predviđeni navedenim Programom rada.

Kapitalni projekti sadrže opisan prikaz kapitalnih projekata s naznakom faze finalizacije, a ocjena stanja i postignutih rezultata sadrži opisni i analitički prikaz učinkovitosti u pogledu provođenja utvrđene politike i izvršavanja propisa Skupštine i Vlade, kao i provođenje smjernica i načelnih stavova i prijedlog mjera koje je neophodno poduzeti.

Izvješće o radu Vlade Županije Zapadnohercegovačke rađeno je na temelju pojedinačnih izvješća ministarstava i ostalih županijskih tijela uprave, koji su razmatrani i usvojeni na sjednicama Vlade.

Komisija za pripremanje Prijedloga Programa rada Vlade Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu i Izvješća o radu Vlade Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu je objedinila usvojena pojedinačna izvješća o radu tijela uprave sukladno naprijed navedenoj Odluci, te napravila Prijedlog Izvješća o radu Vlade Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu i dostavila ga Vladi na usvajanje.

U 2022. godini Vlada je održala ukupno 33 sjednice na kojima je usvojeno 12 zakona, 5 uredbi, 137 odluka, 33 rješenja, 52 zaključka, kao i niz ostalih dokumenata (proračun, sporazumi, procedure, programi, natječaji).

Pored rada na sjednicama Vlada je, tijekom izvještajne godine, organizirala sastanke ili nazočila organiziranim sastancima, a u cilju zauzimanja stava i rješavanja aktualnih pitanja iz društvenog

života: pravosuđa, školstva, zdravstva, unutarnjih poslova, socijalne politike, zapošljavanja, prava branitelja iz Domovinskog rata, unaprjeđenja poljoprivrede, poticanja razvoja malog gospodarstva, unaprjeđenja cestovne infrastrukture, razvoja športa, naplate prihoda, smještaja i rada pojedinih tijela uprave i dr.

2. PROGRAMSKI DIO

2.1. Programski dio Ministarstva financija

Realizacija strateških ciljeva i programa

Programski dio sadrži osvrt na realizaciju strateških ciljeva i programa koji su definirani Programom rada Ministarstva financija za 2022. godinu.

STRATEŠKI CILJ - Makroekonomska i gospodarska stabilnost

Prioritetne aktivnosti koje su obilježile rad Ministarstva financija u izvještajnom razdoblju bile su usmjerene na očuvanje makroekonomske stabilnosti, stvaranje uvjeta za oporavak i stabilan gospodarski rast, i to kroz kontinuirano i učinkovito upravljanje javnim financijama i daljnje unaprjeđenje proračunskih procesa, fiskalnu konsolidaciju, učinkovito upravljanje javnim dugom i kroz razvoj makroekonomske statistike.

Radi daljnje realizacije navedenih ciljeva, Ministarstvo je u prvom tromjesečju 2022. godine donijelo Strateški plan Ministarstva financija Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2023. - 2025. godine, a čije donošenje je planirano Programom rada Ministarstva financija za 2022. godinu.

Realizacija: Kontinuirano u predviđenom razdoblju

Očekivani rezultati: Unaprjeđenje proračunskih procesa, fiskalna konsolidacija, učinkovito upravljanje javnim dugom

STRATEŠKI CILJ - Jačanje sustava nadzora i odgovornosti u upravljanju javnim sredstvima

Jačanje sustava nadzora i odgovornosti u upravljanju javnim sredstvima ostvaruje se kroz uvođenje instituta proračunskog nadzora, pravila o fiskalnoj odgovornosti, pravila vezanih uz procjenu fiskalnog učinka propisa na Proračun (kao ključnog instrumenta za odgovorno fiskalno upravljanje te anticipiranje i kontrolu buduće potrošnje), prethodnih kontrola u procesu izvršavanja Proračuna, kao i pravila vezanih uz stvaranja obveza iznad iznosa utvrđenog Proračunom, čime se ujedno i pojačava nadzor nad trošenjem proračunskih sredstava, jača fiskalna odgovornost rukovoditelja i potiče odgovornije planiranje proračunskih sredstava od strane proračunskih korisnika, a što je regulirano Zakonom o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 30/20).

Realizacija: Kontinuirano

Očekivani rezultati: Pojačan nadzor nad korištenjem proračunskih sredstava

2.2. Programski dio Ministarstva unutarnjih poslova

Strateški ciljevi Ministarstva unutarnjih poslova u 2022. godini:

- Pravodobno izvršeni poslovi iz nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova Županije Zapadnohercegovačke
- Osiguranje pravodobne pripreme analitičko-informativnog materijala iz djelokruga rada Ministarstva unutarnjih poslova te rješavanje zahtjeva iz osnova materijalnih prava djelatnika Ministarstva
- Pravodobno pokretanje postupaka, održavanje tehničke ispravnosti vozila i ITK opreme i objekata Ministarstva
- Pravodobno rješavanje u upravnim stvarima i postupcima iz oblasti unutarnjih poslova u prvom i drugom stupnju te inspekcijski nadzori.

Strateški ciljevi Uprave policije u 2022. godini:

- Strateški cilj Uprave policije za 2022. godinu bio je podići sigurnost građana Županije Zapadnohercegovačke i njihove imovine na višu razinu u odnosu na 2021. godinu
- Strateški cilj Uprave policije u 2022. godini bio je podići kvalitetu rada policijskih službenika na višu razinu u odnosu na 2021. godinu.

STRATEŠKI CILJ – Povećavanje transparentnosti Ministarstva unutarnjih poslova Županije Zapadnohercegovačke

Program: Pravodobno rješavanje tekućih poslova

Realizacija: Kontinuirano kroz cijelu 2022. godinu

Očekivani rezultati: Sve aktivnosti predviđene Planom za 2022. godinu su u potpunosti ostvarene

Nositelji aktivnosti: Kabinet ministra - Odsjek za odnose s javnošću i tehničke poslove i Pisarnica

Program: Suradnja s urednicima javnih glasila, blagovremeno informiranje javnosti vezano za obavljanje funkcije ministra, pisanje priopćenja i drugih prijedloga za objavljivanje u sredstvima informiranja

Realizacija: Kontinuirano kroz cijelu 2022. godinu.

Očekivani rezultati: Pravodobno, točno, transparentno, odgovorno i profesionalno informiranje javnosti

Nositelji aktivnosti: Kabinet ministra – Odsjek odnosa s javnošću i tehničke poslove

STRATEŠKI CILJ - Osiguranje pravodobne pripreme analitičko-informativnog materijala iz djelokruga rada te pravodobno rješavanje zahtjeva iz osnova materijalnih prava djelatnika Ministarstva

Program: Pravodobna priprema analitičko-informativnog materijala iz nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova Županije Zapadnohercegovačke

Realizacija: Kontinuirano kroz cijelu 2022. godinu

Očekivani rezultati: Efikasniji rad

Nositelji aktivnosti: Sektor za europske integracije i analitiku

Program: Rješavanje po zahtjevima za jednokratnu pomoć uslijed teže bolesti ili smrti djelatnika i njihovih užih članova obitelji, jubilarne nagrade, godišnje nagrade i pohvale, otpremnine te dodjela pištolja povodom odlaska u mirovinu policijskih službenika

Realizacija: Kontinuirano kroz cijelu 2022. godinu

Očekivani rezultati: Pravodobno ostvarivanje prava djelatnika Ministarstva iz osnova materijalnih prava

Nositelji aktivnosti: Sektor za europske integracije i analitiku

STRATEŠKI CILJ - Pravodobno pokretanje postupaka, održavanje tehničke ispravnosti vozila i ITK opreme

Program: Ispunjavanje Plana javnih nabava za 2022. godinu

Realizacija: Kontinuirano kroz cijelu 2022. godinu do 12. mjeseca 2022. godine

Očekivani rezultati: Provedeno je: 11 otvorenih postupaka, 5 konkurentskih zahtjeva za dostavu ponuda, 2 ograničena postupka, 57 izravnih sporazuma i 2 Aneks II dio B postupka

Nositelji aktivnosti: Odsjek za javne nabave

Program: Učinkovitost računovodstvenih zadataka, poslovi obračuna i obrade podataka

Realizacija: Kontinuirano kroz cijelu 2022. godinu do 12. mjeseca 2022. godine

Očekivani rezultati: Obračun toplog obroka i prijevoza, obrada faktura i dostava obrazaca za plaćanje faktura dobavljaču i isplata putem blagajne

Nositelji aktivnosti: Odsjek financija i računovodstva

Program: Racionalizacija potrošnog materijala, Centralno ispisivanje

Realizacija: 12. mjesec 2022. godine

Očekivani rezultati: Centralni ispis smanjio je broj lokalnih printera po uredima te njihovo uklanjanje iz uporabe, čime su se smanjili troškovi. Nabavljeni uređaji ostvarili su značajnu uštedu od oko 15.000,00 KM u odnosu na 2021. godini, te 4.000,00 KM u 2022. godini

Nositelji aktivnosti: Odsjek informatike, veze i telekomunikacija

Program: Učinkovitost ITK infrastrukture te rekonstrukcija mreže u server sali

Realizacija: Kontinuirano kroz cijelu 2022. godinu

Očekivani rezultati: Rekonstrukcija mreže je u potpunosti završena, s tim da će po potrebi biti potrebno raditi proširenja i nadogradnje, kao i uvoditi nove komunikacijske kanale

Nositelji aktivnosti: Odsjek informatike, veze i telekomunikacija

Program: Suradnja s drugim institucijama

Realizacija: Kontinuirano kroz cijelu 2022. godinu

Očekivani rezultati: U prethodnoj godini djelatnici Ministarstva su kroz Support tim pri Federalnoj upravi policije nazočili radionicama kroz cijelu godinu te aktivno sudjelovali. Članovi su radnog tima za praćenje rada, koordinaciju aktivnosti i unaprjeđenje rada Sistema, suradnja sa IDDEEA-om, stoga se očekuje efikasniji rad Ministarstva

Nositelji aktivnosti: Odsjek informatike, veze i telekomunikacija

STRATEŠKI CILJ - Pravodobno rješavanje u upravnim stvarima i postupcima iz oblasti unutarnjih poslova u prvom i drugom stupnju te inspekcijski nadzor

Program: Praćenje i primjenjivanje propisa iz radnih odnosa i u svezi s radnim odnosima, koji se odnose na policijske službenike, državne službenike i namještenike

Realizacija: Kontinuirano kroz cijelu 2022. godinu

Očekivani rezultati: Zakonito i pravodobno ostvarivanje prava i obveza svih djelatnika te uredno vođenje propisanih evidencija iz radnih odnosa, u potpunosti ostvareni

Nositelji aktivnosti: Sektor administracije - Odsjek kadrovskih poslova

Program: Inspekcijski nadzor nad provođenjem zakona i drugih propisa

Realizacija: Kontinuirano kroz cijelu 2022. godinu

Očekivani rezultati: Zakonito obavljanje poslova pravnih i fizičkih osoba za obavljanje djelatnosti zaštite od požara i eksplozija, Agencije za zaštitu ljudi i imovine, eksplozivne tvari. Iz oblasti radnih odnosa urađeno je sljedeće: uredno i zakonito vođenje matičnih knjiga i postupanje općinskih i gradskih tijela uprave i tijela socijalne skrbi sukladno Zakonu o matičnim knjigama i podzakonskim propisima, u potpunosti ostvareni.

Nositelji aktivnosti: Sektor administracije - Odsjek inspekcijskih poslova

Iz oblasti pravnih i upravnih poslova:

RED. BROJ	NAZIV	UKUPNO
1.	Rješenja u svezi izdavanja temeljnih odobrenja za obavljanje djelatnosti na području ŽZH za koje MUP ŽZH izdaje odobrenje.	10
2.	Rješenja u prvostupanjskom upravnom postupku o promjeni osobnog imena, pristupa informacijama, nabavu i prijevoz eksplozivnih tvari, pohađanja obuke za zaštitare, postavljanje i dr.	1083
3.	Rješenja i očitovanja u drugostupanjskom upravnom postupku	10
4.	Izdano i poništeno službenih iskaznica za zaštitare	7
5.	Obavijesti o zaključenim i raskinutim ugovorima za fizičku i tehnički zaštitu	114
6.	Izvršeno provjera prebivališta, JMB, MKR, MKV, KD, motornih vozila, vozačkih dozvola, reg. tablica	1902
7.	Dostava izvoda iz matičnih knjiga i osobnih isprava	73

Iz oblasti radnih odnosa urađeno je sljedeće:

RED. BROJ	NAZIV	UKUPNO
1.	Rješenja iz radnog odnosa	1230
2.	Uvjerenja	72
3.	Prijave i odjave osiguranja	29
4.	Obrade obrazaca M4	1

Iz oblasti inspeksijskih poslova:

RED. BROJ	NAZIV	UKUPNO
1.	Izvršeno ukupno inspeksijskih nadzora iz domene zaštite od požara i eksplozija	15
2.	Rješenja o naloženim mjerama i izdanih prekršajnih naloga	11
3.	Izvršeno očevida na požarištima	5
4.	Izvršeno ukupno inspeksijskih nadzora iz domene matičnih knjiga i matičnog registra	28
5.	Rješenja o naloženim mjerama	15
6.	Izvršeno ukupno inspeksijskih nadzora iz domene Agencije za zaštitu ljudi i imovine	38
7.	Rješenja o naloženim mjerama i izdanih prekršajnih naloga	0
8.	Izdano (ADR) potvrda o osposobljenosti vozača za prijevoz opasnih tvari	971
9.	Izvršeno ukupno inspeksijskih nadzora iz domene unutarnjeg nadzora	4
10.	Rješenja o naloženim mjerama i izdanih prekršajnih naloga	0

Odsjeci upravnih poslova na području Županije Zapadnohercegovačke (Ljubuški, Grude, Široki Brijeg i Posušje)

RED BR	NAZIV	UKUPNO
1.	Ukupan broj novoprodučenih i uvezenih vozila koja se registrišu prvi put u BiH u periodu Izvješća	2246
2.	Ukupan broj registriranih vozila uslijed promjene vlasništva, prebivališta fizičkog ili sjedišta pravnih osoba, tehničkih karakteristika i sl.	3669
3.	Broj produženja registracije	34398
4.	Broj odjava vozila	4876
5.	Broj izdanih vozačkih dozvola	4169
6.	Broj izdanih osobnih iskaznica	4887

7.	Broj promjena adresa (prijava - odjave prebivališta - boravišta)	7607
8.	Broj određenih JMB	474
9.	Broj donesenih rješenja iz oblasti građanskih stanja (naknadni upisi u matične knjige, promjena imena i dr.)	957
10.	Broj zaprimljenih zahtjeva za prijem u državljanstvo FBiH i BiH	0
11.	Ukupan broj donesenih rješenja o prijemu u državljanstvo FBiH i BiH	0
12.	Broj primljenih zahtjeva za izdavanje putnih isprava	1806
13.	Broj izdanih putnih isprava	1765
14.	Broj prijavljenih izgubljenih i nestalih putnih isprava	1
15.	Broj izdanih putnih isprava nakon gubitka ili ođenja	1

UPRAVA POLICIJE

STRATEŠKI CILJ Uprave policije za 2022. godinu - Podići sigurnost građana Županije Zapadnohercegovačke i njihove imovine na višu razinu u odnosu na 2021. godinu

Program: Prevencija KD krađa, teških krađa i razbojništava

Povećanje rasvijetljenosti evidentiranih KD krađa, teških krađa i razbojništava

Rokovi realizacije: Kontinuirano tijekom godine

Očekivani rezultati: Smanjenje u odnosu na 2021. godinu broja izvršenih kaznenih djela Krađa iz čl. 286. KZ-a F BiH, Teška krađa iz čl. 287. KZ-a F BiH i Razbojništvo iz čl.289. KZ-a F BiH; Ovaj cilj djelomično je realiziran, što je vidljivo iz sljedećih podataka: U 2022. godini evidentirano je 28 KD Krađa, 27 KD Teške krađe i 2 KD Razbojništvo a u 2021. godini evidentirano je 30 KD Krađa, 41 KD Teška krađa i 21 KD Razbojništvo. Znači, u odnosu na 2021. godinu evidentirano je smanjenje od 2 krađe ili 7%, smanjenje broja teških krađa za 14 ili 34% i povećanje broja razbojništava za 1 ili 50%.

Povećanje rasvijetljenosti KD Krađa, KD Teška krađa i KD Razbojništvo u odnosu na 2021. godinu - Ovaj cilj djelomično je realiziran iz evidentiranih teških krađa što je vidljivo iz sljedećih podataka: u 2021. godini bilo je rasvijetljeno 67% evidentiranih krađa, 17% evidentiranih teških krađa i 100% evidentiranih razbojništava. U 2022. godini bilo je rasvijetljeno 39% evidentiranih krađa, 37% evidentiranih teških krađa i 50% evidentiranih razbojništava.

Nositelji aktivnosti: Sektor kriminalističke policije MUP-a, odsjeci Kriminalističke policije u PU Grude, PU Ljubuški, PU Posušje i PU Široki Brijeg

Program: Smanjenje broja izvršenih prekršaja protiv javnog reda i mira

Rokovi realizacije: Kontinuirano tijekom cijele godine

Očekivani rezultati: Smanjenje u odnosu na 2021. godinu broja izvršenih prekršaja protiv JRiM - Ovaj cilj je realiziran, što je vidljivo iz sljedećih podataka: godine 2021. evidentiran je 175 prekršaj protiv JRiM, a u 2022. godini evidentirano je 138 prekršaja protiv JRiM, dakle evidentirano je smanjenje za 37 prekršaja ili 21%. Prema strukturi prekršaja najviše ih je počinjeno tučom 65 ili 47%, zatim odbijanjem zapovijedi i omalovažavanjem policijskih službenika 11 ili 8%, naročito drskim ponašanjem 23 ili 17%, svađom, vikom, nepristojnim

ponašanjem 25 ili 18%, prosjačenjem 7 ili 5% i ostali prekršaji iz Zakona o JRiM-u 6 ili 4%. Prema mjestu počinjenja, većina prekršaja počinjena je na ulici i drugim otvorenim prostorima 60 ili 43%, zatim u ugostiteljskim objektima 26 ili 19%, trgovine i obrtničke radnje 3 ili 2%, sportski stadioni i dvorane 3 ili 2% i na ostalim mjestima 46 ili 33%, što treba imati u vidu prilikom planiranja i usmjeravanja rada pozornih službi i službi obilaska terena.

Nositelji aktivnosti: Sektor uniformirane policije MUP-a, policijske uprave Grude, Ljubuški, Posušje i Široki Brijeg.

Program: Smanjenje broja prometnih nezgoda, posebice onih s najtežim posljedicama

Rokovi realizacije: Kontinuirano tijekom cijele godine

Očekivani rezultati: Smanjenje broj prometnih nezgoda

Ovaj cilj nije ispunjen, što je vidljivo iz slijedećih podataka: u 2021. godini evidentirano je 668 prometnih nezgoda, a 2022. godine evidentirano je 630 prometnih nezgoda, što je smanjenje za 38 nezgoda ili 6%. U 2021. godini evidentirana je 281 prometna nezgoda sa stradalim osobama, a 2022. godine evidentirane su 273 prometne nezgode sa stradalim osobama, što je smanjenje za 8 nezgoda sa stradalim osobama ili 3%. Iz gornjih podataka vidljivo je da je policija planskim i sustavnim radom uspjela utjecati na smanjenje broja prometnih nezgoda sa stradalim osobama.

U 2022. godini u prometnim nezgodama smrtno je stradalo 8 osoba, a u 2021. godini u prometnim nezgodama smrtno je stradalo 7 osoba, što je povećanje za 1 smrtno stradalu osobu ili 13%. U 2021. godini u prometnim nezgodama teže su ozlijeđene 22 osobe, a 2022. godine u prometnim nezgodama teže su ozlijeđene 23 osobe, što je povećanje za 1 teže ozlijeđenu osobu ili 4%. U 2021. godini u prometnim nezgodama lakše je ozlijeđeno 399 osoba, a 2022. godine u prometnim nezgodama lakše je ozlijeđeno 386 osoba, što je smanjenje za 13 lakše ozlijeđenih osoba u prometnim nezgodama ili 3%.

Nositelji aktivnosti: Sektor uniformirane policije MUP-a, policijske uprave Grude, Ljubuški, Posušje i Široki Brijeg.

STRATEŠKI CILJ - Podići kvalitetu rada policijskih službenika na višu razinu u odnosu na 2021. godinu

Program: Provođenje permanentne obuke policijskih službenika

Rokovi realizacije: Kontinuirano tijekom cijele godine

Očekivani rezultati: Cilj ovog Programa bio je putem permanentne obuke policijskih službenika podići kvalitetu rada istih u odnosu na 2021. godinu, posebice u poslovima kontrole masa, kontrole prometa na cestama, očevida prometnih nezgoda i kaznenih djela, saslušanja svjedoka, ispitivanja osumnjičenika i dr.

Podizanje kvalitete rada po svim segmentima - ovaj cilj je realiziran. U ožujku 2022. godine sačinjen je Nastavni plan i program permanentne obuke policijskih službenika i Uputstvo za realizaciju iste. Ukupno trajanje permanentne obuke je 46 nastavnih sati. Također je sukladno Planu i programu Permanentne obuke započeto s pripremama za vježbovno bojevo gađanje. Tako je urađena Zapovijed, Uputstvo i Plan provođenja vježbovnog bojevog gađanja, koji su prosljeđeni temeljnim ustrojbenim jedinicama.

U vremenskom razdoblju od 20. do 27. 4. 2022. godine provedeno je vježbovno bojevo gađanje za sve policijske službenike. Gađanje je izvršeno na strelištu streljačkog kluba Alfa, Visoka Glavica, Široki Brijeg.

Također je, sukladno Planu i programu Permanentne obuke, započeto s pripremama za kvalifikacijsko bojevo gađanje.

Tako je urađena Zapovijed, Uputstvo i Plan provođenja kvalifikacijskog bojevog gađanja, koji su proslijeđeni temeljnim ustrojbenim jedinicama.

U vremenskom razdoblju od 12. do 19. 10. 2022. godine provedeno je kvalifikacijsko bojevo gađanje za sve policijske službenike. Gađanje je izvršeno na strelištu streljačkog kluba Alfa, Visoka Glavica, Široki Brijeg.

Tijekom 2022. godine 170 policijskih službenika Uprave policije sudjelovalo je na 67 seminara ili obuka.

Provjere motoričkih sposobnosti policijskih službenika Uprave policije MUP-a ŽZH su provedene u svim temeljnim ustrojbenim jedinicama u vremenskom razdoblju od 30. 11. do 8. 12. 2022. godine.

Također, provedeno je pismeno testiranje policijskih službenika koji podliježu permanentnoj obuci putem testa znanja u vremenskom razdoblju od 12. do 16. 12. 2022. godine.

Nositelji aktivnosti: Odsjek za obrazovne poslove i psiho-tjelesnu pripremu u Uredu policijskog komesara

2.3. Programski dio Ministarstva gospodarstva

Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke je svoje programske aktivnosti u protekloj godini usmjerilo na sljedeće programe:

Program utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava „Tekući prijenosi za objekte vodnog gospodarstva“ utvrđenih Proračunom ŽZH za 2022. godinu

Ministarstvo gospodarstva ŽZH je, u okviru svoje mjerodavnosti, predložilo Vladi Županije Zapadnohercegovačke, a Vlada ŽZH donijela Odluku o donošenju Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava „Tekući prijenosi za objekte vodnog gospodarstva“, utvrđenih Proračunom ŽZH za 2022. godinu („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 9/22), kojim je bilo predviđeno 1.000.000,00 KM i „Ugovorene usluge (sa podračuna za objekte vodnog gospodarstva) od 10.000,00 KM i „Kapitalni izdaci - nabavka stalnih sredstava u obliku prava (sa podračuna za objekte vodnog gospodarstva) od 50.000,00 KM. U ove stavke uvrštena su i sredstva u iznosu od 80.700,43 KM prenesena iz 2021. godine.

Na predviđeni iznos od 864.000,00 KM, Vlada Županije Zapadnohercegovačke donijela je Odluku o donošenju Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava „Tekući prijenosi za objekte vodnog gospodarstva“ utvrđenih Proračunom ŽZH za 2022. godinu.

Na predviđeni iznos od 196.000,00 KM, Vlada ŽZH donijela je Odluku o izdvajanju sredstava jedinicama lokalne samouprave s pozicije „Tekući prijenosi za objekte vodnog gospodarstva i ugovorene usluge“ utvrđenih Proračunom ŽZH za 2022. godinu. Nakon provedenih zakonskih procedura, sredstva su utrošena na sufinanciranje raznih oblasti iz vodoprivrede, za troškove redovite djelatnosti i hitnih intervencija te za troškove ugovorenih usluga i kapitalnih izdataka. Temeljem dostavljenog izvoda Ministarstva financija od 31. 12. 2022. godine i obveza koje su dospjele na naplatu u 2022. godini, dolazi se do iznosa od 524.464,68 KOM koji se prenosi u 2023. godinu. Od toga ugovorene obveze iz prethodnih godina iznose 315.558,85 KM, što znači da prijenos neugovorenih sredstava u 2023. godini iznosi 208.905,83 KM.

Program utroška sredstava „Tekući prijenosi za sredstva za zaštitu, unaprjeđenje i podizanje novih šuma i za ruralni razvoj“ utvrđenih Proračunom Županije Zapadnohercegovačke s kriterijima raspodjele sredstava za 2022. godinu

Ministarstvo gospodarstva ŽZH je donijelo Program utroška sredstava „Tekući prijenosi sredstava za zaštitu, unaprjeđenje i podizanje novih šuma i za ruralni razvoj“ utvrđenih

Proračunom Županije Zapadnohercegovačke s kriterijima raspodjele sredstava za 2022. godinu („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 11/22), na koji je Vlada Županije Zapadnohercegovačke dala suglasnost, kojim je bilo predviđeno 700.000,00 KM.

Nakon provedenih zakonskih procedura i temeljem odluka ministra, sva sredstva su utrošena za:

- Izgradnju, sanaciju i održavanje protupožarnih putova te izgradnju prepreka na šumskim putovima u ukupnom iznosu od 165.496,50 KM, od čega je za izgradnju i sanaciju protupožarnih putova utrošeno 146.702,80, za nabavu kamenitog materijala utrošeno 13.528,71 KM te za izradu troškovnika i vršenje kontrole izvedenih radova iznos od 5.265,00 KM
- Nabavu osnovnih sredstava za rad Uprave i radne opreme za čuvare šuma u iznosu od 25.667,50 KM
- Transfere neprofitnim organizacijama (ekološke aktivnosti) u iznosu od 45.500,00 KM
- Promociju šumarstva i marketing – plakatiranje u svrhu kampanje zaštita od požara i sprječavanje nelegalne sječe u iznosu od 6.973,20 KM
- Šumsko uzgojni radovi u svrhu stvaranja novih sastojina, njegu šuma i prorjeđivanje mladih sastojina u iznosu od 15.000,00 KM
- Izrada šumsko-gospodarske osnove u iznosu od 70.000,00 KM
- Rezerve u iznosu od 29.915,00 KM
- Sredstva za ruralni razvoj, podrška i pomoć mjesnim zajednicama u iznosu od 340.996,60 KM
- Ostalo neutrošeno sredstava u iznosu od 451,20 KM.

Program utroška sredstava „Tekući prijenosi za poticanje razvoja gospodarstva ŽZH“ za 2022. godinu

Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke je, u okviru svoje mjerodavnosti, predložilo Vladi ŽZH, a Vlada ŽZH donijela Odluku o donošenju Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava „Tekući prijenosi za poticanje razvoja gospodarstva ŽZH“ za 2022. godinu („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 16/22), kojim je bilo predviđeno 500 000,00 KM.

Utrošeno je 383.937,40 KM za:

- Podizanje konkurentnosti turističkog gospodarstva u iznosu od 38.000,00 KM,
- Za djelatnosti tradicionalnih i starih obrta, s ciljem očuvanja obrtničke tradicije, kulturnog i povijesnog nasljeđa poticanjem tradicionalnih i starih obrtničkih djelatnosti, u iznosu od 62.000,00 KM,
- Za poticanje poduzetnika početnika u iznosu od 39.000,00 KM,
- Za subvencioniranje dijela obračunatih troškova kamata po poduzetničkim kreditima u ŽZH u iznosu od 193.040,00 KM,
- Za interventna sredstva po Programu za 2022. godinu u iznosu od 51.080,00 KM
- Troškovi objave u "Večernjem listu" za dva javna poziva u iznosu od 817,40 KM,
- Ostalo neutrošeno sredstava u iznosu od 116.062,60 KM.

Program utroška sredstava „Tekući prijenosi za suzbijanje zaraznih bolesti“ za 2022. godinu

Ministarstvo gospodarstva ŽZH je, u okviru svoje mjerodavnosti, predložilo Vladi ŽZH, a Vlada ŽZH donijela Odluku o donošenju Program utroška sredstava „Tekući prijenosi za suzbijanje zaraznih bolesti“ za 2022. godinu („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 8/22), kojim je bilo predviđeno 30.000,00 KM.

Navedeni iznos utrošen je za nadoknadu šteta na poljoprivrednim obiteljskim gospodarstvima u iznosu od 13.000,00 KM i za sanaciju štete od svinjske kuge Veterinarskoj stanici u iznosu od 15.000,00 KM.

Ostalo neutrošeno sredstava u iznosu: 2.000,00 KM.

Program utroška sredstava „Tekući prijenosi za poticaje u poljoprivrednoj proizvodnji i ruralnom razvitku“ za 2022. godinu

Ministarstvo gospodarstva ŽZH je, u okviru svoje mjerodavnosti, predložilo Vladi ŽZH, a Vlada ŽZH donijela Odluku o donošenju Program utroška sredstava „Tekući prijenosi za poticaje u poljoprivrednoj proizvodnji i ruralnom razvitku“ za 2022. godinu („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 8/22 i 25/22), kojim je bilo predviđeno 2.000 000,00 KM.

Utrošeno je 1.999.915,30 KM za sljedeće:

Animalnu proizvodnju u iznosu od 478.160,08 KM,

-za uzgoj muznih krava u iznosu od 167.200,00 KM

-za držanje pčelinjih društava u iznosu od 142.856,00 KM,

-za peradarstvo u iznosu od 96.283,20 KM,

-za proizvodnju svježeg ovčjeg/kozjeg mlijeka u iznosu od 63.020,88 KM,

-za uzgoj rasplodnih krmača u iznosu od 8.800,00 KM.

Biljnu proizvodnju u iznosu od 710.052,00 KM,

-za proizvodnju povrća u iznosu od 664.308,00 KM,

- za podizanje u plastenicima/staklenicima u iznosu od 45.744,00 KM,

- za podizanje novih nasada voćnjaka u iznosu od 18.308,30 KM,

- za nabavku mehanizacije u iznosu od 136.289,81 KM,

- za projekte iz oblasti poljoprivrede (investicije) u iznosu od 302.721,11 KM,

- za udruge u funkciji razvoja poljoprivrede u iznosu od 63.500,00 KM,

- za subvencioniranje osiguranja u iznosu od 58.590,00 KM,

- za sufinanciranje ruralne infrastrukture mjesnim zajednicama u iznosu od 196.000,00 KM,

- za pomoć obiteljskim gospodarstvima u iznosu od 36.294,00 KM.

Ostalo neutrošeno: 84,70 KM.

Program utroška sredstava „Tekući prijenosi za koncesije“ za 2022. godinu

Ministarstvo gospodarstva ŽZH je, u okviru svoje mjerodavnosti, predložilo Vladi ŽZH, a Vlada ŽZH donijela Odluku o donošenju Program utroška sredstava „Tekući prijenosi za koncesije“ utvrđenih Proračunom Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 9/22), kojim je bilo predviđeno 200.000,00 KM.

Nakon provedene procedure javnog poziva, sredstva su utrošena za sufinanciranje infrastrukturnih objekata od općeg društvenog interesa mjesnim zajednicama na području Županije Zapadnohercegovačke u iznosu od 176.870,00 KM. Sredstva u iznosu od 16.250,40 KM su utrošena za sufinanciranje sanacije površinskog kopa „L-14 Tribistovo“ na eksploatacijskom polju „Tribistovo-Sobač“ Posušje, te sredstva u iznosu od 6.002,00 KM utrošena su za izvođenje istražnog bušenja na području općine Posušje.

Ostalo neutrošeno: 878,00 KM

Svi programi predviđeni Planom rada za 2022. godinu su doneseni i realizirani.

2.4. Programski dio Ministarstva pravosuđa i uprave

Strateški ciljevi Ministarstva u 2022. godini su:

- Jačanje učinkovitosti i transparentnosti javne uprave,
- Povećavati efikasnost pravosudnog sustava,
- Jačanje sustava državne službe i
- Podrška sektorima za osiguranje uvjeta za efikasno obavljanje poslova Ministarstva.

Strateški ciljevi realizirani su kroz rad ustrojbenih jedinica Ministarstva

STRATEŠKI CILJ - Jačanje učinkovitosti i transparentnosti javne uprave

PROGRAMI

Vodenje postupka registracije udruga građana

U tijeku izvještajnog razdoblja Ministarstvo je zaprimilo ukupno 388 predmeta vezanih za Registar udruga građana po svim osnovama. Od 388 predmeta, njih 94 odnose se na vođenje upravnog postupka registracije udruga građana u kojima je proveden upravni postupak, te je u zakonom predviđenom roku riješeno po zahtjevima.

Također, 283 zahtjeva odnose se na izdavanje izvotka iz Registra udruga građana, 4 zahtjeva odnose se na izdavanje preslike dokumentacije iz Registra, 1 zahtjev za presliku rješenja, 2 zahtjeva za izdavanje uvjerenja, 1 zahtjev za presliku statuta i 3 zahtjeva odnose se na dostavu podataka.

Digitaliziranje javne uprave (online podnošenje za registraciju udruga, online registar upravnih postupaka u Županiji Zapadnohercegovačkoj)

Navedenim Programom planirana je uspostava on-line registra upravnih i drugih administrativnih postupaka iz nadležnosti tijela uprave Županije Zapadnohercegovačke, a krajnji cilj je povećanje protočnosti informacija koje se putem on-line platforme mogu pružiti građanima u ostvarivanju njihovih prava, kao i povećanje transparentnosti rada tijela uprave. Tijekom 2022. godine prednje navedeni Program realiziran je samo u manjem dijelu, tj. Ministarstvo je izradilo prednacrt uredbe kojom će se uspostaviti budući on-line registar administrativnih postupaka.

Osigurati sudjelovanje državnih službenika Ministarstva na obukama

Kao i protekli duži niz godina, obuka državnih službenika organizirana je parcijalno putem Ureda za europske integracije Vlade Županije Zapadnohercegovačke ili putem konzultantskih pravnih osoba uz plaćanje ovog Ministarstva. I dalje nedostaje sustavna i organizirana obuka državnih službenika, kako u Županiji Zapadnohercegovačkoj, tako i u ovom Ministarstvu. Rješenje problema predloženo je kroz novi (pripremljen u formi prednacrta) Zakon o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj, gdje se predviđa osnivanje Uprave za državnu službu kao županijske uprave koja se nalazi u sastavu ovog Ministarstva, a koja će biti nadležna organizirati i provoditi stručno obrazovanje i usavršavanje državnih službenika i namještenika uposlenih u tijelima državne službe. U pogledu obuke državnih službenika predviđa se i mogućnost, uz suglasnost Vlade Županije Zapadnohercegovačke, organizacija stručnog obrazovanja i usavršavanja državnih službenika i namještenika uposlenih u tijelima državne službe povjeriti drugom tijelu, instituciji ili pravnoj osobi koja se bavi upravljanjem ljudskih potencijala.

Poboljšati tehničke uvjete za rad Ministarstva

U 2022. godini ovo Ministarstvo je izvršilo nabavu nedostajuće računalne opreme i nabavu novog sustava grijanja.

Nabava je provedena sukladno Zakonu o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 39/14).

Sredstva za predmetnu nabavu su osigurana u Proračunu Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 31/21), na poziciji 14010001 Ministarstvo pravosuđa i uprave.

Nabave su obavljene s ciljem poboljšanja tehničkih uvjeta za rad Ministarstva.

Realizacija aktivnosti upravnog nadzora na županijskoj, gradskoj i općinskoj razini - Upravni inspektorat

U promatranom razdoblju ukupno je izvršeno četrdeset četiri (44) inspeksijska nadzora, od čega je u županijskim tijelima uprave izvršeno dvadeset četiri (24), gradskim i općinskim tijelima uprave devetnaest (19) i jedan (1) inspeksijski nadzor u pravnoj osobi s javnim ovlastima.

STRATEŠKI CILJ - Povećavati efikasnost pravosudnog sustava

PROGRAMI

Pribavljanje podataka o potrebama sudova i tužiteljstva u cilju neometanog rada, neovisnog i profesionalnog funkcioniranja pravosudnih tijela

U tijeku izvještajnog razdoblja Ministarstvo je pribavljalo podatke o potrebama sudova i tužiteljstva u cilju neometanog rada, neovisnog i profesionalnog funkcioniranja sudova i tužiteljstva kroz utvrđivanje mjesečnih operativnih planova izdataka pravosudnih tijela u Županiji Zapadnohercegovačkoj koji su temeljem članka 11. stavak 2. Zakona o izvršavanju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu („Narodne novine ŽZH“, broj: 31/21) dostavljani Ministarstvu financija Županije Zapadnohercegovačke, čime su sudovi i tužiteljstvo u cjelini mogli neometano, neovisno i profesionalno funkcionirati.

Analizirati stanje udruga u Registru udruga građana Županije Zapadnohercegovačke

U tijeku izvještajnog razdoblja Ministarstvo je uradilo analizu stanja aktivnih udruga u Registru udruga u Županiji Zapadnohercegovačkoj, na način da je analiziralo ukupan broj predmeta vezanih za Registar udruga građana (vođenje upravnog postupka registracije udruga građana, izdavanje izvataka iz Registra udruga građana, izdavanje preslike dokumentacije iz Registra, preslika rješenja, izdavanje uvjerenja, presliku statuta, očitovanja iz Registra) koji ukupno po svim osnovama u Registru u tijeku izvještajnog razdoblja iznosi 388 zahtjeva, a obzirom da na kraju izvještajnog razdoblja broj udruga upisanih u Registar iznosi 1012 udruga, proizlazi da je u izvještajnom razdoblju aktivno 38,00% udruga, te je stoga Ministarstvo u svom Planu i programu za 2023. godinu planiralo donošenje Zakona o udrugama u Županiji Zapadnohercegovačkoj kojim će se, između ostalog, rješavati pitanje neaktivnih udruga u Registru.

Osigurati financijska sredstva za izvršavanje pravomoćnih sudskih presuda radi upućivanja i smještaja štíćenika na obvezno psihijatrijsko liječenje u zdravstvenu ustanovu

U tijeku izvještajnog razdoblja Ministarstvo je osiguralo, temeljem Zakona o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama („Službene novine Federacije BiH“, broj 37/01, 40/02, 52/11 i 14/13),

sredstva u iznosu od 186.000,00 KM. Od osiguranog iznosa sredstava u tijeku izvještajnog razdoblja Ministarstvo je snosilo troškove smještaja za 5 štićenika koji su smješteni u JZU Psihijatrijska bolnica Sokolac, za što je ukupno utrošeno 178.500,00 KM.

Osigurati financijska sredstva za nabavku tehničke opreme za provođenje mjere kućnog pritvora elektronskim nadzorom

U cilju rješavanja navedenog ovo Ministarstvo je, u izvještajnom razdoblju, organiziralo sastanke sa predstavnicima pravosudnih tijela Županije Zapadnohercegovačke, kao i sa predstavnicima Kazneno popravnog zavoda Mostar, gdje je zajednički zaključeno da je prethodno potrebno da Zavodi za izvršenje kaznenih sankcija u Federaciji Bosne i Hercegovine osiguraju tehničke uvjete za primjenu mjere kućnog pritvora.

Po osiguranju tehničkih uvjeta, sukladno propisima, ovo Ministarstvo će zaključiti ugovor o provođenju mjere kućnog pritvora sa nadležnim Zavodom.

Ovo Ministarstvo nije obaviješteno da su od strane Zavoda osigurani tehnički uvjeti za provođenje mjere kućnog pritvora, te sukladno tome nije bilo neophodno osigurati financijska sredstva za navedenu namjenu u izvještajnom periodu.

STRATEŠKI CILJ - Jačanje sustava državne službe

PROGRAMI

Organizirati polaganje stručnih upravnih ispita za namještenike

Tijekom 2022. godine podnijeto je ukupno 14 zahtjeva za polaganje stručnog upravnog ispita. Nakon provedenog postupka, u 13 predmeta doneseno je rješenje u kojem se odobrava polaganje stručnog ispita, a u jednom predmetu, zbog neispunjavanja uvjeta, doneseno je rješenje o odbijanju polaganja stručnog ispita.

Doneseno je jedno rješenje kojim se priznaje Stručni upravni ispit osobi koja je taj ispit položila pred drugim tijelima u Bosni i Hercegovini.

Program je ispunjen u potpunosti.

Davati mišljenja na prijedloge i nacрте zakona i podzakonskih akata

U pripremi prednacрта, nacрта i prijedloga propisa, odnosno drugog općeg akta, prije dostavljanja Vladi Županije Zapadnohercegovačke, obrađivač propisa obvezno usklađuje njihov tekst, odnosno pribavlja mišljenja od strane Ministarstva u pogledu usklađenosti propisa s odredbama o sankcijama i odredbama koje se odnose na ustroj sustava županijskih tijela.

Tijekom izvještajnog razdoblja Ministarstvo je zaprimilo, obradilo i dalo ukupno 200 mišljenja, i to:

- 25 mišljenja na nacrt i prijedlog zakona, uključujući i Proračun,
- 1 mišljenje na uredbe,
- 138 mišljenja na odluke,
- 1 mišljenje na pravilnike kao provedbene podzakonske akte,
- 12 mišljenja na rješenja,
- 2 mišljenja na zaključke,
- 2 mišljenja na kolektivne ugovore,
- 19 mišljenja u postupku izrade Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu.

Broj obrađenih mišljenja nije se značajno smanjio unatoč tome kako je Vlada Županije Zapadnohercegovačke, kao tijelo koje u konačnici razmatra propise na koje se daju mišljenja

sukladno Poslovniku o radu Vlade Županije Zapadnohercegovačke, zadnji kvartal izvještajne godine radila u tzv. „*tehničkom mandatu*“ kada je, zbog održavanja općih izbora u BiH, po svojoj prirodi smanjen obim aktivnosti zakonodavne i izvršne vlasti koja je u prijelaznom razdoblju. Program je ispunjen u potpunosti.

Provesti postupak imenovanja notara za općinu Posušje, kao i druge postupke po zahtjevu notara za imenovanja zamjenika notara ili notarskih pomoćnika sa sjedištem u Županiji Zapadnohercegovačkoj ili po ukazanoj potrebi postupke za imenovanje notara, zamjenika notara i notarskih pomoćnika, s ciljem održanja propisanog broja

Anđi Šušnjar, notaru sa službenim sjedištem u Posušju, prestala je služba notara zaključno s danom 30. srpnja 2022. godine zbog navršenih 70 godina života, o čemu je ovo Ministarstvo pravovremeno donijelo Rješenje, kao i Rješenje o imenovanju v.d. notara u prijelaznom razdoblju do imenovanja novog notara.

Usporedno s razrješenjem i imenovanjem v. d. notara Ministarstvo je, u suradnji s Federalnim ministarstvom pravde, raspisalo i provelo javni natječaj za izbor notara sa službenim sjedištem na području Županije Zapadnohercegovačke – Općina Posušje. Na raspisani javni natječaj prijavio se samo jedan kandidat, uz napomenu kako jedini kriteriji odabira predstavlja ocjena ostvarena na notarskom ispitu. Nakon provedenih procedura sukladno Zakonu o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02) i Pravilnika o radu notara („Službene novine Federacije BiH“, broj: 13/09 i 3/15), ovo Ministarstvo je donijelo Rješenje po kojem izabrani notar Vinko Ćosić počinje s radom službe notara sa službenim sjedištem na području Županije Zapadnohercegovačke – Općina Posušje s danom 22. rujna 2022. godine.

Tijekom izvještajnog razdoblja od strane notara nije bilo zahtjeva za provođenjem postupaka za imenovanjem notarskih zamjenika ili pomoćnika u notarskim uredima.

Također nije bilo ni zahtjeva za promjenom službenog sjedišta notara.

Program je ispunjen u potpunosti.

Izraditi Nacrt Zakona o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj

Ministarstvo je tijekom 2022. godine izradilo prednacrt Zakona o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačke te je prednje navedeni propis, sukladno Poslovniku o radu Vlade Županije Zapadnohercegovačke ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 3/03), upućen u daljnju proceduru pribavljanja odgovarajućih mišljenja od strane Ureda za zakonodavstvo Vlade Županije Zapadnohercegovačke, Ministarstva financija Županije Zapadnohercegovačke i jedinica lokalne samouprave s područja Županije Zapadnohercegovačke.

Realizacija ovog Programa izostala je iz razloga što Ministarstvo financija Županije Zapadnohercegovačke od lipnja 2022. godine, unatoč upućivanju pisanih požurnica, nije dostavilo svoje mišljenje na dostavljeni Zakon, te isti iz proceduralnih razloga se nije mogao razmatrati na sjednici Vlade Županije Zapadnohercegovačke, a potom uz pretpostavku utvrđivanja nacrta zakona i na sjednici Skupštine Županije Zapadnohercegovačke.

STRATEŠKI CILJ - Podrška sektorima za osiguranje uvjeta za efikasno obavljanje poslova Ministarstva

PROGRAMI

Rješavati predmete iz radno pravnog statusa državnih službenika i namještenika i drugih poslova vezanih za obavljanje poslova Ministarstva

Broj predmeta iz radno pravnog odnosa koji su tijekom 2022. godine odrađeni u Sektoru za opće i računovodstvene poslove je:

- Plan korištenja godišnjih odmora za 2022. godinu za djelatnike MPIU ŽZH x1,
- Izmjena Plana korištenja godišnjih odmora za 2022. godinu za djelatnike MPIU ŽZH x1,
- Rješenja o godišnjem odmoru za uposlenike MPIU ŽZH za 2022. godinu x23,
- Rješenja o utvrđivanju prava na jednokratnu novčanu pomoć x4,
- Rješenja kojim se utvrđuje pravo na naknadu na ime jubilarne nagrade za navršениh 10 (deset) godina neprekidnog rada u tijelima, ustanovama i organizacijama koje se financiraju iz Proračuna ŽZH x2,
- Aneks 1 za 2022. godinu za djelatnike MPIU ŽZH x23,
- Aneks 2 za 2022. godinu za djelatnike MPIU ŽZH x39,
- Rješenje o utvrđivanju prava na plaćeno odsustvo s rada x1,
- Rješenja o priznavanju prava na naknadu troškova prijevoza x19,
- Rješenja o prijemu vježbenika u radni odnos x2.

Program je ispunjen u potpunosti.

Izraditi mišljenja, suglasnosti, odgovore na zastupnička pitanja

U izvještajnom razdoblju nije bilo zahtjeva za izradu mišljenja, davanja suglasnosti, kao i postavljenih zastupničkih pitanja od strane zastupnika.

Izraditi Godišnji i Trogodišnji plan i Godišnje izvješće o radu Ministarstva

Radna verzija Trogodišnjeg plana rada Ministarstva pravosuđa i uprave Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2023. - 2025. godine izrađena je 29. travnja 2022. godine pod brojem: 03-01-02-232-1/22.

Trogodišnji plan rada Ministarstva pravosuđa i uprave Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2023. - 2025. godinu, usuglašen s Dokumentom okvirnog proračuna za razdoblje 2023. - 2025. godine, izrađen je 25. srpnja 2022. godine pod brojem: 03-01-02-232-2/22.

Program rada Ministarstva pravosuđa i uprave Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu

Program rada Ministarstva pravosuđa i uprave za 2023. godinu pripremljen je u Ministarstvu, a razmatran je i usvojen na 146. sjednici Vlade Županije Zapadnohercegovačke, koja je održana 12. siječnja 2023. godine.

Izvješće o radu Ministarstva pravosuđa i uprave za 2021. godinu

Izvješće o radu Ministarstva pravosuđa i uprave za 2021. godinu izrađeno je u Ministarstvu, a razmatrano je i usvojeno na 119. sjednici Vlade Županije Zapadnohercegovačke, koja je održana 17. ožujka 2022. godine.

Izrađen Godišnji program rada Ministarstva za 2023. godinu, Trogodišnji plan Ministarstva za 2023. - 2025. godine i izrađeno Godišnje izvješće o radu Ministarstva za 2021. godinu.

Pružati stručnu i tehničku podršku sektorima unutar Ministarstva

U izvještajnom razdoblju je pružena stručna i tehnička podrška odjeljenjima unutar Ministarstva za normalno obavljanje poslova i zadataka stavljenih u mjerodavnost Ministarstva.

Provoditi aktivnosti u borbi protiv korupcije

U tijeku izvještajnog razdoblja u Ministarstvu su provedene aktivnosti u borbi protiv korupcije. Uposlenici Ministarstva su sudjelovali na konferenciji koju je organizirao OSCE Bosne i Hercegovine, a na kojoj je prezentirana Strategija za borbu protiv korupcije 2022. - 2024. godine i prateći Akcijski plan za njenu provedbu, koje je donijela Vlada Županije Zapadnohercegovačke.

2.5. Programski dio Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i športa

Strateški ciljevi Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i športa Županije Zapadnohercegovačke u 2023. godini su:

- ulaganje u obrazovnu infrastrukturu i modernizaciju obrazovnog sustava,
- jačanje kvalitete inkluzivnog obrazovanja,
- usklađivanje obrazovanja i potreba tržišta rada,
- razvoj sustava praćenja potreba tržišta rada,
- kreiranje pozitivnog ozračja za razvoj mladih i športa,
- potpora razvoju športske infrastrukture i športskih aktivnosti,
- jačanje institucionalnih kapaciteta za upravljanje kulturno-povijesnom i tradicijskom baštinom,
- poboljšanje infrastrukturnih uvjeta za razvoj, promociju i upravljanje kulturno-povijesnom baštinom,
- potpora razvoju i promociji kulturnih i kreativnih industrija,
- podizanje svijesti o zaštiti i očuvanju kulturno-povijesne baštine i njena promocija,
- tekući prijenosi i razvoj grantovske politike i
- podrška sektorima za osiguranje uvjeta za efikasno obavljanje funkcije Ministarstva.

Strateški ciljevi realizirani su kroz rad ustrojbenih jedinica Ministarstva.

STRATEŠKI CILJ - Ulaganje u obrazovnu infrastrukturu i modernizaciju obrazovnog sustava

Program: Potpora u pripremi planske dokumentacije za nove infrastrukturne zahvate u području obrazovanja na teritoriju Županije Zapadnohercegovačke

U suradnji sa srednjim školama i predškolskom ustanovama izrađeno je šest planskih dokumenata za infrastrukturna ulaganja koji su kandidirani na vanjske izvore financiranja.

Dva projekta su prošla, i to: Dječji vrtić Ljubuški 100.000,00 Eura nepovratnih sredstava i Srednja strukovna škola Široki Brijeg 100.000,00 Eura nepovratnih sredstava.

Izrađen projekt za vanjsko financiranje, a isti je uvršten u Program javnih investicija za razdoblje 2023. – 2025. godine, koji je usvojila Vlada na 136. sjednici održanoj 22. rujna 2022. godine.

Program: Opremanje škola informatičkom i digitalnom opremom za potpunu primjenu e-dnevnika, e-prijava i e-učenja

Digitalizacija odgojno obrazovnog sustava: raspisan Javni poziv za osnovne škole za eksperimentalnu primjenu e-Dnevnika, odabrano pet osnovnih škola, i to: Osnovna škola Ivane Brlić Mažuranić, Osnovna škola Biograci, Osnovna škola Ante Brune Bušića Rakitno, Osnovna škola Ruđera Boškovića Grude i Prva osnovna škola Široki Brijeg.

Opremljeno tih pet škola iz vanjskih izvora financiranja (Zavoda za odgoj i obrazovanje 160.000,00 KM i Projekt Osmislimo obrazovanje ponovno 100.000,00 KM) računalnom opremom potrebnom za provedbu organizirane obuke za djelatnike tih pet škola u suradnji s Centrom za informacijske tehnologije Sveučilišta u Mostaru i Zavodom za odgoj i obrazovanje. Od početka školske 2022./2023. godine navedenih pet škola je krenulo s eksperimentalnom primjenom e-Dnevnika. Nastavljena je primjena e-Dnevnika u četiri srednje strukovne škole u ŽZH.

Stalna komunikacija i rad na unaprjeđenju e-Dnevnika i ostalih komponenti e-sustava s IT centrom Sveučilišta u Mostaru.

U sklopu projekta kroz Javno privatno partnerstvo 85% nepovratna sredstva i 15% vlastita sredstva osigurano 80.000,00KM nepovratnih sredstava za uvođenje Interneta u škole, kako bi od školske 2023./2024. godine sve škole u Županiji imale e-Dnevnik.

Izrađen projekt za vanjsko financiranje, a isti je uvršten u Program javnih investicija za razdoblje 2023. – 2025. koji je usvojila Vlada na 136. sjednici održanoj 22.rujna 2022. godine.

Program: Opremanje škola suvremenim didaktičkim materijalom

Tijekom 2022. godine osigurana su sredstva u vrijednosti 63.600,00 KM, i to 40.000,00 KM iz Proračuna i 23.600,00 KM vanjski izvori financiranja, za opremanje kabineta u sklopu Kurikulske reforme, korak drugi stvaranje okruženja za implementaciju NPP na ishodima učenja.

Izrađen projekt za vanjsko financiranje, a isti je uvršten u Program javnih investicija za razdoblje 2023. – 2025. koji je usvojila Vlada na 136. sjednici održanoj 22.rujna 2022.godine. Osigurana sredstva u iznosu od 40.000,00 KM su bila namijenjena za opremanje kabineta fizike u osam osnovnih škola s područja Županije na način da su škole dobile po 5.000,00 KM. Opremljene škole su: Osnovna škola Ivana Mažuranića Posušje, Prva osnovna škola Široki Brijeg, Druga osnovna škola Široki Brijeg, Osnovna škola Marka Marulića Ljubuški, Osnovna škola Ivane Brlić Mažuranić Humac, Osnovna škola Antuna Branka i Stanislava Šimića Drinovci, Osnovna škola Stipana Vrljića Sovići i Osnovna škola Ante Brune Bušića Rakitno. Pored navedenog, u 2022. godini smo dobili od Federalnog ministarstva obrazovanja preko 22.000 KM za opremanje Dječjeg vrtića Bajka Posušje, Osnovne škole Ruđera Boškovića Grude i Srednje strukovne škole Ruđera Boškovića Ljubuški, koja nisu realizirana u 2022. godini nego su prenesena u proračun za 2023. godinu.

STRATEŠKI CILJ - Jačanje kvalitete inkluzivnog obrazovanja

Tijekom 2022. godine podizala se svijest o inkluziji. Dolazilo je do jačanja partnerskih suradnji. U školskoj 2022./2023. godini imamo ukupno 93 asistenata u nastavi, u osnovnim školama 78 i 15 u srednjim školama te osam u predškolskim ustanovama.

Ostvarena je suradnja sa Službom za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke i Federalnim Zavodom za zapošljavanje na projektu sufinanciranja zapošljavanja pomoćnika u nastavi u osnovnim i srednjim školama.

Program: Izraditi analizu infrastrukture i opreme u inkluzivnom obrazovanju

Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa Županije Zapadnohercegovačke je partner projekta koji provode UNICEF, UNESCO, ILO i UN Volunteers. Pandemija COVID-a suočila je obrazovanje u našoj Županiji s mnogim izazovima u vezi s osiguravanjem nastavka i održavanja kvalitete obrazovanja za vrijeme zatvaranja škola unutar Županije, države, pa i u cijelom svijetu. U ovom vremenu su posebno pogođeni ishodi učenja kod najugroženijih, a to su djeca i mladi. Problemi koje je ova pandemija donijela su svakako znatno utjecali na obrazovni sustav, posebno na nemogućnost informacijskih i komunikacijskih resursa da se podrži online nastava i kombinirani oblik nastave. Kao dio UN-ovog plana, agencije UN-a pomogle su obrazovnim vlastima ublažiti utjecaj pandemije COVID-19, kao i jačanje kompetencija učitelja, nastavnika i stručnih suradnika. Tijekom 2022. godine održana su stručna usavršavanja za učitelje odnosno nastavnike. Ministarstvo je prikupljalo podatke o jačini Internet mreže unutar škola Županije te potrebe istih. U 2021. godini su napravljene tablice za asistivne tehnologije te je u 2022. godini školama unutar Županije ista i podijeljena. Na osnovu tih tablica škole su iskazale interes za asistivnom opremom te je u sklopu Projekta školama podijeljena oprema u vrijednosti od 20.000,00 KM nepovratnih sredstava.

Program: Izvršiti analizu zakonskih i podzakonskih dokumenata

Izvršena analiza Zakona koji trebaju izmjene i dopunu.

Program: Izraditi pravilnike za obrazovanje djece s poteškoćama

Tijekom 2022. godine imenovano je povjerenstvo za izradu Pravilnika o osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju djece s poteškoćama od predstavnika Ministarstva, Zavoda za odgoj i obrazovanje i stručnih suradnika iz škola. Održana tri sastanka i pripremljen nacrt Pravilnika koji je poslan školama na komentare i prijedloge za poboljšanje. Nakon povratne informacije bit će u 2023. godini objavljen.

Program: Stručno usavršavanje učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i pomoćnika u nastavi

U suradnji sa Zavodom za odgoj i obrazovanje te nevladinim organizacijama (OSCE, UN-organizacije, OEAD, GIZ, Vijeće Europe) održan niz stručnih usavršavanja za učitelje, nastavnike, stručne suradnike, nastavnike praktične nastave, ravnatelje i djelatnike Ministarstva.

U suradnji sa Svjetskom bankom i organizacijom Promente, tri djelatnice Ministarstva su prošle obuku za primjenu, čime su stekle pravo za polaganje ispita pouzdanosti za TEACH opservatore TEACH alata. TeachPrimary besplatan je alat za promatranje razreda koji pruža uvid u jedan od manje istraženih, a važnijih aspekata djetetova obrazovanja, što se događa u učionici. Nakon toga je provedeno istraživanje u šest osnovnih škola (Osnovna škola Tina Ujevića Vitina, Osnovna škola Marka Marulića Ljubuški, Osnovna škola Ivane Brlić Mažuranić Humac, Osnovna škola Kočerin, Osnovna škola Biograci i Druga osnovna škola Široki Brijeg).

Programska potpora (primjereni program školovanja)

Županija Zapadnohercegovačka je jedina administrativna jedinica u BiH, a vjerojatno i šire, koja ima 100% upis djece u škole, a to je osigurala isključivo zaslugom Vlade koja je iz vlastitog Proračuna osigurala sredstva za prijevoz, udžbenike i asistente za svako dijete koje ima potrebu za njim i primjerene programske potpore.

Tijekom 2022. godine predstavnici Ministarstva su nazočili sjednicama županijskog aktiva stručnih suradnika na kojima je zaključeno kako je potrebno u srednjim strukovnim školama izraditi trogodišnje NNP za pomoćna zanimanja, kao i program za stjecanje kompetencija u aktivnostima svakodnevnog života i rada uz individualizirane postupke.

Materijalna potpora (prostor, udžbenici, didaktička sredstva i pomagala)

U 2022. godini nabavljeni radni materijali za učenike prvih razreda, razlika udžbenika od drugog do devetog razreda u odnosu na prethodne godine, tako da su nabavljeni udžbenici za sve učenike osnovnih škola.

STRATEŠKI CILJ - Usklađivanje obrazovanja i potreba tržišta rada

Program: Jačanje kapaciteta Ministarstva za izradu nastavnih planova i programa definiranih na ishodima učenja

U suradnji sa Zavodom za odgoj i obrazovanje, Agencijom za odgoj i obrazovanje RH, različitim nevladinim organizacijama, Direkcijom za Europske integracije te u sklopu različitih projekata (Obrazovanje za zapošljavanje), održano je više od 20 stručnih usavršavanja na kojima su djelatnici Ministarstva stekli znanja i vještine za izradu NPP na ishodima učenja, za eksterno vrednovanje škola, izradu strateških dokumenata, izradu projekata za vanjske izvore financiranja IPA te izradu programa integriranja.

Tri djelatnika Ministarstva su direktno uključena u projekt Kurikulske reforme te su u sklopu projekta sudjelovali na svim obukama koje su održane i sudjeluju u izradi novih predmetnih kurikula za osnovne škole i gimnazije. Obuke su organizirane u suradnji sa Zavodom za odgoj i obrazovanje, Misijom OESS-a u BiH te Agencijom za odgoj i obrazovanje iz Republike Hrvatske.

Program: Izrada nastavnih planova i programa u srednjim strukovnim školama

Za izradu NPP u srednjim strukovnim školama potrebna su značajna financijska sredstva koja nisu bila osigurana u Proračunu te je urađen projekt za vanjsko financiranje, a isti je uvršten u Program javnih investicija za razdoblje 2023. – 2025. koji je usvojila Vlada na 136. sjednici održanoj 22. rujna 2022. godine.

STRATEŠKI CILJ - Razvoj sustava predviđanja potreba tržišta rada

Program: Godišnje anketiranje potreba poduzeća za radnom snagom

Ministarstvo obrazovanja je na osnovi podataka Županijskog Zavoda za zapošljavanje i Federalnog zavoda za zapošljavanje uradilo analizu s ciljem uvođenjem novih zanimanja u srednje strukovne škole.

Program: Regulirati evidencije nezaposlenih na način da se izvrši kategorizacija nezaposlenih osoba koji aktivno traže zaposlenje u odnosu na ostale i sukladno tome utvrditi bazu podataka registriranih zanimanja

Za ovu aktivnost su potrebna dodatna novčana sredstva koja nisu planirana u Proračuna za 2022. godinu, pa radimo na pripremi projekta za vanjsko financiranje.

Program: Uspostavljanje županijskog partnerstva za zapošljavanje

Tijekom 2022. godine Ministarstvo je organiziralo četiri sastanka s poduzetnicima te radilo na Pravilniku za izvođenje praktične nastave u školi i kod poslovnih subjekata s elementima dualnog obrazovanja.

Tijekom 2022. godine uspostavljena je suradnja s ILO Međunarodna organizacija rada te je urađena analiza NPP za zanimanje stolar i tehničar za mehatroniku te održana stručna usavršavanja za nastavnike teorijske i praktične nastave za navedena zanimanja.

Program: Potpora prekvalifikaciji i edukaciji u skladu s potrebama tržišta rada

Ministarstvo je, u suradnji s DVV International, provelo 11-odnevnu obuku kroz 5 modula programa andragoškog osposobljavanja na kojoj su sudjelovala 22 nastavnika javnih ustanova s područja Županije, čime su osposobljeni za izvođenje programa obrazovanja odraslih.

Program: Analiza stanja i preporuke za razvoj aktivnosti za osobe u NEET statusu

Jedan od akcijskih dokumenata na kojem su radili djelatnici Ministarstva, a koji je usvojen od Europske komisije 5. prosinca 2022. godine, je Zapošljavanje i socijalna zaštita. Opći cilj je ubrzanje reformi zapošljavanja, obrazovanja i socijalnih reformi u BiH, a specifični cilj je povećati mogućnost zapošljavanja za mlade, žene iz ruralnih sredina i teže zapošljive kategorije. Mjere su usmjerene na mlade, prvo radno iskustvo, fokus na NEET – mladi koji nisu zaposleni, s dodatnim fokusom na mlade između 25 i 29 godina.

Program: Priprema projekata iz segmenta zapošljavanja na javne pozive iz vanjskih izvora

Djelatnici Ministarstva su aktivno surađivali s Uredom za europske integracije Vlade Županije Zapadnohercegovačke i Direkcijom za europske integracije BiH na izradi akcijskih dokumenata za IPA-2022, koji je Europska komisija usvojila 5. prosinca 2022. godine.

STRATEŠKI CILJ: Jačanje institucionalnog okvira za potporu mladima

Program: Razvoj mehanizama potpore mladima (potpora mladim talentima, sufinanciranje projekata mladih, poticanje samozapošljavanja mladih u poduzetništvu, poticanje umjetnosti i kulture za mlade, stimulacije mladih)

U 2022. godini Ministarstvo je sufinanciralo projekte mladih u kulturi (nije moguće izračunati točan iznos koji je izdvojen za ovu nakanu jer se kulturne i športske udruge uobičajeno registriraju i za djelatnosti vezane za pitanja mladih, a zaseban razdjel u proračunu za mlade nije kreiran već se isti prijavljuju na dodjelu sredstava iz ukupno predviđenih iznosa u kulturi i športu), organizirana je potpora mladima u vidu stručne pomoći od strane našeg Ministarstva kroz ugovorni angažman sedam koordinatora za organizaciju polaganja Državne mature u Republici Hrvatskoj i plaćenih u iznosu od po 800 KM neto, koji su za potrebe maturanata iz gimnazija, srednjih strukovnih škola te srednje škole s područja Županije Zapadnohercegovačke pružali potporu učenicima pri prijavi, edukaciji te odlasku na polaganje Državne mature u Republiku Hrvatsku.

Program: Organizacija godišnjeg tematskog događaja s mladima (konferencija/okrugli stol)

Ministarstvo obrazovanja je sudjelovalo kao partner/suorganizator više sastanaka u živo ili u on-line na teme vezane za mlade.

Program: Organizacija ciljanih predavanja i seminara za mlade

Kroz cijelu godinu mladi su obavještavani o organiziranim predavanjima i seminarima koji su dostupni, a za koje je naše Ministarstvo bilo upoznato ili pozvano kao jedan od nadležnih nositelja sektora mladih u Bosni i Hercegovini.

Zasebna predavanja ili seminari od strane samog Ministarstva nisu organizirana.

Program: Razvoj instrumenata potpore mladima

Potpore mladima u smislu samozapošljavanja mladih u poduzetništvu nije moguća od strane našeg Ministarstva jer se radi o pitanju kojem bi u strateškom smislu nositelji trebali biti Ministarstvo gospodarstva ili Zavod za zapošljavanje. Iz istog razloga po ovom pitanju, osim zahtjeva da se nositelj za navedene aktivnosti promijeni, nisu poduzimane ostale aktivnosti. Međutim, radit će se na rješavanju ovog pitanja u 2023. godini.

STRATEŠKI CILJ - Potpora razvoju športske infrastrukture i športskih aktivnosti

Program: Potpora organizaciji i održavanju športskih događaja

Promicanje športa kao važnog čimbenika ljudskog razvoja i potpora športskim manifestacijama - ovaj program je realiziran kontinuirano tijekom cijele godine kroz grantove. Tekući prijenosi za program športa realizirani su u iznosu od ukupno 801.497,07 KM u 2022. godini.

Program: Potpora izgradnji športske infrastrukture, posebno u ruralnim sredinama

Da bi se športske aktivnosti, tjelesna i zdravstvena kultura, izvodili kvalitetno, nužno je ulagati u športsku infrastrukturu, športske objekte i opremanje istih športskim rekvizitima. Ovaj program je realiziran kontinuirano tijekom cijele godine kroz grantove.

Program: Potpora programima edukacije mladih "športskim školama" (potpora uključivanju mladih u različite škole u klubovima)

Razvijanje motoričkih i funkcionalnih sposobnosti, kao i stjecanje kvalitetnih životnih navika (socijalizacije) mladih, posebno djece školskog i predškolskog uzrasta, potiče se bavljenjem športom. Ovaj program je realiziran kroz grantove.

Program: Promocija športa u funkciji javnog zdravlja (inicijative i kampanje prevencije bolesti kroz športske aktivnosti)

Održavanje i unaprjeđenje zdravstvenog statusa i psihosomatskih sposobnosti mladih, posebno djece, vezano je za športske aktivnosti. Inicijative i kampanje prevencije bolesti kroz športske aktivnosti nisu održane. Planiraju se održati u 2023. godini.

Program: Potpora školama u pripremi i provedbi projekata i inicijativa koja uključuju promociju športskih aktivnosti (igre mladih, natjecanja učenika i slično)

Zbog pandemije virusa COVID-19 nisu održane Županijske športske igre.

Program: Potpora u pripremi i priprema dokumentacije za infrastrukturna ulaganja u šport i privlačenje vanjskih izvora financiranja

Pripremljen projektni prijedlog s potrebnom dokumentacijom za prijavu na natječaje iz EU i drugih izvora. Program nije realiziran jer je Ministarstvo službeno ostalo bez djelatnika za šport i program se planira realizirati u 2023. godini.

Program: Potpora opremanju športskih objekata u cilju prevencije COVID-19

Ovaj Program je realiziran.

STRATEŠKI CILJ - Jačanje institucionalnih kapaciteta za upravljanje kulturno-povijesnom baštinom i tradicijskom baštinom

Program: Opremanje Zavoda za zaštitu kulturno-povijesne baštine

Usvojen Zakon o zaštiti i korištenju kulturno-povijesne baštine. Za Zavod su kupljeni dajino uređaji za preglede terenskih istraživanja i zaštite. Ostvaren napredak u zaštiti kulturno-povijesne baštine obilaskom terena s adekvatnim prijedlozima za zaštitu od mogućeg narušavanja za industrijske potrebe. Nacrt navedenog Zakona je izrađen, ali nije donesen. Donošenje ovoga Zakona prenosi se u Program rada za 2023. godinu.

Program: Izrada registra kulturno-povijesne baštine i digitalizacija kulturno-povijesne baštine

Ostvaren napredak u evidenciji kulturno-povijesne i prirodne baštine s unošenjem novih podataka ili dodatnom obradom i dopunom već postojećih u cilju izrade Registra.

Program: Identifikacija i popisivanje tradicijske baštine Županije Zapadnohercegovačke

Ostvaren napredak u zaštiti i evidenciji tradicijske baštine kroz identifikaciju, terenski rad, obradu i unos u Registar podataka. Registar se nadopunjuje svake godine, zbog čega aktivnosti unosa prenosimo i u razdoblje 2023. godine.

Program: Izrada stručnih publikacija za učinkovitu zaštitu, korištenje i primjenu kulturno-povijesne i tradicijske baštine (elaborati, smjernice, priručnici u funkciji obnove i zaštite kulturno-povijesne baštine, smjernica za izradu i primjenu sastavnica tradicijske baštine)

Prenosi se u Program rada za 2023. godinu.

Program: Potpora izradi planova upravljanja kulturno-povijesnim lokalitetima od značaja za Županiju Zapadnohercegovačku

Potpora izradi planova upravljanja kulturno-povijesnom baštinom ostvarivala se na nekoliko nalazišta na području Županije Zapadnohercegovačke kroz stručnu pomoć u izradi planova i ostvarivanja konzervatorskih radova.

Program: Priprema projektno-tehničke dokumentacije za uređivanje lokaliteta i prijavu na natječaje za kulturnu baštinu

Zaprimljeno je nekoliko zahtjeva za suglasnost povodom istraživanja kulturno-povijesne baštine prilikom pripreme lokaliteta za uređenje. Stručno povjerenstvo je na iste dalo pozitivno mišljenje.

Program: Podizanje kapaciteta institucija koje se bave očuvanjem kulturne baštine za korištenje EU/nacionalnih sredstava

Nije izvršeno. Prenosi se u Program rada za 2023. godinu.

Program: Izrada programa potpore javno-civilnog partnerstva u kulturi

Utvrđeni, razmatrani i prihvaćeni prijedlozi programa potpore javno-civilnog partnerstva u kulturi čiji se programi temelje na očuvanju, prenošenju i promoviranju nematerijalne i materijalne kulturne baštine.

Program: Potpora poduzetništvu temeljenom na očuvanju, prenošenju i promoviranju nematerijalne i materijalne kulturne baštine

Utvrđen i razmatran popis obrtnika čiji se programi temelje na očuvanju, prenošenju i promoviranju nematerijalne i materijalne kulturne baštine.

STRATEŠKI CILJ - Poboljšanje infrastrukturnih uvjeta za razvoj, promociju i upravljanje kulturno-povijesnom baštinom

Program: Izrada godišnje analize stanja u objektima kulture (materijalno-tehnički uvjeti i potrebe)

Započet proces prikupljanja podataka godišnje analize u muzejima, knjižnicama i ostalim objektima kulture.

Program: Potpora obnovi, izgradnji i uređenju te širenju kapaciteta objekata kulturne infrastrukture sukladno lokalnim planovima i programima te definiranim prioritetima prema razini pripremljenosti dokumentacije (muzejsko-galerijske, izložbene, kazališne, bibliotekarske, arhivske)

Financijski podržana izrada projektne dokumentacije u svrhu obnove putem javnog natječaja.

Program: Vrednovanje i obnova arheoloških nalazišta na području Županije (uređenje lokaliteta, izrada, nadogradnja, istraživanje, obilježavanje lokaliteta i znamenitosti prigodnim info pločama)

Pregledani postojeći registrirani lokaliteti u svrhu izrade analize stanja. Kontinuirano su davana stručna mišljenja i suglasnosti te financijska potpora kroz programe kulture na zaprimljene dopise koji se odnose na zaštitu kulturne baštine.

Program: Potpora prenamjene povijesne i industrijske baštine u objekte (vojni bunker, zadržni domovi, napuštene zgrade) za kulturne namjene (centri za kulturne i kreativne industrije, kulturne klubove)

Program nije realiziran i prenosi se u 2023. godinu.

Program: Potpora obnovi i stavljanju u funkciju tradicionalne graditeljske baštine (mlinice, čatrnje, bunari, stare kuće)

Program nije realiziran i prenosi se u 2023. godinu.

Program: Prilagodba kulturnih ustanova za pristup osobama s invaliditetom (izgradnja adekvatnih pristupnih staza, ugradnja dizala za osobe s invaliditetom)

Program nije realiziran i prenosi se u 2023. godinu.

Program: Digitalna prezentacija kulturne baštine i uspostava online posjetiteljskih i edukacijskih platformi (COVID-19)

Održavanje izlaganja na konferencijama i znanstveno-stručnim skupovima, kao i njihova financijska potpora.

STRATEŠKI CILJ - Potpora razvoju i promociji kulturnih i kreativnih industrija

Program: Organizacija stručnih i promotivnih događaja (seminara, konferencija, okruglih stolova) o temi razvoja i promocije kulturnih i kreativnih industrija

Sudjelovanje djelatnika na obuci i konferencijama na temu tradicijske baštine, zanata, iskorištenosti tradicijskih elemenata u suvremenom dizajnu te primijenjenoj umjetnosti, objavljujani promotivni materijali – izvršeno. Također je svim zainteresiranim društvenim razinama omogućeno sudjelovanje na prethodno spomenutim događajima.

Program: Organizacija edukativnih događaja o kreativnim znanjima, vještinama i kreativnosti te razvoju kulturnih proizvoda

Stručno i financijski podržani projekti tradicijske baštine, podržan, povećan i usavršen broj proizvođača proizvoda kulturne baštine.

Program: Potpora poduzetništvu temeljenom na razvoju kulturnih i kreativnih industrija (dizajn i kreiranje suvenira, moda, gastronomija, muzeji, glazbena i filmska produkcija, kulturno-turistički proizvodi, galerije, arhitektura, digitalni sadržaji, vizualne djelatnosti, poduzetništvo u umjetnosti)

Raspisani natječaji te odobravana novčana sredstva za muzeje i galerije, kao i digitalne sadržaje.

Program: Potpora izgradnji infrastrukture za poduzetništvo u kreativnim industrijama (start up inkubator, laboratorij kreative)

Sudjelovanjem podržane radionice na temu izgradnje infrastrukture za poduzetništvo u kreativnim industrijama.

STRATEŠKI CILJ - Podizanje svijesti o zaštiti i očuvanju kulturno-povijesne baštine i njena promocija

Program: Organizacija predavanja i informativnih događaja usmjerenih na podizanje svijesti o bogatstvu i važnosti očuvanja kulturno-povijesne, prirodne i tradicijske baštine

Podizanje svijesti o značaju zaštite kulturno-povijesne, prirodne i tradicijske baštine kroz financijsko i stručno podržavanje i sudjelovanje na predavanjima, konferencijama i izlaganjima za očuvanje kulturno-povijesne baštine.

Program: Uključivanje kulturno-povijesne, prirodne i tradicijske baštine u obrazovni sustav (Zavičajna nastava)

Nije izvršeno. Ova aktivnost nastavom nije predviđena, prenosi se u 2023. godinu, ali u vidu predavanja ili izlaganja.

Program: Poticanje osmišljavanja i provedbe kulturnih događaja od značaja za Županiju Zapadnohercegovačku

Organiziran je i sufinanciran zajednički koncert sve četiri glazbene škole s područja Županije, čime je promoviran rad glazbenih škola i njihovih učenika i nastavnika.

Program: Promocija kulturno-povijesne baštine kroz publikacije, vodiče, virtualne medije

Stručno i savjetodavno podržavani i sufinancirani troškovi promocije kulturno-povijesne baštine kroz publikacije i virtualne medije.

Program: Potpora ustanovama/udruženjima u promociji i primjeni sastavnica materijalne i nematerijalne baštine

Podržana izrada projektne dokumentacije, financijska potpora u radu udruženja/ustanova i njihovih programa.

STRATEŠKI CILJ - Tekući prijenosi i razvoj grantovske politike

Program: Tekući prijenosi za zdravstveno osiguranje učenicima i studentima

Svi učenici, koji nisu zdravstveno osigurani po drugom osnovu, imaju zdravstveno osiguranje i zdravstvenu zaštitu nakon provedenog postupka utvrđivanja uvjeta i donošenja rješenja u ovom Ministarstvu.

Tijekom 2022. godine utrošeno je ukupno za tu namjenu 8.269,00 KM, a osiguranje su koristila 33 učenika ili studenta s područja ŽZH zaključeno s mjesecom prosincem 2022. godine, od kojih je zahtjev podnijelo i zahtjevu udovoljeno 25 redovitih učenika i studenata.

Program: Tekući prijenosi za odgoj djece s poteškoćama u razvoju

Sva djeca s posebnim potrebama imaju besplatan odgoju predškolskim ustanovama.

Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa financiralo je u iznosu od 231.175,00 KM smještaj djece s posebnim potrebama u dvanaest vrtića, javnih ili privatnih, na području Županije Zapadnohercegovačke u 2022. godini.

Program: Tekući prijenosi knjižnicama

Osigurana je potpora za četiri knjižnice godišnje, po jedna iz svake jedinice lokalne samouprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj. Tijekom 2022. godine dodijeljena su sredstva Narodnoj knjižnici Široki Brijeg, Narodnoj knjižnici Posušje, JU Kulturno športskom centru Ljubuški i JU Kulturni dom Antun Branko Šimić Grude, svakom pojedinačno po 30.000,00 KM, što ukupno iznosi 120.000 KM za cijelu 2022. godinu, a u svrhu nabave knjiga, polica, računala i drugih sredstava koja služe poboljšanju kvalitete rada knjižnica, organiziranje prezentacije knjiga, organiziranje dječjih radionica i drugih aktivnosti povezanih s djelatnosti knjižnice.

Program: Tekući prijenosi galerijama i muzejima: Humac, Široki Brijeg, Posušje i Hrvatska franjevačka arheološka zbirka „Sveti Stjepan Prvomučnik“ Gorica

Osigurana je potpora za četiri muzeja ili galerije godišnje, po jedna iz svake jedinice lokalne samouprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj. Tijekom 2022. godine Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa dodijelilo je sredstva u iznosu od 25.000,00 KM JU Franjevački muzej sv. Antun Padovanski Ljubuški, iznos od 25.000,00 KM JU Muzej i galerija franjevačkog samostana na Širokom Brijegu, iznos od 12.500,00 KM JU Muzej „U kući oca mojega“ Posušje, te iznos od 12.500,00 KM Hrvatskoj arheološkoj zbirci sv. Stjepan Prvomučnik Gorica, što ukupno iznosi 75.000,00 KM za 2022. godinu. Sredstva su dodijeljena u svrhu obavljanja muzejske djelatnosti, organiziranja izložbi te nabavu potrebnih sredstava za poboljšanje kvalitete rada muzeja.

Program: Nabava udžbenika za učenike osnovnih škola

Nabavljeni su radni materijali za učenike prvih razreda osnovne škole i nedostajući udžbenici od drugog do devetog razreda za učenike osnovnih škola u ukupnom iznosu od 123.335,21 KM. Svi učenici u osnovnim školama imaju besplatne udžbenike.

Program: Nabaviti opremu za kabinete za srednje škole

Kabineti u 2022. godini nisu opremani.

Program: Tekući prijenosi za programe kulture

Tekući prijenosi za programe kulture realizirani su u iznosu od ukupno 198.500 KM u 2022. godini.

STRATEŠKI CILJ - Podrška sektorima za osiguranje uvjeta za efikasno obavljanje funkcije Ministarstva

Program: Podrška sektorima za osiguranje uvjeta za efikasno obavljanje funkcije Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i športa Županije Zapadnohercegovačke

Ova aktivnost realizirana je osiguravanjem pravodobnog izvršavanja poslova iz nadležnosti Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i športa Županije Zapadnohercegovačke i putem praćenja realizacije planiranih aktivnosti ustrojbenih jedinica Ministarstva. Praćenje je vršeno na način da su rukovoditelji redovito surađivali i komunicirali s ostalim uposlenicima u svojoj ustrojbenoj jedinici u cilju pravodobnog izvršavanja poslova. Po potrebi su se organizirali kolegiji na kojima su se razmatrali rokovi izvršenja zadanih ciljeva. U okviru ovog programa odvijali su se i poslovi koji se odnose na funkcioniranje općih i zajedničkih poslova za sve ustrojbene jedinice Ministarstva.

Program: Rješavati predmete

Redovito su predmeti rješavani.

Program: Izraditi mišljenja, suglasnosti, odgovore na zastupnička pitanja 2022. -2024.

Kontinuirano su izrađivana mišljenja i suglasnosti tijekom 2022. godine. U tijeku izvještajnog razdoblja zaprimljena su tri upita zastupnika Skupštine Županije Zapadnohercegovačke, na koje je odgovoreno.

Program: Izraditi Godišnji i Trogodišnji plan i Godišnje izvješće o radu Ministarstva

Godišnje izvješće o radu, Trogodišnji plan rada i Godišnji program rada Ministarstva su izrađeni.

Program: Provoditi aktivnosti na borbi protiv korupcije

Izrada Plana integriteta prenosi se u 2023. godinu.

Program: Uspostaviti i implementirati sustav internih kontrola u skladu sa Zakonom o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine

Na godišnjoj razini ispunja se obrazac GI-FUK - Godišnje izvješće o funkcioniranju sustava, financijsko upravljanje i kontrola.

Program: Unaprjeđenje uvjeta za razvoj kvalitete sustava osposobljavanja i provođenja ispita za vozača motornog vozila

Obavljan je nadzor nad ispunjenošću uvjeta rada autoškola i nad polaganjem ispita za vozača motornog vozila.

Program: Unaprjeđenje kvalitete sigurnosti prometa na cestama

U pripremi je edukacijski seminar za osobe uključene u proces osposobljavanja i ispitivanja za vozača motornog vozila. Prenosi se u Program rada za 2023. godinu.

2.6. Programski dio Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi

Programom rada za 2022. godinu utvrđeni su programi kroz koje je Ministarstvo planiralo aktivnosti u 2022. godini:

Podizanje kvalitete i olakšavanje pristupa zdravstvenim uslugama

Provedba ovog programa izravno će doprinijeti efikasnijoj zdravstvenoj zaštiti u Županiji Zapadnohercegovačkoj, što podrazumijeva učinkovitije zdravstvene usluge i smanjene materijalne troškove.

U okviru ovog programa planirane su sljedeće aktivnosti za koje će biti odgovoran Zavod za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: ZZO ŽZH) i domovi zdravlja u Županiji Zapadnohercegovačkoj u suradnji s Ministarstvom:

Digitalizacija i informatizacija usluga u zdravstvenim ustanovama u ŽZH (e-iskaznica, e-karton, integracija LIS i RIS s e-kartonom i sl.) - kroz ovu aktivnost obuhvatit će se organiziranje i izvođenje niza aktivnosti s ciljem izgradnje digitaliziranog i informatiziranog zdravstvenog sustava u Županiji Zapadnohercegovačkoj te jednostavnijeg i bržeg postupanja unutar sustava, što će donijeti dobrobit osiguranicima, kao i omogućiti kvalitetniji rad zaposlenicima u zdravstvenom sustavu.

Ove aktivnosti, između ostalog ,uključuju: dovršenje projekta uvođenja e-iskaznica za sve osiguranike ZZO ŽZH, priprema modela integracije LIS i RIS s e-kartonom.

U 2022. godini dovršen je projekt uvođenja e-iskaznica, te je u lipnju 2022. počela distribucija e-iskaznica osiguranicima.

Jačanje kvalitete primarne zdravstvene zaštite

Provedba ovog programa će izravno doprinijeti kvaliteti i dostupnosti primarne zdravstvene zaštite za cjelokupno stanovništvo ŽZH.

U okviru ovog programa provodit će se sljedeće aktivnosti: izrada plana organizacije patronažne službe na cijelom prostoru ŽZH.

Ova aktivnost usmjerena je na pružanje zdravstvene zaštite korisnicima izvanzdravstvenih ustanova (u domovima korisnika), poticanje na očuvanje i unaprjeđenje vlastitog zdravlja, posebno u najosjetljivijim razdobljima života (npr. trudnoća, babinje) i u posebnim stanjima i okolnostima, kao što su kronična bolest, invaliditet, starost ili loša socijalna (materijalna) situacija.

U okviru ove aktivnosti u 2022. godini radilo se na analizi stanja prostora, opreme i kadra u domovima zdravlja u cilju sačinjavanja plana organizacije patronažne službe na cijelom prostoru ŽZH.

Uvođenje obveznog sistematskog pregleda školske djece

Uvođenje obveznog sistematskog pregleda djece u školama omogućit će rano otkrivanje bolesti ili odstupanja u psihomotornom razvoju djece, praćenje rasta i razvoja djece te savjetovanje u najkritičnijim razdobljima. U okviru ove aktivnosti planirana je izrada modela, izrada softvera za elektronski unos podataka u domovima zdravlja te pokretanje procesa u 2022. godini.

Sve aktivnosti su dovršene u 2022. godini i u rujnu su započeti sistematski pregledi za planirana tri razreda osnovnih i srednjih škola.

Povećanje kvalitete i dostupnosti socijalne zaštite

Po ovom programu nije bilo aktivnosti u 2022. godini.

Tekući transferi i razvoj grantovske politike

Ovaj program omogućuje redovite isplate korisnicima socijalne zaštite, civilnim žrtvama rata, isplate porodičnih naknada, jednokratnih pomoći itd.

Sve aktivnosti provode se redovito i nije bilo problema niti kašnjenja u isplati socijalnih davanja.

Podrška osiguranju uvjeta za učinkovito obavljanje poslova Ministarstva

U sklopu ovog programa provode se aktivnosti koje osiguravaju učinkovito obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva. Sve aktivnosti su provedene redovito.

2.7. Programski dio Ministarstva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata

Programske aktivnosti Ministarstva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata u 2022. godini težile su odgovornom i transparentnom radu Ministarstva branitelja, usmjerenom ka postizanju sljedećih strateških ciljeva: Poboljšanje pravnog okvira u području braniteljsko-invalidske zaštite, Donošenje zakonskih i podzakonskih akata i odgovarajućih programa za provođenje Zakona te Zaštita digniteta branitelja i njihovog socijalnog položaja.

PROGRAMI

Revizija prvostupanjskih rješenja kojima je priznato pravo na osobnu invalidninu i obiteljsku invalidninu.

U tijeku 2022.godine, u postupku ostvarivanja prava na obiteljsku i osobnu invalidninu branitelja i članova njihovih obitelji, izvršena je revizija prvostupanjskih rješenja, sukladno Zakonu o pravima branitelja i članova njihovih obitelji („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj:33/04, 72/07, 9/10, 90/17 i 29/22). Revizija je izvršena u ukupno 104 predmeta, i to u 75 predmeta obiteljske invalidnine i 29 predmeta osobne invalidnine.

Revizija prvostupanjskih Rješenja kojima je priznato pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu

Temeljem odredbi Zakona o dopunskim pravima branitelja i članova njihovih obitelji („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj:03/20, 17/20, 9/22 i 22/22), Ministarstvo branitelja je u tijeku 2022. godine, u postupku priznavanja prava na novčanu egzistencijalnu naknadu, izvršilo reviziju prvostupanjskih rješenja u ukupno 190 predmeta. Revizija je izvršena u 184 predmeta priznavanja prava razvojačenim braniteljima i 6 predmeta priznavanja prava supružnicima umrlih razvojačenih branitelja.

Ostvarivanje dopunskih prava branitelja i članova njihovih obitelji

Tijekom 2022. godine Ministarstvo branitelja je braniteljima i članovima njihovih obitelji pružalo pomoć u ostvarivanju dopunskih prava branitelja i članova njihovih obitelji propisanih Zakonom o dopunskim pravima branitelja i članova njihovih obitelji kao što su: pravo na zdravstveno osiguranje, pravo na ortopedsku pomagala, pravo na jednokratnu novčanu pomoć pri liječenju, pravo na prioritet kod upisa u obrazovne ustanove, pravo na prioritet kod smještaja u đačke i studentske domove, pravo na prioritet pri stipendiranju, pravo na pomoć pri stambenom zbrinjavanju, pravo na subvencioniranje naknada, pravo na naknadu troškova

sahrane, pravo na naknadu za podizanje zajedničkih spomen obilježja, pravo na jednokratnu novčanu pomoć za stanje socijalne i druge izvanredne potrebe, pravo na prioritet u upošljavanju, pravo na prilagođavanje prilaza za stambene jedinice i kretanja u stanu u invalidskim kolicima, pravo na prioritet kod smještaja u umirovljeničke domove, pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu razvojačenim braniteljima i supružnicima umrlih razvojačenih branitelja, pravo na besplatnu pravnu pomoć.

Pomoć pri stambenom zbrinjavanju pripadnika braniteljske populacije

Jednokratne novčane pomoći u svrhu stambenog zbrinjavanja

U tijeku 2022. godine Ministarstvo branitelja je provodilo program stambenog zbrinjavanja branitelja i članova njihovih obitelji kroz dodjelu interventne bespovratne jednokratne novčane pomoći u svrhu stambenog zbrinjavanja, sukladno odredbama Pravilnika za utvrđivanje prava na jednokratnu bespovratnu dodjelu novčanih sredstava za pomoć u rješavanje stambenih potreba pripadnika braniteljske populacije Domovinskog rata na području Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj:14/20). Na taj način je u tijeku 2022. godine, u svrhu stambenog zbrinjavanja, Ministarstvo branitelja pomoglo 17 pripadnika braniteljske populacije, u ukupnom iznosu od 75.100,00 KM.

Utvrđivanje prava vlasništva i upis u zemljišne knjige zgrada stradalnika Domovinskog rata s područja Županije Zapadnohercegovačke

Nakon što je Ministarstvo branitelja pred Zemljišno-knjižnim uredom Općinskog suda u Širokom Brijegu pokrenulo postupak za uknjižbu zgrada stradalnika u općini Posušje, u tijeku 2022. godine je završen postupak te je izvršena uknjižba zgrada stradalnika u Posušju u zemljišne knjige Zemljišno-knjižnog ureda Široki Brijeg.

Provedba ponovnih postupaka

U tijeku 2022. godine Ministarstvo branitelja je, u provedbi ponovnog postupka, donijelo Rješenje o stambenom zbrinjavanju obitelji (udovica) poginulih, nestalih ili umrlih branitelja u Domovinskom ratu s područja općine Ljubuški.

Na temelju Rješenja Ministarstva branitelja i notarskih ugovora koje je ministar hrvatskih branitelja sklopio sa svakom od udovica poginulih, nestalih ili umrlih branitelja koja je ostvarila pravo na stan, proveden je postupak utvrđivanja prava vlasništva te su se iste u Zemljišno-knjižnom uredu Općinskog suda u Ljubuškom upisale kao vlasnici predmetnih stanova.

Nadalje, u tijeku 2022. godine doneseno je Rješenje o izmjeni Rješenja o stambenom zbrinjavanju udovica i roditelja poginulih, nestalih i umrlih branitelja u Domovinskom ratu s područja općine Posušje, zbog promjene okolnosti (smrti pojedinih podnositelja zahtjeva u tijeku postupka), a nakon dostavljenih Rješenja o nasljeđivanju nakon provedenih ostavinskih rasprava pred nadležnim sudom.

Jednokratne novčane pomoći

Ministarstvo branitelja je, tijekom 2022. godine, donijelo 1.397 rješenja o isplati jednokratne pomoći te je u iste svrhe isplaćeno 720.838,46 KM.

Jednokratne novčane pomoći su isplaćene na račune korisnika zbog teškog stanja socijalne potrebe ili teške bolesti, sukladno Pravilniku o kriterijima i postupku ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć pri liječenju i jednokratnu novčanu pomoć za stanje socijalne potrebe („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 08/20).

Jednokratne novčane pomoći korisnicima novčane egzistencijalne naknade

Ministarstvo branitelja je u tijeku 2022. godine donijelo Odluku o jednokratnoj potpori korisnicima novčane egzistencijalne naknade uslijed rasta indeksa potrošačkih cijena („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 24/22), za što je za 156 korisnika odobreno 15.600 KM.

Financiranje udruga proisteklih iz Domovinskog rata

Ministarstvo branitelja je u tijeku 2022. godine sufinanciralo rad udruga proizišlih iz Domovinskog rata koje su registrirane za obavljanje poslova koji se odnose na zaštitu prava braniteljske populacije, za što je utrošeno ukupno 210.000,00 KM.

Putem Javnog poziva za podnošenje zahtjeva i programa za ostvarivanje prava na dodjelu sredstava Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu iz oblasti braniteljsko-invalidske zaštite, izvršen je odabir devet udruga proisteklih iz Domovinskog rata Županije Zapadnohercegovačke, čiji programi su sufinancirani u ukupnom iznosu od 121.200,00 KM. Preostali iznos od 88.364,00 KM uplaćen je na temelju zahtjeva raznih braniteljskih udruženja (od općinskih, županijskih, i viših razina) kao interventna sredstva za potpore programima i projektima za hitne i nepredviđene slučajeve.

Obilježavanje obljetnica stradavanja branitelja Domovinskog rata i sufinanciranje izgradnje spomen obilježja braniteljima

Ministarstvo branitelja je tijekom 2022. godine sudjelovalo u sufinanciranju troškova XI. memorijalnog turnira „Žrtve Kupresa 92 godine“, obilježavanja obljetnice stradavanja hrvatskih branitelja na Vrdima, obilježavanja 29. obljetnice stradavanja Hrvata u naselju Grabovica, obilježavanja 30. obljetnice stradavanja generala HOS-a Blaža Kraljevića i njegove pratnje na Kruševu, obilježavanja obljetnice stradavanja na Stipića Livadi, obilježavanja 30. obljetnice stradavanja hrvatskih branitelja na „Stolačkoj bojišnici“, obilježavanja godišnjice stradavanja bugojanskih Hrvata, organizacije „2. Memorijalnog turnira parova Viktor Ćorić Vito“, obilježavanja 29. obljetnice stradavanja na „Uskopaljskoj bojišnici“, obilježavanja 30. obljetnice osnutka Vojne policije Herceg Bosne, obilježavanja obljetnice Uzdol, obilježavanja obljetnice Krivodol, obilježavanja 30. obljetnice osnivanja Udruge P.P.N. Ludvig Pavlović, sufinanciranja troškova izgradnje spomen obilježja u gradskom području Njivice, obilježavanja 30. obljetnice formiranja HVO-a, sufinanciranja troškova dovršetka obnove oltara sv. Ante na Kupreškoj visoravni.

Pravna pomoć braniteljima i članovima njihovih obitelji

Ministarstvo branitelja je tijekom 2022. godine pružalo pravnu pomoć braniteljima i članovima njihovih obitelji prilikom ostvarivanja prava iz područja braniteljsko-invalidske zaštite kako u Federaciji Bosne i Hercegovine, tako i u Republici Hrvatskoj, i to iz sljedećih zakona: Zakona o pravima branitelja i članova njihovih obitelji („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 33/04,72/07,9/10,90/17,29/22), Zakona o pravima razvojačenih branitelja i članova njihovih obitelji („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 54/19,29/22), Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 13/18), Zakona o prijevremenom povoljnijem umirovljenju branitelja Domovinskog rata („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 43/13, 90/17, 29/22), Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine Republike Hrvatske“, broj: 121/17), županijskog Zakona o dopunskim pravima branitelja i članova njihovih obitelji („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 03/20, 17/20,9/22 i 22/22).

Podrška Zakladi koja pruža pravnu pomoć pripadnicima braniteljske populacije

Tijekom 2022. godine, Ministarstvo branitelja je pružalo podršku i sudjelovalo u radu kroz Upravno vijeće Zaklade za pružanje pravne pomoći pripadnicima braniteljske populacije koja poduzima mjere, radnje i aktivnosti u svezi s prikupljanjem sredstava za financiranje stručnih osoba koja zastupaju i pružaju sve vidove pravne pomoći pripadnicima braniteljske populacije u zaštiti njihovih prava, obveza i pravnih interesa.

2.8. Programski dio Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša

Realizacija strateških ciljeva i programa definiranih u okviru Godišnjeg programa rada

Strateški cilj Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke u 2022. godini jest stvaranje uvjeta za održivi razvoj Županije Zapadnohercegovačke kroz planiranje i uređenje prostora, izradu i primjenu prostornog plana Županije, zaštitu zraka, zaštitu prirode, razvoj sustava gospodarenja otpadom i razvoj stambeno-komunalnog gospodarstva. Za realizaciju ovog Strateškog cilja predviđeno je 6 programa.

Programi Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke u 2022. godini su:

- Razvoj sustava gospodarenja otpadom
- Ulaganje u zaštitu i održavanje zemljišta, voda, šuma i zraka
- Razvoj sustava gospodarenja zaštićenim područjima
- Povećanje energetske učinkovitosti i korištenje energije iz obnovljivih izvora
- Planiranje i korištenje prostora
- Podrška osiguranju uvjeta za učinkovito obavljanje poslova Ministarstva.

STRATEŠKI CILJ - Stvaranje uvjeta za održivi razvoj Županije Zapadnohercegovačke kroz planiranje i uređenje prostora, izradu i primjenu prostornog plana Županije, zaštitu zraka, zaštitu prirode, razvoj sustava gospodarenja otpadom i razvoj stambeno-komunalnog gospodarstva

PROGRAMI

Razvoj sustava gospodarenja otpadom

U okviru ove skupine poslova iz djelokruga Sektora za zaštitu okoliša, planirane su slijedeće aktivnosti:

Koordinacija na županijskoj razini pripreme Federalnog plana upravljanja otpadom iz Programa utroška „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“. Kroz ovu aktivnost planirano je obuhvatiti niz pripremnih aktivnosti na razini Županije, a sve u cilju bolje koordinacije prilikom izrade Federalnog plana upravljanja otpadom. Obzirom da Federalni plan upravljanja otpadom nije realiziran, aktivnosti na razini Županije su prolongirane za naredni period.

Sudjelovanje u implementaciji izrade potrebne dokumentaciju za izgradnju mreže reciklažnih dvorišta i pretovarnih stanica u gradovima i općinama ŽZH iz Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“

Kroz ovu aktivnost planirano je objediniti studije kojima su razmatrana reciklažna dvorišta i pretovarne stanice unutar općina/gradova ŽZH te koordinirati prilikom izrade cjelokupne dokumentacije za općine/gradove za izgradnju mreže reciklažnih dvorišta i pretovarnih stanica na području Županije (prostornih planova, GUP-a, regulacijskih planova). Navedena aktivnost nije provedena u 2022. godini te se planira realizirati u narednom trogodišnjem periodu.

Izrada studije za zbrinjavanje posebnih vrsta otpada iz Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“

Navedena planirana aktivnost izrade studije faznog uključivanja odvojenog prikupljanja otpada u ŽZH za općine/gradove nije provedena u 2022. godini te se planira realizirati u narednom trogodišnjem periodu.

Provođenje aktivnosti na smanjenju otpada na izvoru nastanka (instalacija kompostera i sl.) iz Programa utroška „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“

Navedena planirana aktivnost sudjelovanja u kampanji podizanja javne svijesti o nužnosti odvojenog prikupljanja radi smanjenja i prevencije nastanka bio – otpada provedena je u 2021. godini nabavkom 1000 kompostera te tiskanjem i podjelom letaka i edukativnog materijala. Navedena aktivnost nije ponovljena u 2022. godini, već je prolongirana za naredni trogodišnji period.

Izrađivanje i redovno ažuriranje registra divljih deponija na razini ŽZH iz Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“

Navedena planirana aktivnost poticanja izrađivanja i redovnog ažuriranja divljih deponija na područjima JLS je odgođena za naredni trogodišnji period.

Potporna projektima nabave opreme za odvojeno prikupljanje otpada iz Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“

Navedena planirana aktivnost nabavke opreme za odvojeno prikupljanje otpada realizirana je u općini Posušje sufinanciranjem nabavke kamiona za odvojeno prikupljanje glomaznog otpada. Uz to, Ministarstvo je sufinanciralo i nabavku specijalnog vozila za odvoz komunalnog otpada za JKP „Čistoća“, Široki Brijeg.

Sufinanciranje projekata sanacije divljih deponija po mjesnim zajednicama ŽZH iz Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“

Navedena planirana aktivnost sanacije divljih deponija sufinancirana je na području osam (8) mjesnih zajednicama unutar ŽZH.

Sufinanciranje projekata lokalnih udruženja u provedbi kampanja za zaštitu okoliša po općinama i gradovima iz Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“.

Kroz planiranu aktivnost provedbe kampanje za zaštitu okoliša, sufinancirano je osam (8) projekata lokalnih udruženja u općinama i gradovima unutar ŽZH.

Sudjelovanje u sufinanciranju Programa edukacije o zaštiti okoliša u vrtićima, osnovnim i srednjim školama iz Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“

Kroz planiranu aktivnost provedbe edukacije o zaštiti okoliša, sufinancirana su dva (2) projekta lokalnih udruženja u općinama i gradovima unutar ŽZH.

Osiguranje potpore projektima kampanja za promociju odvojenog prikupljanja otpada iz Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“

Navedena aktivnost je prepoznata kroz Javni poziv za sufinanciranje projekata za zaštitu okoliša ŽZH u 2022. godini te je kroz navedeni poziv sufinanciran jedan (1) projekt promocije odvojenog prikupljanja otpada.

Ulaganje u zaštitu i održavanje zemljišta, voda, šuma i zraka

U okviru ove skupine poslova iz djelokruga Sektora za zaštitu okoliša planirane su sljedeće aktivnosti:

Uređenje normativno-pravnog okvira za zaštitu i obnovu biološke raznolikosti i tla iz Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“

Navedenom aktivnošću planirano je urediti 20% normativno-pravnog okvira za Zaštitu i obnovu biološke raznolikosti i tla. Navedena aktivnost će se odgoditi za naredni trogodišnji period.

Izrada potrebne baze/katastarsa vezanog uz zaštitu okoliša (katastar područja ugroženih od kontaminiranosti od industrijskog i drugih specifičnih otpada te katastar zagađivača zraka na području ŽZH) iz Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“

Navedenom aktivnošću planirano je unaprjeđenje postojećeg sustava izvještavanja (registar zagađivača), njegovo redovno održavanje i ažuriranje, uvođenje redovne razmjene informacija i podataka o otpadu (1 mjesечно) između sljedećih županijskih ministarstava: MPUGZO ŽZH, MG ŽZH i MZ ŽZH. Navedena aktivnost će se odgoditi za naredni trogodišnji period.

Razvoj sustava gospodarenja zaštićenim područjima

U okviru ove skupine poslova iz djelokruga Sektora za zaštitu okoliša planirane su sljedeće aktivnosti:

Izrada studije izvodljivosti za predložena zaštićena područja iz Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“

Navedena planirana aktivnost izrade studije izvodljivosti za jedno od predloženih zaštićenih područja: Šimića pećina, vodopad Žukovica, područja Podbila (Posušje), toka rijeke Lištice kroz urbano područje Širokog Brijega, uz poseban režim zaštite na njenom uzvodnom dijelu (područje Buk sa okolicom do vrela), dijelova Mostarskog blata značajnih za migratorne vrste ptica, kao i za endemične vrste (Široki Brijeg), Ravlića pećine i područja r. Matice (Grude); Kanjon Ladine, Dobrinjska Draga i Resnička Draga (Grad Široki Brijeg), nalazišta eocenskih fosila na području Sobača i Konjovca te kanjona Ričine (Općina Posušje), odgođena za naredni trogodišnji period.

Izrada stručnih podloga za proglašenje određenih područja zaštićenima iz Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“

Navedena planirana aktivnost izrade stručne podloge za proglašenje određenih područja zaštićenim realizirana je kroz sufinanciranje projekta „Vodopad Žukovica – buduće održivo zaštićeno područje“, koji za cilj ima izvršiti početnu valorizaciju prirodnih vrijednosti vodopada Žukovica i njegova okruženja kao osnove za pokretanje procedure za stavljanje pod zaštitu.

Rješavanje statusa Parka prirode Blidinje iz Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“

Navedena planirana aktivnost rješavanja statusa Parka prirode Blidinje je odgođena za naredni trogodišnji period.

Povećanje energetske učinkovitosti i korištenje energije iz obnovljivih izvora

U okviru ove skupine poslova iz djelokruga Sektora za zaštitu okoliša planirane su sljedeće aktivnosti:

Osiguranje potpore realizaciji programa energetske učinkovitosti u javnom sektoru iz Programa utroška „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“

Kroz navedenu aktivnost financijski je podržano osam (8) projekata energetske učinkovitosti u javnom sektoru.

Osiguranje potpore u pripremi projektne dokumentacije za ulaganja u projekte energetske učinkovitosti i obnovljive izvore energije iz Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“

Kroz navedenu aktivnost financijski je podržana priprema, izrada i stručni nadzor za tri (3) projekta energetske učinkovitosti u Županiji Zapadnohercegovačkoj.

Planiranje i korištenje prostora

Za realizaciju ovog Programa predviđene su sljedeće aktivnosti:

Priprema i sudjelovanje u izradi Prostornog Plana ŽZH za razdoblje 2020. – 2040.

U proteklom vremenu usvojena je Odluka o pristupanju izradi Prostornog plana Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2020. - 2040. godine („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 8/19). U 2022. godini nije bilo nikakvih aktivnosti po pitanju pripreme niti izrade Prostornog Plana ŽZH za razdoblje 2020. – 2040., a predviđenih Programom rada za 2022. godinu (odabir najboljeg ponuđača odnosno izrađivača putem portala e-nabava, aktivnosti izrađivača plana na izradi prostornog plana).

U protekloj 2022. godini u Zavod za prostorno planiranje, koji je sastavni dio ovoga Ministarstva, je uposlen djelatnik te je Zavod kao takav započeo s radom i aktivnostima te zakonom propisanim nadležnostima odnosno stručnim poslovima prostornog uređenja.

Sukladno članku 8. i 9. Zakona o prostornom uređenju, jedinice lokalne samouprave, kao i Ministarstvo, rade četverogodišnje Izvješće stanja u prostoru. Izvješće o stanju u prostoru sadrži analizu provođenja dokumenata prostornog uređenja i drugih dokumenata, ocjenu provedenih mjera i njihove učinkovitosti na racionalno gospodarenje prostorom, na zaštitu vrijednosti prostora i okoliša te druge elemente od važnosti za prostor za koji se izrađuje. Skupština Županije Zapadnohercegovačke, odnosno vijeća jedinice lokalne samouprave na temelju izvješća iz članka 8. ovog Zakona donose četverogodišnji program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru. Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru, između ostalog, sadrži i procjenu potrebe izrade novih, odnosno izmjenu i dopunu postojećih dokumenata prostornog uređenja, potrebu pribavljanja podataka i stručnih podloga za njihovu izradu, te druge mjere od značaja za izradu i donošenje dokumenata.

Obzirom kako jedinice lokalne samouprave nisu dostavile svoja izvješća o stanju u prostoru, ovo Ministarstvu nije moglo sačiniti vlastito cjelovito Izvješće niti Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru.

Obzirom na navedeno, aktivnosti planirane Programom mjera za 2022. godinu nisu realizirane odnosno nije izrađena priprema koja bi poslužila kao kvalitetna podloga (izvješće o stanju u

prostoru, program mjera, studije...) za izradu aktivnosti definiranih Programom mjera za 2022. godinu..

Ažuriranje i održavanje jedinstvene baze podataka

Ova se aktivnost u 2022. godini realizirala kroz održavanje jedinstvenog informacijskog sustava odnosno jedinstvene baze podataka te ažuriranje postojećih podataka, ali i unos i prikupljanje novih.

Izrada prijedloga zakonskih akata iz oblasti prostornog uređenja, građenja, zaštite okoliša, zaštite zraka, zaštite prirode, upravljanja otpadom i stambeno - komunalnog gospodarstva

U protekloj 2022. godini nisu usvojeni Zakon o prostornom uređenju niti Zakon o građenju, a koji su u cijelosti izrađeni. Održana je javna rasprava te nakon ugrađenih primjedbi u predmetne zakone, za isti su zatražena i prikupljena mišljenja od nadležnih institucija. Predmetni zakoni nisu krenuli u konačnu proceduru usvajanja na nadležna tijela Vlade odnosno Skupštine Županije Zapadnohercegovačke. Razlog tomu je neusvajanje izmjena i dopuna Zakona sa razine Federacije BiH iz oblasti prostornog uređenja i građenja, koje su bile predviđene za izradu odnosno za usvajanje, a temeljem kojih su iste bile predviđene i ugrađene u prijedlozima predmetnih Zakona o prostornom uređenju odnosno Zakona o građenju, kao i podzakonskim aktima, uredbama i odlukama Županije Zapadnohercegovačke. Iako je Zakon o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na razini Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 2/06, 72/07, 32/08, 4/10, 13/10, 45/10, 85/21 i 92/21) neustavno preuzeo nadležnosti županija, ovo Ministarstvo nije išlo u proceduru usvajanja navedenih, izrađenih prijedloga Zakona prostornom uređenju i Zakona o građenju, kao i podzakonskih propisa na razini Županije, kako ne bi stupanjem na snagu istih došlo do pravne nesigurnosti, što bi moglo uvelike utjecati na gospodarski i investicijski zastoj pri proceduri pribavljanja i ishoda potrebnih dozvola.

U protekloj 2022. godini nije izrađen Zakon o izmjeni Zakona o uporabi, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrada. Razlog navedenoga je neusuglašenost stavova odnosno mišljenja za predmetnu oblast jedinica lokalne samouprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj.

U protekloj 2022. godini nije izrađen Zakon o zaštiti okoliša ŽZH zbog neusuglašenosti stavova za predmetnu oblast između Federacije BiH i Županije Zapadnohercegovačke.

U protekloj 2022. godini nije izrađen Zakon o zaštiti prirode ŽZH jer je postojeći Zakon o zaštiti prirode F BiH u postupku izmjena i dopuna. Stoga će izrada županijskog zakona, zbog podijeljene ustavne nadležnosti, slijediti nakon usvajanja Zakona o zaštiti prirode FBiH.

Donijeti podzakonske akte iz oblasti prostornog uređenja, građenja, zaštite okoliša, zaštite zraka, zaštite prirode, upravljanja otpadom i stambeno-komunalnog gospodarstva

U protekloj 2022. godini nisu usvojeni podzakonski akti iz oblasti prostornog uređenja, građenja i stambeno-komunalnog gospodarstva. Naime, obzirom kako nisu usvojeni planirani zakoni iz predmetnih oblasti, nije bilo mogućnosti niti usvojiti podzakonske propise proistekle iz istih.

Voditi prvostupajnske i drugostupajnske upravne postupke, voditi postupke povodom izvanrednih pravnih lijekova, izraditi odgovore na tužbu, kao i druge akte iz nadležnosti Ministarstva

Predmetne aktivnosti vođenja prvostupajnskih i drugostupajnskih upravnih postupaka, vođenja postupaka povodom izvanrednih pravnih lijekova, izrada odgovora na tužbu, kao i drugih akata iz nadležnosti Sektora za prostorno uređenje, graditeljstvo i stambeno-komunalno gospodarstvo i Sektora za zaštitu okoliša, su se u 2022. godini izrađivali u zakonski predviđenom roku te su isti utemeljeni na zakonu.

Podrška osiguranju uvjeta za učinkovito obavljanje poslova Ministarstva

Za realizaciju ovog Programa predviđene su sljedeće aktivnosti:

Izrađivati rješenja i druge akte iz oblasti radnih odnosa.

Odsjek za pravne i kadrovske poslove je kontinuirano tijekom cijele godine obavljao sve poslove vezane za izradu rješenja te drugih akata koji se odnose na prava, dužnosti i odgovornosti djelatnika Ministarstva iz oblasti radnih odnosa (rešenja o zasnivanju radnog odnosa, rješenja o raspoređivanju, rješenja o ocjeni rada, rješenja o godišnjem odmoru i drugo).

Izrađivati mišljenja, suglasnosti i odgovore na zastupnička pitanja

Ministarstvo je, putem Sektora i Zavoda za prostorno planiranje, kontinuirano tijekom cijele godine obavljalo ovu aktivnost kroz izradu mišljenja, suglasnosti i odgovora na zastupnička pitanja te je navedene akte donosilo u zakonski predviđenim rokovima.

Izraditi Godišnji i Trogodišnji plan i Godišnje izvješće o radu Ministarstva

Ova aktivnost, koja podrazumijeva izradu Godišnjeg programa rada, Trogodišnjeg plana rada, kao i Godišnjeg izvješća o radu ovoga Ministarstva, radi učinkovitijeg prikaza ciljeva i prioriteta kao i realizacije ovoga Ministarstva u predviđenom vremenskom razdoblju, je realizirana sukladno Odluci o metodologiji izrade i donošenja Plana i Programa rada i Izvješća o radu Vlade Županije Zapadnohercegovačke i županijskih tijela („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 21/21).

Izvješće o radu Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke za 2021. godinu razmatrano je i usvojeno na 120. sjednici Vlade Županije Zapadnohercegovačke, koja je održana 24. ožujka 2022. godine.

Program rada Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu broj: 06-01-05-304-2/22 izrađen je i dostavljen na razmatranje i usvajanje Vladi Županije Zapadnohercegovačke dana 6. prosinca 2022. godine. Trogodišnji plan rada Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2023. - 2025. godine je izrađen u travnju 2022. godine.

Uspostaviti i implementirati sustav internih kontrola u skladu sa Zakonom o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u F BiH

Odsjek za opće i računovodstvene poslove je kontinuirano tijekom cijele godine provodio poslove vezane za uspostavljanje i implementiranje sustava internih kontrola kroz kontrolne aktivnosti, pisane politike i procedure Ministarstva, kao što su nautci, programi, instrukcije, dokumentiranje i evidentiranje financijskih i drugih transakcija te izrada financijskog izvješća sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u F BiH.

Pravovremeno realizirati obveze iz procesa europskih integracija u kontekstu provedbe Odluke o sustavu koordinacije procesa europskih integracija

Ova aktivnost podrazumijeva pravovremenu realizaciju obveza iz procesa europskih integracija u kontekstu provedbe Odluke o sustavu koordinacije procesa europskih integracija. Djelatnici Ministarstva imenovani kao članovi radnih skupina za Europske integracije (Poglavlje 1 – Slobodno kretanje roba, Poglavlje 3 – Pravo poslovnog nastanjivanja i sloboda pružanja usluga, Poglavlje 5 - Javne nabave, Poglavlje 15- Energija, Poglavlje 27 - Okoliš) su u suradnji sa ostalim djelatnicima Ministarstva kontinuirano tijekom cijele godine obavljali sve potrebne poslove vezane za usklađivanja propisa sa EU propisima.

Voditi postupke javne nabave i izvršavati računovodstveno-materijalne i financijske poslove

Odsjek za opće i računovodstvene poslove je kontinuirano tijekom cijele godine obavljao sve poslove iz oblasti materijalnog, financijskog i računovodstvenog poslovanja koji proizlaze iz zakona, uredbi i drugih propisa te sve poslove vezane za provođenje postupka javnih nabava za Ministarstvo.

2.9. Programski dio Ureda Vlade Županije Zapadnohercegovačke za europske integracije

Strateški cilj Ureda Vlade Županije Zapadnohercegovačke za europske integracije za 2022. godinu jest Ispunjavanje obveza koje se pojavljuju pred Županijom Zapadnohercegovačkom u procesu europskih integracija, uspostavljanje učinkovitog sustava planiranja i upravljanja razvojem aktivne međunarodne i prekogranične suradnje. Strateški cilj će se realizirati kroz pet programa.

Programi Ureda Vlade Županije Zapadnohercegovačke za europske integracije u 2022. godini su:

- Jačanje institucionalnih i administrativnih kapaciteta za proces europskih integracija i korištenja sredstava,
- Jačanje sustava upravljanja razvojnim procesima i koordinacije razvojnih procesa u Županiji Zapadnohercegovačkoj,
- Proaktivan pristup Županije Zapadnohercegovačke u procesima europskih integracija,
- Priprema Županije Zapadnohercegovačke za prepoznatljivost kao partnera u prekograničnim i međunarodnim projektima i inicijativama,
- Podrška odjelima za osiguranje uvjeta za učinkovito obavljanje funkcije Ureda Vlade Županije Zapadnohercegovačke za europske integracije.

Programi Ureda su se realizirali kroz rad dvije temeljne ustrojbene jedinice Ureda.

Program: Jačanje institucionalnih i administrativnih kapaciteta za proces europskih integracija i korištenja sredstava

Jačanje institucionalnih i administrativnih kapaciteta za proces europskih integracija i korištenje sredstava je jedna od glavnih odgovornosti Ureda i u tijeku 2022. godine izvršene su sljedeće aktivnosti: Planska provedba obuka državnih službenika za potrebe europskih integracija i upravljanja razvojem.

Ova aktivnost obuhvatila je organiziranje i izvođenje niza aktivnosti s ciljem daljnjeg jačanja i izgradnje institucionalnih i ljudskih kapaciteta u Županiji Zapadnohercegovačkoj, te

aktualiziranje određenih razvojnih tema i koordinaciju sa dionicima. Ove aktivnost, između ostalog, uključivala je sljedeće podaktivnosti:

- U siječnju je pripremljen Plan obuka u području europskih integracija za 2022. godinu koji sadrži naziv tematskih obuka, ciljne skupine te okvirne datume održavanja obuka;
- Pripremljen Upitnik za analizu potreba za izgradnjom kapaciteta u tijelima uprave ŽZH
- Objavljen je Poziv za kvalificirane predavače za pisanje i provedbu projekata za potrebe Ureda Vlade ŽZH za europske integracije na temelju kojeg su odabrani eksperti u internu bazu kvalificiranih predavača
- U rujnu su održane obuke u suradnji s Direkcijom za europske integracije za državne službenike, prvenstveno članove radnih skupina za europske integracije, po sljedećim temama: Priprema specifičnih dokumenata za korištenje pretpristupne pomoći Europske unije, 13. 9. 2022.; Programi teritorijalne suradnje, 14. 9. 2022. i Strateško planiranje u kontekstu programiranja pretpristupne pomoći Europske unije, 15. i 16. 9. 2022. godine
- Organizirana je Obuka o upravljanju projektima s naglaskom na jačanje kapaciteta državnih službenika u Županiji Zapadnohercegovačkoj. Obuka je održana 26. i 27. svibnja 2022. godine i 31. svibnja i 1. lipnja 2022. godine. Cilj obuke bio je izgraditi i ojačati kapacitete županijskih, gradskih i općinskih institucija i tijela uprave, kao i svih ostalih zainteresiranih institucija, organizacija i pojedinaca u ŽZH u planiranju, pisanju, pripremi i provedbi projekata kako bi bili što spremniji za učinkovito korištenje dostupnih sredstava iz programa EU. Okvirne teme koje su bile pokrivena ovom obukom su: Uvod u upravljanje projektnim ciklusom (Project Cycle Management); Pisanje projektnih prijedloga; Priprema logičkog okvira; Priprema proračuna projekta; Priprema specifičnih dokumenata za korištenje pretpristupne pomoći Europske unije; Javne nabavke sukladno PRAG procedurama; Upravljanje provedbom projekata i izvještavanje. Obuku je završilo 27 državnih službenika iz Županije Zapadnohercegovačke.
- Kreirana je online baza stručnjaka za pisanje i provedbu projekata. Kroz ovu aktivnost uklonjeni su nedostaci tehničke prirode na online bazi stručnjaka za pisanje i provedbu projekata, a sve u cilju pojednostavljivanja načina prijave na javne pozive i privlačenja financijskih sredstava u Županiju Zapadnohercegovačku iz vanjskih izvora. Objavljen je jedan Javni pozivi za prijavu stručnjaka koji imaju iskustvo i znanje u pisanju i provedbi projekata, a nakon njega je zaključeno da Javni poziv treba ostati stalno otvoren za prijave. Ova baza je alat koji služi kako bi korisnici mogli pronaći stručnjaka koji im je potreban za pisanje ili provedbu odobrenog projekta. Trenutno u bazi se nalazi 12 stručnjaka za pisanje i provedbu projekata, a pristupa joj se uz odobrenje administratora.
- Kreirana je online baza projektnih ideja i prijedloga. Kroz ovu aktivnost uklonjeni su uočeni tehnički nedostaci na online bazi projektnih ideja, praćenje, zaprimanje i korekcija dostavljenih projektnih ideja te stalna komunikacija s korisnicima. Rezultat je zaprimljeno i u bazi objavljeno 11 projektnih ideja.
- Organizirana je Obuka o upravljanju projektima s naglaskom na jačanje kapaciteta mladih u Županiji Zapadnohercegovačkoj. Ista je održana je 3. i 4. svibnja 2022. godine i 10. i 11. svibnja 2022. godine. Cilj obuke bio je izgraditi i ojačati kapacitete županijskih, gradskih i općinskih institucija i tijela uprave, kao i svih ostalih zainteresiranih institucija, organizacija i pojedinaca u Županiji Zapadnohercegovačkoj u planiranju, pisanju, pripremi i provedbi projekata kako bi bili što spremniji za učinkovito korištenje dostupnih sredstava iz programa EU. Okvirne teme koje su bile pokrivena ovom obukom su: Uvod u upravljanje projektnim ciklusom (Project Cycle Management); Pisanje projektnih prijedloga; Priprema logičkog okvira; Priprema proračuna projekta; Priprema specifičnih dokumenata za korištenje pretpristupne pomoći Europske unije; Javne nabavke sukladno PRAG procedurama;

Upravljanje provedbom projekata i izvještavanje. Obuku je završilo 33 vježbenika iz tijela javne uprave Županije Zapadnohercegovačke.

- Vođena je kontinuirana koordinacija i suradnja s drugim nadležnim tijelima županijske uprave za utvrđivanje potrebe za obrazovanjem i usavršavanjem u području europskih integracija.
- Održana su predavanja/obuke za ostale ciljne skupine (privatni sektor, učenici/studenti, civilno društvo i ostali) na teme iz procesa europskih integracija i upravljanja projektnim ciklusom. Obuka za sve zainteresirane iz nevladinog sektora, organizacije i pojedince za pisanje i provedbu projekata održana je od 5. do 7. listopada 2022. godine. Okvirne teme koje su bile pokrivene ovom obukom su: Uvod u upravljanje projektnim ciklusom (Project Cycle Management); Pisanje projektnih prijedloga; Priprema logičkog okvira; Priprema proračuna projekta; Priprema specifičnih dokumenata za korištenje pretpristupne pomoći Europske unije; Javne nabavke sukladno PRAG procedurama; Upravljanje provedbom projekata i izvještavanje. Obuku je završilo 16 polaznika iz Županije Zapadnohercegovačke.

Uspostaviti sustav za usklađivanje zakonodavstva s propisima Europske unije i osigurati dosljednu primjenu usklađenog zakonodavstva

Ova aktivnost podrazumijevala je koordiniranje procesom usklađivanja domaćeg zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, u kojem su nositelji procesa nadležna tijela kao predlagatelji propisa u Županiji Zapadnohercegovačkoj.

Ured za europske integracije je pripremio prijedlog Odluke o metodologiji usklađivanja zakonodavstva i istu dostavio Ministarstvu pravosuđa i uprave na daljnje postupanje.

Obzirom da još nije usvojena Odluka o postupku usklađivanja zakonodavstva u ŽZH sa pravnom stečevinom EU, tako i proces usklađivanja zakonodavstva nije počeo te se ova aktivnost nije mogla u potpunosti izvršiti. Međutim, Ured je održao radne sastanke s Direkcijom za europske integracije te je dogovoreno da se u 2023. godini krene s intenzivnom obukom na temelju konkretnog zakona koji je usvojen na razini ŽZH, a kako bi se predstavnici resornih institucija upoznali s praktičnim procesom usklađivanja zakonodavstva.

U razgovoru s Direkcijom za europske integracije predstavljena je online baza Pravnog informacijskog sustava – LIS za usklađivanje zakonodavstva u procesu europskih integracija, tako da za sada nije potrebno razvijati vlastitu bazu. Dogovoreno je da se u 2023. godini izvrši prezentacija sustava i njegova funkcionalnost.

Pripremiti prijedlog stimulacije državnih službenika i predstaviti prijedlog na kolegiju Vlade Županije Zapadnohercegovačke

Ova aktivnost obuhvaćala je pripremu prijedloga stimulacije državnih službenika za sudjelovanje u projektima Europske unije. U sklopu ove aktivnosti organiziran je niz sastanaka s Ministarstvom pravosuđa i uprave, kao i drugim tijelima javne uprave, a u cilju pripreme prijedloga.

Kao rezultat razgovora i konzultacija pripremljen je prijedlog Zaključka modela stimulacije državnih službenika i poslan je na Vladu na razmatranje i eventualno usvajanje.

Potpora u pisanju i provedbi projekata

Kroz ovu aktivnost organizirane su i provedene aktivnosti s ciljem daljnjeg jačanja i izgradnje kapaciteta za pisanje i provedbu projekata u Županiji Zapadnohercegovačkoj te aktualizirane razvojne teme, kao i koordinacija sa dionicima. U sklopu ove aktivnosti pripremljen je nacrt Naputka za potporu u pripremi projekata kroz vanjske usluge. Obzirom da u Proračunu za 2022. godinu nisu bila predviđena sredstva koja bi u dovoljnoj mjeri osigurala angažman

vanjskih konzultanata, Ured je pružao smjernice i tehničku pomoć dionicima po zahtjevu, a vezano za određene javne pozive.

Priprema prijedloga sufinansiranja projekata iz Europske unije i drugih međunarodnih izvora

Pripremljen je nacrt sheme za sufinansiranje projekata. Međutim, nacrt sheme nije dostavljen u proceduru jer je u međuvremenu Razvojna banka Federacije BiH razvila vlastiti finansijski instrument za sufinansiranje projekata od strane javnog sektora.

Kreiranje baze unaprijed pripremljenih projekata i tehničke dokumentacije za infrastrukturne projekte

Kroz ovu aktivnost se radilo na podizanju svijesti dionika na potrebi pripreme projektne dokumentacije, kako bi projekti bili spremni za financiranje ili uključivanje u godišnje programe za programiranje IPA sredstava. Ova je aktivnost rađena posebno u kontekstu očekivanih programa za energetska učinkovitost. Određeni projekti su prikupljeni, međutim, još uvijek nema dovoljno pripremljenih projekata kako bi se mogla napraviti cjelovita baza. Ova je aktivnost pratila i proces izrade Plana kapitalnih ulaganja.

U kontekstu ove aktivnosti Ured je Zaključkom Vlade preuzeo koordinirajuću ulogu u procesu ažuriranja Jedinствене liste infrastrukturnih projekata na razini BiH, a koja se odnosi na energiju, upravljanje otpadom i vodnu infrastrukturu.

Priprema prijedloga podzakonskog akta za jednostavnije i transparentnije provođenje EU projekata

Kroz ovu aktivnost izvršena je analiza problema i izazova koje su imala tijela uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj prilikom implementacije projekata. Analiza je izvršena temeljem projekta koji je provodio Ured. U obzir su uzeta uska grla koja se pojavljuju tijekom provedbe projekata od strane tijela javne uprave.

Prijedlog podzakonskog akta nije pripremljen zbog nemogućnosti rješavanja ovog izazova jednim podzakonskim aktom. Međutim, zaključeno je da je učinkovitije da se pripremi praktični priručnik koji će biti od koristi javnoj upravi za provedbu projekata.

Koordinacija i informiranje lokalnih dionika

Ova aktivnost, koja je podrazumijevala pravodobno pružanje informacija dionicima, je od ključne važnosti za kvalitetnu pripremu i provedbu projekata te privlačenje sredstava iz vanjskih izvora financiranja, a posebice iz programa Europske unije, što podrazumijeva koordinaciju i informiranje lokalnih dionika u 2022. godini, koja se najvećim dijelom obavljala online. U tom kontekstu u okviru ove aktivnosti poduzelo se sljedeće:

- Organizirana su predavanja i info dani na temu EU fondova i različitih programa. Ova aktivnost podrazumijevala je organizaciju tematskih predavanja vezanih za otvorene javne pozive koje financira Europska unija. Organiziran je jedan info dan za javni poziv u okviru projekta Challenge to Change 3. Naime, Ured je u suradnji sa Sarajevskom regionalnom agencijom SERDA organizirao predstavljanje Prvog poziva za prijavu inovativnih poslovnih ideja u cilju detaljnijeg informiranja potencijalnih prijavitelja iz Bosne i Hercegovine. Na sastanku su bili i zainteresirani dionici s područja susjednih županija. Održane su dvije info radionice za aktualne javne pozive u okviru projekta EU4Agri, te jedan info radni sastanak s općinama i gradovima za javni poziv koji je bio namijenjen njima. Pozivi su bili vezani za primarnu poljoprivrednu proizvodnju te diversifikaciju djelatnosti na selu

- Kontinuirano je ažurirana web stranica Ureda te je kontinuirano poboljšavan izgled i sadržaj interaktivne web stranice Ureda sa svim dostupnim informacijama i alatima u skladu s djelokrugom rada Ureda (www.eui-zzh.ba). Ova aktivnost podrazumijevala je praćenje aktualnih javnih poziva za financiranje projekta, aktualne razvojne teme i teme europskih integracija, te njihovu objavu na web stranici
- Kontinuirano su informirani lokalni dionici o temama od zajedničkog interesa putem online komunikacije (e-mail). Ova aktivnost podrazumijevala je stalnu komunikaciju putem koje su dionici u Županiji upućeni u aktualne javne pozive za financiranje projekta sredstva EU, ali i ostalim izvorima financiranja. Na osnovu kriterija javnih poziva, sukladno nadležnostima, obavijesti i komunikacija se obavljala nakon određivanja prihvatljivosti po kriterijima. U 2022. godini je distribuirano preko 100 različitih informacija različitim dionicima i s različitim interesima (javni pozivi, seminari, konferencije, obuke i sl.)
- Organizirani su radni sastanci s javnim, privatnim i nevladinim sektorom u Županiji Zapadnohercegovačkoj kako bi se što više izgradila sinergija aktivnosti i projekata (gradovi, općine, službe, privatni sektor, nevladin sektor). Ova aktivnost podrazumijevala je organizaciju radnih sastanaka s predstavnicima tijela uprave u Županiji, kao i sa predstavnicima nevladinog sektora i u konačnici privatnog. Rezultati sastanaka jesu nove inicijative, koje će u 2023. godini zaživjeti i kao projektne ideje. Tijekom 2022. godine održano je preko 50 radnih sastanaka s različitim dionicima iz privatnog i nevladinog sektora koji su se održali ili u prostorijama Ureda ili posjetom poduzećima i organizacijama.

Program: Jačanje sustava upravljanja razvojnim procesima i koordinacije razvojnih procesa u Županiji Zapadnohercegovačkoj

Jačanje sustava upravljanja razvojnim procesima i koordinacije razvojnih procesa u Županiji Zapadnohercegovačkoj podrazumijevala je sljedeće aktivnosti za koje je bio odgovoran Odjel za planiranje razvitka i upravljanje razvitkom i opće poslove:

Koordinacija razvojnih tijela u Županiji Zapadnohercegovačkoj

U Županiji Zapadnohercegovačkoj formirana su i funkcionalna dva razvojna tijela: Županijski odbor za razvoj i Vijeće za razvojno planiranje i upravljanje razvojem u Županiji Zapadnohercegovačkoj. S tim u svezi Ured je u 2022. godini proveo aktivnosti koje su u potpunosti u skladu s djelokrugom rada Ureda. Detaljan opis završenih aktivnosti je podijeljen u sljedeća tri programa sa svojim aktivnostima:

- Koordinacija Županijskog odbora za razvoj. Rad Odbora se uglavnom odnosio na praćenje provedbe Strategije razvoja Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2021. - 2027. godine te praćenja i koordinacije razvojnih aktivnosti i projekata. U izvještajnom razdoblju održane su dvije sjednice Županijskog odbora za razvoj, i to u veljači i rujnu, na kojima su razmatrane sljedeće teme:
  - Nacrt Akcijskog plana za razdoblje 2023. - 2025. godine, koji je sastavni dio Smjernica za trogodišnje planiranje rada županijskih tijela uprave
  - Nacrt Izvještaja o razvoju s izvještajem o provedbi Strategije za 2021. godinu
  - Predstavljanje online Baze projekata, koja se nalazi na stranici Ureda Vlade ŽZH za europske integracije
  - Inicirani razvojni projekti i razvojne teme koje su od gospodarske važnosti, a prate Strategiju razvoja Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2021. - 2027. godine.
- Koordinacija Vijeća za razvojno planiranje i upravljanje razvojem u Županiji Zapadnohercegovačkoj. U sklopu ove aktivnosti Ured je koordinirao radom Vijeća za razvojno planiranje i upravljanje razvojem u Županiji Zapadnohercegovačkoj (u daljnjem

tekstu: Vijeće) kao savjetodavnim tijelom koje ima aktivnu ulogu u razvojnim procesima u Županiji Zapadnohercegovačkoj, kao i u cijelom sustavu upravljanja razvojem. U sastav Vijeća uključeni su predsjednik Vlade Županije Zapadnohercegovačke, ministar financija, ministar gospodarstva, gradonačelnici i načelnici općina, te po potrebi i drugi socioekonomski partneri. U izvještajnom razdoblju održana je jedan sastanak Vijeća, i to u ožujku 2022. godine. Na sastanku se razgovaralo o sljedećim temama:

- Prijedlog Smjernica za planiranje rada županijskih tijela za razdoblje 2023. - 2025. godine
- Proces formiranja ureda ili turističkih zajednica na području općina Grude i Posušje te na području Grada Široki Brijeg
- Aktivnosti oko pripreme zajedničkog izlagačkog prostora u okviru 23. Međunarodnog sajama gospodarstva Mostar 2022.
- Organizacija godišnjeg Razvojnog foruma Županije Zapadnohercegovačke na temu koja će se definirati kroz godinu, a sukladno aktualnom stanju. U okviru ove aktivnosti organiziran je Razvojni forum pod nazivom „Turizam u funkciji razvoja županije - Stanje i perspektive“. Forum je organiziran 9. prosinca 2022. godine u Ljubuškom. Naglasak ovogodišnjeg foruma bio je na razvoju turizma u Županiji Zapadnohercegovačkoj, kao i u cijeloj Hercegovini, odnosno postojeće stanje, turistički rezultati u 2022. godini, kao i pogled u budućnost po pitanju razvoja turizma. Sudionici Razvojnog foruma bili su predstavnici javnog sektora iz općina, gradova i susjednih županija, predstavnici turističkih udruženja i organizacija te predstavnici organizacija koje se bave razvojem ili promocijom turizma.

Praćenje i koordinacija projekata

Kroz ovu aktivnost Ured prati različite projekte koje provode domaće ili međunarodne organizacije, a gdje su korisnici gradovi, općine, županijska tijela i organizacije iz Županije Zapadnohercegovačke. Kako bi se kvalitetno pozicionirali u tim projektima te pozicionirali Županiju Zapadnohercegovačku kao aktivnog korisnika ovih projekata, nužna je kvalitetna koordinacija i proaktivan pristup prema tim projektima. U tom kontekstu ova aktivnost je obuhvaćala:

- Organizaciju informativne sesije za projekt EU4AGRI odnosno Javnog poziva za mjeru podrške investicijama u primarnu poljoprivrednu proizvodnju. Informativna sesija održala se 29. studenoga 2022. godine u Uredu Vlade Županije Zapadnohercegovačke za europske integracije
- Organizaciju radionice „Sustava za provjeru autentičnosti Europske komisije (ECAS)“. Radionica je održana 27. svibnja 2022. godine u dvorani za sastanke Skupštine Županije Zapadnohercegovačke
- Pripremu obrasca i prikupljanje dokumentacije za sudjelovanje u implementaciji Programa "Okvir za realizaciju Ciljeva održivog razvoja kao temelj za održiv i inkluzivan rast u Bosni i Hercegovini " SDG2BiH koje financira Vlada Švedske i implementira UNDP u partnerstvu sa UNICEF-om u UNWOMEN u BiH, uz koordinaciju ureda Rezydentne koordinatorice UN-a
- Prikupljanje podataka i popunjavanje upitnika za projekt Iskorištenost predpristupne pomoći Europske unije u područjima djelovanja Sveučilišta u Mostaru.

Izrada Smjernica za trogodišnje planiranje rada u Županiji Zapadnohercegovačkoj s pripadajućim Akcijskim planom

Ova aktivnost obuhvaćala je provedbu procesa izrade Smjernica za planiranje rada županijskih tijela za razdoblje 2023. - 2025. godine u sklopu kojih se nalazi Tabelarni prikaz Strateških ciljeva i prioriteta s pokazateljima te Akcijski plan za razdoblje 2023. -2025. godine.

Rezultati ove aktivnosti su: Usvojene Smjernice za planiranje rada županijskih tijela za razdoblje 2023. - 2025. godine s pripadajućim Akcijskim planom, obučeno minimalno 20 predstavnika županijskih tijela na temu planiranja i programiranja rada.

Ova aktivnost uključivala je sljedeće podaktivnosti: Koordinaciju sa županijskim tijelima na izradi Smjernica s pripadajućim akcijskim planom i prikupljanje podataka - ova aktivnost obuhvaćala je izradu Smjernica sa pripadajućim akcijskim planom za razdoblje 2023. - 2025. godine kroz prikupljanje podataka, kao i koordinaciju prilikom izrade, a vezano za prikupljanje podataka kroz alate za prikupljanje podataka u vidu Excel tablice kroz koordinaciju i komunikaciju s tijelima uprave u Županiji, i to kroz sljedeće podaktivnosti:

- Komunikaciju e-mailom sa županijskim tijelima uprave prilikom izrade popunjavanja Excel tablice alata za izradu Akcijskog plana za razdoblje 2023. - 2025., koji je sastavni dio Smjernica za trogodišnje planiranje rada u Županiji Zapadnohercegovačkoj
- Organizaciju pojedinačnih sastanaka sa županijskim tijelima uprave kako bi se uputili u pravilno popunjavanje Excel tablice
- Pomoć pri usklađivanju planiranih aktivnosti/projekata sa Strategijom razvoja Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2021. - 2027. godine

Izrada i usvajanje Smjernica sa pripadajućim akcijskim planom

Ova aktivnost podrazumijevala je objedinjavanje dostavljenih podataka od tijela uprave u Županiji, kao izradu tekstualnog dijela smjernica, predstavljanje smjernica na sastanku Vijeća za razvojno planiranje i upravljanje razvojem u Županiji Zapadnohercegovačkoj i Županijskom odboru za razvoj.

Organizacija predavanja na temu planiranja i programiranja rada

Ova aktivnost podrazumijevala je organizaciju prezentacije Smjernica za trogodišnje planiranje rada u Županiji Zapadnohercegovačkoj s pripadajućim Akcijskim planom, sala Skupštine ŽZH 23. ožujka. 2022. Kroz ovu aktivnost ojačani su kapaciteti rukovodećih državnih službenika za implementaciju Smjernica, koji će direktno sudjelovati u izradi trogodišnjih planova rada.

Mentoriranje izrade trogodišnjih planova za tijela uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj

Kroz ovu aktivnost organizirana je trodnevna obuka za izradu trogodišnjih planova rada za tijela javne uprave u ŽZH, i to sljedećim redoslijedom:

12. travnja radionica (Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi, Ministarstvo hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata ŽZH, Ministarstvo gospodarstva i Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša)

13. travnja radionica (Ministarstvo pravosuđa i uprave ŽZH, Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Ministarstvo financija ŽZH, Ministarstvo unutarnjih poslova ŽZH)

14. travnja radionica (Ured predsjednika Vlade ŽZH, Ured za zakonodavstvo, Stručna služba Vlade ŽZH, Uprava za inspekcijske poslove ŽZH, Uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove ŽZH, Uprava civilne zaštite ŽZH, Zavod za poljoprivredu ŽZH, Županijski zavod za pravnu pomoć i Županijski arhiv)

Rezultati ove aktivnosti su pravovremeno izrađeni trogodišnji planovi rada tijela uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj.

Program: Proaktivan pristup Županije Zapadnohercegovačke u procesima europskih integracija

Proaktivan pristup Županije Zapadnohercegovačke u procesima europskih integracija odvijao se kroz aktivnosti grupirane u sljedeće skupine:

Sudjelovanje u tijelima mehanizma koordinacije i koordinacija poslova koje obavljaju tijela u mehanizmu koordinacije

Ove aktivnosti su se kontinuirano provodile sukladno obvezama i potrebama u procesu europskih integracija u Bosni i Hercegovini u 2022. godini. Ove aktivnosti podrazumijevale su sudjelovanje u radnim skupinama za europske integracije i drugim tijelima u skladu s Odlukom o sustavu koordinacije procesa europskih integracija u Bosni i Hercegovini, komunikaciju s višim razinama vlasti i drugim organizacijama, kao i horizontalnu komunikaciju i koordinaciju u Županiji Zapadnohercegovačkoj. Aktivnosti između ostalog uključuju:

- u ožujku su pripremljene izmjene Popisa imenovanih članova tijela uprave ŽZH za sastav radnih skupina za europske integracije u BiH
- u svibnju je održan Izvanredni sastanak Odbora za stabilizaciju i pridruživanje na kojem se, između ostalog, razgovaralo o deblokiranju procesa praćenja provedbe SSP-a u BiH kroz rad zajedničkih tijela EU-BiH te su se utvrdili okvirni datumi za nastavak procesa
- u rujnu je održan 11. sastanak Povjerenstva za europske integracije, na kojem je kao stalni član ovog Tijela sudjelovao predstavnik Ureda. Točke dnevnog reda ovog sastanka su se odnosile na trenutno stanje po pitanju izrade Programa integriranja BiH u EU i sporna pitanja koja su pristigla iz rada radnih skupina za europske integracije, a doneseni su zaključci kojima se radnim skupinama utvrđuju rokovi za završetak tog procesa
- u studenom je održan 12. sastanak Povjerenstva za europske integracije na kojem je kao stalni član ovog Tijela sudjelovao predstavnik Ureda. Na dnevnom redu ovog sastanka su bila daljnja sporna pitanja utvrđena u procesu.

Predstavnik Ureda kao član Radne skupine 22 i 30 sudjelovao je u radu ovih skupina te izvršio pregled relevantnih preporuka i *acquisa* i u za to predviđenom sustavu predložio mjere za realizaciju preporuka sukladno nadležnostima Ureda. Vezano za poslove koordinacije članova radnih skupina iz ŽZH, u svibnju su održani sastanci sa svim članovima radnih skupina za europske integracije u ŽZH kako bi se izvršio pregled postojećeg stanja u procesu pripreme. Nakon toga, u rujnu je održano niz sastanaka s koordinatorima radnih skupina za europske integracije u ŽZH koji nisu još završili prvu fazu u procesu pripreme Programa integriranja BIH u EU, kao i svim ostalim koordinatorima, kako bi se pratila provedba sljedećih faza pripreme Programa integriranja, unos relevantnih županijskih propisa te predlaganje mjera za realizaciju prioritarnih preporuka i *acquisa* u nadležnosti županijskih tijela uprave.

U veljači su u koordinaciji s relevantnim tijelima uprave ŽZH pripremljeni prilozi i lista izaslanstva za 6. sastanak Pododbora za trgovinu, industriju, carine i oporezivanje. U ožujku su u koordinaciji s članovima radnih skupina za europske integracije u ŽZH pripremljeni prilozi za Prilog institucija BIH za 2022. godinu i dostavljeni DEI-u. U travnju su pripremljeni prilozi za izradu Dokumenta za diskusiju te lista izaslanstva ispred ŽZH za 6. sastanak Pododbora za promet, okoliš, životnu sreću i regionalni razvoj. Također, u svibnju su pripremljeni prilozi za izradu Dokumenta za diskusiju te lista izaslanstva ispred ŽZH za 6. sastanak Pododbora za poljoprivredu i ruralni razvoj.

Koordinacija procesa programiranja Instrumenta pretpristupne pomoći IPA III

Ova aktivnost obuhvaćala je koordinaciju i praćenje provedbe programa pomoći i suradnje s Europskom unijom s tijelima županijske uprave te predlaganje mjera radi osiguranja učinkovitog prikupljanja i korištenja programa pomoći i suradnje. U 2022. godini koordinirana je priprema projektnih obrazaca za izradu Strateškog odgovora za razdoblje 2023. - 2025. Koordinirana ja priprema inputa za projektne obrasce (Action Fiche) za sljedeće programe za 2023. godinu:

- Prozor 1
- EU potpora za pravosuđe
- EU potpora unutarnjim poslovima – borba protiv organiziranog kriminala
- EU potpora migracijama, azilu i upravljanju granicama
- EU potpora za praktična ljudska prava
- EU potpora za prosperitet i sigurnost žena u BiH
- Prozor 2
- EU program za integracije (EUIF)
- Provedba strateškog okvira za reformu javne uprave
- EU potpora upravljanju javnim financijama u BiH
- Prozor 3
- EU potpora odgovoru i upravljanju šumskim požarima
- EU potpora sektoru energije
- EU potpora sektoru prometa
- Prozor 4
- Digitalna transformacija obrazovnih sustava
- EU za zapošljavanje
- Kulturom i sportom do pomirenja
- Potpora kružnom gospodarstvu i inovativnim start-up poduzećima

Također, koordinirana je priprema inputa za 2024. i 2025. godinu za sljedeće programe u okviru Strateškog okvira za razdoblje 2023. - 2025:

Programska godina 2024.

EU za poboljšanje digitalizacije i zelene tranzicije obrazovanja i obuke u BiH

Potpora EU socijalnoj politici i uključivosti

Daljnja potpora jačanju kapaciteta zdravstvenog sektora za pružanje kvalitetnih zdravstvenih usluga u Bosni i Hercegovini/Modernizacija pružanja zdravstvenih usluga s ciljem da zdravstvena skrb bude učinkovitija i usmjerena na pacijenta.

Daljnja potpora korištenju kulture i sporta za razvoj i pomirenje u Bosni i Hercegovini

Daljnje unapređenje sportske infrastrukture u Bosni i Hercegovini – (Re)konstrukcija i modernizacija sportskih dvorana u srednjim i osnovnim školama i Fakultetima za sport u BiH.

Daljnja potpora sustavu prava intelektualnog vlasništva u BiH

Daljnja potpora jačanju sustava državne potpore u BiH

Potpora EU za unapređenje zakonodavnog okvira u području tržišnog natjecanja u BiH

Provedba EU postupka ocjenjivanja sukladnosti za mjerne instrumente/proizvode

Daljnja potpora implementaciji standarda sigurnosti hrane, veterinarskih i fitosanitarnih standarda u BiH

Potpora EU sektoru poljoprivrede i ruralnog razvoja u BiH

Potpora EU-a provedbi standarda u politici sigurnosti hrane, veterini i fitosanitarnoj politici

Potpora EU sektoru ribarstva u Bosni i Hercegovini

Programska godina 2025.

EU za moderno visoko obrazovanje

Daljnja potpora EU razvoju privatnog sektora u BiH

Potporna EU sektoru poljoprivrede i ruralnog razvoja u BiH

Program: Priprema Županije Zapadnohercegovačke za prepoznatljivost kao partnera u prekograničnim i međunarodnim projektima i inicijativama

Ovaj Program ima više skupina koje uključuju aktivnosti na promociji i povezivanju Županije Zapadnohercegovačke s regionalnim i međunarodnim partnerima. Uz već prisutna članstva u Jadransko-jonskoj regiji i Institut europskih regija, tijekom 2022. godine pokrenut je niz inicijativa te su organizirane razne aktivnosti s različitim organizacijama i institucijama u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji, kako bi se u Županiju Zapadnohercegovačku privukle nove inicijative, novi projekti te kako bi se Županija Zapadnohercegovačka aktivno uključila u međunarodne aktivnosti koje će rezultirati većim brojem projekata i inicijativa, ali i većom prepoznatljivošću i boljim položajem Županije Zapadnohercegovačke u međunarodnom okruženju. Ove aktivnosti podrazumijevale su sljedeće sukladno nadležnostima Županije Zapadnohercegovačke:

Povezivanje tijela i organizacija iz Županije Zapadnohercegovačke s partnerima kroz multilateralne programe suradnje (INTERREG DANUBE, INTERREG MEDITERAN, INTERREG ADRION, HORIZON, ERASMUS)

Ova aktivnost podrazumijevala je komunikaciju s drugim regijama i organizacijama iz Europske unije i regije kako bi se proširila mreža partnerstava i omogućilo povezivanje tijela i organizacija iz Županije Zapadnohercegovačke s partnerima i stvorile pretpostavke za sudjelovanje u zajedničkim projektima kroz multilateralne programe suradnje (INTERREG DANUBE, INTERREG MEDITERAN, INTERREG ADRION, HORIZON, ERASMUS). Ova se aktivnost prvenstveno realizirala kroz sljedeće:

Suradnju s partnerima - Kroz ovu aktivnost organizirani su sastanci i komunikacija s partnerima iz regije i Europske unije te je, na inicijativu Ureda, apliciran projekt AgriSUN u okviru programa Interreg MED u kojem je partner Zavod za poljoprivredu ŽZH, a Ured je pridruženi partner. Također, ostvareno je partnerstvo na partnerstvo kroz program Interreg Danube u okviru kojeg je prijavljen novi projekt u segmentu turizma i kulture, a Ured je partner na projektu.

Uspostavljanje suradnje sa organizacijama i regijama u okviru drugih programa - Kroz ovu aktivnost poslana je prijava za sudjelovanje u provedbi Programa "Okvir za realizaciju Ciljeva održivog razvoja kao temelj za održiv i inkluzivan rast u Bosni i Hercegovini " SDG2BiH koje financira Vlada Švedske i provodi UNDP u partnerstvu sa UNICEF-om u UNWOMEN u BiH, uz koordinaciju ureda Rezidentne koordinatorice UN-a.

U svibnju je Ured bio domaćin trodnevne studijske posjete mladih državnika iz BIH u okviru programa koji financira British Council i EU pod nazivom „EU Shema za mlade državne službenike u BIH“. U okviru posjeta, organizirani su sastanci s predstavnicima javnog, civilnog te privatnog sektora iz ŽZH te je povratna informacija sudionika i samog Projekta bila veoma pozitivna.

Povezivanje tijela i organizacija iz Županije Zapadnohercegovačke s partnerima kroz programe CBC BiH-MNE, INTERREG CRO-BiH-MNE

Ova aktivnost podrazumijevala je različitu komunikaciju s ciljem uspostavljanja suradnje s drugim regijama i organizacijama iz Europske unije i regije kako bi se proširila mreža

partnerstava i omogućilo povezivanje tijela i organizacija iz Županije Zapadnohercegovačke s partnerima i stvorile pretpostavke za sudjelovanje u zajedničkim projektima kroz multilateralne programe suradnje (CBC BiH-MNE, INTERREG CRO-BiH-MNE). Ova aktivnost realizirana je kroz sljedeće:

Komunikaciju i suradnju sa institucijama i organizacijama iz Republike Hrvatske - Kroz ovu aktivnost apliciralo se na za Javni poziv za prijavu posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate Ureda izvan Republike Hrvatske u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2022.godinu-Projekt "West Herzegovina - digitalna promocija turizma Županije Zapadnohercegovačke".

Također, u kontekstu pripreme za budući javni poziv u okviru Programa prekogranične suradnje Hrvatska – BiH - Crna Gora uspostavljena je suradnja sa Splitsko-dalmatinskom županijom, Zadarskom županijom, Dubrovačko-neretvanskom županijom i Šibensko-kninskom županijom.

Pored uspostavljanja suradnje s organizacijama i institucijama iz Republike Hrvatske u kontekstu programa prekogranične suradnje Hrvatska – BiH - Crna Gora uspostavljena je suradnja s institucijama iz Crne Gore: Dom zdravlja Herceg Novi, Hrvatsko nacionalno vijeće Tivat i Turistička organizacija Herceg Novi.

Suradnja s partnerima u okviru Jadransko Jonske Euro regije i uspostavljanje suradnje sa organizacijama i regijama u okviru drugih programa i regija

U okviru ove aktivnosti pratila se komunikacija te događaji organizirani u okviru ove regije i asocijacije. Obzirom da nije bio otvoren niti jedan poziv u okviru INTERREG ADRION nije bilo aktivne suradnje na konkretnim projektima ili pripremi konkretnih projektnih prijedloga.

Promocija Županije Zapadnohercegovačke kroz sudjelovanje na različitim međunarodnim događajima koji mogu biti od značaja za razvoj Županije Zapadnohercegovačke, što uključuje konferencije, simpozije, okrugle stolove

Ured svojim sudjelovanjem radi sustavno promicanje interesa Županije Zapadnohercegovačke, kako bi se ostvarila kvalitetna prezentacija Županije Zapadnohercegovačke imajući u vidu sve gospodarske, znanstvene, turističke i druge potencijale. Pod tim se misli na sudjelovanje na događajima koji mogu rezultirati razvojem suradnje sa različitim tijelima, organizacijama i asocijacijama.

Kao rezultat ove aktivnosti Županija Zapadnohercegovačka je bila prezentirana na sljedećim događajima:

- Međunarodni sajam gospodarstva u Mostaru 2022. (predstavljena ŽZH zajedno sa gradovima i općinama iz ŽZH)
- Međunarodni mediteranski sajam turizma u Izraelu IMTM (zajedničko predstavljanje ŽZH, HNŽ i HBŽ u suradnji s Turističkim klasterom Hercegovine)
- Međunarodni sajam turizma u Londonu (zajedničko predstavljanje ŽZH, HNŽ i HBŽ u suradnji s Turističkim klasterom Hercegovine)

Program: Podrška odjelima za osiguranje uvjeta za učinkovito obavljanje funkcije Ureda Vlade Županije Zapadnohercegovačke za europske integracije

Aktivnosti iz ovog Programa odnosile su se na materijalno-financijske poslove Ureda, i to:

Izrada zahtjeva za Dokument okvirnog proračuna

Ova aktivnost uključivala je planiranje trogodišnjih troškova na osnovu aktivnosti i nadležnosti Ureda. Proračunski proces i donošenje Proračuna za iduću kalendarsku godinu

zasnivaio se na srednjoročnom, trogodišnjem planiranju i srednjoročnom okviru rashoda (SOR), a kalendar aktivnosti je propisan samim Zakonom o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15 i 104/16) i Zakonom o Proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj 30/20).

Rezultat ove aktivnosti je usvojen Dokument okvirnog proračuna.

Izrada zahtjeva za Proračun

Izrada zahtjeva za Proračun podrazumijeva pripremu plana financijskih aktivnosti proračunskih korisnika, koji obuhvaća projekciju iznosa prihoda i utvrđenog iznosa rashoda za razdoblje od jedne fiskalne godine. Utvrđuje se gornja granica cjelokupnog duga, uključujući i postojeći dug i projekciju novog duga za danu fiskalnu godinu.

Rezultata ove aktivnosti je usvojen Proračun.

Izrada operativnih planova za izvršenje Proračuna

Ova aktivnost podrazumijevala je izradu operativnih planova za izvršenje Proračuna i radi se svaki mjesec. Radilo se na planiranju općih prihoda i primitaka prema vlastitim procjenama iz predviđene ekonomske aktivnosti. Operativni plan planirao se iz osnovnih obveznih rashoda i izdataka u skladu s realnom procjenom proračunskih prihoda i primitaka.

Rezultata ove aktivnosti su izrađeni i dostavljeni operativni planovi.

Izrada godišnjeg financijskog izvještaja

Ova aktivnost podrazumijevala je izradu financijskog izvještaja kroz prikupljanje i unošenje financijskih podataka sukladno operativnim planovima i godišnjem proračunu. Izradio se na kraju godine.

Rezultat ove aktivnosti je izrađen i dostavljen godišnji financijski izvještaj.

Računovodstveno-knjigovodstveni poslovi

Ova aktivnost sastojala se od različitih računovodstveno-knjigovodstvenih poslova, i to: zaprimanje i izdavanje knjigovodstvenih dokumenata, pregledavanje i unos u odgovarajuće poslovne knjige. Unos pravodobnih, potpunih i ispravnih podataka vršio se kronološkim slijedom. Pravodobno su izvršena praćenja nabavke opreme i drugih osnovnih sredstava, uplate i isplate na žiro račun i sl., pripremanje i isplate plaća, te pripremanje računovodstvenih izvještaja.

2.10. Programski dio Zavoda za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke

Prema Programu rada Zavoda za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu navedeni su sljedeći strateški ciljevi:

Strateški cilj: Promocija imunizacije protiv COVID-19

Program: Sukladno Planu imunizacije protiv COVID-19, raditi promociju imunizacije kroz promotivne materijale, medijska priopćenja te kroz javne nastupe;

- **Rok realizacije:** kontinuirano tijekom 2022. godine;

- **Očekivani rezultat:** Stvaranje uvjeta smanjenja širenja koronavirusa i bolesti COVID-19 te smanjenje teških oblika ove bolesti;
- **Nositelj aktivnosti:** Zavod za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke, Služba za mikrobiologiju, epidemiologiju i ekologiju rada
- **Rezultat: ostvaren**

Strateški cilj: Uspostavljanje nadzora kontrole vode i uspostavljanje mikrobiološkog laboratorija

Program: Dodatno opremanje laboratorija s tehničkim aparatima potrebnim za kontrolu zdravstvene ispravnosti vode iz unutarnjih instalacija, lokalnih izvora, individualnih objekata za vodosnabdjevanje-bunara;

- **Rok realizacije:** prvo polugodište 2022. godine;
- **Očekivani rezultat:** Unaprjeđenje zdravlja stanovništva Županije Zapadnohercegovačke;
- **Nositelj aktivnosti:** Zavod za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke, Služba za mikrobiologiju, epidemiologiju i ekologiju rada
- **Rezultat: nije ostvaren**
- **Obrazloženje:** Budući da Zavod za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke nema potrebno osoblje za obavljanje poslova kontrola vode i potrebno je zaposliti nove osobe sa završenom SSS, odustalo se od nabave aparata za kontrolu vode. Zahtjevi prema Ministarstvu financija bit će upućeni i u 2023. godini za odobrenjem novih zapošljavanja, kako bi se mogao obavljati nadzor kontrola vode prema Pravilniku o kupalištima i kriterijima za utvrđivanje kvalitete vode za kupanje (“Službene novine Federacije BiH“, broj:83/22).

Strateški cilj: Adaptacija zgrade i stvaranje potrebnih uvjeta Zavoda za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke

Program: Dodijeljene prostorije prizemlja zgrade branitelja u Grudama potrebno je u potpunosti adaptirati te izgraditi potrebnu infrastrukturu i opremanje za funkcionalan rad;

- **Rok realizacije:** drugo polugodište 2022. godine;
- **Očekivani rezultati:** Stvaranje normalnih uvjeta rada za ovako važnu Ustanovu, kao i stvaranje kadrovskih kapaciteta potrebnih za prevencije zaraznih oboljenja i prijetnji javnom zdravlju od interesa za Županiju Zapadnohercegovačku. Postizanje veće učinkovitosti od promocije zdravog načina života do prevencije teških oboljenja i općenito stvaranja zdravije populacije stanovništva;
- **Nositelj aktivnosti:** Zavod za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke
- **Rezultat: Djelomično ostvaren**
- **Obrazloženje:** Uredske prostorije su završene sredstvima iz Proračuna Županije Zapadnohercegovačke. Promijenjeni su svi otvori i ulazna vrata na novoj zgradi budućih prostorija Zavoda za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke iz projekta Prekogranične suradnje RH – BiH, kojeg je financiralo Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije. Iz odobrenog projekta od strane Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH u 2023. godini radit će se građevinski radovi na dijelu budućeg laboratorija do potrebne opreme za rad laboratorija.

Strateški cilj: Jačanje ljudskih kapaciteta Zavoda sukladno Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta

Program: Zapošljavanje novih djelatnika prema jačanju ove zdravstvene ustanove i postizanja veće produktivnosti prema ciljanim grupama stanovništva županije u smislu promocije javnog zdravstva, prevencije i rane detekcije raznih bolesti te programa i projekata za njihovo sprječavanje;

- **Rok realizacije:** kontinuirano tijekom 2022. godine;
- **Očekivani rezultati:** Organizacijsko i kadrovsko jačanje Ustanove iz oblasti javnog zdravstva te veće apliciranje prema projektima iz pretpristupnih fondova EU i raspoloživih fondova EC za zemlje koje nisu članice EU-a;
- **Nositelj aktivnosti:** Zavod za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke
- **Rezultat: ostvaren**

Strateški cilj: Nabavka automobila za provođenje DDD-mjera

Program: DDD mjerama suzbiti ulazak i zadržavanje štetnika u prostoru, higijena površina i prostora te otklanjanje uvjeta za rast i razmnožavanje mikroorganizama;

- **Rok realizacije:** prvo polugodište 2022. godine;
- **Očekivani rezultati:** Suzbijanje širenja zaraznih bolesti;
- **Nositelj aktivnosti:** Zavod za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke, Služba za mikrobiologiju, epidemiologiju i ekologiju rada
- **Rezultat: ostvaren**

Strateški cilj: Završetak projekta “ON-TIME“- prevencijom i ranim otkrivanjem do učinkovitog liječenja raka dojke i raka debelog crijeva

Program: Završetak Interreg IPA projekta Croatia - Bosnia and Herzegovina - Montenegro;

- **Rok realizacije:** prvo polugodište 2022. godine;
- **Očekivani rezultati:** Podizanje svijesti o prevenciji raka dojke i raka debelog crijeva, važnosti kontrolnih pregleda u određenim stadijima života te smanjenje smrtnosti od navedenih bolesti;
- **Nositelj aktivnosti:** Zavod za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke.
- **Rezultat: ostvaren.**

2.11. Programski dio Razvojne agencije Županije Zapadnohercegovačke – HERAG

Strateški ciljevi i projekti JU Razvojna agencija Županije Zapadnohercegovačke –HERAG za 2022. godinu:

U 2022. godini provodili smo strateške ciljeve i projekte koje smo započeli iz prethodnih godina, kao i nove projekte koje smo započeli u 2022. godini te je sami naglasak na kvalitetnoj provedbi istih, kao i na osiguranju financijskih sredstava za provođenje projekata i normalno funkcioniranje Agencije.

Projekti koje smo provodili u 2022. godini u sklopu programa prekogranične suradnje, i to: **"FORT-NET", (IPA prekogranična suradnja Bosna i Hercegovina- Crna Gora 2014-2020)**

Nositelj projekta: Grad Ljubuški

Partner sa BiH strane: JU Razvojna agencija ŽZH - HERAG

Partneri sa CG strane: Centar za inicijative iz oblasti održivog turizma (CSTI) i Nacionalna turistička organizacija Crne Gore (NTO).

Ukupna vrijednost projekta: 470.079,65 EUR

Trajanje projekta: 24 mjeseca, završio u januaru 2022 godine.

Projekt FORT-NET – "Od srednjovjekovnih utvrda u Hercegovini do austrougarskih utvrda u Crnoj Gori", odobren je u okviru IPA programa prekogranične suradnje Bosna i Hercegovina – Crna Gora (2014–2020). Nositelj projekta je Grad Ljubuški. U projektu kao partner sa BiH strane sudjeluje JU Razvojna agencija ŽZH – HERAG. U projektu kao partneri sa strane Crne Gore sudjeluju Centar za inicijative iz oblasti održivog turizma (CSTI) i Nacionalna turistička organizacija Crne Gore (NTO).

Područje implementacije projekta su Ljubuški, Široki Brijeg, Blagaj, Stolac i Trebinje sa strane Bosne i Hercegovine i četiri općine sa strane Crne Gore.

Glavni cilj Projekta je doprinijeti poboljšanju kvalitete i raznolikosti turističke ponude koja se temelji na prirodnoj i kulturnoj baštini na graničnim ruralnim područjima Bosne i Hercegovine i Crne Gore.

Specifični ciljevi projekta:

- Razviti model know-how za očuvanje, vrednovanje, tumačenje i integriranje lokaliteta kulturne baštine na periferiji urbanih i ruralnih područja u sveobuhvatnu kulturnu turističku ponudu i zajednički ih promovirati;
- Ojačati sposobnost dionika ciljanog područja u upravljanju kulturom.

Očekivani rezultati:

- Prekogranični turistički klaster s ciljem stvaranja prepoznatljive tematske turističke ponude "Od srednjovjekovnih tvrđava u Hercegovini do austrougarskih tvrđava u Crnoj Gori" mapiran je i formiran;
- Postavljena manja posjetiteljska i pristupna infrastruktura tako da podržava razvoj ključnih proizvoda (postavljanje signalizacije i rekreacijskih sadržaja za turističke svrhe);
- Izvedeni su manji konzervatorsko-restauratorski radovi na Starom gradu Ljubuški;
- Provedena je zajednička marketinška kampanja;
- Poboljšani kapaciteti ciljnih skupina u pogledu razvoja i upravljanja kulturnim turizmom i njegovog potencijala za širenje i poboljšanje gospodarskog i socijalnog okruženja prekograničnog područja.

Ciljana skupina:

- Regionalne i lokalne vlasti (5 lokalnih zajednica u BiH - Ljubuški, Široki Brijeg, Blagaj, Stolac i Trebinje; 4 općine u Crnoj Gori)
- Turističke zajednice / odjeli i njihovi zaposlenici
- Ustanove za upravljanje kulturnom baštinom
- Privatni operateri u turizmu - turističke agencije, blogeri, specijalizirani časopisi, specijalizirane udruge, turističke zajednice iz drugih područja
- Seoska domaćinstva i nezaposlene osobe
- Kulturne i folklorne udruge i institucije.

Glavne aktivnosti Projekta:

- Upravljanje Projektom, nadzor i evaluacija
- Mapiranje i tumačenje turističke ponude „Od srednjovjekovnih tvrđava u Hercegovini do austrougarskih tvrđava u Crnoj Gori“, uključujući izradu studijske dokumentacije za identifikaciju ključnih staza
- Instalacija manje infrastrukture za posjetitelje i manji radovi
- Edukativne aktivnosti i radionice
- Zajednička medijska kampanja i akcije vidljivosti.

"HeritageREVIVED" (Interreg IPA II CBC prekogranična suradnja CRO – BiH – MNE 2014. – 2020.)

Nositelj projekta: JU Razvojna agencija ŽZH - HERAG

Partner sa BiH strane: Grad Ljubuški

Partneri sa RH strane: Grad Solin i Županijska uprava za ceste Split

Partneri sa CG strane: Opština Ulcinj

Ukupna vrijednost prijavljenog projekta: 1.965.441,19 EUR

Vrijednost projekta HERAG: 563.678,30EUR

Trajanje Projekta: 24 mjeseca, završava 15. 1. 2023. godine

Projekt "HeritageREVIVED" – Očuvanje, vrednovanje i promicanje kulturne baštine na periferiji urbanih područja" govori o uobičajenom prekograničnom izazovu integriranja u ponudu održivog kulturnog turizma i upravljanja lokalitetima kulturne baštine, posebno arheoloških postavljenih na periferiji urbanih područja koja su često fizički ugrožena, zanemarena, nepristupačna ili slabo dostupna, i koja su slabo prezentirana i promovirana.

Glavni cilj Projekta je diverzificirati i promovirati kulturno turističku ponudu povijesnih gradova zajedničkom izgradnjom kapaciteta u upravljanju kulturom i turizmom

Očekivani rezultati:

- Razvijen i promoviran novi zajednički proizvod kulturnog turizma
- Novi i poboljšani turistički sadržaji i turistička infrastruktura; pristupni objekt na mjestu Rižinice (Hrvatska), posjetiteljski centar rimskog vojnog logora na Gračinama (Bosna i Hercegovina), Stari grad Ljubuški (Bosna i Hercegovina) i Svač (Crna Gora),
- Polaznici radionica obučeni za kulturni menadžment, turizam iskustava i destinacijski menadžment
- Zajednička medijska kampanja i tematska regionalna konferencija

Ciljne skupine su lokalne, regionalne i državne javne vlasti, sektorske agencije, pružatelji javnih usluga i interesne skupine, uključujući nevladine organizacije koje će dobiti poboljšanu kulturnu i turističku infrastrukturu i izgraditi kapacitete u kulturnom (turističkom) upravljanju. Na Starom gradu Ljubuški bit će izvršeni konzervatorsko-restauratorski radovi i arheološka istraživanja u svrhu aktiviranja turističkih potencijala i uvrštavanja u turističku ponudu grada Ljubuškog. Time će se doprinijeti poboljšanju općeg stanja i dostupnosti ovog nacionalnog spomenika kulture BiH.

Na lokalitetu rimskog vojnog logora na Gračinama izgradit će se i opremiti posjetiteljski centar na samom prilazu lokalitetu. Tako koncipiran prostor može imati ulogu prezentacijskog centra kulturno-povijesne baštine ljubuškog kraja.

Revitalizacijom perifernih arheoloških nalazišta, razmjenom znanja i izgradnjom kapaciteta te zajedničkom promocijom i uključivanjem ciljnih nalazišta u održivu kulturnu i turističku ponudu partnerskih gradova doprinijet ćemo pozicioniranju programskog područja na europskoj razini kao teritorija bogate kulturne baštine.

"RESILIENT BORDER"- (IPA prekogranična suradnja Bosna i Hercegovina- Crna Gora 2014. – 2020.)

Nositelj Projekta: JU Razvojna agencija ŽZH - HERAG

Partner sa BiH strane: Uprava civilne zaštite ŽZH

Partneri sa CG strane: Općina Herceg Novi

Ukupna vrijednost Projekta: 588.320,00 EUR

Trajanje Projekta: 24 mjeseca počevši od 1. 3. 2022. godine

Projekt "Unaprjeđenje kapaciteta za prevenciju, pripremu i odgovor na katastrofe- RESILIENT BORDER", odobren je u okviru IPA programa prekogranične suradnje Bosna i Hercegovina – Crna Gora (2014. – 2020.). Nositelj Projekta (koordinator) je JU Razvojna agencija ŽZH – HERAG. U Projektu kao partner sa BiH strane sudjeluje Uprava civilne zaštite ŽZH. U Projektu kao partner sa strane Crne Gore sudjeluje Općina Herceg Novi.

Glavni cilj Projekta: Poboljšati sustav prevencije i upravljanja rizicima kako bi se povećala otpornost na prirodne katastrofe i katastrofe uzrokovane čovjekom na području Županije Zapadnohercegovačke i Općine Herceg Novi.

Specifični ciljevi Projekta:

- Uspostaviti zajedničku strukturu suradnje između Županije Zapadnohercegovačke i Općine Herceg Novi za unapređenje prekograničnog upravljanja katastrofama
- Osnažiti kapacitete i nadležnosti hitnih službi Županije Zapadnohercegovačke i Općine Herceg Novi
- Nadograditi kapacitete za obuku hitnih službi u Županiji Zapadnohercegovačkoj
- Podići svijest javnosti u Županiji Zapadnohercegovačkoj i Općini Herceg Novi o mjerama prevencije i ponašanju u slučaju prirodnih katastrofa ili katastrofa uzrokovanih čovjekom.

Očekivani rezultati:

Output 1. Uspostavljena zajednička suradnja za unaprjeđenje prekograničnog upravljanja katastrofama: osnivanje radne skupine sastavljane od prekograničnih dionika; organizacija i provođenje radionica; izrada i donošenje procjene rizika od katastrofa na projektnom području; organizacija studijskih posjeta

Output 2. Obuka i jačanje kapaciteta hitnih službi: uspostavljanje zajedničkog prekograničnog spasilačkog tima; organizacija i provedba specifičnih modula obuke; organizacija terenskih vježba prekograničnog tima; nabavka opreme za hitne službe

Output 3. Podizanje svijesti javnosti o mjerama prevencije i ponašanju u slučaju prirodnih katastrofa ili katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem: izrada promotivnih materijala i vodiča za lokalno stanovništvo; kampanja podizanja svijesti javnosti za informiranje lokalnog stanovništva

Output 4. Izgradnja prostora za obuku hitnih službi u Županiji Zapadnohercegovačkoj: Izgradnja poligona u Grudama gdje će se odvijati obuka za timove, a koji će biti izrađen i opremljen iz Projekta.

Prednost kod poziva IPA CBC BiH-MNE 2014. – 2020. je da postoji predfinanciranje i unaprijed vam uplaćuju sredstva za projektne aktivnosti, međutim cjelokupna vrijednost projekata je znatno manja u odnosu na Interreg IPA CBC Programe CRO - BiH – MNE. Kod poziva Interreg IPA CBC Programe CRO - BiH – MNE nema predfinanciranja, to znači da morate utrošiti vlastita sredstva na projektne aktivnosti da bi vam se ta sredstva nakon nekoliko mjeseci refundirala. Ovakav način financiranja projekata ne ide u prilog HERAG-u pošto proračun Agencije ne može podnijeti veća financijska opterećenja bez pomoći Vlade ŽZH ili zaduživanja kod komercijalne banke kao u slučaju iz projekata "Compete Plamet" i "HeritageREVIVED".

Provodili smo projekt u sklopu poziva EU4Business pod nazivom **"Povećanje konkurentnosti mikro, malih i srednjih poduzeća digitalizacijom – IC SMED"**

Nositelj Projekta: Fakultet strojarstva, računarstva i elektrotehnike Sveučilišta u Mostaru

Partner: JU Razvojna agencija ŽZH - HERAG

Partnerska poduzeća: Weltplast d.o.o. Posušje; TEM Mandeks d.o.o. Široki Brijeg; Škutor d.o.o. Mostar; SIK d.o.o. Mostar i MA-COM d.o.o. Stolac.

Ukupna vrijednost Projekta: 606.662,00 KM

Trajanje Projekta: 18 mjeseci počevši od rujna 2020. godine

Opći cilj jest poboljšanje konkurentnosti i inovacija izvozno orijentiranih MSP-a metaloprerađivačkog sektora (uključujući srodne aktivnosti plastike i elektroindustrije), poboljšanje poslovnog okruženja za rast i razvoj MSP iz sektora prerade metala pružanjem potpore istih u razvoju i primjeni inovacijskih tehnologija i digitalnih poslovnih modela kroz Centar za digitalizaciju.

Ciljani MSP-i će imati koristi od digitalizacije poslovnih procesa i uvođenja novih poslovnih modela, što će omogućiti njihovu poslovnu optimizaciju, smanjenje troškova i povećanu produktivnost. Jačanjem svoje konkurentnosti, ciljani MSP će povećati svoj izvoz i promet i što je najvažnije - zadržati i stvoriti nova radna mjesta.

Projektom će se uspostaviti Centar za digitalizaciju u Mostaru, opremit IoT Laboratorij u sklopu Tehnološkog parka u Posušju i podržati primjena inovativnih pristupa u industriji. Stvoriti preduvjete za povećanje razine industrijske zrelosti u tvrtkama u skladu s razinom Industrije 4.0 prijenosom znanja, poticanjem inovacija i umrežavanjem.

EU4Business je dio programa Lokalne razvojne strategije - Programa lokalne samouprave i ekonomskog razvoja u BiH, koje podržava Federalno ministarstvo za ekonomsku suradnju i razvoj (BMZ) SR Njemačke.

2.12. Programski dio Županijskog arhiva

STRATEŠKI CILJ - Nadzor kod imatelja i stvaratelja arhivske građe

Nadzor kod imatelja i stvaratelja arhivske građe je jedna od temeljnih aktivnosti Arhiva kako bi se postigao što veći stupanj zaštite arhivske građe na terenu i smanjio broj slučajeva neodgovornog i nezakonitog postupanja s istom. Za prošlo razdoblje bilo je planirano 50-ak takvih nadzora, a izvršili smo ih 54, na temelju kojih je sačinjeno isto toliko zapisnika i rješenja za otklanjanje uočenih nedostataka u onoj mjeri koliko je to bilo moguće u toj situaciji.

Ocjena stanja i postignutih rezultata: Kroz ovaj strateški cilj bilo je planirano 50-ak nadzora kod imatelja i stvaratelja na terenu, od čega ih je izvršeno 54 te možemo reći da je ovaj cilj u potpunosti ostvaren.

STRATEŠKI CILJ - Rad na listama kategorija registratorskog materijala s rokovima čuvanja

Donošenje lista kategorija registratorskog materijala s rokovima čuvanja od strane imatelja i stvaratelja građe i davanje suglasnosti na istu od strane Županijskog arhiva je redovita aktivnost u cilju kontroliranog otpisivanja i uništavanja bezvrijednog registratorskog materijala tj. dokumentacije čiji su rokovi čuvanja sukladni tim listama istekli. Uvidom u stanje građe na terenu provjerava se i postojanje tih lista te se u slučaju nepostojanja nalaže subjektu donošenje iste i dostavljanje Arhivu na davanje suglasnosti kako bi postala važeća, a što je preduvjet da se može izvršiti izlučivanje i otpis bezvrijednog registratorskog materijala.

Zakon nalaže da rukovoditelj svake pravne osobe donosi prijedlog liste koju dostavlja na suglasnost Županijskom arhivu, a Arhiv nakon pomnog razmatranja daje suglasnost. Tijekom prošle godine Arhiv je zaprimio 10 zahtjeva za suglasnost na cjelovite liste te 19 zahtjeva za izmjene i dopune već postojećih listi. Kao i do sada, Arhiv je u zakonskom roku odgovorio na sve tražene zahtjeve, čime se kod imatelja i stvaratelja stvara preduvjet da mogu vršiti zakonito uništavanje

Ocjena stanja i postignutih rezultata: U ovoj strateškoj točki Program je izvršen u potpunosti jer je Arhiv u zakonskom i najkraćem roku odgovorio na pristigle zahtjeve za davanje suglasnosti na liste kategorija registratorskog materijala, kao i na izmjene i dopune već postojećih listi.

STRATEŠKI CILJ - Otpis bezvrijednog registratorskog materijala

Sukladno svojim obvezama Arhiv je aktivno sudjelovao i u procesima otpisa bezvrijednog registratorskog materijala zajedno sa povjerenstvima imenovanim od strane imatelja i stvaratelja, pri čemu su sastavljani odgovarajući zapisnici i izdavana nužna rješenja. Programom za 2022. godinu bilo je predviđeno kojih 15-20, a izvršeno je 17 otpisa.

Pregled pravnih subjekata koji su vršili izlučivanje i otpis bezvrijednog registratorskog materijala dajemo u sljedećoj tabeli:

Tabela 1.

Red. br	Imatelj	Period nastanka građe	Količina u arhivskim jedinicama	Količina u m. d.
1.	BINVEST d.o.o. Posušje	2006. – 2013.	365 registratora	36,50 md.
2.	Ministarstvo gospodarstva ŽZH	1997. – 2019.	1370 registratora	137 md
3.	AX Soling d.o.o. Grude	2008. – 2016.	1010 registratora	100,10 md
4.	AT Kerametal d.o.o. Ljubuški	2012- - 2014.	405 registratora	40,50 md
5.	BILI BRIG d.o.o. Grude	2007. – 2010.	730 registratora	73,00 md
6.	G3 spirits d.o.o. Š. Brijeg	2014. – 2016.	210 registratora	21,30 md
7.	Studio Plus d.o.o. Š.Brijeg	2014. – 2016.	130 registratora i 9 paketa	11,30 md
8.	Vokel d.o.o. Posušje	2004. – 2016.	1452 registratora	145,20 md
9.	Ministarstvo pravosuđa i uprave ŽZH	2013-2018	15 registratora i 15 uveza	1,50 md
10.	JKP Čistoća Š.Brijeg	1996. - 2011.	264 registratora	26,40 md
11.	LUKAS TP NAKIĆ d.o.o. Š. Brijeg	2013. – 2014.	584 registratora	54,80 md
12.	Zavod za zdravstveno osiguranje ŽZH Grude	2008. – 2017.	1851 registratora	185,00 md
13.	O.Š. I. B. Mažuranić Ljubuški	1998. – 2005.	137 kom razrednih knjiga	2,40 md
14.	Općinski sud Ljubuški	2007. – 2013.	3 regulator, 69 fascikl, 2 kutije	9,70 md

15.	Centar za socijalni rad Grude	2007. – 2015.	57 omota 18 knjige 65 komada	10,40 md
16.	Općinski sud Široki Brijeg	1989. – 2016.	68 uveza	27,20 md
17.	Centar za socijalni rad Grude	2006. – 2015.	56 omota 19 knjige 75 komada	11,10 md
Ukupno				893,4 md

Ocjena stanja i postignutih rezultata: Ovaj Strateški cilj je u potpunosti ispunjen.

STRATEŠKI CILJ - Preuzimanje i sređivanje arhivske građe

Preuzimanje arhivske građe temelji se na zakonskoj obvezi imatelja i stvaratelja da arhivsku građu stariju od 30 godina predaje na čuvanje Županijskom arhivu ako za to postoje preduvjeti kao što su prostor i oprema za smještaj građe, budući da nije riješen problem arhivske građe bivše JNA te posljedično tome nije došlo do opremanja prostorije koju ona zauzima novim arhivskim policama te smo intervenirali samo u najhitnijim slučajevima, pri čemu smo preuzeli 4 arhivska fonda ukupne metraže 20.9 md.

Pregled preuzetih fondova dajemo u sljedećoj tabeli:

R.b r	Imatelj	Period nastanka građe	Količina u arhivskim jedinicama	Količina u m. d.
1.	Općinski sud Ljubuški	1999. – 2007.	37 registratora	3,70
2.	Katastar Općine Grude	1981. – 2011.	97 uveza	13,20
3.	Revizija d.o.o. Š. Brijeg	1998. – 2020.	5 registratora	0,5
4.	Općinski sud u Š. Brijegu	1999. – 2012.	45 registratora	4,5
			Ukupno	20,90 md

Građa preuzeta i smještena u Arhiv mora se i arhivistički obraditi, gdje se utvrđuje cjelovitost fonda, popis predmeta koji nedostaju, kao i mali prikaz preuzetih fondova. Na ovaj način je obrađena arhivska građa 7 imatelja, čiji pregled dajemo u sljedećoj tabeli:

R.b r	Imatelj	Period nastanka građe	Količina u arhivskim jedinicama	Količina u m. d.
1.	Županijsko tužiteljstvo ŽZH	1997. – 2001.	54 uveza	4,70
2.	Rudnici Boksita Posušje	1965. – 1993.	54 registratora	5,40
4.	Općinski sud za prekršaje Grude	1992. – 2007.	5 arhivske kutije, 76 registratora	9,70
5.	Kotarski sud Ljubuški	1924. -1967.	32 arhivske kutije	4,20
6.	Općinski sud Ljubuški	2000. – 2008.	47 registratora	4,70

7.	Općinski sud Široki Brijeg	1969. – 2008.	65 registratora	6,50
			Ukupno	35,20

Ocjena stanja i postignutih rezultata: Ovaj Strateški cilj je u potpunosti ispunjen usprkos tehničkim problemima koje smo već ranije istaknuli, a odnose se na nedostatak prostora i opreme za smještaj preuzete građe.

STRATEŠKI CILJ - Organiziranje polaganja arhivističkog ispita

Ovim strateškim ciljem bilo je planirano polaganje stručnog arhivističkog ispita od strane 50 kandidata, od čega je realizirano polaganje ispita za 15 kandidata. Obzirom da Uredba o uvjetima i načinu polaganja stručnog arhivističkog ispita ne definira način kako primorati djelatnike zadužene za rad u pismohrani, ovaj cilj nije ni približno ispunjen, a uzrok toga je i ne donošenje izmjene te iste Uredbe.

STRATEŠKI CILJ - Rad sa strankama

Prikupljanje, odlaganje i sređivanje građe nije cilj samo pukog čuvanja, već ta građa mora biti od koristi onome tko je stvara ili na koga se odnosi te kao takva i dostupna njenim vlasnicima i javnosti pod uvjetima koji su propisani što zakonom, što drugim propisima. Razlozi za korištenje građe čuvane u Arhivu mogu biti različiti počevši od ostvarivanja osobnih prava, preko potrebe u sudskim sporovima, kao i njeno korištenje u svrhu znanstveno-istraživačkih radova.

Tabelarni prikaz korisnika arhivske građe dajemo u sljedećoj tabeli:

Tabela 4.

R. br.	Naziv tražitelja	Broj zahtjeva
1.	Općinski sud Ljubuški	190
2.	Općinski sud Široki Brijeg	63
3.	Županijski sud Široki Brijeg	22
4.	Javni bilježnici	33
5.	Fizičke osobe	345
	Ukupno	653

Ocjena stanja i postignutih rezultata: Ovaj Strateški cilj je potpuno ispunjen jer smo na sve zahtjeve blagovremeno odgovorili. Moramo reći da je broj zahtjeva premašen u odnosu na očekivano u Programu rada.

2.13. Programski dio Uprave civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke

Strateški ciljevi u sustavu zaštite i spašavanja

Strateško planiranje u sustavu zaštite i spašavanja, sukladno Zakonu o zaštiti i spašavanju i Zakonu o zaštiti od požara, osigurava se Programom razvoja [zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Županiji Zapadnohercegovačkoj za razdoblje od 2022. do 2028. godine](#) („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 9/22), a koji sadrži politiku razvoja, strateške pravce razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara i programe razvoja zaštite i spašavanja, odnosno zaštite od požara i vatrogastva.

Strateški ciljevi predstavljaju ključne elemente rada Uprave, a to su:

- Izgradnja i jačanje sustava zaštite i spašavanja,
- Razvoj kapaciteta za upravljanje rizicima od prirodnih i drugih nesreća i
- Izgradnja i jačanje zaštite od požara i vatrogastva kao jedinstvenog sustava zaštite i spašavanja.

STRATEŠKI CILJ - Izgradnja i jačanje sustava zaštite i spašavanja

Program: Izgradnja poligona za vježbe struktura civilne zaštite (u sklopu prekograničnog programa BiH – Crna Gora IPA II)

Rok realizacije: U tijeku završni radovi, a očekivani završetak radova je u prvom kvartalu 2023. godine

Očekivani rezultat: Stvaranje uvjeta za uvježbavanje struktura civilne zaštite

Nositelj aktivnosti: Uprava civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke

Program: Izrada projekta skladišta i Operativnog centra civilne zaštite

Rok realizacije: Prosinac 2022. godine

Očekivani rezultat: Stvaranje uvjeta za smještaj opreme civilne zaštite i službi zaštite i spašavanja i komunikacijsko uvezivanje s općinskim/gradskim Operativnim centrima, kao i Operativno-komunikacijskim centrom 112

Nositelj aktivnosti: Uprava civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke

Program: Promotivno-preventivne aktivnosti u zaštiti i spašavanju – edukacija učenika i zaposlenika osnovnih škola

Rok realizacije: Studeni i prosinac 2022. godine (nastavak veljača 2023. godine)

Očekivani rezultat: Podizanje svijesti građana/učenika/zaposlenika škole o važnosti preventivnog djelovanja u sustavu zaštite i spašavanja kako bi posljedice od ugroza i nepogoda po živote ljudi i materijalnih dobara bile svedene na najmanju moguću mjeru

Nositelj aktivnosti: Uprava civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke

STRATEŠKI CILJ - Razvoj kapaciteta za upravljanje rizicima od prirodnih i drugih nesreća

Program: Opremanje i obuka pripadnika službi zaštite i spašavanja

Rok realizacije: Lipanj 2022. godine

Očekivani rezultat: Unaprjeđenje sposobnosti i spremnosti pripadnika službi zaštite i spašavanja

Nositelj aktivnosti: Uprava civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke

Program: Stvaranje organizacijskih i kadrovskih kapaciteta za provođenje inspeksijskog nadzora iz područja zaštite i spašavanja

Rok realizacije: Tijekom 2022. godine

Očekivani rezultat: Organizacijsko i kadrovsko jačanje inspeksijskog nadzora iz mjerodavnosti Uprave

Nositelj aktivnosti: Uprava civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke

STRATEŠKI CILJ - Izgradnja i jačanje zaštite od požara i vatrogastva kao jedinstvenog sustava zaštite i spašavanja

Program: Nadogradnja projekta „Holistic“

Rok realizacije: Rujan 2022. godine

Očekivani rezultat: Rano otkrivanje požara i učinkovita intervencija pripadnika vatrogasnih postrojbi u najkraćem vremenu, uvezivanje općinskih/gradskih operativnih centara

Nositelj aktivnosti: Uprava civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke

Program: Promotivno-preventivne aktivnosti u zaštiti od požara - edukacije i obuke (natječaj za izradu likovnih i literarnih radova na temu civilne zaštite i vatrogastva za učenike osnovnih škola)

Rok realizacije: Veljača - ožujak 2022. godine

Očekivani rezultat: Podizanje svijesti građana/učenika o važnosti preventivnog djelovanja u sustavu zaštite od požara kako bi posljedice po živote ljudi i materijalnih dobara bile svedene na najmanju moguću mjeru

Nositelj aktivnosti: Uprava civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke

2.14. Programski dio Uprave za inspeksijske poslove Županije Zapadnohercegovačke

U izvještajnoj godini Uprava je, sukladno svojoj misiji i svojim kadrovskim i materijalnim kapacitetima, sustavno djelovala na ispunjavanju postavljenih strateških ciljeva kako slijedi:

STRATEŠKI CILJ - Jačanje discipline subjekata nadzora

Program: Područje radnih odnosa

Cilj ovog Programa bio je osigurati poštovanje primjene odredbi propisa iz područja rada i radnih odnosa te uskladiti poslovanje subjekata nadzora s važećom zakonskom regulativom, i to sa Zakonom o radu Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 11/17) kao temeljnom postupajućem propisu, ali isto tako i sljedećim pozitivnim propisima: Zakonom o radu Federacije BiH („Službene novine F BiH“, br. 26/16 i 89/18), Zakonom o upošljavanju stranaca („Službene novine F BiH“, br. 111/12), Zakonom o štrajku („Službene novine F BiH“, br. 14/00), Zakonom o vijeću uposlenika (Službene novine F BiH“, br. 38/04), Zakonom o mirovinskom i invalidskom osiguranju („Službene novine F BiH“ br. 13/18), Zakonom o zdravstvenom osiguranju („Službene novine F BiH“, br. 30/97, 7/02, 70/08 i 48/11), Zakonom o jedinstvenom sustavu registracije, kontrole i naplate doprinosa („Službene novine F BiH“, br. 42/09, 109/12, 86/15 i 30/16), Zakonom o blagdanima i neradnim danima u Županiji Zapadnohercegovačkoj („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 9/04), granskih kolektivnih ugovora u raznim oblastima, Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu („Službene novine F BiH“, br. 92/16), Uredbom o uvjetima koje je poduzeće odnosno

druga pravna osoba dužna ispunjavati glede broja uposlenih radnika u svezi obavljanja registrirane djelatnosti („Službene novine F BiH“, br. 5/98 i 5/99), a njegova realizacija izvršena je inspekcijskim nadzorima i mjerama koji su prikazani Tabeli 1, odnosno Tabeli 2.

Tabela 1. Inspekcijski nadzori iz područja rada i radnih odnosa:

Broj inspekcijskih nadzora u izvještajnom periodu		522
Vrsta nadzora	Redoviti inspekcijski nadzor	318
	Kontrolni inspekcijski nadzor	200
	Ostalo	6
Oblast nadzora	Zaključivanje pojedinačnih ugovora o radu između poslodavaca i radnika s posebnim osvrtom na obvezne elemente ugovora o radu; prijava radnika na obvezno osiguranje; radna angažiranosti stranih državljana kod poslodavaca; poštovanje radnog vremena i prekovremenog rada radnika, svih vrsta odmora i odsustvovanja s posla; isplata plaća; zakonitost prilikom davanja otkaza ugovora o radu; ažurnosti vođenja personalnih dosjea; usklađenosti akata poslodavca s pozitivnim zakonskim propisima i vođenja obveznih evidencija iz područja rada i radnih odnosa:	522
	vađenje ruda i kamena	5
	prerađivačka djelatnost	39
	građevinarstvo	6
	trgovina na veliko i malo: popravak motornih vozila i motocikala	257
	djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	163
	djelatnost zdravstvene i socijalne zaštite	6
	ostale uslužne djelatnosti	37
	stručne naučne i tehničke djelatnosti	5
	umjetnost, zabava i rekreacija (djelatnost kockanja i klađenja)	4

Tabela 2. Poduzete mjere u području rada i radnih odnosa:

Ukupan broj izdanih rješenja		31
Vrsta izdanih rješenja	Rješenja o otklanjanju nedostataka	30
	Rješenja o privremenoj zabrani	-
	Ostalo	1

Status rješenja	Izvršeno rješenja	23
	Neizvršeno rješenja	5
	U postupku	2
Broj prekršajnih prijava		-
Broj izdanih prekršajnih naloga		30
	Iznos izrečenih kazni	13.700,00
Status prekršajnih naloga	Plaćen	26
	Prekoračen rok za plaćanje	4
	Zatraženo sudsko odlučivanje	-

Temeljem parametara postavljenih Programom rada Uprave za 2022. godinu, Program Područje radnih odnosa je u potpunosti realiziran.

Program: Područje trgovine i obrta

Cilj ovog Programa bio je predviđenim nadzorima osigurati poštovanje primjene odredbi propisa iz područja trgovine i obrta, zaštite potrošača i mjeriteljstva te uskladiti poslovanje subjekata nadzora s važećom zakonskom regulativom, odnosno: Zakonom o trgovini u Županiji Zapadnohercegovačkoj („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 1/16), Zakonom o obrtu („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 10/03), Zakonom o obrtu i srodnim djelatnostima („Službene novine F BiH“, br. 35/09 i 42/11, 75/21), Zakonom o zaštiti potrošača u BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 25/06 i 88/15), Zakonom o kontroli cijena („Službene novine F BiH“, br. 2/95 i 70/08), Zakonom o standardizaciji F BiH („Službene novine F BiH“, br. 52/00), Odlukom o radnom vremenu trgovačkih radnji te poduzeća trgovačke djelatnosti na području Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 1/08), Odlukom o mjerama neposredne kontrole cijena i marži određenih proizvoda i cijena usluga od interesa za Županiju Zapadnohercegovačku („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 2/08 i 4/09), Odlukom o propisivanju mjere neposredne kontrole cijena utvrđivanjem maksimalne visine marži za pojedine osnovne životne namirnice i druge proizvode („Službene novine F BiH“, br. 26/21 i 28/21), Odlukom o propisivanju mjere neposredne kontrole cijena utvrđivanjem maksimalne visine marži za naftne derivate („Službene novine F BiH“, br. 26/21 i 28/21) i drugih zakonskih i podzakonskih akata, a njegova realizacija izvršena je inspeksijskim nadzorima i mjerama koji su prikazani Tabelom 3 i Tabelom 4.

Tabela 3. Inspeksijski nadzori iz područja trgovine i obrta:

Broj inspeksijskih nadzora u izvještajnom periodu		333
Vrsta nadzora	Redoviti inspeksijski nadzor	217
	Kontrolni inspeksijski nadzor	94
	Ostalo	22
Oblast nadzora	trgovina, trgovačke usluge, obrt, obavljanje i uvjeti obavljanja	56
	vođenje evidencija o robi i uslugama	65
	cijene i kontrola formiranja cijena	114

	prava potrošača i autorska prava	89
	mjeriteljstvo i mjerni uređaji	9

Tabela 4. Poduzete mjere u području trgovine i obrta:

Ukupan broj izdanih rješenja		109
Vrsta izdanih rješenja	Rješenja o otklanjanju nedostataka	109
	Rješenja o privremenoj zabrani	
	Ostalo	
Status rješenja	Izvršeno rješenja	94
	Neizvršeno rješenja	
	U postupku	15
Broj prekršajnih prijava		-
Broj izdanih prekršajnih naloga		66
	Iznos izrečenih kazni	30.650,00
Status prekršajnih naloga	Plaćen	63
	Prekoračen rok za plaćanje	2
	Zatraženo sudsko odlučivanje	

Temeljem parametara postavljenih Programom rada Uprave za 2022. godinu, Program Područje trgovine i obrta je u potpunosti realiziran.

Program: Područje turizma i ugostiteljstva

Cilj ovog Programa bio je osigurati poštovanje primjene odredbi propisa iz područja turizma i ugostiteljstva te uskladiti poslovanje subjekata nadzora s važećom zakonskom regulativom, i to: Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 12/09, 12/1 i 10/171), Zakonom o inspekcijama Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 4/09), Zakonom o turizmu („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 20/19), Zakonom o prekršajima F BiH („Službene novine F BiH“, br. 63/14) i Pravilnikom o radnom vremenu ugostiteljskih objekata na području Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 25/19), a njegova realizacija izvršena je inspeksijskim nadzorima i mjerama koji su prikazani Tabelom 5 i Tabelom 6.

Tabela 5. Inspeksijski nadzori iz područja turizma i ugostiteljstva:

Broj inspeksijskih nadzora u izvještajnom periodu		155
Vrsta nadzora	Redoviti inspeksijski nadzor	106
	Kontrolni inspeksijski nadzor	48
	Ostalo	1
Oblast nadzora	objekti vrste caffe bar (barovi)	96
	objekti koji poslužuju hranu (restorani)	41

	objekti jednostavnijih usluga	18
--	-------------------------------	----

Tabela 6. Poduzete mjere u području turizma i ugostiteljstva

Ukupan broj izdanih rješenja		55
Vrsta izdanih rješenja	Rješenja o otklanjanju nedostataka	55
	Rješenja o privremenoj zabrani	-
	Drugostupanjska rješenja po žalbi	-
Status rješenja	Izvršeno rješenja	42
	Neizvršeno rješenja	7
	U postupku	6
Broj prekršajnih prijava		
Broj izdanih prekršajnih naloga		10
	Iznos izrečenih kazni	2.400,00
Status prekršajnih naloga	Plaćen	9
	Prekoračen rok za plaćanje	1
	Zatraženo sudsko odlučivanje	-

Temeljem parametara postavljenih Programom rada Uprave za 2022. godinu, Program Područje turizma i ugostiteljstva je u potpunosti realiziran.

Program: Područje poljoprivrede

Cilj ovog Programa bio je predviđenim inspekcijskim nadzorima osigurati poštovanje primjene odredbi propisa iz područja poljoprivrede i uskladiti poslovanje subjekata nadzora s važećom zakonskom regulativom, i to: Zakonom o sjemenu i sadnom materijalu poljoprivrednog bilja BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 3/05), Zakonom o sjemenu i sadnom materijalu poljoprivrednog bilja („Službene novine F BiH“, br. 55/01), Zakonom o fitofarmaceutskim sredstvima BiH („Službeni glasnik BiH, br. 49/04), Zakonom o zaštiti bilja od bolesti i štetočina koje ugrožavaju cijelu zemlju („Službeni list SFRJ, br. 74/89), Zakonom o poljoprivrednom zemljištu („Službene novine F BiH“, br. 52/09), Zakonom o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvitku („Službene novine Federacije BiH“, br. 42/10), Zakonom o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvitku („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 8/12, 20/13, 5/17), Zakonom o poljoprivredi („Službene novine F BiH“, br. 88/07, 4/10 i 7/13) i Zakonom o slatkovodnom ribarstvu Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 9/18), a njegova realizacija izvršena je inspekcijskim nadzorima i mjerama koji su prikazani Tabelom 7 i Tabelom 8.

Tabela 7. Inspekcijski nadzori iz područja poljoprivrede:

Broj inspekcijskih nadzora u izvještajnom periodu		135
Vrsta nadzora	Redoviti inspekcijski nadzor	121
	Kontrolni inspekcijski nadzor	12

	Ostalo	2
Oblast nadzora	sjemenarstvo i rasadničarstvo;	37
	zaštita bilja;	3
	federalne novčane potpore u poljoprivredi i ruralnom razvoju;	80
	županijske novčane potpore u poljoprivredi i ruralnom razvoju;	13
	poljoprivredno zemljište, gospodarenje, upravljanje;	2

Tabela 8. Poduzete mjere u području poljoprivrede:

Ukupan broj izdanih rješenja		12
Vrsta izdanih rješenja	Rješenja o otklanjanju nedostataka	12
	Rješenja o privremenoj zabrani	-
	Ostalo	1
Status rješenja	Izvršeno rješenja	11
	Neizvršeno rješenja	1
	U postupku	-
Broj prekršajnih prijava		-
Broj izdanih prekršajnih naloga		2
	Iznos izrečenih kazni	2500,00
Status prekršajnih naloga	Plaćen	2
	Prekoračen rok za plaćanje	-
	Zatraženo sudsko odlučivanje	-

Temeljem parametara postavljenih Programom rada Uprave za 2022. godinu, Program područje poljoprivrede je u potpunosti realiziran.

Program: Područje šumarstva i lovstva

Cilj ovog Programa bio je sustavnim inspekcijskim nadzorima osigurati poštovanje primjene odredbi propisa iz područja šumarstva i lovstva i uskladiti poslovanje subjekata nadzora s važećom zakonskom regulativom, i to: Zakonom o šumama („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“ br. 8/13), Zakonom o uvjetima i načinu obavljanja djelatnosti rezanja drveta („Službene novine F BiH“ br. 27/97) i Zakonom o lovstvu („Službene novine F BiH“ br.44/06, 8/10 i 81/14), a njegova realizacija izvršena je inspekcijskim nadzorima i mjerama koji su prikazani Tabelom 9 i Tabelom 10.

Tabela 9. Inspekcijski nadzori iz područja šumarstva i lovstva:

Broj inspekcijskih nadzora u izvještajnom periodu		196
Vrsta nadzora	Redoviti inspekcijski nadzor	136
	Kontrolni inspekcijski nadzor	60

	Ostalo	-
Oblast nadzora	Zakon o lovstvu („Službene novine F BiH“, br. 44/06, 8/10 i 81/14)	14
	Zakon o uvjetima i načinu obavljanja djelatnosti rezanja drveta („Službene novine F BiH“ br. 27/97)	6
	Zakon o šumama („Narodne novine Županije Zapadnhercegovačke“ br. 8/13)	176

Tabela 10. Poduzete mjere u području šumarstva i lovstva:

Ukupan broj izdanih rješenja		10
Vrsta izdanih rješenja	Rješenja o otklanjanju nedostataka	10
	Rješenja o privremenoj zabrani	-
	Drugostupanjska rješenja po žalbi	-
Status rješenja	Izvršeno rješenja	10
	Neizvršeno rješenja	-
	U postupku	-
Broj prekršajnih prijava		3
Broj izdanih prekršajnih naloga		-
Iznos izrečenih kazni		-
Status prekršajnih naloga	Plaćen	-
	Prekoračen rok za plaćanje	-
	Zatraženo sudsko odlučivanje	-

Temeljem parametara postavljenih Programom rada Uprave za 2022. godinu, Program Područje šumarstva i lova je u potpunosti realiziran.

Tabela 11. Inspekcijski nadzori u području rudarstva i geologije

Broj inspekcijskih nadzora u izvještajnom periodu		62
Vrsta nadzora	Redoviti inspekcijski nadzor	33
	Kontrolni inspekcijski nadzor	29
	Ostalo	-
Oblast nadzora	društva s potpisanim ugovorima za istraživanje i eksploataciju čvrstih mineralnih sirovina	40
	društva s potpisanim ugovorima za istraživanje čvrstih mineralnih sirovina	8
	objekti za skladištenje eksplozivnih tvari	6
	objekti za eksploataciju vode za piće	8

Tabela 12. Poduzete mjere u području rudarstva i geologije:

Ukupan broj izdanih rješenja		39
Vrsta izdanih rješenja	Rješenja o otklanjanju nedostataka	24
	Rješenja o privremenoj zabrani	4
	Ostalo	11
Status rješenja	Izvršeno rješenja	19
	Neizvršeno rješenja	3
	U postupku	3
Broj prekršajnih prijava		-
Broj izdanih prekršajnih naloga		4
Iznos izrečenih kazni		3000,00
Status prekršajnih naloga	Plaćen	2
	Prekoračen rok za plaćanje	2
	Zatraženo sudsko odlučivanje	-

Temeljem parametara postavljenih Programom rada Uprave za 2022. godinu, Program Područje rudarstva i geologije je u potpunosti realiziran.

Program: Područje cesta

Cilj Programa bio je sustavnim inspekcijskim nadzorima osigurati poštovanje primjene odredbi propisa iz područja cesta i uskladiti poslovanje subjekata nadzora u skladu s važećom zakonskom regulativom, i to: Zakonom o javnim cestama Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 3/12 i 20/19), Zakonom o cestama u Federaciji BiH („Službene novine F BiH“ br. 12/10 i 16/10) i Zakonom o sigurnosti prometa na cestama u Županiji Zapadnohercegovačkoj, („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 17/14, 17/15 i 10/17), a njegova realizacija izvršena je inspekcijskim nadzorima i mjerama koji su prikazani Tabelom 13 i Tabelom 14.

Tabela 13. Inspekcijski nadzori iz područja cesta:

Broj inspekcijskih nadzora u izvještajnom periodu		164
Vrsta nadzora	Redoviti inspekcijski nadzor	164
	Kontrolni inspekcijski nadzor	-
	Ostalo	-
	R420 Osoje-Posušje-kružni tok Ričina-Čitluk-Vir-Zavelim	16
	R420 A Ledinac – Dužice	21
	R421 Sovići-Vir-Klobuk	16
	R422 Vitina-Orahovlje	14

Oblast nadzora	Regionalna cesta R423 Orahovlje-Teskera-Bijača	17
	R423A Križanje M17.4 i ulica Sv. Leopolda Mandića - Hardomilje	15
	Regionalna cesta R424 Knešpolje – Uzarići - Jare – Biograci Ljuti Dolac – Podgorje	17
	R425 D.Hamzići-Polugrina-Š. Brijeg	16
	R425 A Prolaz kroz Miletinu	16
	R425B Mostarska Vrata – Lipno – Hamzići	16

Tabela 14. Poduzete mjere u području cesta:

Ukupan broj izdanih rješenja		-
Vrsta izdanih rješenja	Rješenja o otklanjanju nedostataka	-
	Rješenja o privremenoj zabrani	-
	Drugostupanjska rješenja po žalbi	-
Status rješenja	Izvršeno rješenja	-
	Neizvršeno rješenja	-
	U postupku	-
Broj prekršajnih prijava		-
Broj izdanih prekršajnih naloga		-
Iznos izrečenih kazni		-
Status prekršajnih naloga	Plaćen	-
	Prekoračen rok za plaćanje	-
	Zatraženo sudsko odlučivanje	-

Temeljem parametara postavljenih Programom rada Uprave za 2022. godinu, Program Područje cesta je u potpunosti realiziran.

Program: Područje urbanizma i građevinarstva

Cilj Programa bio je putem sustavnih inspeksijskih nadzora osigurati poštovanje primjene odredbi propisa iz područja graditeljstva i prostornog uređenja te poslovanje subjekata nadzora u skladu s važećom zakonskom regulativom, i to: Zakonom o građevinskim proizvodima („Službene novine F BiH“, br. 78/09), Zakonom o prostornom uređenju („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 4/99, 15/01, 10/03 i 18/11) i Zakonom o građenju („Narodne novine ŽZH“, br. 4/99, 15/01, 10/03 i 18/11), a njegova realizacija izvršena je inspeksijskim nadzorima i mjerama koji su prikazani Tabelom 15 i Tabelom 16.

Tabela 15. Inspeksijski nadzori iz područja urbanizma i graditeljstva:

Broj inspeksijskih nadzora u izvještajnom periodu	61
---	----

Vrsta nadzora	Redoviti inspekcijski nadzor	39
	Kontrolni inspekcijski nadzor	9
	Ostalo	13
Oblast nadzora	Prostorno uređenje i građenje po službenoj dužnost:	
	prostorno uređenje	17
	Graditeljstvo	25
	Nadzor objekata za koji postoji opravdana sumnja da su u uporabi, a da za iste nije ishodaena uporabna dozvola,	9
	Kontrola objekata u fazi gradnje	10

Tabela 16. Poduzete mjere u području urbanizma i graditeljstva:

Ukupan broj izdanih rješenja		16
Vrsta izdanih rješenja	Rješenja o otklanjanju nedostataka	9
	Rješenja o privremenoj zabrani	-
	Ostalo	11
Status rješenja	Izvršeno rješenja	4
	Neizvršeno rješenja	-
	U postupku	5
Broj prekršajnih prijava		-
Broj izdanih prekršajnih naloga		-
Iznos izrečenih kazni		-
Status prekršajnih naloga	Plaćen	-
	Prekoračen rok za plaćanje	-
	Zatraženo sudsko odlučivanje	-

Temeljem parametara postavljenih Programom rada Uprave za 2022. godinu, Program Područje urbanizma i graditeljstva je u potpunosti realiziran.

Program: Područje veterinarstva

Cilj ovog Programa bio je predviđenim nadzorima osigurati poštovanje primjene odredbi propisa iz područja zdravstvene zaštite životinja, kretanja i transporta; suzbijanja i otklanjanje zaraznih bolesti životinja; zdravstvene ispravnosti sirovina i proizvoda životinjskog podrijetla u proizvodnji, preradi i prometu; ispunjavanja veterinarsko-zdravstvenih uvjeta za objekte za proizvodnju proizvoda životinjskog podrijetla, njihovo držanje i uskladištenje, promet i drugo, kao i za druge objekte (za proizvodnju hrane, oplodnju i drugo); veterinarskih djelatnosti, uporabe veterinarskih lijekova i sjemena za umjetno osjemenjivanje; proizvodnje, prometa i uporabe hrane za životinje i organiziranja i obavljanja veterinarske djelatnosti u veterinarskim organizacijama i samostalnoj veterinarskoj praksi i uskladiti poslovanje subjekata nadzora s važećom zakonskom regulativom u Bosni i Hercegovini.

U 2022. godini županijska veterinarska inspekcija obavljala je inspekcijske nadzore i svoj rad temeljila na sljedećim zakonskim propisima, kao i svim podzakonskim aktima donesenim na temelju istih:

Zakon o veterinarstvu u BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 34/02)

Zakon o veterinarstvu („Službene novine F BiH“, br. 46/00)

Zakon o zaštiti i dobrobiti životinja („Službeni glasnik BiH“ br. 25/09 i 9/18)

Zakon o inspekcijama ŽZH („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“ br. 4/09)

U izvještajnoj godini veterinarska inspekcija je obavljala obvezne veterinarsko – zdravstvene preglede i kontrole u objektima koji su rješenjima nadležnih ministarstava odobreni za proizvodnju, obradu, preradu, prepakiranje, uskladištenje i promet proizvoda životinjskog podrijetla, za uskladištenje i promet hrane za životinje, kao i za uskladištenje i promet veterinarskih lijekova, a rezultati tih pregleda i kontrola su zbirno prikazani u Tabeli 17.

Županijska veterinarska inspekcija je u 2022 godini u sklopu monitoringa higijenske ispravnosti obavljala i uzorkovanje proizvoda životinjskog podrijetla u objektima za proizvodnju, uskladištenje i promet proizvoda životinjskog podrijetla, briseva radnih površina i vode koja se koristi u proizvodnji, uzorke krvi, urina i fecesa od životinja na farmama koje se koriste za proizvodnju hrane, jaja na farmama koka nesilica, mlijeka na farmama muznih krava i koza, kao i uzorke ovarijalne tečnosti i mlađi u sklopu monitoringa zdravlja riba. Navedeno se radilo u sklopu planova monitoringa higijenske ispravnosti i monitoringa zdravlja životinja u suradnji sa Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Uredom za veterinarstvo BiH. U sklopu monitoringa uzimanja uzoraka fecesa na prisutnost salmonelle na farmama koka nesilica, obavljene su i 3 službene kontrole. Rezultati rada odnosno ukupni broj uzetih uzoraka je zbirno prikazan u Tabeli 17.

Pored tih poslova, veterinarska inspekcija je po službenoj dužnosti i po prijavama fizičkih osoba postupala i po sljedećem, a izdani akti (rješenja, uvjerenja) po istom su prikazana u Tabeli 21 u dijelu koji se odnosi na ostala rješenja i uvjerenja:

U sklopu provedbe nadzora nad provođenjem mjera zdravstvene zaštite životinja na farmama, ribogojilištima i valionicama jaja, proveden je nadzor nad 89 karantena životinja iz uvoza odnosno izdano je 89 rješenja o otvaranju i zatvaranju karantene za životinje iz uvoza.

Izdana su 2 rješenja o uklanjanju nedostataka odnosno zabrani uporabe slavina u objektima za proizvodnju i skladištenje namirnica animalnog podrijetla po zaprimljenim neusklađenim laboratorijskim izvješćima o ispitivanju vode na mikrobiološku ispravnost za uzorke vode uzetih po planu službenog uzorkovanja u objektima koji su odobreni za izvoz proizvoda životinjskog podrijetla na tržište Europske unije.

Izdano je jedno rješenje fizičkoj osobi o načinu držanja opasnog psa.

Izdano je jedno rješenje o uništenju robe zbog higijenske neispravnosti.

Izdano je jedno rješenje za klaonicu o zabrani stavljanja u promet nusproizvoda životinjskog podrijetla suprotno zakonskim odredbama. U sklopu istog predmeta obavljena su dva inspekcijska pregleda, u klaonici gospodarskog društva te nadležnoj veterinarskoj organizaciji. Izdano je jedno rješenje fizičkoj osobi na farmi muznih krava o zabrani stavljanja kravljeg mlijeka u promet zbog utvrđene prisutnosti mikotoksina aflatoksin M1.

Veterinarska inspekcija je zaprimila prijavu zarazne bolesti bruceloza na farmi ovaca i koza kod 4 ovce. Po istom je izdano i rješenje za suzbijanje i iskorjenjivanje zarazne bolesti bruceloza na predmetnom imanju te do momenta pisanja ovog izvješća postupak po istom nije okončan.

Izdano je i 48 uvjerenja o pozitivnom mišljenju za karantenski smještaj životinja iz uvoza i drugih uvjerenja za subjekte koji se bave uvozom životinja za tov, rasplod i uzgoj da bi isti mogli ishodovati rješenja za uvoz životinja od nadležnog tijela.

	ugostiteljski objekti	161
	objekti u kojima se obavlja proizvodnja hrane i predmeta opće uporabe	7
	farmaceutske ljekarne	17
	objekti za pružanje pekarskih usluga	8
	objekti predškolskog odgoja i obrazovanja	6
	objekti za pružanje frizerskih i kozmetičkih usluga	42
	domovi za zbrinjavanje starih i nemoćnih osoba	2

Tabela 19. Poduzete mjere u području sanitarne zaštite:

Ukupan broj izdanih rješenja		159
Vrsta izdanih rješenja	Rješenja o otklanjanju nedostataka	74
	Rješenja o privremenoj zabrani	-
	Ostalo	41
Status rješenja	Izvršeno rješenja	115
	Neizvršeno rješenja	14
	U postupku	28
Broj prekršajnih prijava		-
Broj izdanih prekršajnih naloga		16
	Iznos izrečenih kazni	10.400,00 KM
Status prekršajnih naloga	Plaćen	10
	Prekoračen rok za plaćanje	2
	Zatraženo sudsko odlučivanje	1

Temeljem parametara postavljenih Programom rada Uprave za 2022. godinu, Program Područje sanitarne zaštite je u potpunosti realiziran.

Svih 10 programa strateškog cilja Jačanje discipline subjekata nadzora je u potpunosti realizirano, te je on u potpunosti ostvaren.

STRATEŠKI CILJ - Prevencija i suzbijanje zarazne bolesti COVID-19

Strateški cilj 2 Prevencija i suzbijanje zarazne bolesti COVID-19 nisu pratile programske aktivnosti u izvještajnom periodu s obzirom da su zapovijedima Županijskog stožera civilne zaštite i stavljene izvan snage one odredbe koje su se direktno odnosile na Upravu za inspeksijske poslove, a u izvještajnom periodu je i Vlada donijela Odluku o prestanku stanja nesreće na području Županije Zapadnohercegovačke.

STRATEŠKI CILJ - Osiguravanje efikasnog i pravodobnog izvršavanja poslova iz nadležnosti Uprave za inspeksijske poslove Županije Zapadnohercegovačke

Osiguravanje efikasnog i pravodobnog izvršavanja poslova iz nadležnosti Uprave temelji se na osiguravanju uvjeta za ostvarivanje prava dva strateška cilja Uprave, te se s obzirom na prethodno navedeno može zaključiti ovaj strateški cilj realiziran.

2.15. Programski dio Zavoda za poljoprivredu Županije Zapadnohercegovačke

Poljoprivreda ŽZH u brojkama: po evidenciji Zavoda, ukupan broj prijava za novčane podrške iznosio je 1167, a prošla godina broj prijava 1090, i to za potpore sa:

Federalne razine 578,

Županijske razine 589.

Povećanje broja prijava osobito sa federalne razine je rezultat rada i apeliranja kako usmeno tako i pismeno Federalnom ministarstvu da se u naputak uvrste pojedine kulture u biljnoj proizvodnji.

Obim posla koje uposlenici Zavoda u realizaciji novčanih podrški sa federalne i županijske razine izvrše obuhvaćaju, zaprimanje prijava i sačinjavanje zapisnika sa terena, koja su potrebna za daljnju obradu zahtjeva resornim Ministarstvima. Tabelarno ćemo prikazati realizirane novčane potpore u poljoprivrednoj proizvodnji sa federalne i županijske razine po poticanim proizvodnjama, istaknuli bismo da ovom treba pridodati proizvodnje tov junadi, tovove svinja, tovne brojlere, koke nosilje, jednodnevne piliće, ribogojstvo koje rade djelatnici Ministarstva.

TABELE ZA IZVJEŠĆE (2022.)

2022. Županijski poticaji

POVRĆE

GRAD/OPĆINA	Prijavljena površina(ha)	Utvrđena površina(ha)	Broj prijava
Ljubuški	494.12	464.82	286
Široki Brijeg	52.83	38.34	24
Posušje			
Grude			
Ukupno	546.95	503.16	310

PLASTENICI

GRAD/OPĆINA	Prijavljena površina(m2)	Utvrđena površina(m2)	Broj prijava
Ljubuški	159.518	151.826	73
Široki Brijeg	5. 539	5. 539	3
Ukupno	165. 057	157. 365	76

ANIMALNA PROIZVODNJA

PČELARSTVO

GRAD/OPĆINA	Prijavljena (košnica)	Utvrđena (košnica)	Broj prijava
Ljubuški	12.486	12.022	98

Široki Brijeg	4.833	4.671	58
Grude	2.736	2.641	35
Ukupno	20.055	19.334	191

KRAVE

GRAD/OPĆINA	Prijavljena (grlo)	Utvrđena (grlo)	Broj prijava
Ljubuški	84	38	8
Široki Brijeg	10	10	2
Ukupno	94	48	10

KRMAČE

GRAD/OPĆINA	Prijavljena (grlo)	Utvrđena (grlo)	Broj prijava
Ljubuški	10	7	1
Široki Brijeg	24	24	1
Ukupno	34	31	2

Federalni poticaji 2022.

BILJNA PROIZVODNJA

POVRĆE

LJEKOVITO I AROMATIČNO BILJE

Proizvodnja GROŽĐA

GRAD/OPĆINA	Prijavljena površina(ha)	Utvrđena površina(ha)	Broj prijava
Ljubuški	327.06	297.45	210
Široki Brijeg	66.20	27.20	12
Posušje			
Grude			
Ukupno	393.26	324.65	222

GRAD/OPĆINA	Prijavljena površina(ha)	Utvrđena površina(ha)	Broj prijava
Ljubuški	104.29	89.60	15
Široki Brijeg	3.15	3.15	1
Ukupno	107.44	92.75	16

Proizvodnja MASLINA

GRAD/OPĆINA	Prijavljena površina(ha)	Utvrđena površina(ha)	Broj prijava
Ljubuški	118.69	115.03	31
Ukupno	118.69	115.03	31

Proizvodnja ŽITA

GRAD/OPĆINA	Prijavljena površina (ha)	Utvrđena površina (ha)	Broj prijava
Ljubuški	27.76	27.76	7
Široki Brijeg	5.0	5.0	5
Ukupno	32.76	32.76	12

Proizvodnja voća

GRAD/OPĆINA	Prijavljena površina (ha)	Utvrđena površina (ha)	Broj prijava
Ljubuški	26.14	18.69	8
Široki Brijeg	0.50	0.50	1
Ukupno	26.64	19.19	9

ANIMALNA PROIZVODNJA**Pčelarska proizvodnja**

GRAD/OPĆINA	Prijavljena (košnica)	Utvrđena (košnica)	Broj prijava
Ljubuški	12.286	11.828	97
Široki Brijeg	4.793	4.631	57
Grude	2.796	2.701	36
Ukupno	19.875	19.160	190

Ostale proizvodnje

Uzgoj domaće buše	25	20	1
Rasplodne junice	26	21	5
Sustav krava tele	240	198	7
Krmače	48	42	4
Koze	205	161	4
Ovce	1848	1805	19
Magarci	99	89	3
Konji	7	4	3

Ciljevi i svrha novčanih potpora u poljoprivredi

Strateški cilj 1.	Unapređenje poljoprivredne proizvodnje i povećanje obima korištenja poljoprivrednog zemljišta s ciljem jačanja konkurentnosti na domaćem i inozemnom tržištu.
--------------------------	--

Strateški cilj 2.	Povećanje ponude domaćim poljoprivrednim proizvodima uz poboljšanje kvaliteta zdravstvene i higijenske ispravnosti proizvoda u skladu sa zahtjevima potrošača
Strateški cilj 3.	Osiguranje stabilnog poljoprivrednog dohotka i omogućavanje adekvatnog životnog standarda poljoprivrednih proizvođača
Strateški cilj 4.	Postupna harmonizacija i integracija sektora poljoprivrede u EU i globalno tržište.

Mehanizam djelovanja, svrha programa nastavak prioriternih mjera po strateškim ciljevima u okviru raspoloživog Federalnog proračuna i također raspoloživog proračuna Županije, kako bi se osigurala kontinuirana isplata poticaja u toku predstojeće godine

ANALIZA STANJA: Izvještajno prognozni poslovi (IPS) u zaštiti bilja u Županiji Zapadnohercegovačkoj

Zakonodavni okvir: Sustav izvještajno prognoznih poslova u zaštiti bilja u Županiji Zapadnohercegovačkoj uređen je:

Uputstvo izvještajno prognoznih poslova (Sl.novine FBiH br.78/10)

Sukladno Uputstvu kao podzakonskim aktom, propisan je rad IPS, gdje je Zavod za poljoprivredu centralna izvještajno prognozna služba u Županiji Zapadnohercegovačkoj na osnovu kojeg donosimo niz mjera kako bi očuvali zdravlje bilja u našoj Županiji

Godišnje izvješće Izvještajno-prognoznih poslova i aktivnosti u Županiji Zapadnohercegovačkoj za 2021. godinu

Uvod

Zavod za poljoprivredu Županije Zapadnohercegovačke kao glavni koordinator Županijske Izvještajno-prognozne službe tijekom 2022. godine provodio je sve aktivnosti nadzora, pregledavanja te promatranja biljnih kultura kako bi se uočile pojave i kretanje štetnih organizama: insekata, biljnih bolesti i korova. Isto tako, djelatnici Zavoda za poljoprivredu surađivali su sa Federalnim Agromediteranskim zavodom Mostar, koji predstavlja Regionalnu Izvještajno-prognoznju službu.

U sklopu Izvještajno-prognoznih poslova u 2022. godini na više lokacija na području Zapadnohercegovačke županije praćena je pojava štetnih organizama. Prikupljeni podaci redovito su analizirani kako bi se učinkovito i pravodobno provodile mjere za sprječavanje širenja ekonomski značajnijih biljnih bolesti, štetnika i korova u cilju zaštite zdravlja bilja. Krajnji cilj Izvještajno-prognoznih poslova je smanjenje gubitaka prinosa u poljoprivrednoj proizvodnji uzrokovanih pojavom nekog štetnog organizma primjenom različitih mjera.

U 2022. godini nastavljen je kontinuitet u pogledu efikasnije koordiniranosti djelatnika uključenih u Izvještajno-prognozne poslove, što je rezultiralo dobivanjem potpunih, pravodobnih i točnih podataka, na temelju kojih su se izdavale preporuke i obavijesti za poljoprivrednike.

Činjenica je kako su poljoprivredni proizvođači prepoznali rad Izvještajno- prognozne službe na terenu te su se u više navrata izravno obraćali djelatnicima Zavoda za poljoprivredu u cilju

rješavanja određenih poteškoća. Ovakvim pristupom ostvaruje se čvršći kontakt s poljoprivrednicima koji u budućnosti mogu kontaktirati Zavod u slučaju da uoče probleme u proizvodnji.

Osim što se dodatno educiraju, poljoprivredni proizvođači istodobno postaju svjesni činjenice gdje i komu se mogu obratiti za pomoć, dok s druge strane djelatnici IPS time dobivaju izravne povratne informacije s terena o eventualnom problemu (pojačanoj brojnosti određenog štetnog organizma i sl.).

Izvešće Izvještajno-prognozne službe urađeno je na temelju „Programa praćenja štetnika, biljnih bolesti i korova na području ŽZH“.

Metode rada

Tijekom 2022. godine obavljanje izvještajno-prognoznih poslova temeljilo se na prikupljanju podataka slijedećim metodama:

1. Postavljanjem feromonskih lovki uz redoviti pregled i evidentiranje štetnika
2. Prikupljanje podataka s CDA uređaja
3. Redovitim obilascima terena i vizualnom ocjenom zdravstvenog stanja poljoprivrednih nasada
4. Ostali načini djelovanja izvještajno-prognozne službe

Svrha izvještajno-prognoznih poslova je pravovremeno, pravilno, učinkovito i rentabilno provođenje mjera zaštite bilja u praksi na temelju podataka stalnog promatranja pojave i kretanja štetnih organizama na bilju. To se postiže redovitim praćenjem štetnih insekata, utvrđuje se njihova prisutnost, brojnost i dinamika populacije (početak, vrhunac i kraj pojave štetnika), a samo potpunim poznavanjem stanja u nasadu mogu se spriječiti iznenadne štete ili nepotrebna tretiranja gledano kroz utrošak sredstava za zaštitu bilja. Nadalje, učestalost praćenja određenog štetnika ovisit će, između ostalog, o uvjetima koji su važni za ubrzani razvoj populacije štetnika, primjerice povoljnih klimatskih parametara poput temperature i vlažnosti, jačine populacije i sl. Stoga se za praćenje (nadziranje) većine štetnika koriste razne metode kojima utvrđujemo njihovu nazočnost u nasadu, brojnost i dinamiku njihove populacije. Metode koje se najčešće koriste u praćenju pojedinog štetnika su:

- metoda zimskih pregleda grana (Wildbolz, 1969.)
- vizualna metoda (Baggiolini, 1965.)
- metoda otresanja grana (Steiner, 1962.)
- ljepljive ploče (plave, žute, bijele)
- feromonske lovke

Feromonske lovke su, kako im djelom i ime govori, lovke u obliku kućice s dvostrukim krovom čija je unutrašnjost premazana ljepilom, kako bi se mogao utvrditi broj prisutnih odnosno uhvaćenih štetnika. Privlačenje odraslog stadija štetnika (imaga) odvija se zahvaljujući spolnom (seksualnom) feromonu koji se nalazi u središtu lovke i ima sposobnost privlačenja mužjaka, čak i sa značajnih udaljenosti. Feromoni predstavljaju složene mješavine sastojaka posebnih žlijezda ženke nekog insekta i unatrag 20-ak godina uspjeli su se tvornički sintetizirati. Trajnost feromona iznosi cca 4 tjedna, nakon čega znatno gube sposobnost privlačenja mužjaka. Nakon isteka tog perioda postojeća lovka se zamjenjuje novom.

Ovakav tip lovki služi djelatnicima IPS-a da bi evidentirali vrijeme pojave i praćenje leta štetnika, s ciljem utvrđivanja optimalnih rokova i načina zaštite. Na tržištu danas postoje

različite izvedbe lovki ovisno o obliku i veličini koje insekte privlače nekim drugim atraktantima kao npr. bojom i mirisnim hranjivima.

Osim feromonskih lovki, vrlo važan uređaj koji se koristi u radu Izvještajno-prognozne službe je CDA uređaj koji prikuplja sve klimatske parametre na nekoj lokaciji, uzimajući u obzir da vremenski uvjeti značajno utječu na pojavu i razvoj određenih štetnika i biljnih bolesti. Spomenuti CDA uređaj se sastoji od centralne mikroprocesorske jedinice i perifernih mjernih instrumenata koji bilježe slijedeće podatke: temperaturu zraka, relativnu vlagu u zraku, količinu oborina, prisutnost vlage na listu (senzori), temperaturu u zoni lišća (senzori), temperaturu tla i dr. Samo spomenutim sustavnim nadziranjem štetnika mogu se očekivati kvalitetni rezultati u prognozi pojave štetnih organizama, utvrditi učinkovitost prethodnih tretiranja pesticidima i ukazati na potrebu za dodatnim mjerama zaštite.

Bioklimatske i proizvodne karakteristike Županije Zapadnohercegovačke

Županija Zapadnohercegovačka prostire se na 1362,2 km² i obuhvaća grad Široki Brijeg i Ljubuški, te općine Grude, Posušje. Središte županije nalazi se u Širokom Brijegu. Područje županije prostire se na nadmorskoj visini od 60 do 2.228 metara. Spomenutu županiju odlikuje submediteranska klima humidnih odlika. Prosječne godišnje padaline iznose oko 1300 mm. Tijekom godine nema značajnijih negativnih temperatura zraka pa vegetacijski period traje od konca veljače do kraja studenog. Srednja godišnja temperatura kreće se od 13 do 16°C. Najtopliji mjesec je srpanj sa srednjom temperaturom iznad 25 °C, a najhladniji je siječanj sa 5 °C. Poljoprivredna proizvodnja uglavnom se odvija na području općine Ljubuški gdje se nalaze značajnije površine pod vinogradima kao i veliki broj oranica na kojima se uzgajaju povrtna kultura, posebice mladi krumpir za ranu potrošnju. Osim vinogradarske, povrćarske i cvjećarske proizvodnje tijekom posljednjeg desetljeća zabilježen je veliki razvoj maslinarstva, uzgoj duhana, kao i proizvodnja ljekovitog i aromatičnog bilja

Posebni dio

Praćenje štetnih organizama po biljnim kulturama

GRAD LJUBUŠKI

Odgovorne osobe: Milenko Brbor dip.ing.agr., Ivan Pavlović dip.ing.agr.

Tabela broj 1. **Jasminov moljac (Palpitaunionalis)**, Lokalitet: Studenci, Vlasnik: Jozo Pavlović, Površina: 1.0 ha

Datum postavljanja	Prvi pregled lovke i broj	Drugi pregled lovke i broj	Treći pregled lovke i broj	Četvrti pregled lovke i broj
15. 05.2022.	22.05.2022.	29.05.2022.	05.06.2022.	12.06.2022.

	1	3	5	2
--	---	---	---	---

Ukupan broj: 11

Tabela broj 2. **Maslinin moljac (Praysoleae)**, Lokalitet: Studenci, Vlasnik:Ivan Pavlović, Površina: 1.0 ha

Datum postavljanja	Prvi pregled lovke i broj	Drugi pregled lovke i broj	Treći pregled lovke i broj	Četvrti pregled lovke i broj
15. 05.2022.	22.05.2022.	29.05.2022.	05.06.2022.	12.06.2022.
	7	4	2	1

Ukupan broj: 14

Tabela broj 3. **Maslinina muha (Dacusoleae)**, Lokalitet: Studenci, Vlasnik:Ivan Pavlović, Površina:1,0 ha

Datum postavljanja	Prvi pregled lovke i broj	Drugi pregled lovke i broj	Treći pregled lovke i broj	Četvrti pregled lovke i broj
30. 06.2022.	06.07.2022.	13.07.2022.	20.07.2022.	27.07.2022.
	7	5	3	1

Ukupan broj:16

Tabela broj 4. **Breskvin moljac (Anarsialineatella)**, Lokalitet:Klobuk, Vlasnik:Andrija Grgić, Površina:1,6 ha

Datum postavljanja	Prvi pregled lovke i broj	Drugi pregled lovke i broj	Treći pregled lovke i broj	Četvrti pregled lovke i broj
24. 04.2022.	01.05.2022.	08.05.2022.	15.05.2022.	21.05.2022.
	8	7	5	3

Ukupan broj:23

Tabela broj 5. **Breskvin savijač (Cydiamolesta)**, Lokalitet: Klobuk, Vlasnik:Nikola Čuljak, Površina:1,0 ha

Datum postavljanja	Prvi pregled lovke i broj	Drugi pregled lovke i broj	Treći pregled lovke i broj	Četvrti pregled lovke i broj
24. 04. 2022.	01.05.2022.	08.05.2022.	15. 05. 2022.	21.05.2022.
	3	7	5	2

Ukupan broj: 17

Tabela broj 6. **Octena mušica ploda (Drosophilasuzukii)**, Lokalitet: Hrašljani, Vlasnik:Vinarija Keža, Površina: 4ha

Datum postavljanja	Prvi pregled lovke i broj	Drugi pregled lovke i broj	Treći pregled lovke i broj	Četvrti pregled lovke i broj
15. 09. 2022.	22.09.2022.	29.09.2022.	05. 10. 2022.	11.10.2022.
	10	0	0	0

Ukupan broj: 10

Tabela broj 7. **Octena mušica ploda (Drosophilasuzukii)**, Lokalitet: Prolog, Vlasnik: Podrum Begić, Površina: 1,5 ha

Datum postavljanja	Prvi pregled lovke i broj	Drugi pregled lovke i broj	Treći pregled lovke i broj	Četvrti pregled lovke i broj
15. 09. 2022.	22.09.2022.	29.09.2022.	05. 10. 2022.	11.10.2022.
	16	0	0	0

Ukupan broj: 16

Tabela broj 8. **Octena mušica ploda (Drosophilasuzukii)**, Lokalitet: Humac, Vlasnik: Jure Vranješ, Površina: 0,2 ha

Ukupan broj: 16			Tabela broj 8..Octena mušica ploda (Drosophilasuzukii)	Lokalitet: Humac
Vlasnik: Jure Vranješ	Površina: 0,2 ha			
Ukupan broj: 16			Tabela broj 8..Octena mušica ploda (Drosophilasuzukii)	Lokalitet: Humac

Ukupan broj: 16

Tabela broj 9. **Pepeljasti grozdov moljac (Lobesiabotrana)**, Lokalitet: Ljubuški, Vlasnik: Mirko Škegro, Površina: 1,2 ha

Datum postavljanja	Prvi pregled lovke i broj	Drugi pregled lovke i broj	Treći pregled lovke i broj	Četvrti pregled lovke i broj
10. 05. 2022.	15.05.2022	21.05.2022.	26. 05. 2022.	31.05.2022.
	17	16	12	10

Ukupan broj: 55

Tabela broj 10. **Žuti grozdov moljac (Eupoecilliaambiquella)**, Lokalitet: Ljubuški, Vlasnik: Mirko Škegro, Površina: 1,2 ha

Datum postavljanja	Prvi pregled lovke i broj	Drugi pregled lovke i broj	Treći pregled lovke i broj	Četvrti pregled lovke i broj
10. 05. 2022.	15.05.2022.	21.05.2022.	26. 05. 2022.	31.05.2022.
	5	2	1	0

Ukupan broj: 8

GRAD ŠIROKI BRIJEG

Odgovorna osoba: mag.agr. Katarina Topić

Tabela broj 1. **Pepeljasti grozdov moljac (Lobesiabotrana)**, Lokalitet:Ljuti Dolac, Vlasnik:Blaženko Grle, Površina:0,2 ha

Datum postavljanja	Prvi pregled lovke i broj	Drugi pregled lovke i broj	Treći pregled lovke i broj	Četvrti pregled lovke i broj
11. 05. 2022.	16.05.2022	21.05.2021.	27.05. 2022.	31.05.2022.
	12	17	10	7

Ukupan broj: 40

Tabela broj 2. **Žuti grozdov moljac (Eupoecilliaambiquella)**

Lokalitet:Ljuti Dolac, Vlasnik:Zoran Pušić, Površina:0,2 ha

Datum postavljanja	Prvi pregled lovke i broj	Drugi pregled lovke i broj	Treći pregled lovke i broj	Četvrti pregled lovke i broj
11. 05. 2022.	16.05.2022.	21.05.2022.	27. 05. 2022.	31.05.2022.
	2	2	1	0

Ukupan broj: 5

OPĆINA GRUDE

Odgovorna osoba: dip.ing.agr. Danijel Boban

Tabela broj 1. **Jabučni savijač (Cydiapomonella)**, Lokalitet: Sovići, Vlasnik:Boris Grizelj, Površina:2 ha

Datum postavljanja	Prvi pregled lovke	Drugi pregled lovke	Treći pregled lovke	Četvrti pregled lovke
08.05.2021.	15.05.2022.	21.05.2022.	27.05.2022.	01.06.2022.
	5	5	4	2

Ukupan broj: 16

Tabela broj 2. **Jabučni Staklokrilac (Synanthedanmyopaeformis)**, Lokalitet: Sovići, Vlasnik: Boris Grizelj, Površina: 2 ha

Datum postavljanja	Prvi pregled lovke	Drugi pregled lovke	Treći pregled lovke	Četvrti pregled lovke
08.05.2022.	15.05.2022.	21.05.2022.	27.05.2022.	01.06.2022.
	0	3	5	7

Ukupan broj: 15

OPĆINA POSUŠJE

Odgovorne osobe: Marija Jurišić dip.ing.agr., Slaven Bašić dip.ing.agr.

Tabela broj 1. **Šljivin savijač (Cydiafunebra)**, Lokalitet: Vinjani, Vlasnik: Vjekoslav Lončar, Površina: 0,7 ha

Datum postavljanja	Prvi pregled lovke	Drugi pregled lovke	Treći pregled lovke	Četvrti pregled lovke
12.05.2022.	19.05.2022.	26.05.2022.	03.06.2022.	10.06.2022.
	7	6	6	4

Ukupan broj: 23

Tabela broj 2. **Jabučni savijač (Cydiapomonella)**, Lokalitet: Broćanac, Vlasnik: Ivan Milićević, Površina: 0,2 ha

Datum postavljanja	Prvi pregled lovke	Drugi pregled lovke	Treći pregled lovke	Četvrti pregled lovke
12.05.2022.	19.05.2022.	25.05.2022.	03.06.2022.	10.06.2022.
	4	5	4	2

Ukupan broj: 15

Tabela broj 3. **Jabučni Staklokrilac (Synanthedanmyopaeformis)**, Lokalitet: Broćanac, Vlasnik: Ivan Milićević, Površina: 0,2 ha

Datum postavljanja	Prvi pregled lovke	Drugi pregled lovke	Treći pregled lovke	Četvrti pregled lovke
12.05.2022.	19.05.2022.	26.05.20122	03.06.2022.	10.06.2022.
	1	3	5	7

Ukupan broj: 16

Pored navedenih štetnika čiji je monitoring vršen putem feromonskih lovki, vizualnim putem vršen je i pregled trsova vinove loze na nazočnost sljedećih biljnih bolesti i štetnika:

plamenjača vinove loze (*Plasmoporaviticola*), pepelnica vinove loze (*Unicinulanecator*), siva plijesan (*Botrytis cinerea*), crna pjegavost rozgve (*Phomopsis viticola*), eutipoza vinove loze (*Eutypa lata*), zlatna žutica vinove loze (*Flavescens dorae*), filoksera (*Viteus vitifolia*), crveni voćni pauk (*Panonychus ulmi*), cigaraš (*Byctiscus betulae*), lozin trips (*Drepanothrips reuteri*), lozin zeleni cvrčak (*Empoasca vitis*), američki cvrčak (*Scaphoideus titanus*), medeći cvrčak (*Metcalfepruniosa*), lozina štitača uš (*Pulvinaria vitis*), limunov crvac (*Pseudococcus citri*) i lozin zlatar (*Anomalavitis*).

Pored navedenih štetnika čiji je monitoring vršen putem feromonskih lovki, vizualnim putem vršen je pregled stabala bresaka i nektarina na nazočnost slijedećih biljnih bolesti i štetnika: kovrčavost lista breskve (*Taphrina deformans*), šupljikavost lišća koštićavih voćaka (*Stigmina carpophila*), sušenje cvjetova i grančica i trulež plodova (*Monilia laxa*, *Monilia fructigena*), smeđa trulež koštićavih voćaka (*Monilia fructicola*), potkornjak (*Scolytus mali*), voćna pipa (*Rhynchites bacchus*), voćni crveni pauk (*Panonychus ulmi*), žilogriz (*Capnodistenebrionis*), i breskvina štitača uš (*Parthenolecanium persicae*)

Povrtne kulture

Krumpir - Žičnjaci (*Elateridae*)

Skupina štetnika u tlu, između kojih se svojom proširenošću i štetnošću naročito ističu žičnjaci, odavno su poznati u poljoprivrednoj proizvodnji. Predstavljaju značajne štetnike ratarskih i povrtlarskih usjeva. Njihovoj brojnosti pridonijelo i sustavno suzbijanje korova herbicidima zbog čega u nedostatku hrane spomenuti štetnici učestalije čine oštećenja na uzgajanim poljoprivrednim kulturama. Naime, do velikog porasta značaja žičnjaka kao štetnika različitih uzgajanih kultura nije došlo uslijed povećanja njihove brojnosti, već radi promjene uvjeta u kojima jednaki broj žičnjaka može nanijeti puno veće štete nego ranije. Štete čine prorjeđujući usjeve kultura rijetkog sklopa, slabeći postojeće biljke i onemogućavajući prodaju narušenih gomolja krumpira. Vizualnim pregledom utvrđeno je nekoliko *Agriotes* vrsta žičnjaka.

Tijekom obilazaka nasada krumpira, praćena je pojava i intenzitet pojave krumpirove zlatice (*Leptinotarsa decemlineata*) i značajnijih bolesti poput plamenjače krumpira (*Phytophthora infestans*) i koncentrične pjegavosti (*Alternaria solani*).

Južnoamerički moljac miner rajčice (*Tuta absoluta*)

Tuta absoluta ili južnoamerički moljac miner iz porodice leptira opasan je štetnik rajčice u zaštićenim prostorima i na otvorenom, koji na navedenoj kulturi može uzrokovati 100 %-tnu štetu. Radi se o vrlo opasnom i agresivnom štetniku rajčice, ali i krumpira, patlidžana i graha, koji je novi član naše entomofaune i koji se proširio u zaštićenim prostorima mediteranske Hercegovine te postao ozbiljan problem u proizvodnji rajčice. Gusjenice čine štetu na listu, plodu i stabljici. U zaštićenim prostorima može imati 8 -12, na otvorenom 4-5 generacija. Za praćenje štetnika koristili smo RAG lovke s dodatkom seksualnog feromona. U sklopu obilaska terena vršen je i vizualni pregled nasada na nazočnost štetnika duhanovog štitača moljca (*Bemisia tabaci*), ali također nisu uočene jedinke spomenutog štetnika niti simptomi koji bi asocirali na njegovu prisutnost.

Tabela br. 28. Pregled objavljenih preporuka za poljoprivrednike u ŽZH u 2022. godini

Red. broj	Kultura	Obavijest/preporuka

1.	Voćni nasadi	<p>Preventivno zimsko tretiranje</p> <p>Zimska zaštita predstavlja obveznu mjeru koja se provodi u voćnim nasadima. Nakon završetka rezidbe u nasadima koštićavog voća (breskva, nektarina, marelica, šljiva, trešnja, višnja i dr.), a prije kretanja vegetacije (do fenofaze otvaranja pupova) treba pristupiti preventivnom zimskom tretiranju koje se obavlja pripravcima na osnovi bakra (Cuprablau-Z, Champion, ChampionFlow SC, Bordoška juha 20 WP, Neoram WG, Nordox 75 WG, Cuprocaffaro 50 WP i dr.). Radi istodobnog suzbijanja prezimljujućih oblika štetnika navedenim pripravcima poželjno je dodati mineralno ulje (Bijelo ulje EC ili Mineralno svijetlo ulje EC) ili koristiti gotove tvorničke kombinacije trgovačkih naziva Modro ulje ili Red fox. Poglavitno je važno pravodobno zaštititi nasade bresaka i nektarina od uzročnika kovrčavosti lista (<i>Taphrinadeformans</i>). Tretiranje treba obaviti u danima bez oborina i vjetrova, uz povećani utrošak škropiva (tzv. plavo kupanje voćaka).</p>
2.	Masline	<p>Tretiranje nasada maslina protiv paunovog oka (<i>Spilocaeaoleagina</i>)</p> <p>Nakon završene rezidbe nužno je obaviti tretiranje nasada maslina protiv uzročnika bolesti paunovog oka (<i>Spilocaeaoleagina</i>). Tretiranje se može obaviti jednim od pripravaka: Stroby WG, Nativo 75 WG, Syllit 544 SC, Cuprablau Z, Nordox 75 WG ili Neoram WG. Za ovu namjenu mogu se koristiti i drugi pripravci na osnovi bakra sukladno svojoj registraciji i dozvoli za korištenje u zaštiti maslina. Kod primjene bakarnih pripravaka moguća je pojava tzv. šoka bakra koji se manifestira u masovnom opadanju već zaraženog lišća kao posljedica razvoja bolesti paunovo oko.</p>
3.	Vinova loza	<p>Suzbijanje crne pjegavosti</p> <p>Posljednjih godina bolest crna pjegavost (<i>Phomopsisviticola</i>) sve češće je prisutna u hercegovačkim vinogradima. Tijekom rezidbe nužno je ukloniti rozgvu zaraženu crnom pjegavošću koja se potom treba odstraniti iz vinograda i spaliti. Po završetku rezidbe poželjno je na mikrolokalitetima gdje se vinova loza nalazi u fazi bubrenja pupova ili stadiju razvoja vunastog pupa, a prije najavljenih oborina izvršiti preventivnu zaštitu vinograda jednim od pripravaka na osnovi bakra: Bordoška juha Caffaro 20 WP, Nordox 75 WG, Neoram WG, ChampionWP ili Cuprablau Z. U vinogradima s kasnijim sortimentom ili položajima na kojima se loza još uvijek nalazi u stadiju mirovanja može se pričekati s provedbom tretiranja pošto je najpoželjnije navedenim pripravcima zaštitu izvršiti neposredno pred kretanje vegetacije.</p>
		Preventiva zaštita protiv truleži koštićavih voćnih vrsta

4.	Koštič. voćne vrste	Promjenljivo vrijeme pogodovat će razvoju biljnih bolesti na koštićavim voćnim vrstama. Na toplijim položajima i u nasadima bresaka, nektarina, marelica i šljiva s ranijim sortimentom gdje je otvoreno 20 % cvjetova potrebno je izvršiti preventivnu zaštitu protiv uzročnika paleži cvijeta i sušenja izboja (<i>Monilia laxa</i>). U tu svrhu treba koristiti jedan od pripravaka: Signum DF, Chorus 50 WG, Switch 62,5 WG ili Indar 5 EW. Na lokalitetima i u nasadima višanja, trešanja i šljiva u kojima se voćke još uvijek nalaze u fazi nabubrenih pupova zaštita se može izvršiti tretiranjem pripravcima na osnovi bakra (Neoram WG, Nordox 75 WG, Champion, Bordoška juha, Cuprablau-Z i dr.).
5.	Povrtne kulture	Mjere zaštite od proljetnog mraza Zavod za poljoprivredu Županije Zapadnohercegovačke upozorava poljoprivredne proizvođače da u narednih tjedan dana meteorolozi najavljuju mogućnost mraza odnosno šteta od niskih temperatura uz prestanak vjetera u ranim jutarnjim satima. Proljetni mraz može prouzročiti veće ekonomske štete na poljoprivrednim kulturama naše županije. Proteklih godina zabilježene su štete na ranim voćnim vrstama te na plodovitom povrću prvenstveno mladom krumpiru. Kako bi se izbjegle ili bar djelomično ublažile štete na polju preporučuje se da se što prije preventivno tretiraju usjevi odnosno nasadi s biostimulatorima, u narodu poznatijim pod nazivom tzv. „biljni antifriz“. Mole se proizvođači u koliko ne budu tretirali uzgajane kulture s biostimulatorima da obvezno poduzmu mjere kišenja ili da fizički zaštite nadzemni pojas koristeći agrotekstil na lokalitetima s većim zračnim depresijama.
6.	Jezgrič. voćne vrste	Preventivna zaštita protiv krastavosti kruške i jabuke Na većini položaja jabuke i kruške nalaze se u fazi pune cvatnje. Stoga je poželjno obaviti preventivnu zaštitu nasada zbog mogućih primarnih infekcija uzročnikom krastavosti jabuke i kruške (<i>Venturia inaequalis</i>). U tu svrhu mogu se primijeniti pripravci na osnovi mankozeba, dodina, pirimetanila, metirama, ditianonailicirama.
		Pojava i suzbijanje šimširova moljca Na feromonskim lovkaama na području Županije Zapadnohercegovačke uočena je pojava šimširovog moljca (<i>Cydalimaperspectalis</i>). Štete čini gusjenica koja se intenzivno hrani lišćem i koja za kratko vrijeme uzrokuje potpunu defolijaciju šimšira. Osim šimšira napada i japansku kuriku, a prijetnja je vrstama božikovina. Simptomi koji ukazuju na prisutnost ovog štetnika su pojava svilenkastih zapredaka i svilenih niti na šimširu. Gusjenice ovog štetnika su iznimno proždrljive i na jednom grmu ih se može nalaziti i više od stotinu. U mlađim razvojnim stadijima imaju zelenožutu boju tijela, s crnoobojanom glavom, dok su odrasle gusjenice ezelene s karakterističnim debelim crnim i tankim

7.	Ukrasno bilje	bijelim prugama te crnim točkicama na leđnoj strani. Suzbijanje štetnika vrši se mehaničkim putem prskanjem grmova visokotlačnim čistačima-vapovima te u slučaju da se radi o pojedinačnim biljkama skupljanjem i uništavanjem gusjenica. U svrhu zaštite grmova može se izvršiti tretiranje jednim od kemijskih pripravaka: Fastac EC, Decis 2,5 EC, Actara 25 WG i dr., s tim da je nakon aplikacije insekticida poželjno biljke 24-48 sati prekriti pvc folijom, a svakako bi učinak primijenjenih pripravaka bio što veći. Učinkovitost insekticida je najveća kada se suzbijaju mlade gusjenice pošto su odrasli razvojni stadiji otporniji na primijenjene insecticide.
8.	Vinova loza	Tretiranje protiv crne pjegavosti rozgve Zbog povoljnih uvjeta koji pogoduju razvoju i infekcijama uzročnikom crne pjegavosti rozgve (<i>Phomopsis viticola</i>) na vinovoj lozi potrebno je pravovremeno izvršiti tretiranje vinograda jednim od pripravaka: Dithane M-45, Pinozeb M-45, Penncozeb 75 DG, Star 80 WP, Shavit F, Folpan 80 WDG ili Polyram DF. Na južnim položajima i u vinogradima s ranijim sortimentom gdje je porast mladica vinove loze dostigao duljinu od 15 cm tretiranje je poželjno obaviti pripravkom Mikal Flash ili Mikal Premuim F.
9.	Koštič. voćne vrste	Zaštita trešnje i višnje od uzročnika kozičavosti lista Vlasnicima nasada trešanja i višanja savjetuje se da nakon cvatnje izvrše zaštitu stabala od uzročnika kozičavosti lista (<i>Blumeriella tiliaceae</i>) primjenom pripravka Chromodin S-65. Osim spomenutog pripravka za zaštitu trešanja u istu svrhu može se koristiti pripravak Delan 700 WDG odnosno za zaštitu višanja pripravak Luna experience. Ukoliko se nakon pregleda stabala uoči prisutnost lisnih ušiju potrebno je izvršiti njihovo suzbijanje pripravkom Mospilan 20 SG. Kod primjene pripravaka voditi računa o karenci, a kod tretiranja insekticidima poduzeti mjere za zaštitu pčela.
10.	Jezgrič. voćne vrste	Suzbijanje krastavosti kruške i jabuke Nestabilne klimatske prilike pogoduju razvoju infekcije uzročnika krastavosti jabuke (<i>Venturiainaequalis</i>) zbog čega je potrebno izvršiti zaštitu nasada jabuka jednim od pripravaka: Score 250 EC, Difcor, Argo EC ili Indar 5 EW. Navedeni pripravci djeluju i na zaštitu od pepelnice jabuke (<i>Podosphaera leucotricha</i>). Radi produženog preventivnog djelovanja spomenutim pripravcima može se dodati jedan od pripravaka kontaktnog djelovanja: Dithane M-45, Manfil 75 WG, Mankozeb, Penncozeb 75 DG ili Delan 700 WDG.
		Pojava i suzbijanje 1. generacije grozdova moljca Ovisno o sortimentu i lokalitetu, u lovkama je već uočen ulov prve generacije grozdovog moljca. Preporučamo suzbijanje ove generacije

11.	Vinova loza	kako bi se u znatnoj mjeri smanjio potencijal štete od druge, znatno štetnije generacije. Može se primjeniti bilo koji, na tržištu dostupan insekticid za ovu namjenu, a preporučamo što selektivniji, kako ne bi narušili populaciju prirodnih neprijatelja odnosno korisnih organizama. Izbor pripravka manje je bitan od pravovremenosti tretiranja.
12.	Koštič. voćne vrste	Suzbijanje breskvinog savijača Obzirom da je na južnim područjima Zapadnohercegovačke Županije, u vizualnim lovkama uočen ulov prve generacije breskvinog savijača, preporučamo kemijsko suzbijanje jednim od insekticida: Affirm, Imidan 50 WG, reldan 22 EC, Mospilan 20 SG, Calypso SC 480, Laser ili bilo kojim drugim na tržištu dostupnim insekticidom za ovu namjenu. Izbor pripravka manje je bitan od pravovremenosti tretiranja.
13.	Vinova loza	Zaštita vinove loze od uzročnika plamenjače i pepelnice Nestabilne klimatske prilike pogoduju infekcijama uzročnicima plamenjače (<i>Plasmoparaviticola</i>) i pepelnice (<i>Erysiphenecator</i>) zbog čega je potrebno izvršiti pravovremenu zaštitu vinograda. Za zaštitu od plamenjače može se koristiti jedan od pripravaka: Ridomil Gold MZ Pepite, Pergado F, Profiler, Cuzate F, Equation pro, Mikal Flash, Mikal Premium F, Alfil Duplo ili neki drugi na tržištu dostupan fungicid za ovu namjenu. Za zaštitu od pepelnice koristiti jedan od pripravaka: Postalon SC, Topas 100 EC, Talendo, Stroby DF, Collis, Nativo WG ili neki drugi na tržištu dostupan fungicid za ovu namjenu.
14.	Povrtne kulture	Zaštita krumpira od uzročnika plamenjače i pojave krumpirove zlatice Zbog povoljnih uvjeta za razvoj i pojavu plamenjače krumpira u svim područjima Županije Zapadnohercegovačke potrebno je izvršiti zaštitu nasada. Kako se krumpir nalazi u intenzivnom porastu potrebno je koristiti pripravke kao što su: Infinito SC, Pergado MZ ili Profilux WG. Također, vizualnim pregledom nasada, zabilježena je pojava odraslih jedinki krumpirove zlatice pa je potrebno izvršiti pregled nasada krumpira i po potrebi izvršiti njihovo suzbijanje jednim od insekticida: Decis 2,5 EC, Match 050 EC, Mospilan 20 SG ili Laser.
15.	Vinova loza	Zaštita vinove loze od uzročnika plamenjače i pepelnice Vinova loza se nalazi u osjetljivoj fenofazi razvoja. Posebice su osjetljivi mladi grozdovi. Potrebno je i dalje vršiti zaštitu vinograda protiv uzročnika plamenjače (<i>Plasmoparaviticola</i>) i pepelnice (<i>Erysiphenecator</i>). Za zaštitu od plamenjače može se koristiti jedan od pripravaka: Ridomil Gold MZ Pepite, Acrobat MZ, Electis WG, Mikal Flash, Mikal Premium F, Mildicut SC, Profiler i sl. Za zaštitu od pepelnice koristiti jedan od pripravaka: Luna experience, Postalon SC,

		Topas 100 EC, Talendo, Vivando, Stroby DF, Falcon EC 460, Collis, Folicur EW 250 ili Nativo WG.
16.	Korovi	<p>Sezonsko uništavanje ambrozije</p> <p>Ambrozija (<i>Ambrosiaartemisifolia</i> L.) predstavlja opasan jednogodišnji korov koji brzo raste, obično do 150 cm visine, a čije sjeme zadržava klijavost i do 40 godina. Stabljika joj je razgranata, četvrtastog presjeka i obrasla je dlačicama. Listovi su joj naspramni, jajoliki, dlakavi i višestruko perasto dijeljeni. Cvjetovi su žućkaste boje, skupljeni u duge grozdaste cvati na vrhovima stabljike i bočnih grana. Ambrozija niče polovicom travnja dok s cvatnjom počinje sredinom srpnja. Cvatnja traje sve do početka prvih mrazeva.</p> <p>Stoga apeliramo na poljoprivrednike kao i vlasnike odnosno korisnike voćnjaka, vrtova i sličnih površina da uništavaju ovaj korov, po mogućnosti dok još nije počela njegova cvatnja.</p>
17.	Vinova loza	<p>Zaštita vinove loze od uzročnika plamenjače, pepelnice i sive plijesni</p> <p>Zbog nestabilnih vremenskih prilika proteklih dana, potrebno je nastaviti sa zaštitom vinove loze protiv uzročnika plamenjače, pepelnice te sive plijesni. Protiv plamenjače može se koristiti jedan od pripravaka: Pergado WG, Equation Pro WG, Ridomil Gold Combi 45 WG, Mikalpremium F, Acrobat MZ, AntracolCombi WP 76 ili Forum star WG. Protiv pepelnice može se koristiti jedan od pripravaka: Postalon 90 SC, Topas 100 EC, Domark 40 ME, Vivando SC, Falcon EC 460, Collis SC, Nativo 75 WG, Dynali DC ili Talendo EC. U vinogradima gdje je u ranijim vegetativnim sezonama bilo šteta od sive plijesni preporučamo obaviti tretiranje jednim od botriticida: Switch 62,5 WG, Pyrus 400 SC, Cantus WG, Luna Privilege SC ili Teldor SC 500.</p>
18.	Maslina	<p>Pojava i suzbijanje maslinine muhe</p> <p>Kišno vrijeme i visoka vlažnost zraka proteklih dana izrazito pogoduju letu maslinine muhe (<i>Bactrocteraoleae</i>). Maslinina muha je ekonomski najvažniji štetnik ploda, koji je izravno vezan za smanjenje uroda i kvalitetu polodova za prerađivanje u ulje. Apeliramo sve maslinare da pojavu i let maslinine muhe prate pomoću žutih ljepljivih ploča ili lovki s feromonima. Ukoliko se na lovkama uoči povećan broj jedinki, preporučamo tretiranje nasada jednim od pripravaka: CHROMOGOR, ROGOR 40, CALINGOR, PERFEKHTION, IMIDAN 50 ILI DECIS 100 EC.</p>

Ciljevi i svrha IPP-a

Strateški cilj 1.	Svrha IPP-a je stalno nadziranje i promatranje bilja kako bi uočili pojave kretanja štetnih organizama evidentirali čuvali i koristili prikupljeni podaci
Strateški cilj 2.	Učinkovito i rentabilno provodili mjere zaštite i sprečavanje širenja štetnih organizama i zaštitilo zdravlje bilja
Strateški cilj 3.	Cilj provođenja IPP-a je blagovremeno prognozirati i signalizirati postojanje uvjeta za pojavu štetnih organizama te izradom odgovarajućih preporuka i izvršenja mjera suzbijati i spriječiti širenje štetnih organizama i umanjiti ekonomske gubitke uslijed njihova prisustva i djelovanja.
Strateški cilj 4.	Postupna harmonizacija integrirane poljoprivrede, ekološki prihvatljive poljoprivrede i integracija poljoprivrede i poljoprivrednih proizvoda u EU i globalno tržište.

Mehanizam djelovanja, svrha IPP -a nastavak prioriternih mjera po strateškim ciljevima u okviru raspoloživog Federalnog proračuna i također raspoloživog proračuna Županije, kako bi se osigurala kontinuirana poslovna aktivnost

ANALIZA STANJA: Poljoprivredno savjetodavna djelatnost

Zakonodavni okvir: Poljoprivredna savjetodavna služba za poljoprivrednike predstavlja vrstu pomoći koja doprinosi povećanju njihovih znanja, učinkovitosti, produktivnosti i profitabilnosti poljoprivredne proizvodnje, te doprinosi dobrobiti njihovih obitelji, zajednice i društva u cjelini. Istovremeno ona je dio je poljoprivredne politike svake zemlje i važan instrument za postizanje zacrtanih ciljeva te politike i sredstvo komunikacije s poljoprivrednicama.

Sustav poljoprivrednog savjetodavstva uređen je:

- Zakonom o poljoprivrednoj savjetodavnoj službi („Službene novine“ broj: 66/13),
- Podzakonskim aktima donesenim na temelju ovog zakona
- Pravilnik o obuci, certifikatu i registru poljoprivrednih savjetodavaca („Službene novine Federacije BiH“, br. 38/15)
- Pravilnik o načinu i postupku izdavanja licence, upisu i vođenju podataka u registru poljoprivrednih savjetodavnih službi („Službene novine Federacije BiH“, broj: 38/15)
- Pravilnik o metodama savjetodavnog rada („Službene novine Federacije BiH“ broj: 44/14)

Navedenim zakonskim aktima utvrđeni se uvjeti i zahtjevi za certificiranje i registraciju poljoprivrednih savjetodavaca (u daljnjem tekstu: „savjetodavac“), definira savjetodavna djelatnost, utvrđeno je tko je može obavljati i pod kojim uvjetima i utvrđen je način financiranja službi.

Donošenje Županijskog Zakon o poljoprivrednoj savjetodavnoj djelatnosti smo izradili dostavili Ministarstvima na uvid kako bi mogli krenuti u proceduru donošenja Zakona i podzakonskih akata.

U Zavodu 4 djelatnika su prošli obuku položili ispit za certificiranog savjetodavca po oblastima i dobili certifikate (*Tabela 1.*)

Tabela 1. Broj poljoprivrednih savjetodavca u Zavodu za poljoprivredu ŽZH po oblastima savjetodavne djelatnosti

ŽZH	Savjetodavne oblasti					Ukup.
	ratarstvo, mehanizacija i ekonomika ovih proizvodnji	voćarstvo, mehanizacija i ekonomika ovih proizvodnji	vinograd., mehanizacija i ekonomika ove proizvodnji	stočarstvo, akvakultura i ekonomika ovih proizvodnji	Ruralni razvoj	
ŽZH	1	2	1	1	1	4

Uzgojno selekcijska služba

ANALIZA STANJA: Uzgojno selekcijski rad u stočarstvu

Zakonodavni okvir:

- Zakon o stočarstvu („Sl. nov.br.“ 66/13),
- Podzakonski akti za provedbu zakona
- Pravilnik o pčelarstvu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 31/18)
- Pravilnik o načinu vođenja matičnih knjiga, registara i prijave te uvjetima koje trebaju ispunjavati domaće životinje da bi bile upisane u matičnu knjigu i registar („Službene novine Federacije BiH“, broj: 21/14)
- Pravilnik o obliku, načinu vođenja registra i obrazac prijave za upis uzgajivača uzgojno vrijednih životinja („Službene novine Federacije BiH“, broj: 21/14)

Uzgojno selekcijski rad u stočarstvu je djelatnost koja se nalazi u sklopu Zavoda. To je dosta obiman i složen posao koji se počeo uređivati zakonskim regulativama i pravilnicima, a on se odvijao kroz poslove u:

- govedarstvu
- ovčarstvu, kozarstvu, svinjogojstvu
- pčelarstvu.

Zakon o stočarstvu, pravilnik o obilježavanju i markiranju životinja i najnoviji pravilnik o načinu vođenja matičnih knjiga registra i prijave te uvjetima koje trebaju ispunjavati domaće životinje da bi bile upisane u matičnu knjigu i registar su odrednice po kojima bi se trebala urediti ova oblast .

S obzirom da markiranje rade veterinari pristup podacima je otežan. Same evidencije a i najave nultog popisa stoke bio bi potrebit uraditi na državnom nivou. Uzgojno selekcijski rad je jedan kontinuiran i dugoročni vremenski posao sa jasnom strategijom mora biti prepoznat od strane svi struktura vlasti.

Donošenjem ovog Pravilnika o načinu vođenja matičnih knjiga registra i uvjetima koje trebaju ispunjavati domaće životinje kako bi bile upisne u matičnu knjigu i registar, rad u stočarstvu.

Raditi na registru upisa uzgajivača uzgojno valjanih životinja.

Stočarstvo se ne smije niti će se zaboraviti u našoj Županiji, ono je pokretač poljoprivredne proizvodnje kao što i sami znamo. Zato treba najprije sačuvati postojeći stočni fond naše Županije koje je sa tendencijom opadanja, kako bi ga u dogledno vrijeme što kvalitetnije proširili s kvalitetnim rasplodnim materijalom i naše farme osuvremenili u tehničkom i drugom smislu.

Uzgojno selekcijska djelatnost nezamisliva je bez „kontrola proizvodnosti“ koja nije podzakonskim aktima uređena, a pokušava se netransparentno nametnuti od strane viših nivoa vlasti Županijama, raznim pokušajima izmjena i dopuna pravnih akata koje ne mogu imate efekte na terenu, jer zaobilaženjem Županijskih tijela nećemo dopustiti, pružamo doprinos

razvoju ovog djela poslova na jedan korektan način sa svojim prijedlozima i iniciranju pravnog akta o kontroli proizvodnosti.

Ako se nastave oduzimanja ovlasti Županijama bit ćemo primorani donositi Županijske pravne akte kako bi zaštitili oblast stočarstva.

2.16. Programski dio Uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove Županije Zapadnohercegovačke

U suradnji s Federalnom upravom za geodetske i imovinsko pravne poslove i općinskim službama za geodetske i imovinsko pravne poslove, u završnoj su fazi aktivnosti na vektorizaciji i digitalizaciji katastarskih i zemljišnoknjižnih podataka. Svi važeći katastarski planovi i podaci prevedeni su iz analognog u digitalni oblik, čime su stekle sve tehničke pretpostavke za učinkovitu provedbu projekta reforme zemljišne administracije.

U gradovima Široki Brijeg i Ljubuški, i općinama Posušje i Grude sukladno planiranim aktivnostima i već stvorenim pretpostavkama nastavlja se s realizacijom projekta reforme zemljišne administracije.

Sukladno utvrđenim programskim ciljevima i utvrđenom planu, u ugovorenim fazama pojedinačno po katastarskom općinama vrši se usklađivanje odnosno harmoniziranje katastarskih podataka sa stvarnim stanjem na terenu, a sve u cilju uspostave nove zemljišne knjige.

Na stručnim kolegijima i tel. kontaktima s predstavnicima Službe za imovinsko pravne, geodetske poslove i katastar općine Grude, istaknuto je da je ova općina nakon što je u 2. mjesecu 2022. godine Općinsko vijeće Grude utemeljilo povjerenstvo za izlaganje nekretnina za k.o. Tihaljina I. učinila značajan iskorak u sređivanju katastarskog stanja nekretnina usklađenog sa stanjem na terenu, što vodi novoj i ažurnoj katastarskoj evidenciji nekretnina.

U navedenoj katastarskoj općini obavljena je i harmonizacija katastarskih i zemljišno knjižnih podataka, koji su usklađeni s stvarnim stanjem na terenu.

Za naglasiti je, da je općina Grude, nakon izvršenog aviofoto-grametrijskog snimanja, jedno vremensko razdoblje stagnirala kad je u pitanju nova evidencija i ažuriranje katastarskih podataka temeljem nove izmjere, koja je uspostavljena aviofoto-grametrijskim snimanjem 1983. godine, budući da ista nije zakonski izložena odnosno osnažena.

Uključivanjem u Projekt registracije nekretnina, a prethodno kroz Projekt registracije zemljišta, učinkovito je radila na vektorizaciji i skeniranju kat. podataka, tako da je trenutačno u fazi da zaokruženom bazom kat. podataka može odgovoriti postavljenim projektnim zadacima u aktualnoj reformi zemljišne administracije koja ima za cilj uspostavu odnosno zamjenu zemljišne knjige.

U općini Grude koja ima 20 katastarskih općina svi katastarski podaci nalaze se u jedinstvenoj bazi podataka, temeljem kojih će na novoj katastarskoj izmjeri provoditi projekt registracije nekretnina u cilju uspostave nove zemljišne knjige.

U sklopu predmetnog projekta u k.o. Grude okončan je postupak usklađivanja-harmonizacije katastarskih i zemljišno knjižnih podataka s stvarnim stanjem na terenu.

Općina Grude je također uz sve navedene aktivnosti, nastavila s provedbom Projekta registracije u k.o. Donji Mamići. a planiraju kandidirati u 11. fazi istog projekta i k.o. Borajna.

U općini Posušje, nakon što su kroz višegodišnje razdoblje digitalizirani odnosno prevedeni katastarski planova iz analognog u digitalni oblik, a koji su još započeli 2002.

godine Ugovorom o zajedničkom financiranju između Federalne uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove, ove Uprave i općine Posušje, trenutačno u ovoj općini je u tijeku proces uspostave nove zemljišne knjige.

Specifičnost vezana za općinu Posušje odnosi na uspostavu nove zemljišne knjige, kojoj su temelj isključivo novi katastarski podaci odnosno novo utvrđeno stanje (reambulacija) odnosno stvarno stanje na terenu usklađeno sa stanjem u katastru.

Kontinuitet stečenih prava na nekretninama u postupku uspostave nove zemljišne knjige vrši se kroz prijenos podataka iz Knjige položenih ugovora, nakon čega se u zakonom propisanom postupku vrši uspostava nove zemljišne knjige na temelju novih katastarskih podataka.

U ovom projektu ova je Uprava stručnim objašnjenjima i savjetima aktivno sudjeluje u njegovoj realizaciji.

Sporazumom o zajedničkoj implementaciji aktivnosti na sustavnom usklađivanju-harmonizaciji katastarskih podataka evidentiranim u katastru i usklađivanjem s stvarnim stanjem na terenu trenutačno se vrši u k.o. Posušje, Bešlići, Čitluk, Osoje, Landeke, Bašići, Širića Brig, Vir, Vinjani, Donja Sutina, Poklečani i Vrpolje, te je procesuirana dokumentacija s ukupno 340 posjedovnih listova dostavljena nadležnom Općinskom sudu u Širokom Brijegu.

Istodobno, skenira se katastarska dokumentacija za uspostavu Digitalnog arhiva za općinu Posušje.

Informirajući o svom radu predstavnici općinskih službi za geodetske i imovinsko pravne poslove na kolegijima Uprave, istaknuli su da u praksi digitalizacija kat. planova i vektorizacija kat. podataka uvelike doprinosi učinkovitom pružanju katastarskih usluga spram njegovih korisnika, što ujedno i predstavlja tehničku osnovu u aktualnoj reformi zemljišno-knjižne administracije.

Rad na izlaganju na javni uvid podataka izmjere i katastarskog klasiranja zemljišta za k.o. Konjsko Bare sklopu reforme zemljišno-knjižne administracije te dopunsko snimanje (reambulacija) stvarnog stanja na terenu i usklađivanje sa stanjem registriranih zemljišnih podataka u katastru ide prema utvrđenoj dinamici.

Istodobno, kroz Projekt predviđen je i vrši se prijenos zemljišno-knjižnih podataka iz knjige položenih ugovora (KPU) u novu Zemljišnu knjigu ta k.o. Posušje i Bešlići.

Provodeći u kontinuitetu Projekt registracije nekretnina, u gradu Širokom Brijegu, počev od njegove prve faze (2006. godina) do danas, realizirani su projekti skeniranja, geokodiranja katastarskih planova i vektorskih upisa katastarskih čestica.

Iz analognog u digitalni oblik prevedeni su katastarski planovi za k.o. Lištica, Trn, Dobrkovići, Uzarići i Turčinovići, te su u suradnji s Federalnom i Županijskom upravom za geodetske i imovinsko pravne poslove okončani projekti prevođenja katastarskih općina iz analognog u digitalni oblik za k.o. Knešpolje i Kočerin, kao i vektorizacija katastarskih planova za k.o. Dobrič, Grabova Draga, Ljubotići, Mamići Gornji, Mokro, Privalj i Rujan. U završnoj fazi Projekta, izvršena je vektorizacija katastarskih planova u k.o. Gradac, Donji Crnač, Čerigaj, Rasno, Buhovo, Dužica, Britvica, Izbično, Biograci, Ljuti Dolac, Jare, Crne Lokve i Gornji Crnač.

Istodobno, u 27 katastarskih općina u potpunosti je završen projekt vektorizacije katastarskih planova prema katastarskim podacima nove katastarske izmjere za grad Široki Brijeg.

Informirajući ovu Upravu o svom radu za 2022. godinu rukovoditelj Službe za imovinsko pravne, geodetske poslove i katastar Grada Široki Brijeg, istaknuo je, da je u mjesecu veljači 2022. godine potpisan Sporazum o zajedničkoj implementaciji aktivnosti na

sustavnom ažuriranju podataka o nekretninama katastra i zemljišne knjige za katastarske općine Lištica, Trn, Dobrkovići, Mamići Gornji i Mokro. Ovaj Sporazum sklopljen je s Federalnom upravom za geodetske i imovinsko pravne poslove, koja je i nositelj ovog projekta.

Kada je u pitanju provedba Projekta registracije nekretnina u gradu Ljubuškom, reforma zemljišne administracije u suradnji s Federalnom upravom za geodetske i imovinsko pravne poslove započela je još 2002. godine, što je zbog kontinuirane provedbe projekta dovelo do najboljih rezultata u našoj županiji, a i u širem okruženju.

Za naglasiti je, da su u proteklom višegodišnjem razdoblju u svih 35 katastarskih općina katastarski planovi prevedeni iz analognog u digitalni oblik, vektorizirani su svi katastarski podaci, te se u kontinuitetu pristupa realizaciji Projekta registracije nekretnina odnosno usklađivanju katastarskih i zemljišno knjižnih podataka u cilju uspostave nove zemljišne knjige temeljene na novim katastarskim podacima.

Održavajući kontinuitet u provedbi preuzetih projektnih zadataka, okončani su postupci usklađivanja odnosno harmonizacije katastarskih i zemljišno knjižnih podataka u katastarskim općinama: Vojnići-Dole, Klobuk, Klobuk-Podbrdo i Kašće.

Nadalje, ova Uprava bila je aktivno uključena u 10. fazi Projekta registracije zemljišta koji se provodio u k.o. Humac i k.o. Grab I i II.

U prošloj 2022. godini, nadležna gradska Služba za geodetske i imovinsko pravne poslove, prema utvrđenoj dinamici i odobrenim projektima okončala je u svom dijelu poslove usklađivanja odnosno harmonizacije katastarskih podataka za k.o. Vitina i k.o. Prolog.

Za potrebe ovog postupka ova Uprava je ustupila na trajno korištenje stare austro-ugarske planove s tzv. Nultim stanjem zemljišnih parcela za katastarsku općinu Prolog, što je bilo od značajne važnosti u postupku identifikacije parcela.

Redovito kontaktirajući i kroz redovitu godišnju informaciju o radu, Služba za geodetske i imovinsko pravne poslove Grada Ljubuškog, izvijestila je ovu Upravu da je postupak skeniranja dokumentacije arhivske građe te usklađivanja katastarskih podataka s stanjem na terenu za ove tri katastarske općine završen i dostavljen nadležnom Općinskom sudu u Ljubuškom (Z.K. uredu) na daljnje postupanje.

U aktualnoj reformi zemljišne administracije kroz kompleksnu provedbu projekta registracije nekretnina s nerijetko različitom i neujednačenom upravnom praksom, na poticaj ove Uprave, pored što se održavaju stručni kolegiji s općinskim i gradskim službama za imovinsko pravne, geodetske poslove i katastar u ŽZH, povremeno i po potrebi održavaju se stručni kolegij s predstavnicima Uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove Županije Hercegovačko-Neretvanske.

Uprava također, savjetodavno sudjeluje sa odgovarajućim stručnim objašnjenjima u rješavanju imovinsko pravnih odnosa odnosno legalizaciji izgrađenih infrastrukturnih obje

2.17. Programski dio Agencije za privatizaciju u Županiji Zapadnohercegovačkoj

Prikaz aktivnosti Agencije za privatizaciju u 2022. godini

Agencija za privatizaciju je tijekom izvještajnog razdoblja, u okviru zakonom podijeljenih javnih ovlasti i u skladu sa privatizacijskim zadacima dužna provoditi sljedeće aktivnosti:

- aktivnosti oko pripreme početnih bilanci stanja i programa privatizacije poduzeća koja još nisu privatizirana,
- pripremanje i objavljivanje javnih poziva za prodaju imovine i kapitala poduzeća,
- kontrola ugovornih obveza iz ugovora o kupoprodaji u postupku privatizacije,
- suradnja sa Agencijom za privatizaciju u F BiH, te dostavljanje traženih informacija i

- izvještaja,
- održavanje sastanaka sa predstavnicima preostalih neprivatiziranih poduzeća u cilju kvalitetne pripreme i provođenja privatizacije gdje je to moguće, ili pripreme za provođenje stečaja i likvidacije kad postupak privatizacije nije moguće provesti,
- podnošenje izvještaja Vladi ŽZH sukladno zakonu, suradnja sa resornim Ministarstvom gospodarstva, pružanje informacija i drugim državnim tijelima i međunarodnim organizacijama,
- pružanje informacija vezanih za privatizaciju poduzeća, kapitala i imovine
- građanima, pravnim osobama, nadležnim tužiteljstvima i pravobraniteljstvu,
- aktivnosti Agencije po pitanju sudskih postupaka,
- sređivanje arhivske građe privatiziranih poduzeća.

U izvještajnom razdoblju Upravni odbor Agencije održao je 7 sjednica. U svom radu Upravni odbor Agencije, najčešće na prijedlog ravnatelja donosio je odluke, zaključke, mišljenja.

Upravni odbor se naročito kritički odnosio prema radu imenovanih v.d. direktora poduzeća sa državnim kapitalom, koji nisu uradili početne bilance i programa privatizacije, što je zakonska obveza poduzeća.

Rad Agencije o organizacijskom smislu odvijao se u dva sektora u skladu sa Statutom Agencije i Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Agencije. Na dan 31.12.2022. godine u Agenciji je bilo uposleno 5 djelatnika, od čega, 1 VSS, 2 VŠS i 2 SSS.

Izmjena pravnog okvira privatizacije tijekom 2022. godine

Izmjene propisa Federacije BiH

Tijekom 2022. godine nije bilo značajnih izmjena zakonskih propisa od strane Parlamentarne Skupštine F BiH, te je zadnja značajnija izmjena Zakona o privatizaciji poduzeća iz početka 2009. godine („Službene novine F BiH“, br. 4/09), a najvažnija izmjena se odnosi na članak 3. postojećeg Zakona gdje je sada propisano da: „Za potrebe državnih tijela može se izuzeti stalno sredstvo bez naknade i izvršiti prijenos vlasništva sa poduzeća na nadležnu vladu koja vrši ovlaštenja na osnovu državnog kapitala u tom poduzeću“. Ovakva odredba ide u prilog jer omogućava izuzimanje imovine poduzeća koja su neaktivna i to bez novčane naknade. U 2021.godini donesen je „Zakon o izmjeni zakona o utvrđivanju i ostvarivanju potraživanja građana u postupku privatizacije“(SN F BiH broj 88/21), kojom se produžuje vrijednost certifikata do 30.juna 2023.godine za kupnju stanova na kojima postoji stanarsko pravo.

Značajna izmjena privatizacijskih propisa u 2021.godini odnosi se na donošenje Odluke o izmjenama odluke o neposrednoj pripremi i provedbi male privatizacije, kojom je rok za pripremu i prijavu predmeta u maloj privatizaciji produžen do daljnjega.

Propisi Županije Zapadnohercegovačke

Tijekom 2022. godine nije bilo izmjene propisa na razini Županije ZH, a koji se tiču upravljanja državnim imovinom i kapitalom poduzeća, tako da i dalje ostaju u primjeni dva Županijska zakona, Zakon o imovini Županije Zapadnohercegovačke («Narodne novine ŽZH», br. 3/98) i Zakon o upravljanju državnim imovinom Županije Zapadnohercegovačke («Narodne novine Županije ZH», br. 12/03, 6/07, 12/11).

Provođenje postupaka prodaje u 2022. godini

Prodaja kapitala poduzeća metodom javnog prikupljanja ponuda (tender) u maloj i velikoj privatizaciji

U 2022.godini nije bilo prodaje metodom javnog prikupljanja ponuda(tender) u velikoj privatizaciji.

Prodaja imovine i kapitala poduzeća metodom javne dražbe

Pod javnom dražbom podrazumijeva se prodaja u postupku male privatizacije, u skladu sa odredbama čl. 26. do 28. Zakona o privatizaciji, putem javnog nadmetanja kupaca po osnovu cijene, a sukladno odredbama Pravilnika o postupku prodaje imovine i dionica ili udjela poduzeća – Prečišćen tekst (“Službene novine Federacije BiH”, broj 28/05, 53/07, 76/09).

U 2022.godini nije bilo prodaje u maloj privatizaciji.

Poduzeća kod kojih su ugovori u tijeku

Kontrola ugovora o kupoprodaji

Agencija je tijekom u 2022.godine, kao i prethodnih godina sukladno Pravilniku vršila kontrolu kupoprodajnih ugovora i pratila izvršenja ugovorenih obveza. Kontrola ugovora vrši se u jednom poduzeću:

1. PODUZEĆE ZA UGOSTITELJSTVO I TURIZAM p.o. GRUDE

Redovitim kontrolama u skladu sa pravilnikom koji regulira postupanje u ovoj oblasti uočeni su problemi izvršavanja ugovornih obveza koji nisu u skladu sa ugovorenom dinamikom i rokovima.

Usljed okolnosti vezanih za pandemiju koronavirusa i posljedica na rad ugostiteljskih objekata, kupac poduzeća „Hotel Grude“ d.o.o. Grude je dostavio Agenciji zahtjev za produženje ugovora o ispunjenju obveza ulaganja za 3 godine. Nakon razmatranja ukupne situacije oko koronavirusa, Upravni odbor je udovoljio zahtjevu kupca i rok za ispunjenje ugovornih obveza je produžio do 07.08.2025.godine. Redovita kontrola predmetnog ugovora je obavljena u mjesecu listopadu 2022.godine. Isto tako, kupac je dostavio produženje garancije banke za ispunjenje investicija iz ugovora, s novim rokom garancije do 11.08.2025.godine. U sklopu provedbe projekta, kupac je obavio radnje uklanjanja postojećeg objekta hotela, a nastavak radova planiran je na proljeće 2023.godine.

Sudski postupci

Tužba na Općinskom sudu Široki Brijeg – Tužitelj Josip Bilić iz Ljubuškog, radi isplate duga za rad u Upravnom odboru Agencije. Tužba od 24.03.2015.godine, održano glavno ročište u studenom 2015.godine. Nakon prvostupanjske presude iz 2016.godine i žalbenog postupka na Županijskom sudu, tužitelju je potrebno isplatiti dug za rad u upravnom odboru Agencije(iznos 7.150,00 KM + zz kamate, i troškovi postupka 2.870,00 KM). Izvršena je isplata tužitelju (bez zz kamata) i ovaj postupak je završen.

Tužba na Općinskom sudu Široki Brijeg – Tužitelj „Violeta d.o.o.“ Grude od 19.08.2019.godine, radi „stjecanje bez osnove, naknade štete“(poništenje ugovora sa dražbe broj 28 iz 2014.godine). U mjesecu rujnu i mjesecu prosincu 2020.godine, na zahtjev tužitelja odgođena su ročišta koja su se trebala održati po ovom predmetu. Glavno ročište održano 20.04.2021.godine.

U ovom predmetu Općinski sud Široki Brijeg je donio prvostupanjsko rješenje u korist Agencije i Županije ZH. Nakon žalbenog postupka na Županijskom sudu Široki Brijeg, postupak je vraćen ponovno na prvostupanjsko odlučivanje

Ostale aktivnosti

Agencija za reviziju privatizacije u F BiH, u sklopu redovitih aktivnosti, pokrenula je reviziju kompletnog postupka privatizacije za poduzeće Hepok-Vinarija d.o.o. Ljubuški. Postupak je pokrenut u mjesecu kolovozu 2022.godine. Agencija je za potrebe revizije dostavila svu traženu dokumentaciju. Konačno Rješenje o postupku privatizacije očekuje se početkom 2023.godine.

Sukladno Zaključku Vlade Županije Zapadnohercegovačke broj: 01-319/21-85, zatraženo je da se prikupe podaci o eventualno preostalim nekretninama koje su u posjedu ili vlasništvu upisane na poduzeća u kojima Vlada obavlja ovlasti i obveze po osnovu državnog kapitala, sukladno Odluci o utvrđivanju liste poduzeća (Narodne novine Županije ZH, broj 8/98, 14/00, 14/01, 5/05, 10/05), neovisno o trenutnom pravnom statusu istih. Agencija je obavila radnje prikupljanja traženih podataka iz zemljišnoknjižnih ureda suda i odjela katastra općina i gradova, te prikupljene podatke dostavila Županijskom Pravobraniteljstvu, po njihovom traženju..

Vezano za postupak pripreme poduzeća za privatizaciju, Agencija za privatizaciju je na početku godine uputila svim poduzećima dopis kojim je traženo da urade početnu bilancu i program privatizacije, i da to dostave Agenciji. Isto tako, upućen je i dopis poduzećima koja su aktivna da dostave završni račun za 2021.godinu.

Za potrebe sudskog spora u Predmetu: 63 0 P 041713 21 P, radi rješavanja imovinsko pravnih poslova oko nekretnina koje nisu privatizirane u postupku privatizacije poduzeća Hepok – Vinarija d.o.o. Ljubuški, Agencija je u travnju 2022.godine Gradu Ljubuški dostavila dokumentaciju – presliku programa privatizacije, početnu bilancu stanja o provedenom postupku privatizacije.

Za potrebe postupka broj: 063-0-DN-21-000 746, radi uknjižbe prava vlasništva u korist Županije ZH, Agencija je u mjesecu srpnju 2022.godine dostavila Pravobraniteljstvu Županije ZH određenu dokumentaciju vezanu za nekretnine koje su uključene u program privatizacije poduzeća Hepok – Vinarija d.o.o. Ljubuški.

Po zahtjevu Vlade ŽZH iz mjeseca ožujka 2022.godine, a vezano za zahtjev Hepok-Vinarije d.o.o. Ljubuški za potpis anexa ugovora o privatizaciji, Upravni odbor Agencije je dostavio Vladi Zaključak da nema opravdanosti niti utemeljenosti zaključivanja anexa ugovora o privatizaciji, a koja je završena 2002.godine.

Za potrebe sudskog postupka- tužba Hepok-Vinarija d.o.o. Ljubuški protiv Grada Ljubuški i Županije ZH, radi utvrđenja i predaje u posjed(nekretnine), Agencija je Županijskom pravobraniteljstvu dostavila svu dokumentaciju iz postupka privatizacije predmetnog poduzeća, te se očitovala da poljoprivredno zemljište nije privatizirano u ovom postupku.

Dopisom broj:1-157/22, od dana 06.06.2022.godine, Agencija je odbila zahtjev društva Hepok-Vinarija d.o.o. Ljubuški, kojim je tražena dokumentacija iz postupka privatizacije poduzeća-početna bilanca i program privatizacije.

Financijski pokazatelji u 2022. godini

Uvidom u izvode sa redovitog računa Agencije, tijekom 2022.godine Agencija je na prihodovnoj strani ostvarila ukupan iznos: 260.000,00 KM (Proračun ŽZH).

Uvidom u izvode sa redovitog računa Agencije, tijekom 2022. godine Agencija je na rashodovnoj strani ostvarila slijedeće:

- utrošena sredstva sa računa Agencije na isplate plaća djelatnika sa doprinosima za mjesec: od 10/21 do 11/22; troškove TO i TP, regres i dugovanja za regres(2017-2022), jednokratna pomoć: ukupan iznos 190.870,41 KM.

-sredstva utrošena za naknade (sa porezom) članovima UO Agencije, iznos: 18.507,00 KM(16 naknada).

-Uplata dugovanja Poreznoj upravi F BiH, iznos: 32.396,88 KM,

-troškovi isplate po tužbi bivšeg člana UO agencije, sa troškovima postupka, iznos: 10.020,00 KM,

-troškovi zastupanja u sudskom postupku (tužba od Violeta d.o.o.), iznos: 2.168,00 KM

-troškovi tekućeg poslovanja (korištenje programa za izračun plaća, ptt usluge, i dr.) iznos 3.270,00 KM.

-bankarska provizija, iznos: 2.593,00 KM (800,00 KM pokrivanje minusa na računima agencije za prodaju tenderom, devizni rač.)

Ukupno utrošena sredstva: 259.824,78 KM

Ostalo na računu 31.12.2022.godine: 175,22 KM.

Sredstva iz rebalansa Proračuna za 2022.godinu (20.000,00 KM) su utrošena početkom 2023.godine.

2.18. Programski dio Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke

Lista lijekova

Privremena Lista lijekova

Na prijedlog županijskog ministra zdravstva, rada i socijalne skrbi, Vlada Županije Zapadnohercegovačke je na svojoj 129. sjednici održanoj 17. lipnja 2022. godine donijela *Odluku o Privremenoj Listi lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda, kao i načinu njihovog propisivanja i izdavanja („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“ broj 18/22)*. Odluka je stupila na snagu danom objavljivanja u „Narodnim novinama Županije Zapadnohercegovačke“, a počela se primjenjivati 4. srpnja 2022. godine.

Upravno vijeće Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke, na 22. sjednici održanoj 19. prosinca 2022. godine usvojilo je prijedlog Povjerenstva za lijekove o potrebi revidiranja cijena lijekova na Listi lijekova koji se propisuju i izdaju na teret Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke odnosno njihovom usklađivanju s referalnim cijenama lijekova. Naime, referalna cijena lijeka je prodajna cijena lijeka u prometu na veliko (veleprodajna cijena), bez poreza na dodanu vrijednost, koju čine: proizvođačka cijena lijeka, iznos carine i ostalih ovisnih troškova uvoza za uvozne lijekove i iznos veleprodajne marže sukladno Pravilniku o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova ("Službene novine Federacije BiH", broj: 40/02, 50/02 i 15/06).

Tako su, Odlukom o utvrđivanju / revidiranju cijene lijekova s Liste lijekova i visini udjela u cijeni lijeka koji se izdaju na teret Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke, cijene lijekova usuglašene s referalnim cijenama lijekova koje su objavljene u Službenim novinama F BiH, broj: 83/22. Lista lijekova s revidiranim cijenama u primjeni je od 2. siječnja 2023. godine.

Izvjješće o potrošnji lijekova s pozitivne liste u 2022. godini

U 2022. godini, za lijekove s Liste lijekova koji se propisuju i izdaju na teret Zavoda utrošeno je **6.836.234,69 KM**, a u 2021. godini potrošnja lijekova s Liste iznosila je **6.644.603,52 KM**. Za lijekove s Liste lijekova Zavod izdvaja **11.5 %** ukupnih prihoda. Prosječna potrošnja lijekova na recept po osiguraniku je 85 KM, dok je prosječna potrošnja lijekova na teret Zavoda po osiguraniku u F BiH cca 100 KM. Iz Obračuna sredstava u zdravstvu u FBiH za

2021. godinu vidljivo je da je primjerice u Hercegbosanskoj županiji prosječna potrošnja lijekova po osiguraniku 73 KM, a u Hercegovračko-neretvanskoj županiji 75 KM.

U sljedećoj tabeli prikazano je **30 lijekova** sortirano po iznosu potrošnje za 2022. godinu, a koju snosi Zavod (iznosi u tabeli iskazani su bez PDV-a):

R. br.	Naziv lijeka	Jačina lijeka	Br. rec.	Iznos u KM
1	XARELTO	20 MG	6,101	278.143,82
2	JANUVIA	100 MG	6,075	221.843,56
3	NOVOMIX 30 FLEXPEN	100 J./ML	2.867	213.455,91
4	NOVORAPID FLEXPEN LEVEMIR	100 J./ML	2.672	183.417,31
5	TOUJEO	300 IJ./ML 1,5ML X 310	1.998	158.789,85
6	LEVEMIR	100 J./ML	1.512	156.513,61
7	FOSTER 100 mG/6 mG	5,0 mG FORMOTEROL	1.791	117.674,28
8	NORDITROPIN NORDILET	10 MG/1,5 ML	101	91.003,36
9	SALOFALK	4 G/60 ML	579	85.561,80
10	IRUZID	20 MG -12,5 MG	11.867	82.497,54
11	BRETARIS GENUAIR	322 MCG / DOZA	1.723	77.169,98
12	XARELTO	15 MG	1.559	73.777,12
13	CONTROLOC	40 MG	13.531	68.108,53
14	CONTROLOC	20 MG	14.760	63.934,21
15	SIOFOR 850	850 MG	8.574	60.237,12
16	LERCANIL 10	10 MG	5.906	56.990,68
17	SERETIDE CFC FREE INHALER	(25MCG+250MCG)/DOZA	1.304	56.409,00
18	KEPPRA 500 MG	500 MG	1.070	55.980,40
19	SALOFALK	500 MG	650	54.796,00
20	SPYRO	(50 MCG+250MCG)/DOZA	1.542	52.739,53
21	LORISTA H	50,0 MG + 12,5 MG	7.769	52.266,32
22	BERLITHION	600 MG	3.570	50.517,60
23	ZALASTA Q TAB	10 MG	865	47.264,08
24	APIDRA	100 J./ML	719	45.055,47
25	FURSEMID	40 MG	12.008	43.694,74
26	Q-PIN	25 MG	1.845	42.500,40
27	DORTIMOL	20 MG + 5 MG/ ML	2.400	41.589,12
28	AIRFLUSAL FORSPIRO	(50 MCG + 250 MCG)	1.228	40.771,34
29	RESPIRO	(25 MCG + 125 MCG) /DOZA	1.090	37.701,53
30	IRUZID	10 MG + 12,5MG	6.478	37.563,89

Ortopedska pomagala

Vlada Županije Zapadnohercegovačke je na 102. sjednici, održanoj 30. rujna 2021. godine, na prijedlog Upravnog vijeća Zavoda, donijela Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o obujmu, uvjetima i načinu ostvarivanja prava osiguranih osoba na korištenje ortopedskih i drugih pomagala koja se odobravaju osiguranim osobama u Županiji Zapadnohercegovačkoj. Uvažavajući u prvom redu potrebe osiguranika ovog Zavoda, ovom izmjenom napravljen je značajan iskorak kad je riječ o proširenju prava na ortopedska i druga pomagala. Na Listu

ortopedskih i drugih pomagala uvršteni su vijci i to kod puknuća prednjeg križnog ligamenta koljena –LCA, potom PMMA (polimetilmetakrilat), senzori za mjerenje šećera u krvi, u iznosu od 720 KM na tromjesečnoj razini, kao i čitači za mjerenje šećera u krvi. Kad je riječ o sensorima i čitačima, isti se odobravaju osiguranim osobama dijabetičarima i to u sljedećim situacijama: djeci do 18 godina sa dijagnosticiranom šećernom bolešću, osobama starijim od 18 godina sa dijagnosticiranom autoimunom šećernom bolešću tip 1 te trudnicama na intenziviranoj inzulinskoj terapiji šećerne bolesti koje primaju inzulin 4 ili više puta.

Dakle, osim uvrštavanja velikog broja pomagala na Listu, za pojedina pomagala izmijenjeni su rokovi trajanja pomagala i indikacije temeljem kojih osiguranici mogu ostvariti pravo na ortopedsko i drugo pomagalo.

Na 22. sjednici Upravnog vijeća Zavoda održanoj 19. prosinca 2022. godine, usvojena je Odluka o otvrđivanju prijedloga Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o obujmu, uvjetima i načinu ostvarivanja prava osiguranih osoba na korištenje ortopedskih i drugih pomagala koja se odobravaju osiguranim osobama u Županiji Zapadnohercegovačkoj koji je početkom 2023. godine upućen u proceduru na usvajanje nadležnim županijskim tijelima, a kojim izmjenama su na Listu dodani govorni softver za slijepe osobe kao i kohlearni implantati, potrošni materijal, zamjenski govorni procesor kao i reimplantacija kohlearnog implantata. Pod točkom 5.1.6. uvrštena je, sukladno medicinskim idikacijama, i zamjena AICD - ugradbenog kardiovertera defibrilatora (bez elektrode).

Inače, kad je riječ o načinu i postupku ostvarivanja prava na ortopedska pomagala procedura je jednostavna, a polazi od liječnika specijalista odnosno obiteljskog liječnika koji izdaje uputnicu Liječničkom povjerenstvu Zavoda za lijekove i ortopedska pomagala. Na temelju uputnice, osiguranici preko Područnih ureda Zavoda podnose zahtjev za ostvarivanje prava na ortopedska pomagala.

Ukoliko osigurana osoba nabavi pomagalo kod dobavljača koji nije u ugovornom odnosu sa Zavodom, troškove nabave snosi osobno, uz mogućnost refundacije sredstava do iznosa cijene koju plaća Zavod za predmetno pomagalo.

Izvješće o potrošnji ortopedskih pomagala u 2022. godini

Ukupna potrošnja u 2022. godini za ortopedska pomagala iznosila je **1.558,145,00 KM**, dok je u 2021. godini potrošnja za ortopedska pomagala iznosila **1.513.920,68 KM**. U sljedećoj tabeli može se vidjeti potrošnja ortopedskih pomagala u 2022. godini (iznosi u tabeli iskazani su bez PDV-a):

R. br.	Šifra i naziv pomagala	Broj pomagala	Iznos u KM
1	PELENE KOD OSOBA KOJE NE KONTROLIRAJU SFINKTERE	2189	494.550
2	TRAKICE ZA ODREĐIVANJE ŠEĆERA U KRVI ZA INZULIN OVISNE BOLESNIKE - OSOBE PREKO 18 GODINA	2951	282.410
3	IGLE ZA KONTROLU ŠEĆERA U KRVI ZA INZULIN OVISNE BOLESNIKE ZA OSOBE PREKO 18 GODINA	2929	96.657
4	VREĆICE ZA ILEOSTOMU (KOLOPLAST) S PODLOGOM	124	44.640
5	NEUROLOŠKA KOLICA ZA OSOBE DO 60 GODINA	14	42.000
6	VREĆICE ZA KOLOSTOMU S PODLOGOM	160	57.600
7	TOTALNA BESEMENTNA PROTEZA KUKA	25	72.500
8	ANTIDEKUBITALNI MADRAC PLASTIČNI ZRAČNI	72	25.200

9	IMPLANTATI ZA INTRAMEDULARNU FIKSACIJU - GAMA KLIN	36	28.800
10	INVALIDSKA KOLICA NA MEHANIČKI POGON - PO MJERI	32	25.600
11	AICD DEFIBRILATOR	2	16.000
12	APARAT ZA POJAČANJE SLUHA - ZA OSOBE PREKO 60 GODINA	68	27.200
13	VREĆICE ZA URO-STOMU S PODLOGOM	34	15.300
14	TROUPORIČNA ORTOZA - ORTOZE ZA GRUDNU KRALJEŽNICU	27	17.550
15	CEMENTNA PROTEZA KOLJENA	12	30.000
16	DVA SPECIJALNA GRUDNJAKA	88	12.320
17	SANITARNE I DRUGE SPRAVE (SONDE ZA HRANJENJE, ŠPRICE ZA HRANJENJE, SONDE ZA RASPIRACIJU) TRAKICE ZA ODREĐIVANJE ŠEĆERA U KRVI ZA INZULIN OVISNE BOLESNIKE - DJECA DO 18 GODINA	16	8.640
18	ORTOZA ZA KOLJENO (PLASTIČNA SA ZGLOBOM) PREKO 18 GODINA	22	9.900
19	PROTEZA ZA DONJE EKSTREMITETE- NATKOLJENA	2	5.000
20	PARCIJALNA PROTEZA KUKA	38	20.900
21	KONCENTRATOR KISIKA	12	14.400
22	CIRKULARNI ŠIVAČ CRIJEVA (STAPLER) KOD PH DOKAZNOG KARCINOMA SILIKONSKA PROTEZA JEDNOSTRANA	14	10.500
23	SILIKONSKA PROTEZA JEDNOSTRANA	48	6.432
24	CPAP UREĐAJ S NOSNOM MASKOM	8	12.000
25	PROTEZA ZA DONJE EKSTREMITETE – SILIKONSKI ULOŽAK S ADA	4	3.200
26	ORTOPEDSKE CIPELE - PO GIPSANOM MODELU (JEDNOSTRANO)	3	1.050
27	PROTEZA ZA DONJE EKSTREMITETE - POTKOLJENA	2	3.000
28	TLSO-ORTOZA ZA GRUDNU KRALJEŠNICU	27	17.550
29	HODALICA	49	5.880
30	REVIZIJA PROTEZA KUKA I KOLJENA	4	12.000
31	VREĆICE ZA URIN S ISPUSTOM	35	3.150
32	VLASULJA ZA ŽENE	18	2.160
33	PACEMAKER ZA OSOBE PREKO 18 GODINA	0	0
34	URINARNI KONDOM S TRAKICOM	11	2.970
35	APARAT ZA POJAČANJE SLUHA – OD 15 DO 60 GODINA	8	3.200
36	BATERIJE 675 ACOUSTIC	6	2.592
37	STALNI FOLEY KATETER	25	1.875
38	LINEARNI ŠIVAČ CRIJEVA	2	1.500
39	KOMPRESIVNI RUKAV ZA LIMFADEM RUKE	5	450,00
40	ORTOPEDSKE CIPELE- PO GIPSANOM MODELU	3	1.050
41	POTROŠNI MATERIJAL ZA INZULIN PUMPE	15	15.000
42	ENDOTRAHEALNA KANILA	5	1.000
43	PROTEZA ZA DONJE EKSTREMITETE	2	3.000
44	ORTOZA ZA KOLJENO 7-18 GODINA	4	1.800
45	ŠTAKE SA ČETIRI PARA GUMA- PODLAKTNE	26	910,00
46	APARAT ZA OMOGUĆAVANJE GLASNOG GOVORA	0	0

Premija zdravstvenog osiguranja – markica

Odlukom o premiji – sudjelovanju osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite na području Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke” broj: 30/07), koju je donijela Skupština Županije

Zapadnohercegovačke, propisani su iznosi sudjelovanja - participacije osiguranih osoba Zavoda prije svega u primarnoj zdravstvenoj zaštiti. Tom Odlukom nisu u potpunosti obuhvaćeni svi oblici zdravstvene zaštite koji se pružaju u bolničkim centrima, odnosno nisu obuhvaćene sve usluge specijalističko-konzultativne te bolničke zdravstvene zaštite. Istom Odlukom, omogućeno je osiguranicima Zavoda da **umjesto plaćanja participacije za svaku pojedinačnu zdravstvenu uslugu mogu sudjelovati u pokriću troškova zdravstvene zaštite u vidu godišnje premije-markice**. Nadalje, sukladno istoj Odluci, Upravno vijeće Zavoda utvrđuje visinu premije po osiguranoj osobi, a iznos premije ne može biti veći od 10 % izvršenog rashoda iz obveznog zdravstvenog osiguranja po jednoj osiguranoj osobi u prethodnoj godini na području Županije Zapadnohercegovačke. Visina premije za 2022. godinu trebala je iznositi cca 80 KM, međutim iznosila je **20 KM** po osiguranoj osobi, dakle ostala je nepromijenjena u odnosu na prethodne godine, dok je npr. u Hercegbosanskoj županiji cijena 30 KM.

Ukoliko osiguranik ima markicu i ovjerenu zdravstvenu iskaznicu, oslobođen je plaćanja participacije za izvršene zdravstvene usluge, osim ako posebnim propisima nije drugačije određeno.

Zbog paušalnog načina ugovaranja zdravstvenih usluga Zavoda s četiri Doma zdravlja u Županiji Zapadnohercegovačkoj i sa Sveučilišnom kliničkom bolnicom Mostar, te zbog poteškoća u kontroli naplate sredstava od participacije, sredstva koja naplate te ustanove prepuštena su istima. Razvojem informacijskog zdravstvenog sustava Županije Zapadnohercegovačke stvorile su se pretpostavke za bolju naplatu i kontrolu ovih sredstava.

Markice, odnosno premije osiguranja za 2022. godinu, distribuirale su se prema mjestu prebivališta osiguranih osoba, u svim Područnim uredima Zavoda, te na izdvojenim šalterima u poštanskim uredima HP Mostar. Od 2017. godine, **djeca od rođenja do navršene 18. godine života te socijalno ugrožene osobe (korisnici stalne socijalne potpore te osobe s navršenih 65 godina života koje su osigurane preko Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke)** oslobođene su plaćanja participacije te imaju pravo na besplatnu markicu.

Markica za 2022. godinu bila je elektronička. Važno je napomenuti da je svaka markica pojedinačno upisana u matičnu evidenciju Zavoda kako bi se spriječile eventualne zloporabe. Distribucija je započela 20.12.2021. godine, a završila je 31.3.2022. godine. I u 2022. godini bilo je omogućeno elektronsko naručivanje i nabava premije putem obrasca koji se nalazi na web stranici Zavoda, kao i plaćanje putem mobilnog i internet bankarstva. Naime, preko obrasca, (<https://zozzh.com/uplata-premije-osiguranja>) kroz 5 koraka, osiguranici su slali zahtjev za nabavu premije osiguranja za sebe i članove obitelji ili za druge osiguranike za koje žele uplatiti premije osiguranja. Uz elektronički zahtjev, dostavljan je popis osoba za koje je uplaćena premija (ime, prezime i matični broj). Po uplati, premije su evidentirane u informatički sustav Zavoda, a potvrdu o evidenciji istih osiguranici su dobili na svoj e-mail odnosno Viber ili WhatsApp. Nakon 31. ožujka 2022. godine, markice su mogli nabaviti samo prvoprijavljeni na zdravstveno osiguranje.

Distribuirane premije osiguranja za 2022. godinu u ŽZH:

Godina	Grude	Ljubuški	Posušje	Široki Brijeg	Ukupno
2022.	10.254	16.082	11.670	22.911	60.917

Elektronske zdravstvene iskaznice

Na temelju Odluke o uvođenju elektronske zdravstvene iskaznice, koju je Upravno vijeće Zavoda usvojilo na svojoj 16. redovitoj sjednici, Zavod je u lipnju 2022. godine započeo s izdavanjem elektronskih zdravstvenih iskaznica.

Zahtjev za izdavanje elektronske zdravstvene iskaznice može podnijeti svaki osiguranik u nadležnom područnom uredu Zavoda, sukladno mjestu prebivališta.

Prilikom dolaska u područni ured osiguranik će uz zahtjev za izdavanje elektronske zdravstvene iskaznice platiti naknadu od 5 KM i izvršiti provjeru ispravnosti osobnih podataka. Nakon provjere ispravnosti osobnih podataka elektronska iskaznica bit će izrađena i odmah spremna za preuzimanje.

Djeca do navršene 18. godine života, te socijalno ugrožene osobe (korisnici stalne socijalne potpore i osobe koje su navršile 65 godina života, a koje nisu zdravstveno osigurane po drugoj osnovi), su oslobođeni plaćanja elektronske zdravstvene iskaznice.

Elektronska zdravstvena iskaznica u potpunosti mijenja postojeću papirnatu zdravstvenu iskaznicu, te će izravno utjecati na povećanu sigurnost i ispravnost podataka osiguranika, smanjenje administracije i brže korištenje medicinskih usluga. Pored općih podataka osiguranika, elektronska iskaznica sadrži i elektronske podatke o uplaćenju premiji osiguranja (markici) i statusu zdravstvenog osiguranja. Naime, elektronskom zdravstvenom iskaznicom osiguranici dobivaju i elektronske premije osiguranja (markice) i elektronsku ovjeru zdravstvene iskaznice koja zamjenjuje dosadašnji način ovjere po kojemu su osiguranici trebali doći u područni ured Zavoda kako bi ovjerali zdravstvenu iskaznicu i temeljem iste ostvarili pravo na zdravstvenu zaštitu na teret sredstava Zavoda. Osiguranici će elektronsku zdravstvenu iskaznicu moći nesmetano koristiti u svim ugovornim zdravstvenim ustanovama, ljekarnama i ortopedskim kućama s kojima Zavod ima potpisane ugovore.

Elektronska zdravstvena iskaznica još uvijek nije obveza, ali je pogodnost za osiguranike, a osiguranici koji odluče nastaviti koristiti papirnatu zdravstvenu iskaznicu i dalje su u obvezi fizički dolaziti u područne urede Zavoda poradi ovjere iste.

Broj izdanih elektronskih zdravstvenih iskaznica u 2022. godini u ŽZH:

Godina	Grude	Ljubuški	Posušje	Široki Brijeg	Ukupno
2022.	6.411	7.961	5.709	10.238	30.319

Osnovice i stope doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje

Stopa doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje iznosi 12,50 % na teret obveznika doprinosa iz osnovice i 4 % na teret poslodavca na osnovicu, odnosno **16,50 %** na bruto plaću. Stope doprinosa nisu iste u Federaciji BiH i u Republici Srpskoj gdje sumarno stopa za zdravstveno osiguranje iznosi 10,2 % od bruto plaće, i to od 1. siječnja 2022. godine, u odnosu na ranijih 12 %.

Prijedlog Zakona o doprinosima u F BiH objavljen u lipnju 2019. godine ponovno je aktualan; predviđa se smanjenje ukupne stope doprinosa, koja je do sada iznosila 41,5 % na ukupno 33,5%, a što bi podrazumijevalo doprinose za MIO u iznosu od 18,50 % osnovice, doprinose za nezaposlene u iznosu od 1,5 % osnovice, te doprinose za zdravstveno osiguranje u iznosu od 13,50 % od osnovice. Također, predviđeno je i proširivanje osnovice, zbog čega bi bili oporezivi i dodatci na plaću (koji su do sada bili neoporezivi) poput toplog obroka, regresa, itd.

Navedenim Prijedlogom Zakona ide se prema dodatnoj centralizaciji u Federaciji BiH jer se ukidaju određene ovlasti županijskoj razini vlasti, a iste preuzima federalna razina. Također, primjenom Zakona prihodi Zavoda na godišnjoj razini bili bi umanjeni za cca 4.000.000,00 KM. Sve ove činjenice mogu ugroziti poslovanje Zavoda i učiniti ga negativnim.

Nadalje, Zavodi u Federaciji BiH osiguravaju sredstva iz namjenskih doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, od čega se do kraja 2013. godine 9 % uplaćivalo na poseban račun Federalnog zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja (za Fond solidarnosti), ali je Vlada F BiH na prijedlog Federalnog ministra zdravstva stopu izdvajanja za Federalni fond solidarnosti podigla **na 10,2 %**.

U Županiji Zapadnohercegovačkoj osnovice i stope doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje regulirane su *Odlukom o osnovicama, stopama i načinu obračunavanja i uplate doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje za Županiju Zapadnohercegovačku* („Narodne novine ŽZH“, broj: 10/09 i 11/14). Na sastancima koji su održani s ostalim Zavodima u F BiH u kojima Hrvati čine većinu osiguranika usuglašen je stav da se ide s povećanjem stope doprinosa za umirovljenike s 1,2 % na 10 %, a sve u svrhu povećanja prihoda Zavoda. Ovdje moramo naglasiti da je stopa za umirovljenike, koja iznosi 1,2 % od isplaćene mirovine, izrazito mala u odnosu na potrošnju ove kategorije osiguranika.

Izvešća po djelokrugu službi

Služba za odnose s osiguranicima

Tabelarni pregled osiguranika po kategorijama:

	Broj osiguranika po kategoriji osiguranja	
A	Djelatnik poduzeća ili ustanove	22.171
AO	Član obitelji djelatnika poduzeća ili ustanove	16.205
D	Umirovljenik	12.202
F	Osoba prijavljena kod Zavoda za zapošljavanje	12.219
FO	Član obitelji osobe prijavljene kod Zavoda za zapošljavanje	5.534
DO	Član obitelji umirovljenika	2.954
C	Poljodjelac - nositelj seoskog gospodarstva	1.388
B	Djelatnik koji samostalno obavlja djelatnost	1.332
K	Ratni vojni invalid	1.196
I	Osoba na socijalnoj skrbi	970
KO	Član obitelji ratnog vojnog invalida	893
BO	Član obitelji djelatnika koji samostalno obavlja djelatnost	868
PD	Ino osiguranik- umirovljenik Njemačka	592
BA	Djelatnik kod fizičke osobe - vlasnika koji samostalno obavlja djelatnost	495
PC	BiH umirovljenik nastanjen u Republici Hrvatskoj	431
CO	Član obitelji poljodjelca	342
BAO	Član obitelji djelatnika- koji samostalno obavlja djelatnost	431
PH	Ino osiguranik- umirovljenik Hrvatska	311
E	Dragovoljni osiguranik	138
PDO	Član obitelji ino osiguranika Njemačka	119
LDO	Član obitelji ino osiguranog djelatnika - Njemačka	88

J	Osoba u ministarstvu obrane	69
LD	Ino osiguranik - djelatnik Njemačka	80
JO	Član obitelji u ministarstvu obrane	53
IO	Član obitelji osobe na socijalnoj skrbi	50
LHO	Član obitelji ino osiguranog djelatnika - Hrvatska	75
M	Ostali	71
PHO	Član obitelji ino osiguranika - Hrvatska	51
PA	Ino osigurani umirovljenik - Austrija	39
LH	Ino osiguranik djelatnik - Hrvatska	41
EO	Član obitelji dragovoljnog osiguranika	39
NO	Član obitelji poginulog ili nestalog branitelja	25
LAO	Ino osigurani umirovljenik - Austrija	11
PY	Član obitelji ino osiguranog umirovljenika - Austrija	8
	UKUPNO	81.419

Broj i struktura osiguranika

	Područni ured				Ukupno
	Grude	Ljubuški	Posušje	Široki Brijeg	
Ukupan broj osiguranika	13.779	22.222	15.407	30.125	81.533
Ukupno muških osiguranika	6.826	10.611	7.425	14.707	39.569
Ukupno ženskih osiguranika	6.953	11.611	7.982	15.418	41.964
Osiguranici 0-6 godina	754	1.123	950	1.895	4.722
Osiguranici 7-19 godina	1.976	3.062	2.519	4.256	11.813
Osiguranici 20-64 godine	8.039	12.710	9.333	17.860	47.942
Osiguranici preko 65 godina	3.010	5.327	2.605	6.114	17.056

Iz dane tablice vidljivo je da najveći udio u broju osiguranika u ŽZH ima grad Široki Brijeg, potom grad Ljubuški, općina Posušje te općina Grude.

Zahtjevi za refundiranje bolovanja u 2022. godini

Institut bolovanja u 2022. godini na teret Zavoda za zdravstveno osiguranje ŽZH koristilo je 515 osiguranika u ukupnom trajanju od 33.419 dana. Zaprimljeno je ukupno 1439 Zahtjeva za refundiranje naknade plaće temeljem privremene spriječenosti za rad za ukupno 1578 mjeseci bolovanja (u daljnjem tekstu: Zahtjev), i to:

- 776 zahtjeva po osnovi bolesti,
- 24 zbog oboljenja uzrokovanim COVID-om 19,
- 112 zahtjeva zbog izolacije temeljem rješenja nadležnog tijela,
- 240 zahtjeva zbog komplikacija trudnoće i porođaja,
- 245 zahtjeva zbog njege člana obitelji,
- 31 zahtjev zbog povrede izvan rada,

- 11 zahtjeva zbog pratnje člana obitelji.

Obveznici su u 2022. godini podnijeli ukupno 1.439 zahtjeva za refundiranje naknade plaće temeljem privremene spriječenosti za rad u ukupnom iznosu od 796.361,01 KM. Osporena je visina traženog iznosa po zahtjevima u ukupnom iznosu od -35.427,28 KM.

U 2022. godini u Službu za ekonomske poslove Zavoda proslijeđena su 1.423 zahtjeva za refundiranje naknade plaće temeljem privremene spriječenosti za rad u ukupnom iznosu od 760.933,73 KM. Svi zahtjevi obrađeni su u skladu s Naputkom o refundiranju naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad. U daljnjem tekstu je grafički i tabelarno prikazan odnos obrađenih zahtjeva.

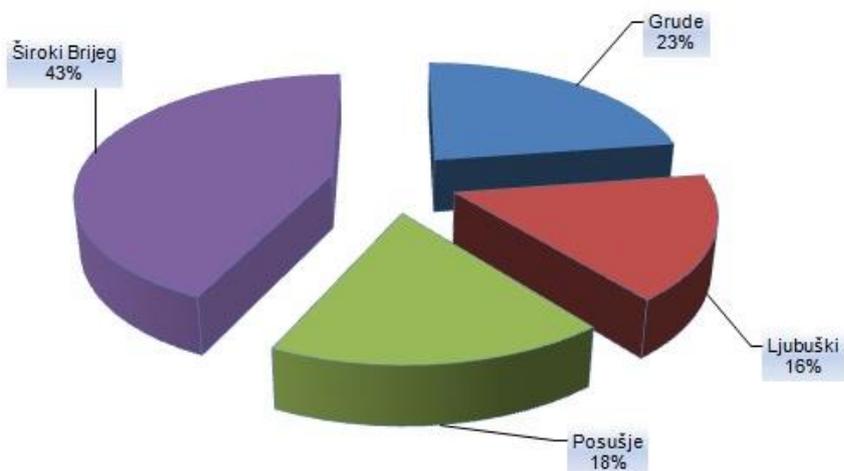
Tablica 1. - Pregled obrađenih zahtjeva prema Područnim uredima

Područni ured	Proslijeđeno na isplatu	Broj zahtjeva
Grude	172.267,40	281
Ljubuški	126.425,51	242
Posušje	134.664,12	218
Široki Brijeg	327.576,70	698
	760.933,73 KM	1.439

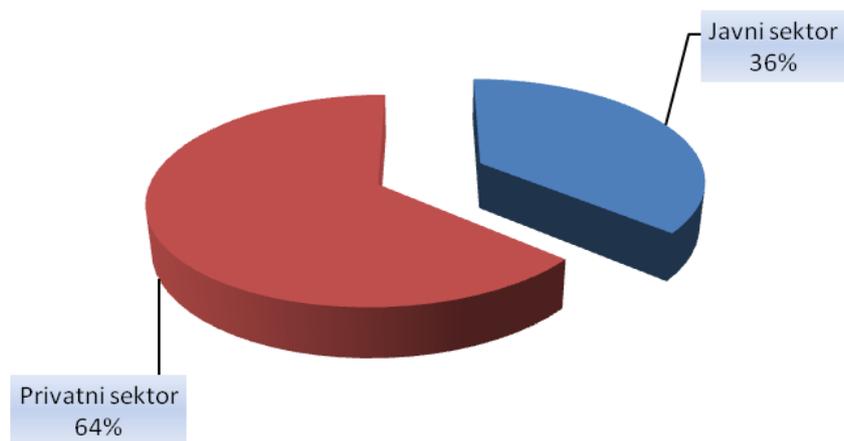
Tablica 2. - Pregled obrađenih zahtjeva prema Područnim uredima i sektorima

Područni ured	Javni sektor		Privatni sektor	
	Iznos	Broj zahtjeva	Iznos	Broj zahtjeva
Grude	39.469,55	77	132.797,85	204
Ljubuški	55.231,99	102	71.193,52	140
Posušje	41.453,77	56	93.210,35	162
Široki Brijeg	139.767,95	329	187.808,75	369
	275.923,26 KM	564	485.010,47 KM	875

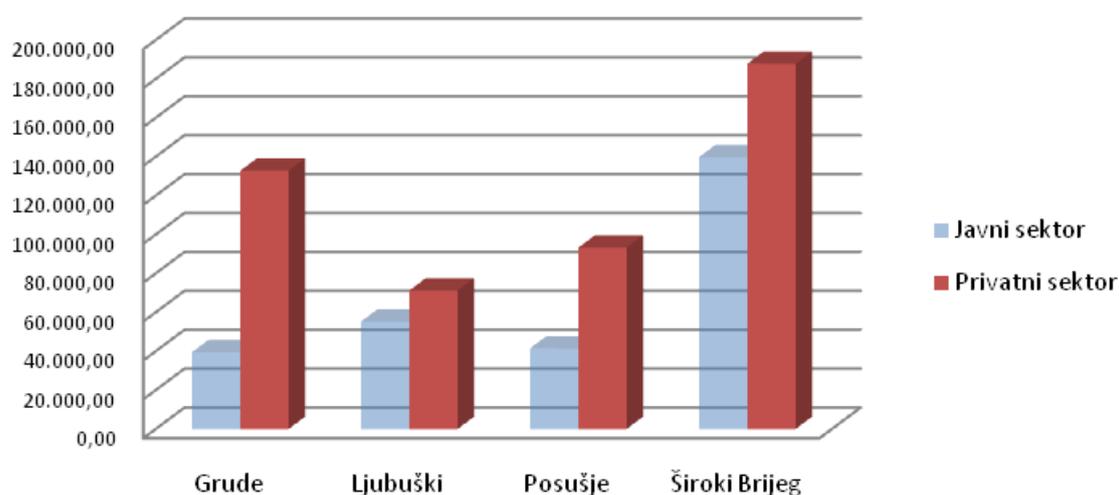
Graf 1. - Pregled zaprimljenih zahtjeva prema Područnim uredima

Graf 2. - Odnos zaprimljenih zahtjeva prema sektorima

Graf 3. - Odnos zaprimljenih zahtjeva prema Područnim uredima i sektorima

Povjerenstva Zavoda

U djelokrugu Službe za odnose s osiguranicima je i rad Povjerenstava Zavoda. Povjerenstva Zavoda sudjeluju u postupcima priznavanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za osigurane osobe Zavoda.

Liječnička povjerenstva Zavoda su:

1. Povjerenstvo za ortopedska pomagala, druga pomagala i lijekove
2. Povjerenstvo za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad
3. Povjerenstvo za upućivanje na liječenje izvan Županije Zapadnohercegovačke i izdavanje suglasnosti za liječenje na teret sredstava Federalnog fonda solidarnosti
4. Drugostupanjsko Povjerenstvo za upućivanja na liječenje izvan matične ugovorne zdravstvene ustanove Sveučilišne kliničke bolnice Mostar
5. Drugostupanjsko Povjerenstvo za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad zbog bolesti, povrede ili drugih okolnosti i utvrđivanja prava na lijekove, ortopedska i druga pomagala.

Osim liječničkih povjerenstava Zavoda, od početka 2012. godine pri SKB-u Mostar djeluje i „zajedničko Povjerenstvo“ utemeljeno od strane ovog Zavoda, Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegovačko-neretvanske županije, Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije i SKB-a Mostar. U ovom Povjerenstvu ispred Županije Zapadnohercegovačke angažiran je jedan član i jedan zamjenski član, a zadaća ovog

Povjerenstva je upućivanje osiguranika na liječenje u zdravstvene ustanove u Republici Hrvatskoj, na temelju Sporazuma koji je potpisan sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje početkom 2012. godine. Svi troškovi za liječenje osiguranika koji su upućeni s ovog Povjerenstva, a koji obuhvaćaju liječenje 10 nabrojanih dijagnoza sukladno navedenom Sporazumu, idu na teret proračuna Republike Hrvatske iz stavke „pomoć za liječenje hrvatskih državljana s prebivalištem u BiH“. Ta stavka u proračunu Republike Hrvatske iznosi 15.000.000,00 HRK.

U Zavodu također djeluje Povjerenstvo za jednokratne novčane pomoći za nabavu lijekova i ortopedskih i drugih pomagala koja se ne nalaze na Listi lijekova i Listi ortopedskih pomagala Zavoda, a koje je u 2022. godini razmotrilo, sukladno propisanoj proceduri i kriterijima, ocijenilo i odobrilo 681 zahtjev za lijekove te 8 zahtjeva za ortopedska pomagala.

U 2022. godini riješeno je i 120 predmeta iz područja inozemnog osiguranja, izdano je 50 obrazaca, 48 rješenja o odobravanju sredstava za nabavu bezglutenske hrane osobama oboljelim od celijakije, a odobreno je i 433 zahtjeva kojim se tražila refundacija troškova nabave određenih ortopedskih pomagala (očna pomagala, leće, TLSO i sl.). Pored navedenog odobreno je 36 zahtjeva za Clexane, te 70 zahtjeva za Fragmin ampule.

Odobrena su 33 zahtjeva za biomedicinski potpomognutu oplodnju u ukupnom iznosu 120.000,00 KM, a od 1.1.2023. godine financiranje postupaka biomedicinski potpomognute oplodnje je, sukladno zakonskim propisima, preuzeo federalni Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja.

Naime, izmjenom Zakona o liječenju neplodnosti biomedicinski potpomognutom oplodnjom („Službene novine F BiH“, broj: 44/22) regulirano je da će se postupci biomedicinski potpomognute oplodnje financirati iz sredstava proračuna Federacije, a putem „Transfera Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za financiranje biomedicinski potpomognute oplodnje“ koji se doznava Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, a u opsegu prava koji posebnim propisom donosi federalni ministar zdravstva na prijedlog Povjerenstva za primjenu postupaka biomedicinski potpomognute oplodnje i Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine.

U radu Povjerenstva za lijekove i ortopedska pomagala te Povjerenstva za bolovanje zaprimljeno je ukupno 7.451 zahtjeva od čega je za bolovanje izdato 1.587 nalaza, za ortopedska pomagala 2.332 i za lijekove 3.532 nalaza, ocjene i mišljenja.

U proceduri u vezi sa ostvarivanjem prava na povrat sredstava na kupovinu aparata za kontinuirano mjerenje glukoze u krvi (senzori), za 47 osiguranika, ukupno je u 2022. godini odobreno 96.000,00 KM.

U 2022. godini zaprimljeno je ukupno 2.692 Zahtjeva u radu Povjerenstva za upućivanje na liječenje izvan županije od kojih je 1.785 zahtjeva zaprimljeno u proceduri upućivanja iz SKB Mostar, a 909 zahtjeva u proceduri iz domova zdravlja u ŽZH.

U 2022. godini odobreno je ukupno 85 zahtjeva za PET/CT pretragu. Od 1.1.2023. godine cijena za dijagnostičku pretragu PET/CT u zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj se povećala, a udio koji Zavod snosi, sukladno Tarifi zdravstvenih usluga F BiH, ostao je isti (oko 1.680,00 KM – 860,00 Eura), te većina osiguranika kojima je odobrena navedena pretraga traži povećanje udjela koji Zavod snosi, budući da osiguranik svojim sredstvima treba uplatiti dodatni iznos (dodatno oko 800,00 Eura, ovisno o vrsti pretrage).

U nastavku tabelarni prikaz:

Zahtjev za banjsko liječenje	415
Zahtjev za nastavak banjskog liječenja	9

Zahtjev za refundaciju MR	167
Uputnice na teret fonda solidarnosti	874
Zahtjev za priznavanje troškova liječenja i pretraga	141
Troškovi PET-CT pretraga	85
Uputnice na teret ZZO ŽZH u RH	386
Uputnice odobrene na povjerenstvu SKB Mostar	373
Uputnice na teret ZZO ŽZH u BiH	57
Imunoglobulini	37

Ukupno 2544

2.19. Programski dio Ureda za zakonodavstvo Vlade Županije Zapadnohercegovačke

Strateški cilj Ureda za zakonodavstvo u 2022. godini bio je: Davanje stručnih mišljenja i pružanje stručne pomoći tijelima uprave Županije Zapadnohercegovačke u izradi nacrtu/prijedloga zakonskih i podzakonskih propisa te ostali redovni poslovi.

Strateški cilj Ureda za zakonodavstvo realiziran je kroz radna mjesta u Uredu za zakonodavstvo.

Strateški cilj Ureda za zakonodavstvo realiziran je kroz tri programa:

1. Analiza nacrtu/prijedloga zakonskih i podzakonskih propisa u postupku njihovog donošenja i davanje stručnih mišljenja,
2. Pružanje pomoći tijelima uprave Županije Zapadnohercegovačke u izradi nacrtu/prijedloga zakonskih i podzakonskih propisa,
3. Izvršavanje administrativnih i ekonomsko – financijskih poslova za osiguranje uvjeta za učinkovito obavljanje poslova iz nadležnosti Ureda za zakonodavstvo.

PROGRAMI

Program: Analiza nacrtu/prijedloga zakonskih i podzakonskih propisa u postupku njihovog donošenja i davanje stručnih mišljenja

Ovim programom predviđeno je kontinuirano obavljanje poslova davanja stručnog pravnog mišljenja nakon izvršene analize nacrtu/prijedloga zakonskih i podzakonskih propisa u postupku njihovog donošenja te doprinosu kvaliteti materijala koji se upućuju i koje razmatra Vlada Županije Zapadnohercegovačke u pogledu njihovog metodološkog jedinstva i usklađenosti sa Ustavom i pravnim sustavom kao i prijedloga podzakonskih propisa koje rukovoditelji županijskih tijela uprave donose u okviru svoga djelokruga.

Očekivani rezultat pravodobno pripremanje stručnih mišljenja je ispunjen, čime je ovaj program u cijelosti realiziran za ovo izvještajno razdoblje.

Program: Pružanje pomoći tijelima uprave Županije Zapadnohercegovačke u izradi nacrtu/prijedloga zakonskih i podzakonskih propisa

U okviru ovog programa Ured za zakonodavstvo je, svakodnevno, u neposrednim kontaktima sa predstavnicima županijskih ministarstava i drugih institucija i tijela obavljao konzultacije, pružajući pri tome pravnu i drugu stručnu pomoć za pripremu materijala koji su bili upućeni Vladi Županije Zapadnohercegovačke u daljnju proceduru odnosno koje su rukovoditelji županijskih tijela uprave donosili samostalno u okviru svoga djelokruga.

Očekivani rezultat pravodobno pružanje usmenih konsultacija kroz sudjelovanje na radnim sastancima iniciranim od strane obrađivača propisa kao i u neposrednim kontaktima sa predstavnicima obrađivača odnosno predlagatelja propisa te kroz imenovanja u rad stručnih tijela za izradu propisa je ispunjen, čime je ovaj program u cijelosti realiziran za ovo izvještajno razdoblje.

Program: Izvršavanje administrativnih i ekonomsko – finansijskih poslova za osiguranje uvjeta za učinkovito obavljanje poslova iz nadležnosti Ureda za zakonodavstvo

Ovaj program vezan je za rješavanje predmeta iz radnopravnog statusa državnih službenika i namještenika i drugih poslova vezanih za obavljanje poslova Ureda za zakonodavstvo kao što su planiranje troškova temeljem aktivnosti i nadležnosti Ureda za zakonodavstvo, izrada zahtjeva za proračun, izrada operativnih planova za izvršenje proračuna, računovodstveno-knjigovodstveni poslovi, izrada finansijskih izvještaja i dr.

Očekivani rezultat pravovremena izrađena rješenja i druga dokumentacija za obavljanje poslova Ureda za zakonodavstvo je ispunjen, čime je ovaj program u cijelosti realiziran za ovo izvještajno razdoblje.

2.20. Programski dio Zavoda za pružanje pravne pomoći Županije Zapadnohercegovačke

Ono na čemu će ovaj Zavod u 2023. godini raditi je zasigurno daljnja komunikacija s predstavnicima međunarodne organizacije, te aplikacije i realizacije donatorskih sredstava u sklopu njihovih razvojnih programa, kao i na međusobnoj suradnji sa ostalim uredima, zavodima i drugim institucijama koje pružaju besplatnu pravnu pomoć, kako u F BiH tako i u BiH.

Obzirom na specifikum posla, koji ovaj Zavod obnaša nije moguće izvršiti posebno planiranje obima posla za naredni period budući da rad Zavoda ovisi isključivo o strankama i količini predmeta koje će ovaj Zavod zaprimati, od strane institucija i nadležnih tijela, poglavito općinskih sudova i Županijskog suda. Također, novim Zakonom o dopunskim pravima branitelja i članova njihovih obitelji Županije Zapadnohercegovačke propisano je da će Županijski zavod za pravnu pomoć, nezaposlenim, razvojačenim braniteljima pružati besplatnu pravnu pomoć prilikom ostvarivanja prava utvrđenih ovim zakonom, u skladu s propisima koji reguliraju ovu oblast.

2.21. Programski dio Službe za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke

Programi sufinanciranja zapošljavanja i samozapošljavanja

Tijekom protekle godine realizirani su slijedeći programi i posredničke aktivnosti sufinanciranja zapošljavanja i samozapošljavanja nezaposlenih osoba iz evidencije ove Službe:

Program sufinanciranja zapošljavanja 2022 i aktivne mjere kako slijedi:

Tvoja prilika 2022 sa dvije podmjere:

- prvo radno iskustvo za mlade nezaposlene osobe dobi do 30 godina;
- zapošljavanje osoba sa radnim iskustvom do 35 godina.

Sezonsko/periodično zapošljavanje 2022, sufinanciranje zapošljavanje u razdoblju od 1 do 6 mjeseci

Zapošljavanje žena 2022, zapošljavanje žena sa SSS na razdoblje od 6 mjeseci i VSS/VŠS na razdoblje od 12 mjeseci

Prilika za sve 2022 sufinanciranje zapošljavanje nezaposlenih osoba bez obzira na stupanj stručne spreme na razdoblje od 6 do 12 mjeseci (od 7-12-og mjeseca se poslodavcu refundira ½ subvencije),

Tražim poslodavca 2022, sufinanciranje zapošljavanje na razdoblje od 6 ili 12 mjeseci)

Služba u suradnji s poslodavcima 2022, sufinanciranje zapošljavanje u razdoblju 12 mjeseci.

Nova mogućnost 2022, sufinanciranje zapošljavanje osoba preko 40 godina života, osobe preko 12 mjeseci na evidenciji nezaposlenih i osobe nižih kvalifikacija ili bez kvalifikacije), sufinancira se zapošljavanje na 6 ili 12 mjeseci (od 7-12-og mjeseca se poslodavcu refundira ½ subvencije),

Zapošljavanje demobiliziranih branitelja 2022 sufinanciranje zapošljavanja demobiliziranih branitelja i branitelja dobrovoljaca, sukladno Zakonu o pravima demobiliziranih branitelja (“Službene novine F BiH”, broj 54/19)

Program sufinanciranja samozapošljavanja Start up 2022

- **Poduzetništvo za mlade 2022**, sufinanciranje samozapošljavanja mladih, dobi do 30 godina radi pokretanja i registracije obrta ili privrednog društva u trajanju 12 mjeseci. Ukoliko u okviru pokretanja djelatnosti zaposli nezaposlenu osobu, sufinancira mu se zapošljavanje takve osobe u trajanju 6 mjeseci.

- **Poduzetništvo za žene 2022**, sufinanciranje samozapošljavanja žena, radi pokretanja obrta ili privrednog društva u trajanju od 12 mjeseci. Ukoliko u okviru pokretanja djelatnosti zaposli nezaposlenu osobu, sufinancira joj se zapošljavanje takve osobe u trajanju 6 mjeseci.

- **Poduzetništvo za sve 2022**, sufinanciranje samozapošljavanja nezaposlenih osoba (bez obzira na stupanj obrazovanja, dob, spol i duljinu evidencije) u trajanju od 12 mjeseci. Ukoliko u okviru pokretanja djelatnosti zaposli nezaposlenu osobu, sufinancira joj se zapošljavanje takve osobe u trajanju 6 mjeseci.

Druga prilika 2022, sufinanciranje samozapošljavanja u trajanju od 12 mjeseci, kao i sufinanciranje troškova pokretanja djelatnosti u određenom iznosu.

Program sufinanciranja zapošljavanja određenog stručnog kadra za djecu s poteškoćama u razvoju u osnovnom i srednjem obrazovanju u redovnoj nastavi tijekom akademske 2021/2022 u Federaciji BiH.

Program sufinanciranja zapošljavanja 2022

Objavljen je od strane Federalnog zavoda za zapošljavanje, a realiziran je posredstvom ove Službe. Isti je objavljen u prvom kvartalu prošle godine. Najviše sredstava je stavljeno na raspolaganje u prvoj objavi, iduće objave su se odnosile na sredstva koja nisu ugovorena tzv. uštede i preostala predviđenih sredstava za Program. Tako je Javni poziv za sudjelovanje objavljen prvi put u ožujku 2022. god., liste korisnika “na čekanju” su odobravane tijekom srpnja, rujna i listopada, a mjera Tražim poslodavca je puštena u lipnju 2022. godine.

Korisnici Programa su poslodavci registrirani u Federaciji BiH koji redovno izmiruju obveze po osnovu poreza i doprinosa, te oni koji imaju potpisan sporazum sa Poreznom upravom FBiH o izmirenju duga po osnovu doprinosa, kao i oni na koje se odnosi Zakon o finansijskoj konsolidaciji. U Programu nisu mogli sudjelovati poslodavci koji su koristili bespovratna sredstva iz poticajnih mjera Zavoda ili Službe, a nisu ispoštovali obveze u skladu sa zaključenim ugovorima, kao ni poslodavci koji ne izmiruju redovito obveze po osnovu poreza

i doprinosa, te poslodavci evidentirani u Registru novčanih kazni zbog duga neplaćenih novčanih kazni i troškova postupka, jer sa zaposlenikom nisu zaključili ugovor o radu-rad na crno. Poslodavcu se ne sufinancira zapošljavanje ukoliko je već zapošljavao i ne koristeći sredstva iz poticajnih mjera Zavoda ili Službe, a koje je otpustio u posljednjih 12 mjeseci prije dana podnošenja prijave na Javni poziv (izuzev mjere Sezonsko zapošljavanje i Javni radovi). Također, poslodavcu se neće sufinancirati zapošljavanje osoba koje je zapošljavao koristeći sredstva iz poticajnih mjera Zavoda ili Službe, a koje je otpustio u posljednja 48 mjeseca prije prijave na Javni poziv (izuzev mjere Sezonsko zapošljavanje i Javni radovi) Poslodavac se prijavljuje za sudjelovanje u Programu putem linka na web stranici Zavoda www.fzzz.ba. Nakon što Zavod za zapošljavanje provjeri pristigle prijave poslodavaca, iste nakon provjere dostavlja Službi. Datum podnošenja prijave je datum kad se poslodavac prijavio putem linka na web portalu. Poslodavac koji ispunjava uvjete, navedene u Programu, dostavlja Službi potrebnu dokumentaciju u određenom roku, a poslodavci koji vrše prijem radnika putem Agencije za državnu službu u roku od 180 dana, dok u slučaju posredovanja, poslodavac je dužan dostaviti dokumentaciju u roku od 15 dana od dovršenog posredovanja u zapošljavanju. Korisnici programa su nezaposlene osobe definirane ciljnim grupama. Programom se sufinancira dio troškova obveznih doprinosa i dijela neto place.

Program samozapošljavanja Start up 2022

Cilj Programa je potaknuti nezaposlene osobe na pokretanje djelatnosti kao i zapošljavanje u istim. U Programu ne mogu sudjelovati osobe koje su u protekle tri godine već koristile sredstva za pokretanje samostalne djelatnosti iz poticajnih mjera Zavoda/Službe ili ukoliko su u proteklih 6 mjeseci odjavili djelatnost. Ciljna grupa su nezaposlene osobe bez obzira na godine starosti, stupanj obrazovanja, prijavljene na evidenciju nezaposlenih prije dana podnošenja prijave na Javni poziv.

Program sufinanciranja zapošljavanja određenog stručnog kadra za djecu s poteškoćama u razvoju u osnovnom i srednjem obrazovanju u redovnoj nastavi u Federaciji BiH

Sporazumom o međusobnoj suradnji između Federalnog zavoda za zapošljavanje, ove Službe i Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH uspostavljena je suradnja radi efikasnog realiziranja Programa. Cilj Programa je zaposliti osobe odgovarajućeg stručnog kadra za rad s djecom koja imaju poteškoće u razvoju u svrhu poboljšanja obrazovnog procesa u javnim ustanovama osnovnog obrazovanja. Ciljna grupa su osobe prijavljene na evidenciju nezaposlenih prije zasnivanja radnog odnosa, a koje ispunjavaju uvjete stručnog kadra za rad s djecom s poteškoćama u razvoju. Programom i zaključenim Sporazumom o međusobnoj suradnji u realizaciji Programa je određeno sufinanciranje zapošljavanja stručnog kadra uz zasnivanje radnog odnosa u akademskoj 2021/2022. godini u trajanju do 31.05.2022. godine. Programom je utvrđeno sufinanciranje dijela troškova obveznih doprinosa i/ili dijela neto plaće u iznosu do 600,00 KM mjesečno po osobi.

Po potpisivanju Sporazuma Zavod isplaćuje Službi jednu četvrtinu određenog iznosa sredstava, a preostala sredstva će isplatiti kvartalno po dostavljenim Izvještajima o izvršenim isplata sredstava od Službe. Ministarstvo je dostavilo podatke za sedam osnovnih škola u kojima je radilo jedanaest izabranih kandidata. Dokumentacija koju je Ministarstvo dostavilo Službi, odnosi se na slijedeće.

-Kopija ugovora o radu za osobe koje se zapošljavaju,

-Kopija prijave na obvezna osiguranja u F BiH-obrazac JS 3100,

Služba je provjerila validnost iste i dalje prati mjesečna pravdanja i vrši refundaciju sredstava. Mjesečnu dokumentaciju u skladu sa Sporazumom potrebno je dostavljati kao pravdanje za isplaćena sredstva.

Služba priprema i kvartalno dostavlja Zavodu Izvještaj o izvršenim isplatama sredstava, te kontinuirano prati realizaciju Programa, kao i u prethodno navedenim Programima

Tabela 11. Pregled broja sufinanciranih osoba, kroz prethodno navedene aktivne mjere i programe sufinanciranja zapošljavanja, koji su financirani kroz javni poziv za 2022.-u godinu, a odnosi se na:

Naziv mjere zapošljavanje ili samozapošljavanje	Opis mjere	Broj zaposlenih osoba
<i>Tvoja prilika 2022 Osobe do 30 godina života</i>	Mlade nezaposlene osobe bez radnog iskustva do 30 godina, sa srednjom, višom i visokom stručnom spremom (III,IV ,VI i VII)	35
<i>Tvoja prilika 2022 Osobe sa radnim stažom do 35 godina života</i>	Nezaposlene osobe sa radnim stažom do 35 godina, sa srednjom, višom i visokom stručnom spremom (III,IV ,VI i VII)	5
<i>Zapošljavanje žena 2022</i>	Nezaposlene žene, bez obzira na stupanj obrazovanja, radno iskustvo i dob (razdoblje 6 ili 12 mjeseci)	37
<i>Start up 2022 (Poduzetništvo za sve, Poduzetništvo za mlade i Poduzetništvo za žene)</i>	Nezaposlene osobe, bez obzira na stupanj obrazovanja i starosnu dob (koje će registrirati djelatnost u trajanju najmanje 12 mjeseci)	84 korisnika
<i>Start up 2022-demobilizirani branitelji</i>	Sufinanciranje zapošljavanje demobiliziranih branitelja i branitelja dobrovoljaca, sukladno Zakonu o pravima demobiliziranih branitelja (“Službene novine FBiH”, broj 54/19)	1
<i>Zapošljavanje demobiliziranih branitelja 2022</i>	Nezaposlene osobe, bez obzira na stupanj obrazovanja i starosnu dob(koje će registrirati	2

	djelatnost u trajanju najmanje 12 mjeseci)	
<i>Tražim poslodavca 2022</i>	Zapošljavanje nezaposlenih osoba, bez obzira na stupanj obrazovanja, radno iskustvo i dob (razdoblje 6/12 mjeseci)	92
Asistenti u nastavnoj godini 2021/2022	Program sufinanciranja zapošljavanja određenog stručnog kadra za djecu s poteškoćama u razvoju u osnovnom i srednjem obrazovanju u redovnoj nastavi u Federaciji BiH.	11
Služba u suradnji s poslodavcima 2022	Zapošljavanje kroz partnerstvo Službe sa poslodavcem i drugim organizacijama i institucijama	90
<i>Druga prilika 2022</i>	Sufinanciranje samozapošljavanja u trajanju od 12 mjeseci, kao i sufinanciranje troškova pokretanja djelatnosti u iznosu od 420 KM	34 korisnika i 6 zaposlenika
<i>Prilika za sve 2022</i>	Zapošljavanje nezaposlenih osoba, bez obzira na stupanj obrazovanja, radno iskustvo, spol i dob (razdoblje 6 ili 12 mjeseci)	71
<i>Nova mogućnost 2022</i>	Zapošljavanje nezaposlenih osoba, starijih od 40 god. ili nižeg stupnja obrazovanja (NK, PK) ili dugoročno nezaposlena osoba (12 mj). Sufinanciranje zapošljavanja može trajati 6/12 mjeseci	23
<i>Sezonsko/Periodično zapošljavanje 2022</i>	Sufinanciranje zapošljavanja nezaposlenih osoba, bez obzira na stupanj obrazovanja, radno iskustvo i dob (razdoblje do 6 mjeseci)	15

<i>Ukupno</i>		506
---------------	--	------------

U prethodnoj tablici je naveden broj korisnika aktivnih mjera koji su financirani sukladno javnom pozivu u 2022.-oj godini, a prijava na Javni poziv, te potpisivanje gotovo svih ugovora je završeno u protekloj godini, a realizacija istih se nastavlja kroz tekuću godinu.

Također, u protekloj godini vršeno je kontinuirano praćenje i realizacija aktivnih mjera Programa iz prethodnih godina.

2.22. Programski dio Županijskog pravobraniteljstva ŽZH

Predmeti u radu

Po svim prednjim postupcima tijekom 2022. godine u radu je bilo ukupno 860 predmeta.

Tijekom 2022.godinezaprimljeno je 270 novih predmeta, a u radu je bilo 590 neriješenih predmeta iz prethodnih godina.

Tijekom godine riješeno je 355 predmeta, dok je ostalo neriješeno 505 predmeta.

U odnosu na 2021. godinu ukupno u radu je manje 13 predmeta, a što se tiče parničnih predmeta u tekućoj godini je više 1 predmet u odnosu na 2021. godinu. Što se tiče ovršnih predmeta u ovoj godini imali smo 43 predmeta manje u radu u odnosu na 2021. godinu.

Pregled predmeta po pojedinim oblastima:

Parnični postupak »P» zaprimljeno je 20 predmeta. Iz prethodnih godina bilo je 55 neriješenih predmeta, te je tako ukupno bilo 75 predmeta u radu, od kojih je 23 riješeno, a 52 ostalo neriješeno.

Ovršni postupak «I» tijekom 2022. godine zaprimljeno je 134 predmeta, iz prethodnih godina neriješen je 516 predmeta, tako da je ukupno u radu bio 650 predmeta, od kojih je 210 završenih, a 440 neriješenih predmeta.

U upravnom postupku «U» tijekom 2022. godine nije zaprimljen nijedan predmet, a iz prethodne godine nema neriješenih predmeta.

Vlastitih predmeta «ŽP» tijekom 2022.godine zaprimljeno je 75 predmeta, iz prethodnih godina neriješen je 1 predmet, dok je ukupno u radu bilo 76 predmeta, riješenih 75, a neriješen 1 predmet. Kod ovih predmeta nadležnost je vođenje upravne organizacije i administracije Županijskog pravobraniteljstva i drugih poslova vezanih za evidenciju vođenja poslova, te smo nastojali okončati sve zaprimljene predmete.

U 2022.godini ovom pravobraniteljstvu dostavljeno je 20 pismenih zahtjeva za davanje mišljenja, «M», neriješenih iz prethodnih godina je 0, ukupno u radu ima 20 predmeta, riješenih mišljenja ima 20, dok neriješenih mišljenja nema.

Kod ostalih predmeta «R» primljeno u 2022.godini je 21 predmet, neriješeno iz prethodnih godina 18, ukupno u radu bilo je 39 predmeta, od toga riješeno je 27 predmeta, a neriješeno 12 predmeta.

Predmeti "SU"

U 2022.godini nije bio zaprimljen niti jedan takav predmet.

U odnosu na zaštitu imovine i imovinskih interesa Županije i drugih tijela najvažniji je parnični postupak (P) u kojem postupku, uglavnom, Županija i druga županijska tijela se pojavljuju u svojstvu tuženika, gdje je tužbeni zahtjev u većini predmeta usmjeren na naplatu potraživanja

odnosno dugovanja i naknadu štete, (kao i potraživanja plaća iz radnih odnosa), te tužbi radi utvrđenja i uknjižbe nekretnina, sve na teret proračuna Županije.

U 2022. godini ukupna vrijednost pravomoćno završenih parničnih predmeta u kojima je Županija Zapadnohercegovačka tužena iznosi 1.567.776,19 KM, od tog iznosa uspjeli smo obraniti ŽZH, odnosno onemogućiti da se iz proračuna isplati iznos od 1.566.922,09 KM neosnovanih potraživanja.

Izgubili smo parnične sporove u iznosu od 854,10 KM, a radi se o dva izgubljena parnična predmeta s pravnim osobama S-LIST d.o.o. i ŠTAMPA PTT d.o.o.

Ukupna vrijednost svih parničnih predmeta u radu u kojima je Županija tužena stranka iznosi 3.857.709,73 KM. (Tu su i pravomoćno završeni parnični predmeti u 2022. godini). Radi se o sljedećim predmetima koji su u radu:

Anica Okuka – tužba radi naknade štete – vsp. 150.000,00 KM

JU „Veterinarski zavod HNŽ“ – tužba radi isplate – vsp. 223.062,00 KM

Ivana Lončar – tužba radi poništenja odluke – vsp. 20.000,00 KM

Ivan Matić – tužba radi utvrđenja i uknjižbe – vsp. 6.000,00 KM

Turistička zajednica ŽZH u stečaju – tužba radi isplate – vsp. 38.000,00 KM

Srećko Matić – tužba radi poništenja odluke i isplate- vsp. 76.605,00 KM

Mirjan Kordić – tužba radi zaštite prava iz radnog odnosa – vsp. 5.000,00 KM

Emilija Macan – tužba radi isplate – vsp. 4.473,50 KM

Božo Mandić – tužba radi naknade štete – vsp. 178.000,00 KM

Stipe Dugandžić – tužba radi utvrđenja i uknjižbe – vsp. 3.100,00 KM

Zvonimir Marić – tužba radi naknade štete – vsp. 2.550,00 KM

Žarko Zeljko – tužba radi naplate troškova postupka – vsp. 5.865,00 KM

Mira Jukić – tužba radi naknade nematerijalne štete – vsp. 12.000,00 KM

Mirjana Ereš – tužba radi utvrđenja – vsp. 3.100,00 KM

Nevenka Čavar – tužba radi utvrđenja – vsp. 3.001,00 KM

Pero Kožul – tužba radi poništenja rješenja – vsp. 31.000,00 KM

Pero Bebek – tužba radi utvrđenja – vsp. 3.100,00 KM

Violeta d.o.o. Grude – tužba radi naknade štete – vsp. 1.233.734,00 KM

Jerko Čilić – tužba radi naknade štete – vsp. 10.000,00 KM

Mira Vranješ – tužba radi isplate razlike plaće – vsp. 67.767,32 KM

Ivan Mikulić – tužba radi utvrđenja i uknjižbe – vsp. 10.000,00 KM

Gorana Galić – tužba radi poništenja odluke – vsp 5.000,01 KM

Dražan Anić – tužba radi povrede prava iz radnog odnosa – vsp 30.100,00 KM

Odvjetničko društvo Palameta – tužba radi isplate troškova kaznenog postupka – vsp 2.640,19 KM

Odvjetnici Vesna Pehar i Zoran Lesko – tužba radi isplate troškova kaznenog postupka – vsp 10.700,00 KM

Marinko Marušić – tužba radi utvrđenja – vsp 6.000,00 KM

Hepok Vinarija d.o.o.- tužba radi utvrđenja – vsp 50.000,00 KM

Vinko Bukić – tužba radi naknade štete – 39.450,73 KM

Dajana Jelić i dr. – tužba radi utvrđenja iz radnog prava – 50.100,00 KM

Ivan Brekalo – tužba radi isplate troškova – 8.042,00 KM

U 2022. godini ukupna vrijednost pravomoćno završenih parničnih predmeta u kojima je Županija Zapadnohercegovačka tužitelj protivpravnih i fizičkih osoba je 120.780,00 KM, a radi se o dva parnična predmeta u kojima su sporovi riješeni u našu korist radi isplate koncesijske naknade.

Ukupno u radu imamo još 4 parnična predmeta u kojima je Županija tužitelj radi isplate koncesijske naknade a vrijednost predmeta spora je 358.260,75 KM.

Što se tiče parničnih postupaka u izvješću za 2022. godinu primjećujemo da je malo pravomoćno završenih parničnih postupaka zbog posljedica koje i danas traju a uzrokovane su COVID – 19 virusom, a također stranke se teže odlučuju na pokretanje parničkog postupka protiv ŽZH ukoliko nisu sigurne u uspjeh u tom parničnom postupku.

U svezi problematike naknade štete iz kaznenih djela i oduzimanja protupravne imovinske koristi, kada je šteta element te protupravne imovinske koristi, bez obzira na odredbe kaznenog zakona F BiH-a, potrebno je istaći da je Županija Zapadnohercegovačka donijela svoj Zakon o oduzimanju nezakonito stečene imovine kaznenim djelom (N.N. ŽZH 24/15) kojim se uređuju uvjeti i postupak oduzimanja imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom u Županiji Zapadnohercegovačkoj, upravljanje privremeno i trajno oduzetom imovinom i utemeljenje mjerodavnog tijela za upravljanje oduzetom imovinom u Županiji. Sukladno prednjem, ističemo kako je ovo Pravobraniteljstvo zaprimilo samo jedan takav predmet koji još nije pravomoćan.

Najbitnija odredba ovog Zakona glasi da sva imovina koja je trajno oduzeta prema ovom Zakonu postaje vlasništvo Županije. S tim da trebamo naglasiti da sudovi moraju početi primjenjivati prednji zakon i to na način da točno preciziraju koja je to oduzeta imovinska korist, te točno je naznačiti kako bi privremeno Povjerenstvo, a kasnije Agencija za oduzimanje nezakonito stečene imovine moglo adekvatno postupiti po istima.

Ponovno ističemo da sudovi u kaznenim predmetima u kojima se kao obilježje kaznenog djela pojavljuje imovinska šteta ili stjecanje protupravne imovinske koristi sve na štetu županije upućuju županiju u parnicu da dokazuje štetu što u većini slučajeva formalno jeste zakonito, ali je oportuno i neučinkovito jer bi sudovi u tim slučajevima, po mišljenju pravobraniteljstva, te okrivljenike trebali obvezati za naknadu štete (utaja poreza, drugi fiskalnih prihoda, za protupravnu imovinsku korist, naknadu materijalne štete na stvarima i sl.), a za eventualni višak imovinsko pravni zahtjev uputiti u parnicu, što dalje znači da nominalni iznosi utaje, imovinske koristi, šteta na stvarima, jeste u svakom slučaju minimalna šteta, a županija bi u parnici mogla ostvarivati naplatu zakonskih zatezних kamata, naknadu drugih vidova štete i slično.

Kazneni zakon sankcionira protupravne radnje koje su dovele do štetne posljedice, što znači da bez štetne posljedice nema kaznenog djela, osim u slučajevima gdje zakon propisuje kažnjavanje za pokušaj i slično.

No, u kaznenom postupku suci rješavaju predmete s aspekta kaznenog prava i ne mare za naknadu štete, iako bi mogli jer se u svim tim predmetima vrše vještačenja ili na drugi način dokazuje visina štete ili pribavljena protupravna imovinska korist, a pogotovu što se svi troškovi za rad sudova i plaće, isplaćuju iz proračuna Županije.

Kada je riječ o kaznenim djelima s aspekta neplaćanja javnih prihoda, ponovno naglašavamo značaj i ovlasti Porezne uprave, sukladno Zakonu o poreznoj upravi i Pravilniku o procedurama prisilne naplate javnih i drugih prihoda, koja može brže i efikasnije rješavati taj problem.

Dakle isti po donošenju rješenja imaju pravo zasnovati zakonsku hipoteku, zaplijeniti imovinu, vršiti prodaju imovine radi naplate u veoma kratkim rokovima, što je bitno radi naplate jer iz iskustva kod ovakvih utaja poreza obično akteri ne rade s tim firmama prodaju imovinu ili su izvršili preregistraciju firmi, a u mnogim slučajevima je riječ o fiktivnim firmama.

Što se tiče predmeta „M“ (mišljenja) ističemo da smo ista davali u skladu sa zakonom, da smo poštivali rokove, da naša mišljenja ne obvezuju te smatramo da bi bilo uputno da Ministarstva vode računa o pribavljanju proceduralne potrebite dokumentacije kako bi Pravobraniteljstvo moglo sagledati sveukupno dokumentaciju i dati kvalitetno mišljenje.

Nadalje, i ono što trebamo istaći odnosi se na upis nekretnina sukladno Zakonu o stvarnim pravima. Naime, čl. 361. Zakona o stvarnim pravima (Sl. Novine F BiH br. 66/2013 i 100/13) Županijsko pravobraniteljstvo moglo je pokrenuti postupak upisa prava vlasništva na svim nekretninama na području ŽZH, za koje smatra da bi ŽZH trebala biti vlasnik. Tu spadaju šume, pašnjaci, šumska zemljišta, poljoprivredna zemljišta i nekretnine koje su bile u vlasništvu bivših društvenih - državnih poduzeća, a koji nisu privatizirani.

Sukladno prednje rečenom, Skupština ŽZH je dana 05. lipnja 2018.godine donijela Odluku o utvrđivanju prava vlasništva nad nekretninama u korist ŽZH (N.N. ŽZH br. 11/18) temeljem koje je Županijsko pravobraniteljstvo podnijelo zahtjeve za uknjižbu prava vlasništva nad nekretninama objavljenim u prednjoj Odluci, kod nadležnih Zemljišno - knjižnih ureda.

Za općinu Grude i Grad Ljubuški svi podneseni zahtjevi su pravomoćno odbijeni od strane Općinskog i Županijskog suda, te je izjavljena apelacija Ustavnom sudu BiH koji je istu odbio. Dok je za Grad Široki Brijeg odbijen je naš zahtjev, te je uložena apelacija Ustavnom sudu koja još nije riješena. Za općinu Posušje isti je odbijen, zbog čega je uložena žalba Županijskom sudu Široki Brijeg, a koja također nije riješena.

Tijekom 2022. godine zaprimili smo nekoliko tužbi u kojima fizičke osobe traže utvrđenje na nekretninama, odnosno priznavanje prava vlasništva temeljem posjeda na nekretninama, a u kojima su sudovi zauzimali različite stavove. U zadnje vrijeme sudovi su zauzeli stav da se radio imovini države BiH. Bez obzira na sve navedeno Pravobraniteljstvo je podnijelo zahtjev za upis posjeda na temelju Zakona o imovini Županije Zapadnohercegovačke, Zakon o upravljanju državnom imovinom, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o početnoj bilanci stanja poduzeća i banaka, Zakon o premjeru i katastru zemljišta i naše Odluke o utvrđivanju prava vlasništva na nekretninama u korist ŽZH za sve nekretnine na području „Konjsko bare“ o čemu smo Vladu izvijestili svojim dopisom. Također moramo istaći da smo na području Grada Ljubuškog uspjeli upisati u posjed oko 138 hektara poljoprivrednog zemljišta koje je bilo u posjedu poduzeća Hepok D.K.M. OOUR „Vinarija Ljubuški“, a nakon toga smo podnijeli zahtjev za upis prava vlasništva na navedenom zemljištu Općinskom sudu u Ljubuškom koji zahtjev još nije riješen.

U svome radu ovo pravobraniteljstvo i u parničnim i ovršnim predmetima, često, da bi dokazao u konkretnom predmetu neke činjenice i da bi uspio u konačnici u sporu, mora predlagati provođenje raznih vještačenja, tako da od strane suda dobivamo naredbe da uplatimo troškove istih, koji znaju biti i do visine 1.000,00 KM, a koji su nužni za završetak određenog postupka, gdje nailazimo na otpor od strane Ministarstva financija, koji tvrde da ne mogu izvršiti konkretnu uplatu jer se radi o depozitnom računu suda!

Predlažemo ministarstvu financija da sukladno pozitivnim financijskim propisima iznađu rješenje ovoga problema, kako ovo pravobraniteljstvo ne bi imalo štetnih posljedica u svome radu.

Što se tiče ovršnih predmeta pokrenuli smo ovrhu po pravomoćnim presudama protiv gotovo svih dužnika, kao što smo uložili prigovore i žalbe protiv ovršnih postupaka pokrenutih protiv Županije Zapadnohercegovačke.

Tijekom 2022. godine protiv Županije Zapadnohercegovačke kao ovršenika pokrenuto je ukupno 6 ovršenih postupaka, ukupna vrijednost tih predmeta je 10.611,37 KM. Radi se o

predmetima gdje je dozvoljena ovrha temeljem pravomoćne presude i pravomoćnih rješenja o dosudi troškova kaznenog postupka odvjeticima.

Mišljenja smo, kako sud u ovršnim postupcima postupa suprotno Zakonu o ovršnom postupku, a koji je predvidio da se ne mogu plijeniti stalna sredstva za rad Federacije, Županije, općine i javnog fonda, koja sredstva služe za obavljanje redovne djelatnosti.

Takva rješenja bez obzira na naše prigovore i žalbe potvrđuje Županijski sud, koja rješenja postaju pravomoćna i mogu ići ili idu na provođenje kod banke.

Također ističemo da u naplati troškova kaznenog postupka koje ovo Pravobraniteljstvo obavlja ima puno posla i troškova, te se gubi puno vremena i možemo reći da učinak takve naplate nije dovoljno efikasan. Problemi koji otežavaju završetak ovakvih postupaka vezani su za nedostatak potpunih podataka za ovršenike, kao što su adrese, JMBG, te imovinske kartice ovršenika i dr.

Ovo Pravobraniteljstvo nailazi na velike otpore od strane Suda vezano za rješenja koja donose za utvrđivanje pristojbene obveze. Naime, mnoga rješenja nemaju potrebite podatke, a koji podaci su neophodni za pokretanje ovršnog postupka.

Smatramo da sud poznaje pravo, pa samim tim i činjenicu da su ovakva rješenja napodobna za ovrhu. Svako doneseno rješenje kojim se utvrđuje da je netko dužan platiti pristojbenu obvezu donosi se na temelju pravomoćne presude koja mora sadržavati bar osnovne elemente (generalije). Županijsko pravobraniteljstvo pokušalo je i dalje pokušava pronaći rješenje na način da sami pokušavaju doći do predmetnih podataka, međutim mnogi predmeti su već u arhivi suda i to je praktički vrlo složen posao i pravobraniteljstvu je nemoguće doći do podataka tako da smo bili prinuđeni vraćati nepotpuna rješenja sudovima.

Što se tiče samog Zakona o sudskim pristojbama, većina ovih predmeta je u radu, većina nije završena, budući da je sam postupak naplate vrlo otežan.

Također ističemo da smo u svom radu zamijetili dosta predmeta gdje su pristojbeni obveznici strane fizičke i pravne osobe, a koja osobe bi trebale predujmiti troškove prije postupka, pa da se mogu naplatiti određeni troškovi, nažalost i tu su propusti, tako da je nemoguće pokrenuti ovršni postupak protiv istih, osim slanja opomene prema tim dužnicima.

Ovo pravobraniteljstvo se u ovim ovršnim postupcima susreće i sa drugim otežavajućim okolnostima, pa da ne nabrajamo posebno, ističemo jednu, a to je da nas sudovi obvezuju da mi plaćamo troškove provođenja ovršnog postupka, tako da gledajući sve ukupno, sve okolnosti vode na onemogućavanje, otežavanje i nezavršavanje u konačnosti samog ovršnog postupka.

Što se tiče naplate sudskih pristojbi, u ovoj godini uspjeli smo naplatiti 133.231,00 KM.

Radi razvidnog pregleda, pobrojani predmeti po navedenim parametrima su prikazani u sljedećoj tabeli:

Postupak	Primljeni u 2022.	Neriješeno iz prethodnih godina	Ukupno u radu	Riješeno	Neriješeno
« P » parnični predmeti	20	55	75	23	52

« I « ovršni predmeti	134	516	650	210	440
«ŽP « predmeti uprave pravobraniteljstvu	75	1	76	75	1
« R « ostali predmeti	21	18	39	27	12
« M « pravna mišljenja	20	0	20	20	0
« U « upravni predmeti	-	-	-	-	-
SU ovjera ugovora o otkupu stanova	-	-	-	-	-
UKUPNO:	270	590	860	355	505

Iz svega se može izvući zaključak u svezi organizacije rada ovog pravobraniteljstva da smo u dobroj mjeri ostvarili poslove iz svoje nadležnosti. Potrebno je istaći činjenicu da pravobranitelj ili zamjenici pravobranitelja za svaki predmet koji zastupa na sudu, od svih radnji u postupku, od odgovora na tužbu, pripremnog ročišta, glavne rasprave, te svih redovnih i izvanrednih pravni lijekova mora da bi uspio u parnici istraživati i prikupljati dokaze i činjenice, a što nam daje ulogu istražitelja, samom tom činjenicom naš je posao otežavajući i zahtjeva puno truda, rada, a pogotovo vremena, imajući u vidu činjenicu da svaku presudu moramo preuzeti osobno u sudovima.

Imajući u vidu ovu činjenicu smatramo da smo stručno i kvalitetno odradili sve poslove koji su se pojavili u radu, a o svim bitnim postupcima, pogotovo onima koji mogu imati utjecaj na proračun županije, pravovremeno su izvješteni Vladi i nadležna resorna ministarstva, s tim što se može uz sve ovo dodati iscrpni rad sa strankama s kojim po našem zakonu i nismo pozvani i morali uredovati.

Glede naše inicijative kojom smo tražili izmjenu članka 54. Zakona o ustanovama i cijeneći da je donesen Zakon o izmjenama Zakona o ustanovama (NN ŽZH 22/21) Vlada je Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o osnivanju javne ustanove Ceste Županije Zapadnohercegovačke (NN ŽZH 26/21) propisala da za poduzete obveze JU Ceste u pravnom prometu osnivač odgovara solidarno do visine osnivačkog uloga, odnosno do visine od 2.000,00 KM. No, smatramo da bi se trebalo propisati iza ostale ustanove na terenu Županije Zapadnohercegovačke do kojeg iznosa osnivač odgovara neograničeno solidarno.

Stručnu pravnu pomoć pružili smo svim ministarstvima i dr. tijelima uprave, školama, poduzećima i svima koji su zatražili našu pomoć.

Poredpismenih mišljenja u složenijim pravnim stvarima za koje je trebalo proučavanje propisa i dokumentacije, ovo pravobraniteljstvo je dalo mišljenja iz različitih oblasti prava i to kroz savjetovanja u uredu, a u žurnim stvarima i putem telefona.

Isto tako smo davali pravna mišljenja za predmete za koje ne postoji obveza, te smo pomogli tijelima koja su nam se obratila za pomoć.

Smatramo potrebnim istaći da smo se trudili da sve bude u zakonskim okvirima vodeći računa o zaštiti imovine županije.

Dakle, za ovakve poslove Pravobraniteljstvu pored redovnog zastupanja na Sudu je potrebno duplo vrijeme (a što nama predstavlja najveći problem).

Da bi pravobraniteljstvo moglo normalno obavljati svoje zadaće i poslove te valjano zastupati u postupku, ubuduće je potrebna još bolja suradnja od strane nadležnih tijela Županije prvenstveno u pravodobnoj dostavi zatraženih podataka i dokumentacije koja se odnosi na konkretan predmet odnosno spor, a sve u interesu i cilju uspješnog rješavanja pravnih stvari. Moramo naglasiti, da je izuzetno bitno ukoliko neko ministarstvo ili dr. tijelo uprave zaprime tužbu, žalbu, rješenje ili bilo koji drugi dokument na koji je bitno blagovremeno odgovoriti ili izjaviti pravni lijek, da nam se isti ubuduće odmah mora dostaviti kako bi ovo pravobraniteljstvo moglo pravodobno poduzeti konkretne pravne radnje u zadanim rokovima i bez propuštanja istih.

Naime, procesnim zakonima su određeni rokovi i ročišta za predlaganje i izvođenje određenih dokaza kao i davanja pismenih očitovanja i odgovora na tužbu, te bi se zbog neblagovremenosti u dostavi traženih podataka i dokumentacije od nadležnih tijela moglo doći u situaciju da se određeni dokaz ne može predložiti i izvesti radi čega bi mogle nastupiti štetne posljedice gubitka spora što može imati i određen imovinski karakter.

S obzirom na povećanje broja djelatnika, zatražili smo od Vlade jedan uredski prostor koji se nalazi u zgradi Raiffeisen banke na adresi Pobjenih franjevaca br. 3, na istom katu gdje je smješteno i Županijsko pravobraniteljstvo, smatramo da će se udovoljiti našem zahtjevu, budući da nam je prednji ured neophodan za redovno i efikasno obavljanje poslova.

3. NORMATIVNI DIO

a) Iz nadležnosti Skupštine Županije Zapadnohercegovačke

- Naziv propisa: Proračun Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu

Objavljen: Neizvršeno

Nositelj izrade: Ministarstvo financija

- Naziv propisa: Zakon o izvršavanju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu

Objavljen: Neizvršeno

Nositelj izrade: Ministarstvo financija

- Naziv propisa: Izmjene i dopune Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Objavljen: (Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke, broj: 19/22)

Nositelj izrade: Ministarstvo financija

- Naziv propisa: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Objavljen: (Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke, broj: 19/22)

Nositelj izrade: Ministarstvo financija

- **Naziv propisa: Izmjene i dopune Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu**
Objavljen: (Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke, broj: 32/22)
Nositelj izrade: Ministarstvo financija

- **Naziv propisa: Zakon o izmjeni Zakona o izvršavanju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu**
Objavljen: (Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke, broj: 32/22)
Nositelj izrade: Ministarstvo financija

- **Naziv propisa: Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o koncesijama**
Objavljen: ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 22/22)
Nositelj izrade: Ministarstvo gospodarstva ŽZH

- **Naziv propisa: Zakon o izmjenama Zakona o šumama**
Objavljen: ("Narodne novine ŽZH", broj: 19/22)
Nositelj izrade: Ministarstvo gospodarstva ŽZH

- **Naziv propisa: Zakon o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj**
Objavljen: Neizvršen
Nositelj izrade: Ministarstvo pravosuđa i uprave

- **Naziv propisa: Zakon o inspekcijama Županije Zapadnohercegovačke**
Objavljen: Neizvršen
Nositelj izrade: Ministarstvo pravosuđa i uprave

- **Naziv propisa: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji s djecom**
Objavljen: ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 9/22) izvršen van Programa rada
Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

- **Naziv propisa: Zakon o zaštiti na radu**
Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi
Prijedlog propisa upućen prema Vladi ŽZH 12. 8. 2022. godine

- **Naziv propisa: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji s djecom**
Objavljen: ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 9/22) izvršen van Programa rada
Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

- **Naziv propisa: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti**
Objavljen: ("Narodne novine ŽZH", broj: 19/22) – izvršen van Programa rada
Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

- **Naziv propisa: Zakon o zaštiti obitelji s djecom**
Objavljen: („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke”, broj: 2/22) - izvršen van Programa rada
Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi
- **Naziv propisa: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu**
Objavljen: Prijedlog propisa upućen prema Vladi ŽZH 12. 8. 2022. godine – izvršen van Programa rada
Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi
- **Naziv propisa: Zakon o mirnom rješavanju radnih sporova**
Objavljen: Prijedlog propisa upućen prema Vladi ŽZH 12. 8. 2022. godine
Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi
- **Naziv propisa: Zakon o reprezentativnosti sindikata i udruga poslodavaca**
Objavljen: Prijedlog propisa upućen prema Vladi ŽZH 12. 8. 2022. godine
Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi
- **Naziv propisa: Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o dopunskim pravima branitelja i članova njihovih obitelji**
Objavljen: („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke”, broj: 9/22)
Nositelj izrade: Ministarstvo hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata
- **Naziv propisa: Zakon o oružju i streljivu za 2023. godinu**
Objavljen: Neizvršen
Nositelj izrade: Ministarstvo unutarnjih poslova i Uprava policije MUP-a ŽZH
- **Naziv propisa: Zakon o mirnom okupljanju u ŽZH**
Objavljen: Neizvršen
Nositelj izrade: Ministarstvo unutarnjih poslova i Uprava policije MUP-a ŽZH
- **Naziv propisa: Zakon o zaštiti od požara**
Objavljen: Neizvršen
Nositelj izrade: Ministarstvo unutarnjih poslova i Uprava policije MUP-a ŽZH
- **Naziv propisa: Zakon o zapaljivim tekućinama i plinovima**
Objavljen: Neizvršen
Nositelj izrade: Ministarstvo unutarnjih poslova i Uprava policije MUP-a ŽZH
- **Naziv propisa: Zakon o prostornom uređenju**
Objavljen: Neizvršen
Nositelj izrade: Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša
- **Naziv propisa: Zakon o građenju**
Objavljen: Neizvršen
Nositelj izrade: Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša
- **Naziv propisa: Zakon o izmjeni Zakona o uporabi, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrada**

Objavljen: Neizvršen

Nositelj izrade: Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša

- Naziv propisa: Zakona o zaštiti okoliša ŽZH

Objavljen: Neizvršen

Nositelj izrade: Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša

- Naziv propisa: Zakon o zaštiti prirode ŽZH

Objavljen: Neizvršen

Nositelj izrade: Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša

- Naziv propisa: Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju

Objavljen: Neizvršen

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

- Naziv propisa: Zakon o obrazovanju odraslih u Županiji Zapadnohercegovačkoj

Objavljen: Neizvršen

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

- Naziv propisa: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj školi u Županiji Zapadnohercegovačkoj

Objavljen: Neizvršen

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

- Naziv propisa: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u srednjoj školi u Županiji Zapadnohercegovačkoj

Objavljen: Neizvršen

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

- Naziv propisa: Zakon o zaštiti kulturno-povijesne baštine

Objavljen: Neizvršen

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

- Naziv propisa: Zakon o muzejskoj djelatnosti

Objavljen: Neizvršen

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

- Naziv propisa: Zakon o mladima Županije Zapadnohercegovačke

Objavljen: Neizvršen

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

- Naziv propisa: Jedinstvena pravila za izradu pravnih propisa u tijelima uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj

Objavljen: Izvršen van Programa rada - neprogramirani

Nositelj izrade: Ministarstvo pravosuđa i uprave

- Naziv propisa: Odluka o privremenom financiranju Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje siječanj - ožujak 2023. godine

Objavljen: Neizvršen

Nositelj izrade: Ministarstvo financija

- Naziv propisa: Strategija razvoja obrazovanja i znanosti

Objavljen: Neizvršen

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

- Naziv propisa: Strategija razvoja mladih

Objavljen: Neizvršen

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

- Naziv propisa: Program razvoja zaštite i spašavanja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Županiji Zapadnohercegovačkoj za razdoblje od 2022. do 2028. godine

Objavljen: Neizvršen

Nositelj izrade: Uprava civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke

b) Iz nadležnosti Vlade Županije Zapadnohercegovačke

- Naziv propisa: Uredba o Uredu predsjednika Vlade ŽZH

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke”, broj: 17/22

Nositelj izrade: Ministarstvo pravosuđa i uprave

- Naziv propisa: Uredba o izmjenama Uredbe o činovima policijskih službenika

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke”, broj: 29/22)

Nositelj izrade: Ministarstvo unutarnjih poslova

- Naziv propisa: Uredba o izmjeni i dopunama Uredbe o organiziranju službi zaštite i spašavanja u Županiji Zapadnohercegovačkoj

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke”, broj: 15/21 23/20

Nositelj izrade: Uprava civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke

- Naziv propisa: Dokument okvirnog proračuna 2023. – 2025.

Objavljen: Na web stranici Ministarstva financija

Nositelj izrade: Ministarstvo financija

- Naziv propisa: Smjernice ekonomske i fiskalne politike Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2023. – 2025.

Objavljen: Na web stranici Ministarstva financija

Nositelj izrade: Ministarstvo financija

- Naziv propisa: Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o naknadama iz osnova materijalnih prava uposlenih kod korisnika Proračuna u ŽZH

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 16/22

Nositelj izrade: Ministarstvo financija

- Naziv propisa: Odluka o utvrđivanju visine i načinu isplate naknade za korištenje godišnjeg odmora (regres) za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 21/22

Nositelj izrade: Ministarstvo financija

- Naziv propisa: Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenta za plaće rukovodećih i ostalih državnih službenika u županijskim tijelima državne službe

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 29/22

Nositelj izrade: Ministarstvo financija

- Naziv propisa: Odluka o redovitom godišnjem popisu imovine, obveza i potraživanja ŽZH na dan 31. 12. 2021. godine

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 33/22

Nositelj izrade: Ministarstvo financija

- Naziv propisa: Odluka o odobravanju jednokratne novčane pomoći uposlenicima svih proračunskih korisnika u Županiji Zapadnohercegovačkoj

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 34/22

Nositelj izrade: Ministarstvo financija

- Naziv propisa: Odluka o izdvajanju sredstava jedinicama lokalne samouprave s pozicije “Tekući prijenosi za objekte vodnog gospodarstva” utvrđene Proračunom ŽZH za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 16/22

Nositelj izrade: Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke

- Naziv propisa: Odluka o donošenju Plana utroška sredstava “Tekući prijenosi za objekte vodnog gospodarstva“ za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 17/22

Nositelj izrade: Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke

- Naziv propisa: Odluka o donošenju Programa utroška sredstava “Tekući prijenosi za poticaje u poljoprivredi i ruralnom razvitku“ za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 8/22i 25/22

Nositelj izrade: Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke

- Naziv propisa: Odluka o davanju suglasnosti na Naputak za ostvarivanje prava na potpore u poljoprivredi za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 13/22

Nositelj izrade: Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke

- **Naziv propisa: Odluka o donošenju Programa utroška sredstava "Tekući prijenosi za suzbijanje zaraznih bolesti" za 2022. godinu**
Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 8/22
Nositelj izrade: Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke
- **Naziv propisa: Odluka o donošenju Programa utroška sredstava "Tekući prijenosi za poticanje razvoja gospodarstva u ŽZH" u 2022. godini**
Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 16/22
Nositelj izrade: Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke
- **Naziv propisa: Odluka o davanju suglasnosti na Program utroška sredstava "Tekući prijenosi za zaštitu, unapređenje i podizanje novih šuma i za ruralni razvoj" utvrđenih Proračunom ŽZH za 2022. godinu**
Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 9/22
Nositelj izrade: Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke
- **Naziv propisa: Odluka o donošenju Programa utroška sredstava "Tekući prijenosi za koncesije" utvrđenih Proračunom za 2022. godinu**
Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 9/22
Nositelj izrade: Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke
- **Naziv propisa: Odluka o donošenju Programa opskrbe vodom za piće na prostoru ŽZH i Program opskrbe vodom za piće na prostoru ŽZH**
Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 3/22
Nositelj izrade: Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke
- **Naziv propisa: Odluka o kategorizaciji lokalnih cesta**
Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 29/22
Nositelj izrade: Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke
- **Naziv propisa: Odluka o donošenju boravišne pristojbe za 2023. godinu**
Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 33/22
Nositelj izrade: Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke
- **Naziv propisa: Odluka o korištenju sredstava "Kapitalni izdaci - nabava opreme" sa podračunom za zaštitu, unapređenje i podizanje novih šuma i za ruralni razvoj utvrđenih Proračunom ŽZH za 2022. godinu**
Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 23/22
Nositelj izrade: Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke
- **Naziv propisa: Odluka o osnivanju javnog poduzeća „Plinovod južna interkonekcija,, d.o.o**
Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 26/22
Nositelj izrade: Ministarstvo pravosuđa i uprave
- **Naziv propisa: Odluka o raspisivanju i provedbi javnog natječaja za izbor i imenovanje na poziciji branitelj Zavoda u Županijskom zavodu za pravnu pomoć**
Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“ broj: 28/22

Nositelj izrade: Ministarstvo pravosuđa i uprave

- **Naziv propisa: Rješenje o razrješenju Povjerenstva za upravljanje oduzetom imovinom**
Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke” broj: 18/22
Nositelj izrade: Ministarstvo pravosuđa i uprave
- **Naziv propisa: Rješenje o imenovanju Povjerenstva za oduzimanje nezakonito stečene imovine**
Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke” broj: 18/22
Nositelj izrade: Ministarstvo pravosuđa i uprave
- **Naziv propisa: Rješenje o razrješenju branitelja Zavoda u Županijskom zavodu za pravnu pomoć**
Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke” broj: 32/22
Nositelj izrade: Ministarstvo pravosuđa i uprave
- **Naziv propisa: Odluka o izmjeni Odluke o utvrđivanju osnovice i visine za naknade iz Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji s djecom**
Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 6/22
Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi
- **Naziv propisa: Odluka o prestanku korištenja Kolektivnog centra „DUBRAVA“ za alternativni smještaj raseljenih osoba**
Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 6/22
Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi
- **Naziv propisa: Odluka o privremenoj Listi lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke, kao i načinu njihovog propisivanja i izdavanja**
Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 18/22
Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi
- **Naziv propisa: Odluka o Programu zapošljavanja vježbenika u 2022. godini u županijskim tijelima uprave, županijskim upravnim organizacijama i drugim službama i tijelima Županije Zapadnohercegovačke**
Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 23/22
Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi
- **Naziv propisa: Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o privremenoj Listi lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke, kao i načinu njihovog propisivanja i izdavanja**
Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 24/22
Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi
- **Naziv propisa: Odluka o davanju suglasnosti na Odluku o isplati dijela sredstava za investicije u zdravstvu Domu zdravlja Posušje**
Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 9/22
Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

- Naziv propisa: Odluka o davanju suglasnosti na Odluku o isplati dijela sredstava za investicije u zdravstvu Domu zdravlja Ljubuški

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 11/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

- Naziv propisa: Odluka o davanju suglasnosti na Odluku upravnog vijeća Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke o otpisu stalnih sredstava

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 13/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

- Naziv propisa: Odluka o davanju suglasnosti na ispravke Financijskog plana Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 13/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

- Naziv propisa: Odluka o davanju suglasnosti na Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 14/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

- Naziv propisa: Odluka o davanju suglasnosti na Odluku o sklapanju Ugovora s Domom za djecu ometenu u tjelesnom ili psihičkom razvoju „Marija naša nada“ za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 25/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

- Naziv propisa: Odluka o davanju suglasnosti na Odluku o sklapanju Ugovora s Javnom ustanovom Edukacijsko-rehabilitacijski centar za djecu, mlade i odrasle osobe s teškoćama u razvoju Ljubuški za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 25/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

- Naziv propisa: Odluka o raspisivanju i provedbi Javnog oglasa za predlaganje kandidata u Upravni odbor Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje iz Županije Zapadnohercegovačke

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 28/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

- Naziv propisa: Odluka o davanju suglasnosti na Odluku o isplati dijela sredstava za investicije u zdravstvu predviđene Financijskim planom Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 29/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

- Naziv propisa: Odluka o davanju suglasnosti na izmjene i dopune Financijskog plana Službe za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu i procjenu plana za 2023. i 2024. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 29/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

-Naziv propisa: Odluka o davanju suglasnosti na Odluku o izvršenju izmjena i dopuna Financijskog plana Službe za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 34/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

-Naziv propisa: Odluka o davanju suglasnosti na Financijski plan Službe za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu i procjenu plana za 2024. i 2025. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 34/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

-Naziv propisa: Odluka o davanju suglasnosti na Odluku o izvršenju Financijskog plana Službe za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 34/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

-Naziv propisa: Odluka o davanju suglasnosti na Rebalans Financijskog plana Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 34/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

-Naziv propisa: Odluka o davanju suglasnosti na Odluku o izvršenju Rebalansa Financijskog plana Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 34/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

-Naziv propisa: Odluka o davanju suglasnosti na Financijski plan Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu i procjenu za 2024. i 2025. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 34/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

-Naziv propisa: Odluka o utvrđivanju novčane potpore ženi – majci koja nije u radnom odnosu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 24/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

-Naziv propisa: Odluka o utvrđivanju visine dodatka za treće i svako sljedeće dijete u obitelji

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 24/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

-Naziv propisa: Odluka o utvrđivanju osnovice i visine za naknade iz Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji s djecom

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 24/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

-Naziv propisa: Odluka o odobravanju isplate sredstava Edukacijsko-rehabilitacijskom centru za djecu, mlade i odrasle osobe Bučine Ljubuški utvrđene Proračunom ŽZH za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 9/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

-Naziv propisa: Odluka o programu zapošljavanja vježbenika srednje i visoke stručne spreme za 2022. godinu u županijskim tijelima uprave, županijskim upravnim organizacijama i drugim službama i tijelima Županije Zapadnohercegovačke

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 23/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

-Naziv propisa: Odluka o odobravanju isplate sredstava Hospiciju Doma zdravlja Ljubuški utvrđenih Proračunom ŽZH za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 28/22

Nositelj izrade: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi

- Naziv propisa: Odluka o Programu utroška sredstva s kriterijima raspodjele sredstva „Tekući prijenosi za udruge branitelja“ utvrđenog Proračunom Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 15/21

Nositelj izrade: Ministarstvo hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata

- Naziv propisa: Odluka o jednokratnoj potpori korisnicima novčane egzistencijalne naknade uslijed rasta indeksa potrošačkih cijena

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 24/22 i 15/21

Nositelj izrade: Ministarstvo hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata

- Naziv propisa: Odluka o donošenju Programa utroška sredstava "Tekući prijenosi za zaštitu okoliša" sukladno Zakonu o izvršenju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 2/23

Nositelj izrade: Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša

- Naziv propisa: Odluka o Programu utroška sredstava „Tekući prijenosi za programe kulture“ utvrđenih Proračunom Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 9/22 – izvršen izvan Programa rada

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

- Naziv propisa: Odluka o Programu utroška sredstava „Tekući prijenosi za šport“ utvrđenih Proračunom Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 9/22 – izvršen izvan Programa rada

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

- Naziv propisa: Odluka o utvrđivanju kriterija raspodjele sredstava gradovima i općinama u Županiji Zapadnohercegovačkoj za sufinansiranje prijevoza učenika utvrđenih Proračunom Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 11/22 – izvršen izvan Programa rada

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

- Naziv propisa: Odluka o isplati sredstava „Tekući prijenosi knjižnicama“ iz Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Objavljena: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 14/22 – izvršen izvan Programa rada

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

- Naziv propisa: Odluka o prijenosu sredstava utvrđenih Proračunom Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu gradovima i općinama u Županiji Zapadnohercegovačkoj za sufinansiranje prijevoza učenika

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 16/22 – izvršen izvan Programa rada

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

- Naziv propisa: Odluka o isplati sredstava „Tekući prijenosi galerijama i muzejima: Humac, Široki Brijeg, Posušje, i Hrvatska franjevačka arheološka zbirka „Sveti Stjepan Prvomučenik“ Gorica iz Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 16/22 – izvršen izvan Programa rada

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

- Naziv propisa: Odluka o raspoređivanju sredstava „Tekući prijenosi za Sveučilište u Mostaru, Studentski centar u Mostaru, Zavod za odgoj i obrazovanje“ utvrđenih Proračunom Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 16/22 – izvršen izvan Programa rada

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

- Naziv propisa: Odluka o kriterijima i odobravanju isplate sredstava s pozicije „Tekući prijenosi za odgoj i obrazovanje djece s poteškoćama u razvoju“ utvrđenih Proračunom Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 17/22 – izvršen izvan Programa rada

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

- Naziv propisa: Odluka o korištenju sredstava „Kapitalni izdaci – nabava udžbenika“ utvrđenih Proračunom Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 17/22 – izvršen izvan Programa rada

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

-Naziv propisa: Odluka o isplati sredstava „Tekući prijenosi za programe kulture“ utvrđenih Proračunom Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 20/22 – izvršen izvan Programa rada

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

-Naziv propisa: Odluka o isplati sredstava „Tekući prijenosi za šport“ utvrđenih Proračunom Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 20/22

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

-Naziv propisa: Odluka o davanju suglasnosti na Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrazovanja, znanost, kulture i športa Županije Zapadnohercegovačke

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 25/22 i 29/22. – izvršen izvan Programa rada

Nositelj izrade: Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

-Naziv propisa: Izvješće o korištenju financijskih sredstava ostvarenih na temelju naknade za zaštitu od požara i vatrogastvo za 2021. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“ broj: 5/21

Nositelj izrade: Uprava civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke

- Naziv propisa: Izvješće o korištenju sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća u 2021. godini

Objavljen: Službene novine Federacije BiH broj: 4/12, 80/13, 20/20

Nositelj izrade: Uprava civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke

- Naziv propisa: Plan korištenja financijskih sredstava ostvarenih na temelju naknade za zaštitu od požara i vatrogastvo za 2022. godinu

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“ broj: 5/21

Nositelj izrade: Uprava civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke

- Naziv propisa: Odluka o donošenju Programa rada za izradu Plana zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća Županije Zapadnohercegovačke

Objavljen: Službene novine Federacije BiH, broj: 8/11

Nositelj izrade: Uprava civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke

-Naziv propisa: Odluka o usvajanju Smjernica za planiranje rada županijskih tijela za razdoblje 2023. - 2025. godine

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 9/22

Nositelj izrade: Ured Vlade za EU integracije

-Naziv propisa: Zaključak o usvajanju Godišnjeg izvješća o razvoju s Izvješćem o provedbi Strategije za 2021. godinu, broj 01-1067-1/22-137, koji je donijela Vlada Županije Zapadnohercegovačke na 137. sjednici, održanoj 13. listopada 2022. godine

Objavljen:

Nositelj izrade: Ured Vlade za EU integracije

-Naziv propisa: Rješenje o razrješenju Tima za monitoring provedbe Protokola o suradnji između Vlade Županije Zapadnohercegovačke i Projekta integrirarnog lokalnog razvoja

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 29/22

Nositelj izrade: Ured Vlade za EU integracije

-Naziv propisa: Plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća Županije Zapadnohercegovačke

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke” broj: 15/21 23/20 i

Službene novine Federacije 8/11

Nositelj izrade: Uprava civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke

-Naziv propisa: Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o naknadama iz osnova materijalnih prava uposlenih kod korisnika Proračuna u Županiji Zapadnohercegovačkoj

Objavljen: „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke”, broj: 16/22

Nositelj izrade: Ministarstvo financija

- Naziv propisa: Smjernice ekonomske i fiskalne politike Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2023. - 2025. godine

Objavljen: na službenoj stranici Ministarstva financija

Nositelj izrade: Ministarstvo financija

- Naziv propisa: Dokument okvirnog proračuna Županije Zapadnohercegovačke 2023. - 2025. godine

Objavljen: na službenoj stranici Ministarstva financija

Nositelj izrade: Ministarstvo financija

4. TEMATSKI DIO

-Naziv materijala: Izvješće o radu Ministarstva financija Županije Zapadnohercegovačke za 2021. godinu

Usvojeno: Na 120. sjednici Vlade

-Naziv materijala: Program rada Ministarstva financija Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Usvojeno: Na 115. sjednici Vlade

-Naziv materijala: Izvješće o radu Ministarstva unutarnjih poslova i Uprave policije Županije Zapadnohercegovačke za 2021. godinu

Usvojeno: Na sjednici Vlade

-Naziv materijala: Plan i program rada Ministarstava unutarnjih poslova i Uprave policije Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu

Usvojeno: Na sjednici Vlade

-Naziv materijala: Izvješće o radu Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i športa Županije Zapadnohercegovačke za 2021. godinu

Usvojeno: Na sjednici Vlade

- Naziv materijala: Program rada Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i športa Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

Usvojeno: Na sjednici Vlade

-Naziv materijala: Izvješće o radu Ministarstva gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke za 2021. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

-Naziv materijala: Program rada Ministarstva gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

-Naziv materijala: Izvješće o realizaciji novčanih potpora za poljoprivredu i ruralni razvitak

Usvojeno: na sjednici Vlade

-Naziv materijala: Izvješće Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za sredstva za zaštitu, unaprjeđenje i podizanje novih šuma i za ruralni razvoj,, utvrđenim Proračunom ŽZH za 2021. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

-Naziv materijala: Izvješće o radu Ministarstva pravosuđa i uprave Županije Zapadnohercegovačke za 2021. godinu

Usvojeno: na 119. sjednici Vlade

-Naziv materijala: Program rada Ministarstva pravosuđa i uprave Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu

Usvojeno:

-Naziv materijala: Izvješće o radu Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke za 2021. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

- Naziv materijala: Program rada Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

-Naziv materijala: Izvješće o namjenskom utrošku sredstava dodijeljenih na temelju Odluke o raspodjeli sredstava udrugama za 2022. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

-Naziv materijala: Izvješće o inspekcijskom nadzoru i kontroli namjenskog trošenja sredstava namijenjenih za ostvarivanje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu

Usvojeno: na sjednici Vlade

- Naziv materijala: Izvješće o kompletnoj evidenciji o korisnicima koji su ostvarili pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu i o izvršenim isplatama

Usvojeno: na sjednici Vlade

-Naziv materijala: Izvješće o radu Ministarstva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata za 2021. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

- Naziv materijala: Program rada Ministarstva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu

Usvojeno:

-Naziv materijala: Izvješće o radu Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke za 2021. godinu

Usvojeno: na 120. sjednici Vlade

-Naziv materijala: Program rada Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu

Usvojeno: Na sjednici Vlade

- Naziv materijala: Izvješće o stanju u prostoru

Usvojeno: nije realizirano

- Naziv materijala: Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru

Usvojeno: nije realizirano

-Naziv materijala: Izvješće o radu Ureda Vlade Županije Zapadnohercegovačke za europske integracije za 2021. godinu

Usvojeno: na 119. sjednici Vlade

- Naziv materijala: Godišnje izvješće o razvoju s Izvješćem o provedbi Strategije za 2021. godinu

Usvojeno: na 137. sjednici Vlade

-Naziv materijala: Program rada Ureda Vlade Županije Zapadnohercegovačke za europske integracije za 2023. godinu

Usvojeno: na 148. sjednici Vlade

-Naziv materijala: Izvješće o radu Zavoda za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke za 2021. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

-Naziv propisa: Program rada Zavoda za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

-Naziv materijala: Izvješće o radu Županijskog arhiva Široki Brijeg za 2021. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

- Naziv materijala: Program rada Županijskog arhiva Široki Brijeg za 2023. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

- Naziv materijala: Izvješće o radu Uprave za inspekcijske poslove za 2021. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

- Naziv materijala: Izvješće o radu Uprave za inspekcijske poslove za razdoblje siječanj – lipanj 2022. godine

Usvojeno:

- Naziv materijala: Program rada Uprave za inspekcijske poslove za 2023. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

- Naziv materijala: Izvješće o radu Županijskog zavoda za pravnu pomoć za 2021. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

- Naziv materijala: Izvješće o radu Ureda za zakonodavstvo Vlade Županije Zapadnohercegovačke za 2021. godinu

Usvojeno: na 119 sjednici Vlade

- Naziv materijala: Program rada Ureda za zakonodavstvo Vlade Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

- Naziv materijala: Izvješće o radu Županijskog zavoda za pravnu pomoć za 2022. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

- Naziv materijala: Izvješće o radu JU Razvojna agencija ŽZH - HERAG za 2021. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

- Naziv materijala: Program rada JU Razvojna agencija ŽZH - HERAG za 2023. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

- Naziv materijala: Izvješće o radu Uprave civilne zaštite ŽZH za 2021. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

- Naziv materijala: Program rada Uprave civilne zaštite ŽZH za 2023. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

- Naziv materijala: Izvješće o radu Agencije za privatizaciju u ŽZH za 2021. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

- Naziv materijala: Program rada Agencije za privatizaciju u ŽZH za 2023. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

- Naziv materijala: Izvješće o radu Uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove za 2021. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

-Naziv materijala: Program rada Uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove za 2023. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

-Naziv materijala: Izvješće o radu Zavoda za poljoprivredu ŽZH za 2021. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

-Naziv materijala: Program rada Zavoda za poljoprivredu ŽZH za 2023. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

-Naziv materijala: Izvješće o radu Uprave civilne zaštite ŽZH za 2021. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

-Naziv materijala: Program rada Uprave civilne zaštite ŽZH za 2023. godinu

Usvojeno: na sjednici Vlade

5. KAPITALNI PROJEKTI

5.1. Kapitalni projekti Ministarstva unutarnjih poslova Županije Zapadnohercegovačke

U 2022. godini nije bilo kapitalnih projekata koje provodi Ministarstvo.

5.2. Kapitalni projekti Ministarstva gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke

Kandidiranih i u implementaciji projekata za Program javnih investicija u Županiji Zapadnohercegovačkoj u 2022. godini ukupno je 15, od kojih je 8 kandidiranih projekata ukupne vrijednosti 20.786.342,33 KM, dok je 7 projekata u implementaciji ukupne vrijednosti 27.659. 099,97 KM. Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa Županije Zapadnohercegovačke kandidiralo je 3 projekta: Poduzetna škola, Unaprjeđenje srednjeg strukovnog obrazovanja u Županiji Zapadnohercegovačkoj i Škola za budućnost, ukupne vrijednosti 8.214. 834,67 KM.

Grad Široki Brijeg kandidirao je 5 projekata: Izgradnja kružnog toka na raskrižju kod Druge osnovne škole, Izgradnja stanice za pretovar i sortiranje komunalnog otpada, Izgradnja prometnice Trn – Belušine - Mokro, Uređenje komunalne infrastrukture u gospodarskoj zoni

Knešpolje i Izgradnja vodovoda u Dobrkovićima. Ukupna vrijednost kandidiranih projekata je 4.400.000,00 KM, a projekti u implementaciji su ukupne vrijednosti 1.700. 000,00 KM.

Općina Ljubuški kandidirala je 1 projekt: Kanalizacijska mreža zapadni krak. Ukupna vrijednost projekta je 4.000. 000,00 KM.

Općina Posušje kandidirala je 4 projekta: Prečistač pitke vode, Kanalizacijski sustav I faza, Izgradnja vodoopskrbnog sustava Vir i Izgradnja vodoopskrbnog sustava Rakitno, ukupne vrijednosti 27. 682. 191,00 KM.

Općina Grude kandidirala je 2 projekta u implementaciji: Sanacija uređaja za prečišćavanje otpadnih voda Grude i Izgradnja edukacijsko-rehabilitacijskog centra za djecu i mlade s poteškoćama u razvoju, ukupne vrijednosti 2.448.416,48 KM.

Plan i načina financiranja kandidiranih projekata za Program javnih investicija u Županiji Zapadnohercegovačkoj za razdoblje 2023. – 2025. godine je 8 (osam) projekata koji imaju sljedeću strukturu: domaća sredstva iznose 20.786.342,33 KM, od čega su proračunska sredstva 4.308.575,38 KM ili 21%, vlastita sredstva 2.533.734,40 KM ili 12% i domaći grantovi 13.944.032,55 KM ili 67 % ukupnih sredstava. Planirano je u razdoblju 2023. -2025. godine na projekt u implementaciju za Županiju Zapadnohercegovačku utroši ukupno 27.659.099,97 KM. Od planiranih ulaganja za ovo razdoblje domaća sredstva iznose 27.659.099,97 KM, od čega su proračunska sredstva 5.635.019,00 KM ili 20 % i domaći grantovi 22.024.080,97 KM ili 80 % sredstava.

5.3. Kapitalni projekti Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i športa Županije Zapadnohercegovačke

Nabava udžbenika za učenike osnovnih škola: U izvještajnom razdoblju nabavljeni su radni materijali za učenike prvih razreda osnovnih škola i razlika udžbenika koji su bili potrebni za ostale razrede osnovnih škola u odnosu na ranije nabavljene udžbenike, kao i nabava didaktičkog materijala za tri osnovne škole.

5.4. Kapitalni projekti Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke

U 2022. godini nije bilo kapitalnih projekata koje provodi Ministarstvo.

5.5. Kapitalni projekti Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke

Sufinanciranje projekata za zaštitu okoliša - Proračunom Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu, Razdjel 17, Glava 010001, Ekonomski kod 614300, predviđena su sredstva „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“ u iznosu od 900.000,00 KM („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj 31/21).

Ministarstvo je u travnju 2022. godine pripremlilo Prijedlog Odluke o donošenju Programa utroška sredstava "Tekući prijenosi za zaštitu okoliša" utvrđenih Proračunom Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu. Odluka je usvojena na 123. sjednici Vlade ŽZH, održanoj dana 27. travnja 2022. godine, i objavljena u „Narodnim novinama Županije Zapadnohercegovačke“ broj: 14/22.

Ministarstvo je nastavilo dosadašnju suradnju zajedničkog financiranja i realizacije projekata s drugim izvorima kroz kategoriju „Sufinanciranje projekata koji su kandidirani iz drugih izvora (Fonda za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine, Federalnog ministarstva prostornog planiranja, UNDP-a i drugih investitora)“ u iznosu od 480.000,00 KM. Uspješna suradnja ostvarena je za ukupno 12 projekata.

Za sufinanciranje troškova izgradnje komunalne infrastrukture i nabavke komunalne opreme za upravljanja otpadom planirana su sredstva u iznosu od 150.000,00 KM. Sredstva su dodijeljena za modernizaciju i nabavku voznog parka komunalnih poduzeća jedinica lokalne samouprave.

Ministarstvo je u svibnju raspisalo javni poziv za prikupljanje zahtjeva za sufinanciranje projekata za zaštitu okoliša u iznosu od 100.000,00 KM. U propisanom roku pristigla su 32 projekta, koja su ocjenjena bodovanjem od strane Stručnog povjerenstva. Odbačeno je sedam projekata i napravljena je bodovna lista. Odlukom o utrošku sredstava odabrano je 25 projekata za sufinanciranje. S korisnicima sredstava Ministarstvo je potpisalo ugovore o međusobnim pravima i obvezama.

Za izradu projektne dokumentacije u svrhu realizacije projekata za postizanje veće energetske učinkovitosti i nadzor nad istim osigurana su sredstva u iznosu od 50.000,00 KM.

Za financiranje projekata po ugovorima iz 2021. godine osigurana su sredstva u iznosu od 30.000,00 KM.

Planirana interventna sredstva za zaštitu okoliša u iznosu od 90.000,00 KM je dodijelio ministar na temelju utvrđenih kriterija posebnom Odlukom.

Obzirom da općine nisu dostavile prioritetnu projektну dokumentaciju u svrhu realizacije projekata za postizanje veće energetske učinkovitosti i nadzor nad istim u planiranom iznosu, a u međuvremenu su iskazane potrebe za sufinanciranje projekata koji su kandidirani iz drugih izvora, sredstva su raspoređena temeljem iskazanih potreba sufinanciranja projekata koji su kandidirani iz kategorije „Sufinanciranje projekata koji su kandidirani iz drugih izvora (Fonda za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine, Federalnog ministarstva prostornog planiranja, UNDP-a i drugih investitora)“ te su tako sredstva za tu kategoriju iznosila 525.426,50KM umjesto početno planiranih 480.000,00 KM.

Realizacija projekata energetske učinkovitosti u Županiji Zapadnohercegovačkoj

Na temelju višegodišnje suradnje s UNDP-om i potpisanog Sporazuma o sufinanciranju s Razvojnim programom Ujedinjenih naroda te uz potporu Fonda za zaštitu okoliša i Federalnog ministarstva prostornog uređenja sudjelovali smo u projektima energetske učinkovitosti kroz koje smo podržali izgradnju štedne LED rasvjete u pojedinim Mjesnim zajednicama, kao i u projektu “Povećanje ulaganja u javne objekte sa niskom stopom emisije ugljika” te smo na taj način sufinancirali projekte utopljanja sljedećih javnih objekata:

Osnovna škola fra Petra Bakule, općina Posušje

Gradska športska dvorana, općina Grude

Sanacija športske dvorane “Pecara”, grad Široki Brijeg

Hrvatsko plinarsko društvo “Pločno”, općina Posušje

Provedba mjera iz detaljnog energetskog pregleda, općina Grude

Taekwondo dom “Poskok”, općina Posušje

Gradska galerija Ljubuški, grad Ljubuški

Osnovna škola Čitluk, općina Posušje

Podatci o uplaćenim sredstvima za zaštitu okoliša u 2022. godini.

Na temelju mjesečnih izvješća Ministarstva financija, Sektor za zaštitu okoliša je analizirao prikupljene podataka o uplaćenim sredstvima za zaštitu okoliša u 2022. godini na posebni transakcijski račun. Financijska sredstva za zaštitu okoliša su ostvarena povratom od strane Fonda za zaštitu okoliša FBiH u iznosu od 70% od ukupno prikupljenih sredstava za zaštitu okoliša na prostoru Županije Zapadnohercegovačke. Analizom je utvrđeno sljedeće: Ukupno prikupljena namjenska sredstava u 2022. godini za Županiju Zapadnohercegovačku su u iznosu 876.001,62 KM, dok su prikupljena sredstva za 2021. godinu u iznosu od 866.306,78 KM.

Razvidno je da je došlo do povećanja prikupljenih sredstava u iznosu od 9.624,84 KM u 2022. godini.

U sljedećoj tablici prikazana su prikupljena sredstva razvrstana po općinama i gradovima u 2022. godini:

Općina GRUDE	160.291,13	18,30 %
Općina POSUŠJE	185.952,56	21,20 %
Grad LJUBUŠKI	236.448,82	27 %
Grad ŠIROKI BRIJEG	293.309,11	33,5 %
U K U P N O	876.001,62 KM	

5.6. Kapitalni projekti Zavoda za javno zdravstvo

Kapitalni izdaci u 2022. godini :

- uredski namještaj 7.020,00 KM (nabavljen dio uredskih stolova i ormara kako je predviđeno, faza: realizirano)
- oprema za prijenos podataka i glasa 504,80 KM (nabavljen službeni mobitel za potrebe rada Zavoda, faza: realizirano)
- ostale uredske mašine 429,30 KM (nabavljen hladnjak za potrebe izrade sanitarnih knjižica, faza: realizirano)
- motorno vozilo 28.000,00 KM (nabavljen službeni automobil za potrebe rada Zavoda)
- medicinska oprema 581,25 KM (nabavljen visoki stol za obavljanje preventivnih ultrazvučnih pregleda, faza: realizirano)
- klima uređaji 2.476,81 KM (nabavljene dvije (2) klime za nove uredske prostorije u novoj zgradi, faza: realizirano)
- rekonstrukcija 108.105,91 KM (građevinski radovi za rekonstrukciju novih uredskih prostorija Zavoda i izmjena i ugradnja novih ALU-otvora i ulaznih vrata, faza: realizirano).

5.7. Kapitalni projekti Ureda Vlade ŽZH za europske integracije

Ured Vlade Županije Zapadnohercegovačke za europske integracije nema projekte koji spadaju u kategoriju kapitalnog projekta.

6. OCJENA STANJA I POSTIGNUTIH REZULTATA

6.1. Ministarstvo financija Županije Zapadnohercegovačke

Ključni cilj Ministarstva financija, ujedno i Vlade Županije Zapadnohercegovačke je očuvanje makroekonomske stabilnosti i stvaranje uvjeta za oporavak i stabilan gospodarski rast.

S ciljem očuvanja makroekonomske stabilnosti i stvaranja uvjeta za oporavak i stabilan gospodarski rast te jačanja sustava nadzora i odgovornosti u upravljanju javnim sredstvima, kao i postizanja odgovornijeg planirana proračunskih sredstava i odgovornijeg upravljanja financijskim sredstvima, Ministarstvo je, u izvještajnom razdoblju, donijelo Strateški plan Ministarstva financija Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2023. - 2025. godine.

Isto tako, možemo konstatirati da je Ministarstvo, kao i prethodnih godina, u većoj mjeri i u zadanim rokovima pripremilo i realiziralo normativne akte, analize, informacije i izvješća, čija izrada je bila predviđena Programom rada Ministarstva financija za 2022. godinu.

6.2. Ministarstvo unutarnjih poslova Županije Zapadnohercegovačke

Svi poslovi iz nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova obavljani su uspješno, unatoč nedovoljnoj kadrovskoj potpunosti.

Strateški cilj broj 1 Uprave policije za 2022. godinu bio je podići sigurnost građana Županije Zapadnohercegovačke i njihove imovine na višu razinu, u odnosu na 2021. godinu, smatramo da je taj cilj djelomično ostvaren, što je vidljivo iz slijedećeg:

- Program 1.1 (Prevenција KD krađa, teških krađa i razbojništva. Povećanje rasvijetljenosti evidentiranih KD krađa, teških krađa i razbojništva). Ovaj cilj je djelomično realiziran.

U 2022. godini, u odnosu na 2021. godinu, evidentirano je smanjenje broja KD Krađe za 2 ili 7%, i smanjenje broja KD Teške krađe za 14 ili 34%.

- Program 1.2 (Smanjenje broja izvršenih prekršaja protiv javnog reda i mira) je realiziran, došlo je do smanjenja evidentiranih prekršaja protiv JRiM.

Godine 2021. evidentirano je 175 prekršaja protiv JRiM, a u 2022. godini evidentirano je 138 prekršaja protiv JRiM, dakle, evidentirano je smanjenje za 37 prekršaja ili 21%. Program 1.3 (Smanjenje broja prometnih nezgoda, posebice onih s najtežim posljedicama) djelomično je realiziran. U 2021. godini evidentirano je 668 prometnih nezgoda, 2022. godine evidentirano je 630 prometnih nezgoda, što je smanjenje za 38 nezgoda ili 6%. U 2022. godini u prometnim nezgodama smrtno je stradalo 8 osoba, a u 2021. godini smrtno je stradalo 7 osoba, što je povećanje za 1 smrtno stradalu osobu ili 13%.

Strateški cilj broj 2 Uprave policije u 2022. godini bio je podići kvalitetu rada policijskih službenika na višu razinu u odnosu na 2021. godinu. Ovaj cilj djelomično je realiziran.

6.3. Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke

Proračun Ministarstva gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu iznosio je **7.070.500,00 KM**, što čini **5,88 %** od ukupnog Proračuna Županije Zapadnohercegovačke. Razvidno je da u izvještajnom periodu Ministarstvo gospodarstva ŽZH bilježi veći stupanj izvršenja poslova u odnosu na prethodnu godinu.

U okviru planiranih aktivnosti i pregleda ostvarenih godišnjih rezultata, zaključujemo da je stupanj izvršenja definiranog programa značajno doprinio ostvarenju strateških i operativnih ciljeva Ministarstva.

6.4. Ministarstvo pravosuđa i uprave Županije Zapadnohercegovačke

Ministarstvo je u izvještajnom razdoblju svoje aktivnosti usmjerilo na usklađivanje i poboljšanje normativnog okvira s ciljem cjelovitog uređenja odnosa u oblasti pravosuđa, pravobraniteljstva, uprave, lokalne samouprave, poslova upravne inspekcije, te obavljalo i druge kontinuirane poslove sukladno svojim nadležnostima.

Ministarstvo je kontinuirano radilo na ostvarenju programiranih aktivnosti, te se u pogledu izvršenja Programa rada Skupštine Županije Zapadnohercegovačke i Vlade Županije Zapadnohercegovačke može konstatirati kako je u utvrđenim rokovima pripremljena većina normativnih i informacijsko-dokumentacijskih materijala, koji su nakon normativne obrade upućeni u daljnju zakonodavnu proceduru, usvojeni i objavljeni u službenom glasilu ili su u postupku razmatranja u formi nacрта, odnosno prijedloga sukladno poslovnicima o radu Vlade i Skupštine Županije Zapadnohercegovačke. Pored rada na realizaciji programiranih aktivnosti, Ministarstvo je u skladu sa svojim zakonom utvrđenim ovlastima i ukazanoj potrebi u tijeku izvještajnog razdoblja realiziralo i određeni broj neplaniranih odnosno

neprogramiranih aktivnosti kako u normativnom djelu, tako i u ostalim segmentima rada Ministarstva.

6.5. Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa Županije Zapadnohercegovačke

Aktivnosti Ministarstva bile su prvenstveno usmjerene na organiziranje nastave u svim odgojno - obrazovnim ustanovama na što kvalitetniji način. Aktivnosti Ministarstva bile su usmjerene i na obavljanje drugih kontinuiranih poslova koje sukladno nadležnostima obavlja Ministarstvo kao što su priznavanje inozemnih obrazovnih isprava, vođenje postupka i izdavanje rješenja za zdravstveno osiguranje redovitim učenicima i studentima koji nisu osigurani po drugom osnovu, polaganje ispita za vozača motornih vozila, polaganje stručnog ispita za odgajatelje u predškolskim ustanovama, učitelje, nastavnike i stručne suradnike u osnovnim i srednjim školama, koji su u nadležnosti ovoga Ministarstva, vođenje postupaka i donošenje rješenja za boravak djece s posebnim potrebama u predškolskim ustanovama i drugi kontinuirani poslovi. Može se konstatirati da su se zahtjevi stranaka rješavali u utvrđenim rokovima. U urudžbenim zapisnicima Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i športa Županije Zapadnohercegovačke evidentirano je ukupno 7969 predmeta u 2022. godini. Ministarstvo je nastojalo ostvariti programirane i neprogramirane aktivnosti, te u pogledu izvršenja Programa rada Skupštine Županije Zapadnohercegovačke i Vlade Županije Zapadnohercegovačke, može se konstatirati kako je u utvrđenim rokovima pripremljena većina normativnih i informacijsko-dokumentacijskih materijala te su nakon normativne obrade upućeni u dalju zakonodavnu proceduru, usvojeni i objavljeni u službenom glasilu.

6.6. Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke

Ministarstvo je, iako s malim brojem djelatnika, u skladu s Programom rada Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke, u pogledu poslova i zadataka izvršilo zadatke planirane za 2022. godinu. Pored planiranih poslova, Ministarstvo je sačinilo i veliki broj neplaniranih propisa, za čije donošenje se ukazala potreba tijekom 2022. godine i za koje su osigurana sredstva u Proračunu za 2022. godinu.

6.7. Ministarstvo hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata Županije Zapadnohercegovačke

Izvršenje o radu zasniva se na Programu rada Ministarstva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata za 2022. godinu.

Izvršenje konkretnih poslova i radnih zadataka za pojedini mjesec u značajnoj mjeri ovisilo je od trenutnog stanja na terenu u svakoj pojedinoj oblasti.

U postupku obavljanja revizije prvostupanjskih rješenja u postupku ostvarivanja prava na osobnu i obiteljsku invalidninu zaprimljeno je 108 predmeta, i to: 75 predmeta obiteljske invalidnine i 29 predmeta osobne invalidnine. Pozitivno je riješeno 108 predmeta, što iznosi 100 % pozitivno riješenih predmeta.

U postupku priznavanja prava na novčanu egzistencijalnu naknadu razvojačenim braniteljima, sukladno odredbama Zakona o dopunskim pravima branitelja i članova njihovih obitelji, ukupno je zaprimljeno 190 predmeta. Tijekom izvještajnog perioda pozitivno je riješeno 190 predmeta, što iznosi 100 % pozitivno riješenih predmeta.

U postupku priznavanja prava na jednokratnu novčanu pomoć pri liječenju i jednokratnu novčanu pomoć za stanje socijalne potrebe u tijeku 2022. godine zaprimljeno je ukupno 1.373 zahtjeva. Pozitivno je riješeno 1.358 opravdanih zahtjeva, što ukupno iznosi 99 % pozitivno riješenih zahtjeva.

U tijeku 2022. godine Ministarstvo branitelja je zaprimilo ukupno 24 zahtjeva za stambeno rješavanje pripadnika braniteljske populacije. Tijekom izvještajnog perioda pozitivno je riješeno 17 zahtjeva, što iznosi 71 % pozitivno riješenih zahtjeva.

Ministarstvo branitelja je u tijeku 2022. godine zaprimilo 88 zahtjeva udruga proisteklih iz Domovinskog rata za financijsku potporu programima i projektima za hitne i nepredviđene slučajeve. Tijekom izvještajnog perioda pozitivno je riješeno 58 zahtjeva, što iznosi 66 % pozitivno riješenih zahtjeva.

U tijeku 2022. godine, izdane su ukupno 253 potvrde o podacima iz nadležnosti Ministarstva branitelja, i to: 176 uvjerenja o statusu ratnih vojnih invalida koje se koriste pri povlaštenom uvozu automobila i 77 ostalih potvrda koje se koriste u druge svrhe a prilikom ostvarivanja građanskih prava branitelja i članova njihovih obitelji što znači da je izvršeno 100 % zaprimljenih zahtjeva.

U postupku ostvarivanja prava na zdravstveno osiguranje Ministarstvo branitelja je u tijeku 2022. godine izvršilo 57 prijava na zdravstveno osiguranje branitelja i članova njihovih obitelji i 27 odjava, što iznosi 100 % od zaprimljenih zahtjeva.

6.8. Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša

Ministarstvo je dijelom obavilo zadatke i poslove predviđene Programom rada za 2022. godinu, kao i ostale poslove iz svoga djelokruga.

6.9. Ured Vlade Županije Zapadnohercegovačke za Europske integracije

Planirane i provedene aktivnosti Ureda bile su većim dijelom usmjerene na jačanje i koordinaciju razvojnih procesa u Županiji Zapadnohercegovačkoj, proaktivan pristup Županije Zapadnohercegovačke u procesima europskih integracija te uspostavljanje aktivne prekogranične suradnje kroz projektne aktivnosti, kao i obavljanje drugih kontinuiranih poslova, koje sukladno nadležnostima obavlja Ured.

Kao i prethodnih godina, Ured je nastojao ostvariti sve programirane i neprogramirane aktivnosti, te u pogledu izvršenja Programa rada Vlade Županije Zapadnohercegovačke, može se konstatirati kako je u utvrđenim rokovima pripremljena većina normativnih i informacijsko-dokumentacijskih materijala, te su nakon normativne obrade upućeni u dalju proceduru, usvojeni, a pojedini i objavljeni u službenom glasilu.

6.10. Zavod za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke

Ukoliko ocjenu izvršenja i postignute rezultate sagledamo u širem kontekstu 2022. godine, možemo konstatirati da je Zavod za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke u potpunosti ispunio strateške planove. Strateški planovi bili su: “Promocija imunizacije protiv COVID-19“; “Jačanje ljudskih kapaciteta sukladno Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta“; “Nabava automobila za potrebe Zavoda“; “Završetak projekta CBC Interreg IPA, ON-TIME (prevencija i rano otkrivanje raka dojke i debelog crijeva). Svi planovi su i ostvareni kako je i bilo predviđeno. Ovom treba dodati da iz Strateškog plana nije ostvareno planirano “Uspostavljanje mikrobiološkog laboratorija za nadzor kontrole vode“, budući da je Pravilnikom propisano stručno osoblje za rad ovakve vrste posla, gdje je potrebno zaposliti najmanje tri (3) tehničara sa SSS, koje trenutno Zavod nema. Zahtjev za odobrenjem

novih radnih mjesta je poslan Ministarstvu financija Županije Zapadnohercegovačke. Do trenutka sastavljanja ovog Izvješća odgovor nije dostavljen.

Također, u Normativnom dijelu je naznačeno da će Zavod za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke raditi na izmjenama i dopunama već postojećih akata, Statuta, Poslovnika o radu Upravnog vijeća i da će se uraditi interni pravilnici zaposlenika. Kako postoje spomenuti akti, a Zavod je dobio u drugoj polovici 2022. godine prvi put pravnik, isti je morao posložiti pravne stvari iz poslovanja Ustanove, odraditi postupke javnih nabava, poslove vezane za dobivene projekte, rješavanje poslova njegovih prethodnika koji su radili Ugovorom o djelu, a nisu predmetno završeni, svi normativni planovi prolongiraju se riješiti u sljedećoj tj. 2023. godini. Zavod nije u strateškom planu imao apliciranje na projekte, međutim naporima ravnateljice i zaposlenika, Zavod je aplicirao na dva projekta i oba projekta su dobila financijsko odobrenje od strane donatora. Jedan projekt je od strane Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Republika Hrvatska iz Programa prekogranične suradnje RH-BiH. Projekt je odobren u iznosu od 115.000,00 kn, čijim sredstvima će se izmijeniti stari otvori i ugraditi novi u budućim novim prostorima Zavoda. Projekt je u prosincu 2022. godine završen. Drugi projekt koji je financijski odobren od strane je Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, u iznosu od 300.000,00 kn. Tim sredstvima odradit će se građevinski radovi na dijelu budućeg laboratorija u novim prostorijama Zavoda. Aktivnosti koje će se provoditi bit će u 2023. godini. Za sada je samo potpisan Ugovor o financiranju. Obzirom kako je navedeno da Zavod nije ostvario normativno predviđene planove, a postigao je rezultate u povlačenju sredstva iz projekata i čime se uvelike rješava problematika Zavoda, ne može se umanjiti činjenica da Zavod za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke nije u potpunosti ili više od očekivanog ispunio svoju poslovnu zadaću, na bazi prezentiranih činjenica. Generalno gledajući, izmjenama i dopunama određenih akata možemo pristupiti s odgodom, ako je primat na strateški važnim projektima od značaja za budući rad Zavoda za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke. Od ukupnog broja programskih ciljeva, svi značajni (5/6) su uspješno realizirani. Svi poslovi iz zdravstvene statistike, epidemiologije, zdravstvene ekologije, prevencije i promocije zdravlja, administrativnih pravnih i ekonomskih poslova, kao i odnosa s javnošću, uspješno su obavljani. Važno je naglasiti da Zavod za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke, kako bi kontinuirano mogao odrađivati i izdavati sanitarne knjižice, potrebno je da se izmijeni Uredba iz 2000. godine, kojom se definira da ista vrijedi samo u općini gdje se izdaje. K tome, potrebno je Ministarstvu financija Županije Zapadnohercegovačke predočiti problematiku vezanu za potpisivanje izdane sanitarne knjižice koju potpisuje liječnik, specijalist mikrobiologije, a kojeg nema Zavod zaposlenog te da se tolerira zbog opravdanosti obavljenog posla Ugovor o djelu, kao i da se na isti ili sličan način pronađe rješenje za daljnje obavljanje preventivnih ultrazvučnih pregleda kod žena.

6.11. Uprava civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke

Obavljani su svi poslovi iz nadležnosti Uprave utvrđeni Zakonom o zaštiti i spašavanju i Zakonom o zaštiti od požara, te je nastavljena odlična suradnja s općinskim/gradskim službama civilne zaštite, službama zaštite i spašavanja i ostalim strukturama civilne zaštite, županijskim tijelima uprave, kao i koordinacija sustava zaštite i spašavanja na području Županije Zapadnohercegovačke. U 2022. godini Uprava je nastavila s aktivnostima u smjeru opremanja i nabave opreme za strukture civilne zaštite koju bi po potrebi koristila Uprava i službe zaštite i spašavanja ili bi davali na korištenje općinskim/gradskim strukturama civilne zaštite. Izrađeni su i usvojeni planski dokumenti Programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i Plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća.

Uprava je i s nedovoljnom kadrovskom popunjenošću i nedostatnim radnim prostorom uspješno obavljala poslove i zadatke iz Programa rada Uprave za 2022. godinu, ali i druge poslove koji nisu bili predviđeni navedenim Programom, a sve u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju.

6.12. Županijski arhiv

Ocjenu stanja i postignute rezultate smo već dali kroz pregled strateških ciljeva i pregled drugih radnji i mislimo da je u postojećim okolnostima Arhiv na zadovoljavajući način odgovorio na svoje zadaće.

6.13. Uprava za inspekcijske poslove

Aktivnosti inspektora rada bile su usmjerene na osiguravanje prava zaposlenih osoba koja su im zajamčena relevantnim zakonima, ali i drugim podzakonskim propisima i općim aktima donesenim od strane subjekata nadzora (Pravilnika o radu, Statuta, Pravilnika o sistematizaciji i dr.) iz oblasti radnih odnosa, a težište u izvještajnoj godini bilo je na nadzoru nad radom i zapošljavanjem, ostvarivanjem prava iz mirovinskog, invalidskog i zdravstvenog osiguranja i osiguranja u slučaju neuposlenosti, te na suradnji s drugim inspekcijskim tijelima i ostalim tijelima javne uprave. U neposrednoj koordinaciji s ravnateljem Uprave, primjenjujući načelo ekonomičnosti i efikasnosti u radu inspekcijskih tijela, inspektori su aktivnosti inspekcijskih nadzora provodili u mješovitim timovima s inspektorima iz drugih ustrojbenih jedinica Uprave i to sa županijskim sanitarnim inspektorom, županijskim turističko-ugostiteljskim inspektorom, županijskim tržišnim inspektorom, županijskim rudarsko-geološkim inspektorom, županijskim farmaceutskim inspektorima i dr. Inspekcijski nadzori bili usmjereni na zakonitost poslovanja novoosnovanih subjekata, ali i onih postojećih koji u značajnijem vremenskom periodu nisu bili pod inspekcijskim nadzorom. Subjekti nadzora na koje je bilo usmjereno postupanje inspektora u izvještajnom periodu su pravne i fizičke osobe koje se bave raznim oblicima trgovine, proizvodnje, prerade, ugostiteljstva, socijalne zaštite i pružanjem drugih usluga u okviru raznih obrtničkih djelatnosti, a najveći postotak je iz djelatnosti trgovine na veliko i malo (49%) i djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (31%). Izvršenim inspekcijskim nadzorima u 2022. godini obavljena je kontrola radno-pravnog statusa i isplate plaća za ukupno 5078 radnika i to 4539 radnika kod pravnih osoba i 439 radnika kod fizičkih osoba, a djelovanjem inspekcije obavljena je isplata plaća uz pripadajuće doprinose za 1502 radnika u iznosu od 2.777.401,76 KM. Bez reguliranog radno-pravnog statusa zatečeno je ukupno 79 osoba angažiranih u obavljanju poslova kod poslodavca (tzv. radnici „na crno“) i to 30 radnika kod pravnih osoba, a 49 radnik kod fizičkih osoba. Djelovanjem inspekcije u ovom periodu, zasnovalo je radni odnos 59 radnika i to 24 radnika kod pravnih osoba, a 35 kod fizičkih osoba.

Značajno je istaknuti kako je 57 subjekata u trenutku inspekcijskog pregleda imalo uredno poslovanje i na zakonit način reguliralo radno-pravni status angažiranih osoba i to njih 30 koji posluju kao pravne osobe i 27 koji posluju kao fizičke osobe. Isto tako, značajan broj subjekata pokazao je kooperativnost te uočene nedostatke ispravio odmah po sačinjavanju zapisnika o inspekcijskim pregledima. Donesena rješenja o otklanjanju nedostataka odnose se na otklanjanje nedostataka sukladno člancima 4., 28. i 50. Zakona o radu ŽZH (nalaganje dostave dokaza o reguliranom radno-pravnom statusu zatečenih radnika) i to njih 27 i na otklanjanje nedostatka sukladno članku 79. istog zakona (obveza isplate plaća u zakonskom roku i uručivanje radnicima pisanog obračuna plaće) i to 2.

Izrečeno je 30 prekršajnih naloga u ukupnom iznosu od 13.700,00 KM i to 24 prekršajna naloga prema fizičkim osobama u ukupno iznosu od 6.600,00 KM, te 6 prekršajna naloga prema

pravnim osobama u ukupno iznosu od 7.100,00 KM. Izdani nalozi odnose se na prekršaj iz članka 4. Zakona o radu odnosno na neprijavljivanje radnika na obvezno MIO i zdravstveno osiguranje i osiguranje u slučaju neuposlenosti (25); prekršaj iz članka 79. Zakona o radu odnosno na neisplatu plaća uz pripadajuće doprinose u zakonskom roku (2) te na prekršaj iz članka 133. Zakona o inspekcijama odnosno zbog neizvršenja rješenja (3).

U 2022. godini bilo je 144 obraćanja stranaka od čega je njih 128 bilo usmenih (neposrednim dolaskom i putem telefona), a njih 16 je bilo u pismenom obliku. Po pismenim prijavama inspektori su izvršili inspekcijski nadzor ako su utvrdili da su ovlašteni i nakon toga obavijestili stranke o postupanju po predstavkama (7 pisanih obavijesti) ili ako nisu bili nadležni, iste predmete su ustupili na nadležno postupanje ili uputili stranke da se obrate nadležnim tijelima za zaštitu svojih prava (4 takva slučaja). U 2 slučaja stranke su se obratile za dostavu informacija pisanim putem na što im je pismeno odgovoreno. Nakon podnošenja predstavki (usmenih ili pismenih), bez obzira na nadležnost, sve stranke su educirane o načinu zaštite svojih prava. Inspektori su u svojstvu svjedoka prisustvovali na 2 sudske rasprave, a koje su okončane i potvrđene u korist inspektora.

Od uočenih nepravilnosti na terenu najznačajniji broj odnosi se na „rad na crno“, odnosno na angažiranje radnika bez zaključivanja ugovor o radu i bez prijave na obvezna osiguranja. Pojavnost ove nepravilnosti najučestalija je kod ugostiteljskih i uslužnih djelatnosti, a značajan broj i kod djelatnosti trgovine. Subjekti na terenu kao razlog ove pojave navode nemogućnost pronalaženja radne snage na tržištu rada pa često zbog povećanja obima poslova angažiraju studente ili umirovljenike kako bi održali poslovanje. Gotovo kod svih subjekata uočeno je kako isti pravovremeno ne ažuriraju postojeće ugovore o radu, odnosno ne zaključuju dodatke ugovora u slučajevima kada se neka bitna stavka ugovora mijenja, a ovdje se uglavnom radi o promjeni minimalne bruto satnice. Također subjekti nadzora ne uručuju angažiranim radnicima preslike obrazaca JS 3100 prijave ili promjene podataka o osiguranju kao i platne liste u pisanoj formi (ovjerene i potpisane i od zaposlenika i poslodavca) jer isto pravdaju dostavljanjem računovodstvene doznake putem mobilnog bankarstva ili druge elektronske aplikacije. Sve navedeno sugerira da je potrebno mijenjati obvezu poslodavca da na sada propisan način radniku uručuje platna lista (pisana forma) već da jednaku pravnu snagu ima i elektronski obrađena platna lista tj. lista obračunate plaće. Na ovaj način pojednostavilo bi se poslovanje i smanjile administrativne procedure koje su u obvezi poslodavca pri poduzimanju radnja za ostvarivanje prava iz radnih odnosa prema svojim zaposlenicima. Inspektor se na terenu susreće s različitim obrascima obračuna plaća tj. platnih lista pa je potrebno propisom unificirati te obrasce na način da se jasno odredi obavezan sadržaj istih.

U izvršavanju svojih zakonskih ovlaštenja inspektori se na terenu susreću i s određenim zaprekama i poteškoćama u svom radu. Za istaknuti je nepostojanje jedinstvene baze podataka o svim subjektima nadzora, i pravnih i fizičkih osoba, koje obavljaju poslovne djelatnosti na prostoru Županije Zapadnohercegovačke. Takva baza trebala bi biti pravovremeno ažurirana te omogućavati inspektoru pristup podacima o ranije obavljenim nadzorima nad pojedinim subjektom od strane inspektora iz drugih inspektorata Uprave, a po mogućnosti i od strane Porezne uprave Federacije BiH, Federalne uprave za inspekcijske poslove pa i Uprave za neizravno oporezivanje BiH. Prednje navedeno upravo iz razloga kako bi nadzor nad pojedinim subjektima bio što ravnomjernije raspoređen jer su česte primjedbe subjekata na terenu kako u kratkom vremenskom periodu budu pod nadzorom više inspekcijskih organa sa svih administrativnih razina.

Rad inspektora na terenu uvelike bi bio olakšan i pojednostavljen uvođenjem sustava e-inspektora koji je već implementiran u radu Federalne uprave za inspekcijske poslove. Rad s ovim sustavom pokazao je jasne indikatore koji idu u prilog većoj učinkovitosti,

transparentnosti i zakonitosti inspeksijskog rada. Na ovaj način omogućuje se sastavljanje elektronskih zapisnika i elektronskih prekršajnih naloga na licu mjesta na kojem se obavlja terenski nadzor, a istovremeno se ti zapisnici i nalozi registriraju u jedinstvenoj bazi, a samim time već inspektori na terenu svojim aktivnostima ažuriraju bazu podataka subjekata nadzora koja je izvor neophodnih podataka potrebnih za rad i drugih inspektora koja je ranije navedena kao potrebna za učinkovitije obavljanje inspeksijskih poslova. Sve navedeno potrebno je regulirati donošenjem određenih podzakonskih akata na temelju postojećih zakona iz oblasti inspeksijskih poslova koji bi bili temelj za ovakvo unaprjeđenje rada inspekcije.

Nadalje, županijski inspektor rada u trenutku terenskog nadzora ni na kakav način neposredno ne može utvrditi da li zatečeni angažirani radnik ima aktivan status zaposlenog kod subjekta nadzora jer nema pristupa tim podacima koji se vode kod nadležnog tijela Porezne uprave F BiH. Naime, kontrola na terenu obavlja se na način da poslodavac za zatečene radnike na uvid stavlja ugovore o radu i obrasce JS 3100 prijave osiguranja, ali nema podataka da iste te osobe u trenutku nadzora nisu prekinule radni odnos stoga je potrebno s nadležnim tijelima Porezne uprave F BiH iznaći način kako te podatke učiniti dostupnima i županijskim inspektorima rada kako bi naše postupanje bilo potpuno i sveobuhvatno.

Temeljem odredbi Zakona o radu Županije Zapadnohercegovačke propisana je obveza poslodavca da vodi evidenciju zaposlenih i njihova radnog vremena. Kako bi se precizirala takva zakonska obveza treba razmotriti mogućnost donošenja podzakonskog propisa o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu temeljem županijskog Zakona o radu koji je temelj u postupanju županijskog inspektora rada kako bi se mogla utvrditi radna opterećenost radnika, postojanje prekovremenog rada i isplate naknada radniku po osnovu istog.

Već je navedeno kako je na terenu uočen određen broj angažiranih osoba bez reguliranog radnog odnosa a u statusu su umirovljenika ili studenata stoga je potrebno precizirati način i pravila angažiranja ovih osoba kako bi njihov rad bio zakonit i obostrano koristan i njima kao radnicima i njihovim poslodavcima pogotovo u današnjim uvjetima nedostatka radne snage na tržištu rada.

Za rad inspekcije rada važno je i pitanje usklađivanja Zakona o radu Županije Zapadnohercegovačke s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu F BiH, a koje se odnose na postupak prijema u radni odnos javnom sektoru (zavodi, direkcije, agencije, pravne osobe sa javnim ovlastima i sl.), te na različita rješenja pri provođenju inspeksijskog nadzora u pogledu kontrole isplate plaća uz pripadajuće doprinose. Također je potrebno donošenje podzakonskih propisa koji su predviđeni za provođenje važećeg Zakona o radu.

U ovom izvještajnom periodu inspektori su sudjelovali na seminaru Praktična primjena propisa iz oblasti radnih odnosa u subjektima od interesa za Federaciju pri vršenju inspeksijskog nadzora dana 6. 5. 2022. godine, Inspeksijski nadzor u borbi protiv sive ekonomije i suzbijanja „rada na crno“ dana 30. 9. 2022. godine te u organizaciji Federalne uprave za inspeksijske poslove, te savjetovanje na temu Elektronsko (digitalno) komuniciranje, upravljanje elektronskim dokumentima, elektronski potpis, elektronski certifikati na dan 24. 11. 2022. godine u organizaciji Agencije za pravno savjetovanje i edukaciju.

Suradnja s državnim, federalnim tijelima, ombudsmanima, drugim županijama, gradovima i općinama u ovom izvještajnom periodu odvijala se u vidu neposredne usmene komunikacije sa službenicima jedinica lokalne samouprave i Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine s ciljem prikupljanja informacija važnih za vođenje upravnih postupaka i samo upravno rješavanje. Organizirane i planirane suradnje usmjerene na zajedničko poduzimanje radnji na terenu u ovom periodu nije bilo, a kao prioritet javlja se uspostava suradnje s inspeksijskim tijelima s razina jedinica lokalne samouprave naše Županije s ciljem koordinacijskih akcija

usmjerenih na one subjekte koji poslovne aktivnosti obavljaju bez odobrenja kako bi se stvorili uvjeti za lojalnu i konkurentnu tržišnu utakmicu jer subjekti nadzora često ističu kako ima veći broj osoba koje rade bez odobrenja i registracije.

U 2022. godini tržišna inspekcija obavljala je nadzore sukladno godišnjem planu rada za 2022. godinu i dnevnom rasporedu rada ovisno o prioritetima. Do početka ožujka vršeni su redovni nadzori sukladno svakodnevnom planu rada, a od sredine ožujka do sredine lipnja vršeni su nadzori nad poslovanjem gospodarskih subjekata koji vrše prodaju naftnih derivata i ostalih proizvoda na benzinskim pumpama na području Županije, u timskom radu sa sanitarnim inspektorima Uprave.

U 2022. godini nastavljeni su nadzori propisanih mjera u oblasti formiranja cijena za proizvode koji su u režimu neposredne kontrole cijena propisanom Odlukom o mjerama neposredne kontrole cijena i marži određenih proizvoda i cijena usluga od interesa za Županiju Zapadnohercegovačku („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 2/08 i 4/09) i Odlukom o propisivanju mjere neposredne kontrole cijena utvrđivanjem maksimalne visine marži za pojedine osnovne životne namirnice i druge proizvode („Službene novine F BiH“, br. 26/21 i 28/21), kao i kontrole primjene Odluke o propisivanju mjere neposredne kontrole cijena utvrđivanjem maksimalne visine marži za naftne derivate („Službene novine F BiH“, br. 26/21 i 28/21).

Uz ove redovne inspekcijske nadzore obavljani su i nadzori po zahtjevima drugih tijela uprave i stranaka, također inspektori su sudjelovali i u radu povjerenstava za otpis robe.

Najveći broj nadzora odnosio se na cijene i kontrolu formiranja cijena (114 nadzora, odnosno 34%), te je ustanovljen kontinuirani rast cijena roba usluga i energije, a naročito od veljače kada je došlo do globalnog porasta cijena energije i hrane te onda posljedično i do rasta cijena ostalih proizvoda. Ove nadzore (formiranja cijena tečnih naftnih derivata u maloprodaji, kao i ostalih proizvoda koji su u režimu neposredne kontrole cijena propisanog gore navedenim Odlukama) županijska tržišna inspekcija je vršila u koordinaciji s federalnom tržišnom inspekcijom. Iz analize strukture maloprodajnih i veleprodajnih cijena u trgovini evidentno je bilo da je osnovni uzrok porasta cijena rast nabavnih cijena (proizvođačkih i uvoznih), a ne rast postotka trgovačkih marži. Ovdje je značajno istaknuti da u našoj Županiji nema proizvođača brašna, tjestenine, ulja i soli za ljudsku prehranu kao ni proizvođača ni trgovaca na veliko tečnim naftnim derivatima, tako da županijska tržišna inspekcija nije mogla kontrolirati ni utjecati na formiranje proizvođačkih i veleprodajnih cijena (naftnih derivata), a koji su u režimu neposredne kontrole cijena.

Otežavajuća okolnost u radu županijske tržišne inspekcije ostao je i dalje problem organizacije, odnosno tri razine inspekcije - federalna, županijska i općinska, između kojih nije razgraničena nadležnost.

U 2022. godini u značajnom obimu obavljani su inspekcijski nadzori u timskom radu sa drugim inspekcijama Uprave. U ožujku, travnju, svibnju i lipnju 2022. godine tržišni i sanitarni inspektori su obavili inspekcijske nadzore nad zakonitošću rada gospodarskih subjekata koji vrše prodaju naftnih derivata i ostalih proizvoda u prodajnim prostorima na benzinskim pumpama na području naše Županije. U listopadu i studenom u timskom nadzoru sa sanitarnom inspekcijom vršeni su nadzori nad radom trgovačkih objekata u neposrednoj blizini školskih objekata. Također, u više navrata, sukladno potrebama i dnevnom rasporedu rada tržišna inspekcija obavljala je zajedničke nadzore s radnom i farmaceutskom inspekcijom.

Županijska tržišna inspekcija redovito, i to jednom mjesečno, Ministarstvu gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke dostavlja podatke o cijenama artikala od interesa.

Program iz područja ugostiteljstva i turizma za izvještajnu godinu planiran je prema vrsti subjekata, a postotak inspekcijskih nadzora po tim subjektima vidljiv je iz Grafikona 8.

Planirani broj inspekcijskih nadzora u objektima vrste caffe bar i objektima koji uslužuju hranu je premašen (za 37%, odnosno za 44%), dok je kod objekata jednostavnijih usluga stupanj izvršenja 88% što je rezultat činjenice da se radi o vrsti objekata (manji objekti u kojima uslužuju brza jela) koju karakterizira veća fluktuacija u pogledu osnivanja i odjavljivanja objekta, te se teže može predvidjeti njihov broj.

U izvještajnoj godini izvršen je i inspekcijski nadzor kod četiri ugostiteljska objekata koja su poslovala bez odobrenja za rad izdanog od nadležnog organa. Međutim, mjera zabrane nije izrečena istim, jer su tri subjekta nadzora u roku od 8 dana (rok za donošenje rješenja o zabrani rada) predala potpuni zahtjev za ishođenje odobrenja za rad nadležnom organu, isto odobrenje ishodili i dostavili inspektorima na uvid. Jedan od četiri navedena subjekta nadzora je u roku od 8 dana zatvorio ugostiteljski objekt.

Otežavajuća okolnost za rad turističko-ugostiteljske inspekcije u izvještajnoj godini bila je nemogućnost jednakog pristupa u kontroli poslovanja svih turističkih subjekata u Županiji Zapadnohercegovačkoj od strane županijskog turističko-ugostiteljskog inspektora koja je rezultat neujednačenosti stanja u dva grada i dvije općine naše Županije kada se radi o turističkim zajednicama.. Naime, Grude i Posušje i Široki Brijeg nemaju osnovane turističke zajednice kao što je to slučaj s Ljubuškim, te subjekti nadzora koji posluju u dvije navedene općine i gradu nemaju mogućnost uplate boravišne pristojbe niti prijave gostiju kao što imaju turistički subjekti na području Ljubuškog, a dodatni problem u pogledu uplate boravišne pristojbe je i nepostojanje Turističke Zajednice Županije Zapadnohercegovačke.

Turističko-ugostiteljska inspekcija u izvještajnom periodu, postupala je i po službenim zabilješkama drugih ovlaštenih organa, a to su Policijska uprava Široki Brijeg i Policijska uprava Grude te sukladno svojim nadležnostima i članku 54. Zakona o prekršajima F BiH („Službene novine F BiH“ br. 63/14) izdala dva prekršajna naloga za nepoštivanje propisanog radnog vremena za ugostiteljske objekte na području Županije Zapadnohercegovačke.

Sukladno potrebama, županijski turističko-ugostiteljski inspektor je obavljao i kontrole u noćnim satima radi kontrole poštivanja propisanog radnog vremena za ugostiteljske objekte na području Županije Zapadnohercegovačke. Također, važno je naglasiti da je turističko-ugostiteljska inspektorica, u nekoliko navrata tijekom izvještajnog perioda, bila odsutna zbog bolovanja, što se ipak nije odrazilo na izvršenje programa iz ovog područja.

U izvještajnoj godini došlo je do određenih odstupanja u obimu planiranih aktivnosti po upravnim oblastima, što je rezultat povećanog angažmana od strane ove županijske inspekcije u dijelu koji se odnosi na kontrolu u fazi poljoprivredne proizvodnje kod potencijalnih aplikacija na federalne novčane potpore (80 inspekcijskih nadzora, odnosno 59%), a sukladno broju dostavljenih zahtjeva od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva kao i Federalne uprave za inspekcijske poslove. Mogućnost ovog odstupanja je predviđena i u planu ove inspekcije za izvještajnu godinu.

Neposredni učinci postignutih rezultata po inspekcijskim nadzorima su doprinijeli usklađivanju rada kontroliranih subjekata sa zakonskim i podzakonskim propisima iz predmetnih oblasti dok su posredni učinci, a koji su ujedno i najvažniji, zaštita potrošača i javnih sredstava.

Podaci o upravnim mjerama po inspekcijskim nadzorima poljoprivredne inspekcije koji ne uključuju podatke o poduzetim mjerama temeljem izvršenih inspekcijskih nadzora iz oblasti Zakona o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnome razvitku („Službene novine F BiH“, br. 42/10) i Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Službene novine Federacije BiH“, br. 52/09):

- Predmetni inspekcijski nadzori iz oblasti Zakona o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnome razvitku („Službene novine F BiH“, br. 42/10) su obavljani u fazi poljoprivredne proizvodnje na terenu kod potencijalnih korisnika predmetne potpore, a prije podnošenja samog Zahtjeva za ostvarenje predmetne potpore te u toj fazi nije moguće poduzimanje upravnih mjera u slučaju negativnog nalaza već o istom inspektor obavještava nadležne, u konkretnom slučaju, županijsko Ministarstvo zaduženo za rješavanje u prvom stupnju kao i eventualne inicijatore predmetne kontrole koji dalje vrednuju i cijene utvrđeno činjenično stanje i postupaju u skladu s istim.
- Kad je u pitanju postupanje po Zakonu o poljoprivrednom zemljištu („Službene novine Federacije BiH“, br. 52/09), rad ove inspekcije se odnosio na postupanje po članku 50. stavak 3. predmetnog Zakona koji propisuje inspektoru postupanje u pogledu sačinjavanja zapisnika o postojećem stanju glede načina korištenja poljoprivrednog zemljišta za koje stranka pribavlja poljoprivrednu suglasnost za trajnu ili privremenu promjenu namjene korištenja poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe. Predmetni zapisnik inspektor po službenoj dužnosti dostavlja tijelu nadležnom za rješavanje u predmetnoj stvari Ministarstvu gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke.

Značajnu poteškoću u radu poljoprivredne inspekcije, predstavlja nemogućnost provedbe prisilnog izvršenja naložene upravne mjere putem druge osobe na trošak subjekta, sukladno članku 165. Zakona o inspekcijama („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 4/09) i samim tim s nemogućnošću okončanja postupka zbog nepostojanja legislative koja pobliže uređuje predmetni postupak. U članku 165. stavak 4. Zakona o inspekcijama navedeno je da će propis o načinu i ovlaštenim subjektima za izvršenje upravne mjere donijeti Vlada na prijedlog Ministra pravosuđa i uprave, što još nije realizirano. Činjenicom da je stavkom 3 predmetnog članka Zakona naložena obveza inspektoru da u Zaključku o dozvoli izvršenja putem druge osobe, županijski inspektor navede osobu preko koje će se izvršiti upravna mjera, poljoprivredna inspekcija (samim tim i ostale inspekcije koje djeluju po predmetnom Zakonu), nisu u mogućnosti provesti prisilna izvršenja putem druge osobe na trošak subjekta u konkretnim stvarima, a samim time i privesti postupke do kraja.

U pogledu suradnje s ostalim inspekcijama, tijelima uprave na svim razinama može se konstatirati da je ista zadovoljavajuća izuzev dijela koji se odnosi na koordinaciju rada na terenu s Poljoprivrednim inspektoratom FUIP Sarajevo.

Najveći broj izvršenih nadzora u izvještajnoj godini odnosio se na kontrolu obračuna i uplate naknade za opće korisne funkcije šuma – OKŠ (176 inspekcijskih nadzora, odnosno 90%), a po tim nadzorima, po zapisnicima i rješenjima, uplaćeno 232.372 KM.

Inspekcijski nadzori kojima je za cilj bilo osiguravanje poštivanja odredbi Zakona o šumama („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 8/13) obuhvaćali su: kontrolu uplate opće korisne funkcije šume i rad Šumskogospodarskog društva Županije Zapadnohercegovačke; Zakona o lovstvu („Službene novine F BiH“, br. 4/06, 8/10 i 81/14): kontrolu godišnjeg plana gospodarenja lovišta, kontrolu poslovnih knjiga, kontrolu dokumentacije koja se odnosi na propise i mjere za divljač i lovište, kontrolu vođenja evidencija o ulasku u lovište i kontrolu provedbe odredbi Zakona o lovstvu o sanitarnom odstrjelu; Zakona o uvjetima i načinu obavljanja djelatnosti rezanja drveta („Službene novine F BiH“, br. 27/97): kontrolu otpremnih iskaza, kontrolu knjige prijema trupaca, kontrolu proreza oblovine, kontrolu pilanskog stovarišta, kontrolu otpreme rezane građe, kontrolu mjesečnog lista dovoza oblovine, kontrolu mjesečnog lista proreza oblovine i kontrola dnevnog lista proreza oblovine u pilanama na području Županije Zapadnohercegovačke, a Grafikon 15 daje osnovne informacije o istim.

Rješenja o otklanjanju nedostataka (10) odnose se na obvezu uplate opće korisne funkcije šume; pokrenuta tri prekršajna postupka na oblast lovstva, a pokrenuta su po zahtjevu lovačkih društava.

Županijska šumarsko-lovna inspekcija surađuje s Ministarstvom gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke, a ta suradnja se realizira putem slanja ugovora o zakupu šumskog zemljišta.

Rudarsko-geološko područje s obavljena 62 inspeksijska nadzora je ispunjen. Iako su programske aktivnosti ostvarile stupanj izvršenja od 81%, izvršitelj ovog programa županijski rudarsko-geološki inspektor je po ovlaštenju ravnatelja izvršio i 15 inspeksijskih nadzora iz područja zaštite na radu i jedan inspeksijski nadzor iz područja zaštite okoliša. Kako se radi o iznimno zahtjevnim nadzorima, to je utjecalo na dinamiku izvršenja navedenog programa, te se navedeno odstupanje u izvršenju ovog programa smatra opravdanim.

Posebna pozornost rudarsko-geološke inspekcije usmjerena je na sprečavanje nezakonite eksploatacije mineralnih sirovina, ali i uvođenje u zakonito poslovanje svih subjekta nadzora za koje postoji zakonska podloga za legalno dobivanje svih potrebnih dozvola za dobivanje potrebnih odobrenja za eksploataciju, pripremu i preradu mineralnih sirovina. U protekloj godini ova inspekcija temeljem odredbi Zakona o inspekcijama („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 4/09), po posebnoj ovlasti ravnatelja vršila je i uviđaje po prijavi iz oblasti zaštite na radu i zaštite okoliša. Po navedenim ovlastima i prijavama izvršeno je 15 redovitih i kontrolnih nadzora te su urađeni zapisnici. Izdano je jedno rješenje zabrane rada, 6 rješenja o otklanjanju nedostataka i izdana 4 prekršajna naloga.

U skladu sa zakonskim ovlaštenjima Zakona o rudarstvu („Narodne novine ŽZH“, br. 2/99 i 7/14), Zakona o geološkim istraživanjima („Narodne novine ŽZH“ br. 2/99 i 7/14), Zakona o koncesijama („Narodne novine ŽZH“ br. 13/13), te pravilnika donesenih na temelju ovih i drugih zakona, rudarsko-geološka inspekcija u izvještajnoj godini je vršila nadzor nad 13 društava koja se zakonito bave eksploatacijom i preradom mineralnih sirovina (tehničko – građevni kamen i arhitektonsko građevni kamen), 14 društava koja su u postupku izdavanja dokumentacije za eksploataciju mineralnih sirovina i trenutno ne vrše eksploataciju kao i stalni nadzor nad dva (2) gospodarska društva koja se bave proizvodnjom i prometom eksploziva za gospodarsku uporabu. U nadležnosti ove inspekcije je i nadzor nad izvršenjem koncesijskih obveza za sva društva koja se bave eksploatacijom mineralnih sirovina na prostoru Županije Zapadnohercegovačke (kamen, boksit, voda itd.) tako da je u 2022. godini rudarsko – geološki inspektor temeljem odredbi Zakona o koncesijama, vršio nadzore nad izvršenjem obveza iz ugovora o koncesijama nad eksploatacijom rude boksita za rudnike Široki Brijeg i Posušje, te obveza po potpisanim ugovorima za koncesiju punionica vode , „Leda“ d.o.o., „Grudska pivovara“ d.o.o., „Jastrebovo vrelo“ d.o.o. i „M.P.T“ d.o.o.

Na pojedinim lokalitetima su nadzori ponavljani više puta iz razloga kontrole izvršenja naložene mjere zabrane rada. Ovi nadzori će se ponavljati sve do konačnog izvršenja naložene mjere iz rješenja. Za određene lokacije i dalje je na snazi zabrana rada (lok. „Bezdan“, općina Grude, lok. „Stipina lazina“, općina Grude, lok. „Ković kamen“ grad Ljubuški. Lok. „Osoje“, općina Posušje, lok. „Strana Česića draga“ općina Posušje, lok „Pločice česića draga“ Posušje, lok „Polugrina“ Široki Brijeg, lok. „Tvrda ljut“ Široki Brijeg, lok. „Vignjiština“ Posušje) te se i dalje obavlja kontrolni inspeksijski nadzor lokaliteta do konačnog ishoda zakonom propisanih dozvola i odobrenja.

Ukupno stanje u oblasti geoloških istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina na prostoru naše Županije karakterizira stalni rast broja gospodarskih društava koja se bave eksploatacijom

mineralnih sirovina i preradom istih, posebno arhitektonsko – građevnog kamena. Uplata koncesijskih naknada većine gospodarskih društava je redovita.

Rudarsko-geološka inspekcija redovito izvještava Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke o svim poduzetim radnjama iz svoje nadležnosti, a surađuje na izradi zakona i podzakonskih akata koji reguliraju oblast istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina te dodjele koncesijskih prava nad korištenjem mineralnih dobara.

Područje cesta s obavljenih 164 inspekcijskih nadzora je ispunjen i to s postotkom realizacije od 103%.

Nadzorom županijske cestovne inspekcije bilo je obuhvaćeno 10 regionalnih cesta, a broj inspekcijskih nadzora po njima pokazuje da istim nisu utvrđena kršenja relevantnih zakonskih odredbi tako da nije bilo ni kontrolnih nadzora ni poduzetih mjera.

Područje urbanizma i građevinarstva s obavljenim 61 inspekcijskim nadzorom je ispunjen. Iako su programske aktivnosti ostvarile stupanj izvršenja od 64%, izvršitelj ovog programa županijski građevinsko-urbanistički inspektor je po ovlaštenju ravnatelja izvršio i 91 inspekcijski nadzor iz područja vodoprivrede i 7 inspekcijskih nadzora iz područja zaštite okoliša. S obzirom na broj obavljenih nadzora iz područja vodoprivrede kao i na broj i složenost inspekcijskih nadzora iz oblasti zaštite okoliša, navedeno odstupanje u izvršenju ovog programa smatra se više nego opravdanim.

Urbanističko-građevinska inspekcija obavlja nadzor nad provođenjem Zakona o građevinskim proizvodima („Službene novine F BiH“, br. 78/09), Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 4/99, 15/01, 10/03 i 18/11), Zakona o građenju („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 4/99, 15/01, 10/03 i 18/11) i podzakonskih akata od strane gospodarskih subjekata (pravnih i fizički) koji se odnose na: izradu projektne dokumentacije, izdavanja lokacijski i građevinski dozvola, izvođenje u skladu sa projektnom dokumentacijom i s izdatim dozvolama, kvalitetu ugrađenih materijala itd. Iz djelokruga urbanizma ova inspekcija ima obvezu nadziranja nad općim i pojedinačnim aktima iz oblasti prostornog uređenja, te nadziranja pravnih i fizički osoba registriranih za izradu dokumenata prostornog uređenja. Obzirom na podjelu nadležnosti između općinske i županijske inspekcije temeljem gore navedenih zakona koji reguliraju ovu oblast, rad ove inspekcije u oblasti gradnje obuhvaćao je inspekcijski nadzor objekata telekomunikacija.

Pregledom broja izvršenih nadzora prema planiranim oblastima je vidljivo da se najveći broj nadzora (25, odnosno 41%) odnosio na nadzore u oblasti graditeljstva po službenoj dužnosti.

Informacijama o obavljenim nadzorima i poduzetim mjerama vidljivo je da investitori redovito pristupaju izgradnji objekata uz prethodno ishodaenje građevinske dozvole tako da nema nelegalne gradnje kad se radi o objektima za koje Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša izdaje potrebnu dokumentaciju za građenje; da je i rad ostalih sudionika u izgradnji, izvođača i nadzornih tijela, u dosta dobroj mjeri usklađen s važećim zakonima i propisima te da je županijski urbanističko-građevinski inspektor u sedam slučajeva odlučivao o žalbama na rješenja gradskih/općinskih građevinskih inspektora.

Nositelj aktivnosti vezanih Programa iz područja građevine i urbanizma – županijski urbanističko-građevinski inspektor je po ovlaštenju vršio inspekcijske nadzore iz područja **vodoprivrede**. Obavljeno je 91 inspekcijskih nadzora i to: nadzora vodne dozvole, prethodne vodne suglasnosti, nadzora EBS obrazaca te nadzora nad radovima u koritima rijeka i potoka. Donijeto je 6 rješenja o otklanjanju nedostatka u oblasti vodoprivrede od kojih su 4 izvršena,

a dva su u postupku kontrole. Županijski urbanističko-građevinski inspektor je, po ovlaštenju ravnatelja, izvršio i 7 nadzora iz područja zaštite okoliša.

Područje veterinarstva je u potpunosti realiziran. Rezultati rada županijske veterinarske inspekcije u 2022 godini u dijelu koji se odnosi na svakodnevne veterinarsko – zdravstvene preglede i kontrole u objektima koji su pod stalnim veterinarsko – zdravstvenim nadzorom županijske veterinarske inspekcije, ogledaju se u činjenici da proizvodi životinjskog podrijetla koji su stavljeni u promet, nisu bili u prometu predmet inspekcijskih kontrola zbog higijenske neispravnosti niti su isti bili uzrok trovanja ili drugih posljedica koje bi imale razloge u nesukladnom procesu proizvodnje i rukovanju proizvodima životinjskog podrijetla kod subjekata u poslovanju s hranom. Isto se može reći i za hranu za životinje koja se stavlja u promet u odobrenim objektima na području Županije.

Kroz monitoringe uzimanja uzoraka sirovina i proizvoda životinjskog podrijetla te krvi i urina od farmskih životinja, pokazalo se da su svi uzeti uzorci odgovarali parametrima higijenske ispravnosti, odnosno da nisu bili mikrobiološki onečišćeni, niti su imali ostatke rezidua veterinarskih lijekova i kontaminanata iznad maksimalno dopuštene koncentracije, osim jednog uzorka sirovog mlijeka na farmi muznih krava u kojem je utvrđena prisutnost mikotoksina iznad gornje granice. Nakon zabrane stavljanja u promet i drugih mjera koje su naložene rješanjem veterinarskog inspektora i ponovnim uzorkovanjem sirovog mlijeka, a nakon dobivanja sukladnih rezultata pretraživanja nakon čega je otklonjena opasnost za potrošače, mlijeko je ponovno stavljeno u promet za preradu. Kroz monitoringe kontrole salmoneloze kod peradi i monitoringe virusnih bolesti riba, te kroz nadzore provedbe mjera kontrole zaraznih bolesti kod uvezenih životinja za vrijeme trajanja karantene, konstatira se kako u svim predmetima nije bilo potrebe postupanja veterinarske inspekcije u pogledu suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti životinja koje se suzbijaju zakonom. Temeljem toga se može zaključiti kako je epizootička situacija na području naše županije zadovoljavajuća. Veterinarska inspekcija je postupala samo po jednom slučaju prijave zarazne bolesti koja se suzbija zakonom - bruceloze, na farmi koza i ovaca. Postupak u toku pisanja ovog izvješća još nije okončan, ali se konstatira da nije bilo daljnjeg širenja zarazne bolesti.

Monitoringom higijenske ispravnosti vode u objektima koji se bave izvozom proizvoda životinjskog podrijetla u Europsku Uniju utvrđena su 4 nesukladna uzorka vode. Nakon svih naloženih provedenih mjera i nakon ponovnog uzorkovanja u svim objektima a nakon dobivanja negativnih analitičkih izvješća ponovno je odobrena upotreba točionih mjesta – slavina u proizvodnim pogonima i skladišnom dijelu. Rezultat predmetnih i drugih službenih kontrola u tim objektima je bio da su se pošiljke mogle nesmetano certificirati za izvoz na tržište Europske unije, odnosno da su se mogle dati sve garancije sigurnosti hrane koje legislativa Europske unije zahtijeva prilikom izvoza na njeno tržište.

Realizacija provedenih monitoringa u 2022. godini, odnosno sva uzorkovanja po istima, je ostvarena u potpunosti sukladno dostavljenim planovima.

Postupci obavljanja službenih kontrola u objektima odobrenim za proizvodnju proizvoda životinjskog podrijetla, monitoringa i inspekcijskih nadzora nad prometom proizvoda životinjskog podrijetla i hrane za životinje zahtijevaju i korištenje opreme i tehnike s kojom županijska veterinarska inspekcija oskudijeva, a koji su bitni za obavljanje istih. Potrebno je osigurati adekvatne prijenosne hladnjake za transport uzoraka, termometre za provjeru temperature sirovina i proizvoda životinjskog podrijetla u sklopu službenih kontrola, higrometre za provjeru stanja vlažnosti zraka u objektima za proizvodnju i uskladištenje namirnica životinjskog podrijetla, kao i ph metar za mjerenje ph vrijednosti proizvoda životinjskog podrijetla. Također je potrebno osigurati i dovoljna novčana sredstva za analitička

ispitivanja uzoraka sirovina i proizvoda i životinjskog podrijetla, vode, brisa i hrane za životinje koji se uzimaju u sklopu službenih uzorkovanja.

Županijska veterinarska inspekcija je kroz predmetni izvještajni period surađivala sa Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Uredom za veterinarstvo BiH i Agencijom za sigurnost hrane BiH kroz radionice i službene obuke u organizaciji tih tijela. Također, kroz planove monitoringa higijenske ispravnosti namirnica životinjskog podrijetla i zdravlja životinja, provedeni su planovi službenih uzorkovanja i plan praćenja rezidua u suradnji sa Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Uredom za veterinarstvo BiH.

Sanitarno područje s obavljenih 443 inspekcijiska nadzora je ispunjen i to s postotkom realizacije od 216%%.

Ostvareni rezultat posljedica je kako efikasnog i efektivnog rada planom predviđenih izvršitelja, tako i kadrovske jačanja, jer je u siječnju izvještajne godine popunjeno jedno upražnjeno mjesto u ovoj inspekciji tako da su na realizaciji ovog programa umjesto predviđena dva radila tri izvršitelja.

Najviše nadzora obavljeno je u trgovinama na veliko i malo te ugostiteljskim objektima jer su rađene ciljane akcije s tržišnom inspekcijom kao i u ugostiteljskim objektima te frizerskim salonima.

Inspekcijiski nadzori su obavljani u ugostiteljskim objektima, trgovinama na malo i veliko, farmaceutskim ljekarnama, pekarnicama, frizerskim i kozmetičkim salonima, dječjim vrtićima, objektima u kojima se proizvodi hrana, piće i higijenske potrepštine te u domovima za starije i nemoćne osobe. U navedenim objektima kontroliralo se posjedovanje sanitarnih knjižica te su pregledane ukupno 603 sanitarne knjižice, a po djelovanju sanitarne inspekcije još 321. Kod 59 subjekata nadzora pronađene su namirnice i predmeti opće uporabe proteklog roka trajanja, tj. zdravstveno neispravni proizvodi.

Županijski sanitarni inspektori su zajedno sa županijskim tržišnim inspektorima obavljali inspekcijiske nadzore u trgovinama na malo koje se nalaze u sklopu benzinskih crpki te u trgovinama i objektima koji uslužuju hranu u neposrednoj blizini školskih objekata.

Inspektori su bili nazočni u otpisima i neškodljivom uklanjanju robe sa proteklom rokom uporabe te izdavali sanitarne suglasnosti.

Županijska sanitarna inspekcija je tijekom godine obavljala inspekcijiske nadzore kod društava kod kojih su se uvozile ili distribuirale namirnice ili predmeti opće uporabe koji su bili zdravstveno neispravni. Inspektorima su Federalna uprava za inspekcijiske poslove i Agencija za sigurnost hrane BiH slali dopise na nadležno postupanje. Nadzori su obavljani kod uvoznika smokava, čokoladica, vrhnja za šlag, kompoti od jagoda te soka od jabuke. Obavljen je nadzor i kod pravne osobe koja se bavi obavljanjem djelatnosti preventivne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije te u ugostiteljskim objektima.

Uzorci navedenih namirnica ili predmeta opće uporabe su u nekim slučajevima uzeti na graničnim prijelazima ili je sam proizvođač tražio povlačenje spornih proizvoda zbog pronađenog nedostatka ili neusklađenosti sa važećim propisima o zakonskoj ispravnosti istih. Obavljen je inspekcijiski nadzor kod proizvođača pitke vode, tj. u punionici društva kod kojeg je prilikom provođenja monitoringa od strane Zavoda za javno zdravstvo F BiH utvrđeno da uzorak vode za piće, uzet iz prometa, nije bio zdravstveno ispravan. Obavljen je inspekcijiski nadzor i uzeti su uzorci vode za piće te poslani na analizu (mikrobiološku i kemijsku) u referentni laboratorij te su rezultati istih pokazali da su uzorci vode zdravstveno ispravni.

Sanitarni inspektori su uzimali uzorke pšenice, riže, kukuruza i zobi u sklopu monitoringa prisutnosti genetski modificiranih organizama u hrani i hrani za životinje na prostoru F BiH koji je proveo Federalni zavod za poljoprivredu.

Inspektori su sudjelovali u radionicama Twinning projekta EU: *Podrška EU izgradnji kapaciteta i postupnom usklađivanju s pravnom stečevinom EU u sektoru sigurnosti hrane u BiH*.

Inspektori su sudjelovali u usmenim pretresima sa predstavnicima fizičkih i pravnih osoba koje su na izdate prekršajne naloge zatražile sudsko odlučivanje.

U području **farmacije** Uprava nije imala postavljene programe za 2022. godinu s obzirom da je u trenutku donošenja Godišnjeg programa i plana rada za tu godinu bilo upražnjeno mjesto županijskog farmaceutskeg inspektora koji je započeo s radom sredinom svibnja 2022. godine i obavljao je inspeksijske nadzore u timu sa županijskim inspektorima rada, tržišnim i sanitarnim inspektorima, po usmenom nalogu ravnatelja ili na osnovu osobne neposredne procjene. Županijski farmaceutskeg inspektor je u okviru svojih nadležnosti, a u skladu sa Zakonom o inspekcijama Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 4/09) i Zakonom o upravnom postupku („Službene novine F BiH“, br. 2/98 i 48/99), u izvještajnom periodu, vršio nadzor i kontrolu nad provođenjem zakona, propisa i općih akata iz oblasti ljekarničke djelatnosti koji se prvenstveno odnose na: Zakon o ljekarničkoj djelatnosti Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 6/21), Zakon o apotekarskoj djelatnosti („Službene novine F BiH“, br. 40/10), Zakon o lijekovima („Službene novine F BiH“, br. 109/12), Zakon o lijekovima i medicinskim sredstvima („Službene novine F BiH“, br. 58/08), Pravilnik o načinu kontrole cijena, načina oblikovanja cijena lijekova i načinu izvješćivanja o cijenama lijekova u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 3/17), Pravilnik o sadržaju i načinu označavanja vanjskog i unutrašnjeg pakovanja lijeka („Službeni glasnik BiH“, br. 40/10 i 36/13), Pravilnik o zbrinjavanju farmaceutskeg otpada („Službeni glasnik BiH“, br. 23/11), Pravilnik o načinu praćenja potrošnje lijekova („Službeni novine F BiH“, br. 98/14), Pravilnik o uvjetima za propisivanje i izdavanje lijekova u prometu na malo („Službene novine F BiH“, br. 42/11, 64/11, 82/11) i Zakon o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 7/99)

Obavljeno je 30 inspeksijskih nadzora, od kojih je 19 redovnih, a 11 kontrolnih. Od 19 redovnih, 15 je izvršeno kod pravnih osoba (13 ljekarničke zdravstvene ustanove i 2 depoa ljekarne), a 4 kod fizičkih osoba (ljekarne privatne prakse). Od 11 kontrolnih inspeksijskih pregleda izvršeno je 8 kontrola kod pravnih osoba, od kojih su 7 ljekarničke zdravstvene ustanove, a 1 depo ljekarne, te 3 kod fizičke osobe. Nadalje, od kontrolnih inspeksijskih pregleda, izvršeno je 5 kontrola izvršenja rješenja (3 kod pravne i 2 kod fizičke osobe) i 6 službenih zabilješki (5 kod pravne i 1 kod fizičke osobe).

Od ukupnih 19 redovnih inspeksijskih nadzora, 4 su bila uredna, s pozitivnim zapisnikom, od kojih su 3 kod pravne osobe, od kojih je 1 depo ljekarne i 1 kod fizičke osobe. U prekršaju je prilikom prvog inspeksijskeg nadzora bilo 10 subjekata nadzora i za sve su izdana rješenja.

Dakle, županijski farmaceutskeg inspektor izdao je ukupno 10 rješenja o otklanjanju nedostataka, od toga 8 kod pravnih i 2 kod fizičkih osoba, a za koje su u pet slučajeva nedostaci otklonjeni, dok u ostalim slučajevima teče rok za izvršenje ili iz objektivnih razloga nije izvršena kontrola izvršenja rješenja. Svih 5 predmeta za koje je postupak u tijeku odnose se na ljekarničke zdravstvene ustanove. Otklonjeni su nedostaci u 3 ljekarničke zdravstvene ustanove i 2 ljekarne privatne prakse i u ovim slučajevima odnose se na:

- Pribavljanje obavezne dokumentacije u ljekarni, odnosno certifikata o izvršenim

ispitivanjima supstanci od kojih se izrađuju magistralni pripravci u ljekarni i ažuriranje podataka u laboratorijskom dnevniku

- Poštivanje režima izdavanja lijekova utvrđenog u dozvolama za stavljanje lijekova u promet izdanoj od strane Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH
- Sklapanje ugovora s operaterom za odvoz i zbrinjavanje farmaceutskog otpada
- Nabavku nove knjige za evidenciju o prijemu i izdavanju opojnih droga, ovjeru iste, ažuriranje podataka, prilaganje duplikata recepata
- Prisustvo magistra farmacije u punom radnom vremenu

Županijska farmaceutska inspektorica sudjelovala je na stručnoj tematskoj edukaciji u organizaciji Federalnog zdravstvenog inspektorata, a razmjena iskustava s federalnim i kantonalnim farmaceutskim inspektorima, pomogla je u formiranju *check* listi za obavljanje farmaceutsko-inspekcijskih nadzora.

TABELARNI PRIKAZ NORMATIVNOG I TEMATSKOG DIJELA

Normativni dio iz nadležnosti Skupštine

R.br.	Naziv propisa	Nositelj izrade	Objavljen
1.	Proračun Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu	Ministarstvo financija	Neizvršen
2.	Zakon o izvršavanju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu	Ministarstvo financija	Neizvršen
3.	Izmjene i dopune Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu	Ministarstvo financija	NN ŽZH:19/22
4.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Proračuna		NN ŽZH: 19/22

	Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu	Ministarstvo financija	
5.	Izmjene i dopune Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu	Ministarstvo financija	NN ŽZH: 32/22
6.	Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o koncesijama	Ministarstvo gospodarstva	NN ŽZH:22/22
7.	Zakon o izmjenama Zakona o šumama	Ministarstvo gospodarstva	NN ŽZH:19/22
8.	Zakon o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj	Ministarstvo pravosuđa i uprave	Neizvršen
9.	Zakon o inspekcijama Županije Zapadnohercegovačke	Ministarstvo pravosuđa i uprave	Neizvršen
10.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilni žrtava rata i zaštiti obitelji s djecom	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 9/22
11.	Zakon o zaštiti na radu	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne skrbi	Prijedlog propisa upućen prema Vladi 12.8.2022. godine
12.	Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji s djecom	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne skrbi	NN ŽZH:9/22
13.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne skrbi	NN ŽZH:19/22
14.	Zakon o zaštiti obitelji s djecom	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne skrbi	NN ŽZH:2/22
15.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne skrbi	Prijedlog propisa upućen prema Vladi 12.8.2022. godine
16.	Zakon o mirnom rješavanju radnih sporova	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne skrbi	Prijedlog propisa upućen prema Vladi 12.8.2022. godine
17.	Zakon o reprezentativnosti sindikata i udruga poslodavaca	Ministarstvo zdravstva rada i socijalne skrbi	Prijedlog propisa upućen prema Vladi 12.8.2022. godine
18.	Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o dopunskim pravima branitelja i članova njihovih obitelji	Ministarstvo hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata	NN ŽZH: 9/22
19.	Zakon o oružju i streljivu za 2023. godinu	Ministarstvo unutarnjih poslova	Neizvršen
20.	Zakon o mirnom okupljanju ŽZH	Ministarstvo unutarnjih poslova i Uprava	Neizvršen

		policije MUP-a ŽZH	
21.	Zakon o zaštiti od požara	Ministarstvo unutarnjih poslova i Uprava policije MUP-a ŽZH	Neizvršen
22.	Zakon o zapaljivim tekućinama i plinovima	Ministarstvo unutarnjih poslova i Uprava policije MUP-a ŽZH	Neizvršen
23.	Zakon o prostornom uređenju	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša	Neizvršen
24.	Zakon o građenju	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša	Neizvršen
25.	Zakon o izmjenama Zakona o uporabi, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrada	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša	Neizvršen
26.	Zakon o zaštiti okoliša ŽZH	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša	Neizvršen
27.	Zakon o zaštiti prirode	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša	Neizvršen
28.	Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa	Neizvršen
29.	Zakon o obrazovanju odraslih ŽZH	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa	Neizvršen
30.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj školi	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa	Neizvršen
31.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u srednjoj školi	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa	Neizvršen

32.	Zakon o zaštiti kulturno-povijesne baštine	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa	Neizvršen
33.	Zakon o muzejskoj djelatnosti	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa	Neizvršen
34.	Zakon o mladima ŽZH	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa	Neizvršen
35.	Jedinstvena pravila za izradu pravnih propisa u tijelima uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj	Ministarstvo pravosuđa i uprave	Izvršen van Programa rada - neprogramirani
36.	Odluka o privremenom financiranju Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje siječanj-ožujak 2023	Ministarstvo financija	Neizvršen
37.	Strategija razvoja obrazovanja i znanosti	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa	Neizvršen
38.	Strategija razvoja mladih	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa	Neizvršen
39.	Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Županiji Zapadnohercegovačkoj za razdoblje od 2022. do 2028. godine	Uprava civilne zaštite ŽZH	Neizvršen

Normativni dio iz nadležnosti Vlade

R.br.	Naziv propisa	Nositelj izrade	Objavljen
1.	Uredba o Uredu predsjednika Vlade ŽZH	Ministarstvo pravosuđa i uprave	NN ŽZH: 17/22
2.	Uredba o izmjenama Uredbe o činovima policijskih službenika	Ministarstvo unutarnjih poslova	NN ŽZH: 29/22
3.	Uredba o izmjeni i dopunama Uredbe o organiziranju službi zaštite i spašavanja u ŽZH	Uprava civilne zaštite	NN ŽZH: 15/21 i 23/20

4.	Dokument okvirnog proračuna 2023. – 2025.	Ministarstvo financija	Objavljeno na web stranici Ministarstva financija
5.	Smjernice ekonomske i fiskalne politike ŽZH za razdoblje 2023. – 2025.	Ministarstvo financija	Objavljeno na web stranici Ministarstva financija
6.	Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o naknadama iz osnova materijalnih prava kod korisnika Proračuna ŽZH	Ministarstvo financija	NN ŽZH: 16/22
7.	Odluka o utvrđivanju visine i načinu isplate naknade za korištenje godišnjeg odmora (regres) za 2022. godinu	Ministarstvo financija	NN ŽZH: 16/22
8.	Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće rukovodećih i ostalih državnih službenika u županijskim tijelima državne službe	Ministarstvo financija	NN ŽZH: 29/22
9.	Odluka o redovitom godišnjem popisu imovine, obveza i potraživanja ŽZH na dan 31. 12. 2021. godine	Ministarstvo financija	NN ŽZH: 33/22
10.	Odluka o odobravanju jednokratne novčane pomoći uposlenicima svih proračunskih korisnika u ŽZH	Ministarstvo financija	NN ŽZH: 34/22
11.	Odluka o izdvajanju sredstava jedinicama lokalne samouprave s pozicije „Tekući prijenosi za objekte vodnog gospodarstva“ utvrđenih Proračunom ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo gospodarstva	NN ŽZH: 16/22
12.	Odluka o donošenju Plana utroška sredstava „Tekući prijenosi za objekte vodnog gospodarstva“ za 2022. godinu	Ministarstvo gospodarstva	NN ŽZH: 17/22
13.	Odluka o donošenju Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za poticaje u poljoprivredi i ruralnom razvitku“ za 2022. godinu	Ministarstvo gospodarstva	NN ŽZH: 8/22 i 25/22
14.	Odluka o davanju suglasnosti na Naputak za ostvarivanje prava na potpore u poljoprivredi za 2022. godinu	Ministarstvo gospodarstva	NN ŽZH: 13/22
15.	Odluka o donošenju Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za suzbijanje zaraznih bolesti“ za 2022. godinu	Ministarstvo gospodarstva	NN ŽZH: 8/22
16.	Odluka o donošenju Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za poticanje razvoja	Ministarstvo gospodarstva	NN ŽZH: 16/22

	gospodarstva u ŽZH“ u 2022. godini		
17.	Odluka o davanju suglasnosti na Program „Tekući prijenosi za zaštitu, unaprjeđenje i podizanje novih šuma i za ruralni razvoj“ utvrđen Proračunom ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo gospodarstva	NN ŽZH: 9/22
18.	Odluka o donošenju Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za koncesije“ utvrđenih Proračunom ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo gospodarstva	NN ŽZH: 9/22
19.	Odluka o donošenju Programa opskrbe vodom za piće na prostoru ŽZH i Program opskrbe vodom za piće na prostoru ŽZH	Ministarstvo gospodarstva	NN ŽZH: 3/22
20.	Odluka o kategorizaciji lokalnih cesta	Ministarstvo gospodarstva	NN ŽZH: 29/22
21.	Odluka o donošenju boravišne pristojbe	Ministarstvo gospodarstva	NN ŽZH: 33/22
22.	Odluka o korištenju sredstava „Kapitalni izdaci – nabava opreme“ sa podračuna za zaštitu, unaprjeđenje i podizanje novih šuma i za ruralni razvoj, utvrđenih Proračunom ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo gospodarstva	NN ŽZH: 23/22
23.	Odluka o osnivanju javnog poduzeća „Plinovod južna interkonekcija“ d. o. o.	Ministarstvo pravosuđa i uprave	NN ŽZH: 26/22
24.	Odluka o raspisivanju i provedbi javnog natječaja za izbor i imenovanje na poziciji branitelj Zavoda u Županijskom zavodu za pravnu pomoć	Ministarstvo pravosuđa i uprave	NN ŽZH: 28/22
25.	Rješenje o razrješenju Povjerenstva za upravljanje oduzetom imovinom	Ministarstvo pravosuđa i uprave	NN ŽZH: 18/22
26.	Rješenje o imenovanju Povjerenstva za oduzimanje nezakonito stečene imovine	Ministarstvo pravosuđa i uprave	NN ŽZH: 18/22
27.	Rješenje o razrješenju branitelja Zavoda u Županijskom zavodu za pravnu pomoć	Ministarstvo pravosuđa i uprave	NN ŽZH: 32/22
28.	Odluka o izmjeni Odluke o utvrđivanju osnovice i visine naknade iz Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji s djecom	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 6/22
29.	Odluka o prestanku korištenja Kolektivnog centra	Ministarstvo zdravstva,	NN ŽZH: 6/22

	„DUBRAVA“ za alternativni smještaj raseljenih osoba	rada i socijalne skrbi	
30.	Odluka o privremenoj Listi lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda za zdravstveno osiguranje ŽZH, kao i načinu njihovog propisivanja i izdavanja	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 18/22
31.	Odluka o Programu zapošljavanja vježbenika u 2022. godini u županijskim tijelima uprave, županijskim upravnim organizacijama i drugim službama i tijelima ŽZH	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 23/22
32.	Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o privremenoj Listi lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda za zdravstveno osiguranje ŽZH, kao i načinu njihovog propisivanja i izdavanja	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 24/22
33.	Odluka o davanju suglasnosti na Odluku o isplati dijela sredstava za investicije u zdravstvu u DZ Posušje	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 9/22
34.	Odluka o davanju suglasnosti na Odluku o isplati dijela sredstava za investicije u zdravstvu u DZ Ljubuški	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 11/22
35.	Odluka o davanju suglasnosti na Odluku Upravnog vijeća Zavoda za zdravstveno osiguranje ŽZH o otpisu stalnih sredstava	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 13/22
36.	Odluka o davanju suglasnosti na ispravke Financijskog plana Zavoda za zdravstveno osiguranje ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 13/22
37.	Odluka o davanju suglasnosti na Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta Zavoda za zdravstveno osiguranje ŽZH	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 14/22
38.	Odluka o davanju suglasnosti na Odluku o sklapanju Ugovora s Domom za djecu ometenu u tjelesnom ili psihičkom razvoju „Marija naša nada“ za 2022. godinu	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 25/22
	Odluka o davanju suglasnosti na Odluku o sklapanju Ugovora s		

39.	Javnom ustanovom Edukacijsko-rehabilitacijski centar za djecu, mlade i odrasle osobe s teškoćama u razvoju Ljubuški za 2022. godinu	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 25/22
40.	Odluka o raspisivanju i provedbi Javnog oglasa za predlaganje kandidata u Upravni odbor Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje iz ŽZH	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 28/22
41.	Odluka o davanju suglasnosti na Odluku o isplati dijela sredstava za investicije u zdravstvu predviđene Financijskim planom Zavoda za zdravstveno osiguranje ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 29/22
42.	Odluka o davanju suglasnosti na izmjene i dopune Financijskog plana Službe za zapošljavanje ŽZH za 2022. godinu i procjenu Plana za 2023. i 2024. godinu	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 29/22
43.	Odluka o davanju suglasnosti na Odluku o izvršenju izmjena i dopuna Financijskog plana Službe za zapošljavanje ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 34/22
44.	Odluka o davanju suglasnosti na Financijski plan Službe za zapošljavanje ŽZH za 2023. godinu i procjenu Plana za 2024. i 2025. godinu	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 34/22
45.	Odluka o davanju suglasnosti na Odluku o izvršenju Financijskog plana Službe za zapošljavanje ŽZH za 2023. godinu	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 34/22
46.	Odluka o davanju suglasnosti na rebalans Financijskog plana Zavoda za zdravstveno osiguranje ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 34/22
47.	Odluka o davanju suglasnosti na Odluku o izvršenju rebalansa Financijskog plana Zavoda za zdravstveno osiguranje ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 34/22
48.	Odluka o davanju suglasnosti na Financijski plan Zavoda za zdravstveno osiguranje ŽZH za 2023. godinu i procjenu Plana za 2024. i 2025. godinu	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 34/22
49.	Odluka o utvrđivanju novčane potpore ženi – majci koja nije u radnom odnosu	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 24/22

50.	Odluka o utvrđivanju visine dodatka za treće i svako sljedeće dijete u obitelji	Ministarstvo zdravlja, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 24/22
51.	Odluka o utvrđivanju osnovice i visine za naknade iz Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji s djecom	Ministarstvo zdravlja, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 24/22
52.	Odluka o odobravanju isplate Edukacijsko-rehabilitacijskom centru za djecu, mlade i odrasle Bučine Ljubuški utvrđene Proračunom ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo zdravlja, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 9/22
53.	Odluka o programu zapošljavanja vježbenika srednje i visoke stručne spreme za 2022. godinu u županijskim tijelima uprave, županijskim upravnim organizacijama i drugim službama i tijelima ŽZH	Ministarstvo zdravlja, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH:23/22
54.	Odluka o odobravanju isplate sredstava Hospiciju DZ Ljubuški utvrđenih Proračunom ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo zdravlja, rada i socijalne skrbi	NN ŽZH: 28/22
55.	Odluka o Programu utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava „Tekući prijenosi za udruge branitelja“ utvrđenog Proračunom ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata	NN ŽZH: 15/21
56.	Odluka o jednokratnoj potpori korisnicima novčane egzistencijalne naknade uslijed rasta indeksa potrošačkih cijena	Ministarstvo hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata	NN ŽZH: 24/22 i 15/21
57.	Odluka o donošenju Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“ sukladno Zakonu o izvršenju Proračuna ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata	NN ŽZH: 2/23
58.	Odluka o Programu utroška sredstava „Tekući prijenosi za programe kulture“ utvrđenih Proračunom ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa	NN ŽZH: 9/22
59.	Odluka o Programu utroška sredstava „Tekući prijenosi za šport“ utvrđenih Proračunom ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa	NN ŽZH: 9/22
	Odluka o utvrđivanju kriterija raspodjele sredstava gradovima	Ministarstvo obrazovanja,	

60.	i općinama u ŽZH za sufinanciranje prijevoza učenika utvrđenih Proračunom ŽZH za 2022. godinu	znanosti, kulture i športa	NN ŽZH: 11/22
61.	Odluka o isplati sredstava „Tekući prijenosi knjižnicama“ iz Proračuna ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa	NN ŽZH: 14/22
62.	Odluka o prijenosu sredstava utvrđenih Proračunom ŽZH za 2022. godinu gradovima i općinama u ŽZH za sufinanciranje prijevoza učenika	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa	NN ŽZH: 16/22
63.	Odluka o isplati sredstava „Tekući prijenosi galerijama i muzejima: Humac, Široki Brijeg, Posušje i Hrvatska franjevačka arheološka zbirka Sveti Stjepan Prvomučnik Gorica iz Proračuna ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa	NN ŽZH: 16/22
64.	Odluka o raspoređivanju sredstava „Tekući prijenosi za Sveučilište u Mostaru, Studentski centar u Mostaru i Zavod za odgoj i obrazovanje“ utvrđenih Proračunom ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa	NN ŽZH: 16/22
65.	Odluka o kriterijima i odobravanju isplate sredstava s pozicije „Tekući prijenosi za odgoj i obrazovanje djece s poteškoćama u razvoju“ utvrđenih Proračunom ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa	NN ŽZH: 17/22
66.	Odluka o korištenju sredstava „Kapitalni izdaci – nabava udžbenika“ utvrđenih Proračunom ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa	NN ŽZH: 20/22
67.	Odluka o isplati sredstava „Tekući prijenosi za šport“ utvrđenih Proračunom ŽZH za 2022. godinu	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa	NN ŽZH: 20/22
68.	Odluka o davanju suglasnosti na Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa	NN ŽZH: 25/22 i 29/22
69.	Izvešće o korištenju financijskih sredstava ostvarenih na temelju naknade	Uprava civilne zaštite	NN ŽZH: 5/21

	za zaštitu od požara i vatrogastvo za 2021. godinu		
70.	Izvješće o korištenju sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća u 2021. godini	Uprava civilne zaštite	Službene novine Federacije BiH: 4/12, 80/13, 20/20
71.	Plan korištenja finansijskih sredstava ostvarenih na temelju naknade za zaštitu od požara i vatrogastvo za 2022. godinu	Uprava civilne zaštite	NN ŽZH: 5/21
72.	Odluka o donošenju Programa rada za izradu Plana zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća ŽZH	Uprava civilne zaštite	Službene novine Federacije BiH: 8/11
73.	Odluka o usvajanju Smjernica za planiranje rada županijskih tijela za razdoblje 2023. – 2025. godine	Ured Vlade za EU integracije	NN ŽZH: 9/22
74.	Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o naknadama iz osnova materijalnih prava uposlenih kod korisnika Proračuna u ŽZH	Ministarstvo financija	NN ŽZH: 16/22
75.	Dokument okvirnog proračuna ŽZH 2023. – 2025. godine	Ministarstvo financija	Objavljen na službenoj stranici Ministarstva financija
76.	Smjernice ekonomske i fiskalne politike ŽZH za razdoblje 2023. – 2025. godine	Ministarstvo financija	Objavljen na službenoj stranici Ministarstva financija

c) Tematski dio

R. br.	Naziv propisa	Usvojeno na sjednici Vlade ŽZH
1.	Izvješće o radu Ministarstva financija za 2021. godinu	120.
2.	Program rada Ministarstva financija Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu	115.
3.	Izvješće o radu Ministarstva unutarnjih poslova i Uprave policije Županije Zapadnohercegovačke za 2021. godinu	
4.	Plan i program rada Ministarstva unutarnjih poslova i Uprave policije Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu	
5.	Izvješće o radu Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i športa za 2021. godinu	
6.	Program rada Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i športa za 2023. godinu	
7.	Izvješće o radu Ministarstva gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke za 2021. godinu	
8.	Program rada Ministarstva gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu	
9.	Izvješće o realizaciji novčanih potpora za poljoprivredu i ruralni razvitak	

10.	Izvješće Programa utroška sredstava “Tekući prijenosi za sredstva za zaštitu, unaprjeđenje i podizanje novih šuma i za ruralni razvoj“ utvrđenih Proračunom ŽZH za 2021. godinu	
11.	Izvješće o radu Ministarstva pravosuđa i uprave Županije Zapadnohercegovačke za 2021. godinu	119.
12.	Program rada Ministarstva pravosuđa i uprave Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu	
13.	Izvješće o radu Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH za 2021. godinu	
14.	Program rada Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH za 2023. godinu	
15.	Izvješće o namjenskom utrošku sredstava dodijeljenih na temelju Odluke o raspodjeli sredstava udrugama za 2022. godinu	
16.	Izvješće o inspekcijskom nadzoru i kontroli namjenskog trošenja sredstava namijenjenih za ostvarivanje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu	
17.	Izvješće o kompletnoj evidenciji o korisnicima koji su ostvarili pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu i o izvršenim isplatama	
18.	Izvješće o radu Ministarstva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata Županije Zapadnohercegovačke za 2021. godinu	
19.	Program rada Ministarstva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu	
20.	Izvješće o radu Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke za 2021. godinu	120.
21.	Program rada Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu	
22.	Izvješće o radu Ureda Vlade Županije Zapadnohercegovačke za europske integracije za 2021. godinu	119.
23.	Godišnje izvješće o razvoju sa Izvješćem o provedbi Strategije za 2021. godinu	137.
24.	Program rada Ureda Vlade Županije Zapadnohercegovačke za europske integracije za 2023. godinu	148.
25.	Izvješće o radu Zavoda za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke za 2021. godinu	
26.	Program rada Zavoda za javno zdravstvo Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu	
27.	Izvješće o radu Županijskog arhiva Široki Brijeg za 2021. godinu	
28.	Program rada Županijskog arhiva Široki Brijeg za 2023. godinu	
29.	Izvješće o radu Uprave za inspekcijske poslove za 2021. godinu	
30.	Izvješće o radu Uprave za inspekcijske poslove Županije Zapadnohercegovačke za period siječanj – lipanj 2022. godine	
31.	Program rada Uprave za inspekcijske poslove Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu	
32.	Izvješće o radu Županijskog zavoda za pravnu pomoć za 2021. godinu	
33.	Izvješće o radu Ureda za zakonodavstvo Vlade ŽZH za 2021. godinu	119.
34.	Program rada Ureda za zakonodavstvo Vlade ŽZH za 2023. godinu	

35.	Izvješće o radu Županijskog zavoda za pravnu pomoć za 2021. godinu	
36.	Izvješće o radu JU Razvojna agencija ŽZH – HERAG za 2021. godinu	
37.	Program rada JU Razvojna agencija ŽZH – HERAG za 2023. godinu	
38.	Izvješće o radu Uprave civilne zaštite ŽZH za 2021. godinu	
39.	Program rada Uprave civilne zaštite ŽZH za 2023. godinu	
40.	Izvješće o radu Agencije za privatizaciju u ŽZH za 2021. godinu	
41.	Program rada Agencije za privatizaciju u ŽZH za 2023. godinu	
42.	Izvješće o radu Uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove za 2021. godinu	
43.	Program rada Uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove za 2023. godinu	
44.	Izvješće o radu Zavoda za poljoprivredu ŽZH za 2021. godinu	
45.	Program rada Zavoda za poljoprivredu ŽZH za 2023. godinu	
46.	Izvješće o radu Uprave civilne zaštite ŽZH za 2021. godinu	
47.	Program rada Uprave civilne zaštite ŽZH za 2023. godinu	

Bosna i Hercegovina

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA

- VLADA -

Broj:01-673-6/23-13

Široki Brijeg, 19. srpnja 2023.

Predsjednik
Predrag Čović

Na temelju članka 99. Poslovnika Skupštine Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 10/03), Skupština Županije Zapadnohercegovačke, na sjednici održanoj dana 2023. godine donijela je:

ZAKLJUČAK
o usvajanju Izvješća o radu Vlade Županije
Zapadnohercegovačke za 2022. godinu

I.

Usvaja se Izvješće o radu Vlade Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu.

II.

Ovaj Zaključak objaviti u Narodnim novinama Županije Zapadnohercegovačke.

Predsjednik Skupštine

Ivan Jelčić

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
-SKUPŠTINA-

Broj:01-02-2-

Datum 2023. godine